Biblioteca Municipiului Oradea
SALA DE LECTURĂ

ANUL XXIII - NR. 19 (987) - 4 MAI 1974

flacara

ziua victoriei o așteptau de mult, ca o răsplată a eroismului

100 DE SIBIENI DESPRE ORAȘUL LOR ● ORA GHIȘEELOR

din nou cronica de fotbal de eugen barbu

În scrisoarea sa, cititorul nostru **Constantin Mircea** *din Cîmpulung Moldovenesc, str. Izvorul Malului nr. 6, bl. B, ap. 8, expune unele deficiențe ale iluminatului public în orașul al cărui locuitor este. Astfel, pe șoseaua națională la intrarea în Cîmpulung Moldovenesc dinspre Suceava, pe o porțiune de 2 km., deși de o parte și de alta sînt case aproape una lîngă alta și 6 stații de autobuz, iluminatul public s-a întrerupt complet. Nu mai funcționează nici pe strada Izvorul Malului (1 km), pe care se află și Liceul militar. În prezent, toți locatarii de pe această stradă, plus elevii Liceului militar, sînt nevoiți să parcurgă această distanță, cu trecere nepăzită peste calea ferată, într-un întuneric desăvîrșit.*

*

«Nu cred că spun ceva nou cînd afirm că una din marile realizări ale regimului nostru este aeroportul Otopeni. M-a încercat de multe ori un sentiment de mîndrie cînd, întorcîndu-mă din călătorie cu una din aeronavele TAROM, constatam că funcționalitatea și deservirea aeroportului sînt într-adevăr de nivel internațional», scrie **Dragomir Nicolae** *din Sighișoara, str. Gării nr. 26. Cititorul nostru își manifestă totuși cîteva nedumeriri referitoare nu la aerogara propriu-zisă, ci la ieșirea din aerogară. Începînd cu biletul de autobuz TAROM pentru transportul pînă la București. Sînt pasageri, de obicei străini, spune dînsul, care, necunoscînd metoda de obținere a biletului în incinta aeroportului, se instalează în autobuz așteptînd plecarea, ca apoi să se precipite speriați la casa de bilete. De ce nu s-ar vinde biletele la ușa autobuzului sau chiar de către șoferi? Și ce se întîmplă cînd un pasager străin vrea să schimbe bani pentru biletul de autobuz după ora de închidere a ghișeului de schimb? Cititorul nostru se referă în continuare și la punctul de sosire al autobuzelor TAROM, care ar trebui altfel conceput, pentru a fi un veritabil «Air Terminal», unde, după orele de călătorie, pasagerii să găsească o sală de așteptare confortabilă (nu trotuarul din fața agenției TAROM), dotată cu un mic bufet, cabine de toaletă și un birou de informații.*

Concursul «Tele-top» desfășurat recent la Tulcea s-a bucurat de o apreciere unanimă. Minus formația Mondial, care a fost «invitată de onoare», scrie **Sava Petrică** *din Tulcea, strada I.L. Caragiale bloc L1, scara A, apartament 22. «În primul rînd luliu Merca s-a prezentat din nou (cum s-a întîmplat și la Mamaia) slab pregătit. Una anunța prezentatorul și alta cînta banda. Cînd formația Mondial termina de mimat, banda mai continua 2-3 secunde. Contratimpul acesta producea ilaritate în sală. Mondialul m-a decepționat. Mă bucuram că în formație figurează și doi tulceni. Degeaba. Păcat de singurul care depune suflet în această formație — Puiu Hațeganu. Iar repertoriul a fost preluat după Santana, Emerson, Lake and Palmer etc. — greu de înțeles pentru majoritatea auditoriului. Toate acestea pentru 20 lei biletul»...*

*

«Mă numesc **Constantinescu Elena,** *sînt în clasa a VI-a B la Casa de copii școlari Buzău. Am fost abandonată de părinți la vîrsta de 7 ani. Cel care m-a adus în noua casă a fost tataia. Terminam clasa a III-a cînd o familie din Ojasca (Constantin și Ana Ristea) s-a adresat școlii, manifestînd dorința să ocrotească un copil. Tovarășa directoare s-a gîndit la mine. Așa am regăsit căldura căminului familial. Ce mă determină să vă scriu aceste rînduri însă nu e povestea mea, ci a familiei în mijlocul căreia am fost primită. A unor oameni adevărați, așa cum și-ar dori să întîlnească oricare copil de vîrsta mea. Am trei frați, doi sînt ingineri, unul medic veterinar, și două surori, toți mai mari, fiecare la casa lui. De la ei am aflat că părinții lor și ai mei vor sărbători zilele acestea 40 de ani de la căsătorie. Voi fi și eu alături de ei. Mă întreb doar dacă vor înțelege cît le sînt de aproape, cît de bine îmi dau seama de tot ceea ce fac ei toți pentru mine, părinți, frați și surori».*

*

Un răspuns al Comitetului municipal Satu Mare al P.C.R. *cu privire la articolul «Unde-s bălți și noroaie sînt și țînțari, neglijență și dezinteres», apărut în numărul 14 al revistei: În conformitate cu schița de sistematizare a municipiului Satu Mare, zona care cuprinde și strada Oborului este în afara perimetrului construibil, prevăzută spre dezafectare naturală, fiind situată între complexul feroviar și zona de industrie și depozite Sud a municipiului Satu Mare. În această zonă sînt interzise construcțiile de locuințe încă de la apariția primei schițe de sistematizare, fapt care a făcut ca strada aceasta să fie lipsită de unele dotări edilitar-gospodărești. Menționăm că în municipiul Satu Mare mai există o serie de străzi în perimetrul construibil care au un grad de dotare edilitar-gospodăresc necorespunzător.*

Referitor la apele pluviale și reziduale care stagnează pe această stradă, situația va fi rezolvată odată cu modernizarea Complexului feroviar Satu Mare, ale cărui lucrări sînt în curs de execuție și vor permite racordarea la canalul Complexului feroviar.

*

Aș face o propunere către I.T.B. — își începe scrisoarea **Dulgheru Petruța,** *strada Viilor numărul 9, microraion 4, bloc D. 50, scara D, apartament 54. «S-au făcut lucruri mari, lucruri minunate aici, afirmă cititoarea noastră. Printr-una din părțile microraionului 4 s-a prelungit linia troleibuzului numărul 90, iar pe Drumul Taberei s-a prelungit cu trei stații linia autobuzului 84 — lucru foarte bun pentru noi, gospodinele, care nu mai parcurgem distanțe mari pe jos, cu greutăți în ambele mîini. Din păcate, troleibuzul 84 este supraaglomerat. Stai cîte 30-50 de minute pînă te poți urca, în schimb troleibuzul 92 circulă mult mai puțin încărcat. Dacă, începînd de la stația Carol Davila, 92 ar merge pe traseul lui 84 s-ar încasa și bani și ar fi și o treabă bună. S-ar bucura mulți locuitori din cartier».*

*

Durand Paul *din București, Șoseaua Mihai Bravu numărul 45-51, bloc P 5, scara 3, apartament 105, semnalează o anomalie recentă pe care a observat-o la magazinul alimentar de prezentare, situat vizavi de Casa Centrală a Armatei. S-a luat acum cîtva timp — scrie cititorul nostru — măsura bună ca la subsolul magazinului să se schimbe sticlele goale (pepsi, bere etc.), în momentul cînd te prezinți la casă. Dar se vede că era prea simplu. Acum se procedează în felul următor. Vii cu sacoșa de sticle goale într-o mînă, în cealaltă iei un coș și pui sticlele pline, casierița taxează conținutul sticlelor, plus ambalajul, și face un bon menționînd numărul sticlelor goale pe care urmează să le predai. Cu sticlele goale într-o mînă, cu cele pline în cealaltă, ieși afară, pe peronul magazinului, unde predai bonul și sticlele goale unui alt salariat, care-ți restituie costul lor. Deci, dai la subsol bani pentru sticle și la parter îi primești înapoi. Acest timp pierdut de cumpărători ar trebui imputat lună de lună celui care a introdus inovația, încheie Durand Paul.*

*

Cititorul nostru **Bossum Ștefan** *din Craiova, strada Al. I. Cuza numărul 9 reia o problemă care a mai fost abordată în presă și anume schimbarea nejustificată a unor denumiri tradiționale. «De exemplu, străzii Tîrgului din Craiova (era vorba de vechiul «Tîrg de afară») i s-a spus la un moment dat Împăratul Traian, ca după aceea să i se zică Silozului — deși nici urmă de siloz pe aici. Alt exemplu: comunei Risipiți i s-a zis Unirea, motivîndu-se că oamenii acum nu mai sînt risipiți, ci adunați în Cooperativa agricolă de producție. Dar Risipiții au o istorie mai aparte, ca și Bîrca, nu Bîrca, așa cum greșit i se spune». Referitor la schimbarea denumirii comunei Cîrna în Dunăreni, cititorul nostru afirmă că a căutat să afle mai mult despre vechiul nume al comunei. Se spune că pe aici ar fi trăit pe la 1750 o femeie numită Crăiniceanca, gazda haiducului Dănilă. Că l-ar fi vîndut poterei și că haiducului i-ar fi fost tăiat nasul. De atunci cîrciumii ținute de Crăiniceanca i s-ar fi spus «La Cîrna». Bătrînii care acum 40 de ani aveau 80-90 de ani spuneau că i s-a zis așa din cauza viiturii apelor, care «cîrneau» mereu din pămîntul vetrei satului, cu bordeie cu tot. «Cultura Cîrna» a intrat însă în circuitul mondial datorită cercetărilor arheologice întreprinse aici de regretatul Dardu Nicolaescu Plopșor și de Vladimir Dumitrescu, publicate într-un volum purtînd titlul «Cîrna» de Editura Academiei R.S.R. «Ce ar fi dacă toate comunele țării noastre, în urma uriașelor transformări prin care au trecut, și-ar schimba numele. Și toate comunele așezate pe cursul Dunării și-ar zice Dunăreni?»*

*

Subsemnații **Lemnaru Nedic, Rusu George, Meșină Victor,** *domiciliați în București, bulevardul Magheru numărul 29, etaj 4, apartament 32, locuim împreună cu soțiile și copiii noștri în cadrul apartamentului numărul 32, în trei locuințe distincte, fiecare cu intrare și dependințe proprii. O netemeinică sentință (nr. 1412/17.V.1973, Judecătoria sectorului 1, dosar 3904/1972), rămasă definitivă prin decizia pronunțată în ziua de 4 septembrie 1973 de Tribunalul Municipiului București, secția a III-a Civilă, ne-a obligat pe noi, cele trei familii, să transformăm cele trei locuințe ale noastre într-un singur apartament, adică să-l aducem la acea stare (pretins) existentă în anul 1945, în sensul de a se crea o singură unitate locativă, cu un singur rînd de dependințe. În caz de neconformare, proprietarii (soții Brînzac, care ne-au cumpărat locuințele în toamna anului 1972 de la Butză Aurel) sînt autorizați să efectueze aceste lucrări în contul și în prezența noastră, transformînd astfel căminele noastre într-un vast șantier de demolări și construcții. S-a ajuns la această situație gravă pentru că procesul a fost părtinitor, s-a manifestat față de cauza noastră dreaptă o totală rea-credință. În mod ostentativ s-au închis ochii în fața adevărului ce răzbate cu atîta pregnanță din probele aflate la dosar, din probele pe care n-au voit să le administreze, din mărturiile cetățenilor-martori, care au locuit înaintea noastră în încăperile acestui apartament.*

*

În numele mai multor muncitori (semnăturile lor sînt prezente pe scrisoare), **Avrămescu Aurel** *din comuna Crasna, județul Gorj, relatează un incident petrecut în ziua de 1 aprilie pe autobuzul 31-GJ-497, care efectua cursa Novaci–Băile Săcele–Tîrgu Jiu. «Autobuzul avea plecarea la ora 15,20. În ziua aceea însă a plecat în cursă la 15,10, lăsînd fără mijloc de transport un număr mare de abonați și călători. La insistențele călătorilor au mai fost culeși între stații cîțiva cetățeni care făceau semne disperate cu mîna. Cu toate că pe autobuz era taxator, legitimațiile de călătorie nu au fost cerute și vizate. L-am întrebat pe taxator de ce nu s-a respectat ora plecării. A intervenit și șoferul și, în loc de răspuns, ne-au adresat cuvinte jignitoare, grosolane, atît mie cît și celorlalți călători. Am vrea să știm ce are de spus în legătură cu aceasta conducerea întreprinderii în cadrul căreia sînt salariați șoferul și taxatorul acestui autobuz».*

*

«Vreau să-mi exprim nemulțumirea în legătură cu distribuirea apei potabile în orașul Iași, scrie **Mavru Ion,** *strada Nicolina numărul 1, bloc F, scara A, apartament 4. La începutul lunii octombrie s-a anunțat cu litere mari în ziarul nostru intrarea în funcțiune a noului sistem de alimentare cu apă a Iașului. Se dădeau asigurări că pînă la sfîrșitul anului 1973 vom avea apă în toate cartierele, permanent. Termenul a fost de mult depășit, dar lucrurile bat pasul pe loc. La sesizările noastre, ni se răspunde mereu că apa nu curge datorită unor avarii la conducta de alimentare principală sau la alte conducte. Dar această problemă este de interes general, de ce nu se face totul, cu sprijinul nostru, al cetățenilor, ca odată și odată să se rezolve?»*

Răspunsul Consiliului popular al județului Iași, Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală și locativă: *În ultima perioadă a anului 1973 și în prezent, din cauza secetei prelungite, debitul de apă de la cele două surse de alimentare «Timișeștii» este în continuă scădere. În această situație, dat fiind lipsa de apă potabilă, cu aprobarea organelor locale s-a introdus un regim restricțional de distribuție.*

Atît apa potabilă, cît și apa caldă menajeră se distribuie după programul: 5,30-9 și 16-21, lucru constatat și în urma verificărilor repetate efectuate în zona reclamată.

Iată ce ne scrie **Vișoiu I. Dumitru** *din Craiova, strada Maxim Gorki, numărul 46, apartament 6: «Am un metru și optzeci și cinci de centimetri și vreo sută și ceva de kilograme (nu sînt obez și nici hipertensiv), deci sînt «bine croit», cum se spune. Pînă aici toate-s bune, altu-i baiul: port măsura 56, talia 1 la costume și numărul 45-46 la cămăși. Dacă intru în magazin și cer costum 56 talia I sau cămăși numărul 45-46, se uită lucrătorii comerțului de stat sau cooperatist la mine (și la alții croiți ca mine) ca la vreo altă arătare. Răspunsurile lor au forme diferite: nu avem, nu mai avem, nu am avut, nici nu mai știu de cînd nu am mai avut, nu cred să găsiți, nici vorbă să găsiți, mai încercați și la alții, nu mai pierdeți timpul de pomană, vedeți-vă de treabă, nici nu am auzit de așa mărimi, nu știți că nu se fac astfel de mărimi? ș.a.m.d. Conținutul răspunsurilor este același: noi nu ne putem îmbrăca la prețuri acceptabile. Un costum de confecție costă 600-1 000 lei. Dacă mă duc la croitor, numai stofa mă costă 600-1 000 lei, plus lucrul circa 600 lei. O cămașă gata costă 50-100 lei; la croitor numai materialul costă 50-100 lei, plus lucrul circa 55 lei. Mie (nouă) nu-mi dă nimeni vreo diferență de salariu și sînt convins că fabricilor de confecții nu le dă nimeni derogare să facă numai costume și cămăși de talie medie. Mai mulți vînzători din Craiova, mai sinceri, mi-au spus și așa: din stofa din care am face (fabrica ar face) 7 costume pentru talia dumneavoastră, se pot face 10 costume mai mici»...*

*

În satul Parches din comuna Somova, județul Tulcea, există un punct sanitar deservit de un oficiant sanitar, care lucrează de dimineața pînă la 16,30 — ne scrie **Haralambie T. Ion** *(în prezența și a altor membri ai C.A.P. din acest sat — menționează dînsul). De la această oră, oficiantul pleacă, avînd domiciliul în comuna Somova. Satul rămîne fără nici un cadru sanitar, deși nevoi se mai ivesc și după 16,30, și chiar și noaptea. Dorința cititorilor noștri ar fi ca satul să fie deservit de un cadru sanitar cu domiciliul permanent aici, deoarece mijloacele de transport sînt puține și unele cazuri ivite noaptea nu suferă amînare. Femeile nasc, nu o dată, fără asistență calificată. Situația e cunoscută Direcției sanitare județene-Tulcea — menționează Haralambie T. Ion, exprimîndu-și speranța că rezolvarea acestei probleme nu va întîrzia prea mult.*

*

Pleșca Theodor, *cu domiciliul în comuna Săvîrșin, județul Arad, ne scrie: «Am cumpărat de la cooperativa de consum Săvîrșin un autosifon, împreună cu o cutie de 10 capsule. Cînd am consumat cele 10 capsule, m-am dus să le schimb cu altele pline. Gestionarul mi-a spus că nu poate face schimbul, fiindcă el nu are ce face cu capsulele mele goale, dar eu să cumpăr o cutie de capsule întreagă, achitînd suma de lei 54. M-am adresat la președintele cooperativei care a chemat pe merceolog. Acesta mi-a dat același răspuns — să cumpăr o nouă cutie de capsule. Nu știu dacă la mijloc este o lipsă de instrucțiuni sau o incorectitudine. Noi, cei care am cumpărat autosifoane de la cooperativa Săvîrșin, nu înțelegem să ne deplasăm la Arad sau Deva și nici să plătim 54 lei în loc de 2,50».*

*

Am avut un nepot, băiatul surorii mele, născut la 23 August 1927, în Sibiu, str. Lazaret nr. 3. Îl chemă Mircea Aristide Victor — scrie **Tamassy Anna** *din Sibiu, str. Nouă nr. 48. Mama lui a decedat la doi ani după naștere. Copilul a rămas să crească printre noi, relatează în continuare cititoarea noastră, pînă cînd într-o zi a venit să-l ia tatăl lui și l-a dus la București, unde l-a dat la școală. Băiatul a absolvit și facultatea, a lucrat pe șantierul de la Bumbești Livezeni... În anul 1956 nepotul meu m-a vizitat, spune cititoarea noastră, a fost o bucurie mare. Mi-a spus, «tanti dragă, îți mulțumesc pentru tot ce ai făcut pentru mine. Se poate să plec acum la Arad». De atunci nu l-am mai văzut și nu mi-a mai dat nici un semn de viață. Eu tare aș vrea să știu de el, să am vești de la nepotul meu pe care nu l-am văzut de 18 ani», încheie Tamassy Anna.*

*

Drăghici Elena, *domiciliată în București, strada Constantin Brâncuși, numărul 9, bloc D 15, apartament 2, relatează că o are în întreținere pe mama ei, Dragomir Maria, pensionară în vîrstă de 70 de ani, care suferă din 1949 de scleroză în plăci. Cu toate tratamentele încercate în 25 ani, boala s-a agravat. Lipsa de activitate a adus-o și într-o stare psihică proastă. Îngrijind de atîția ani un om grav bolnav, cititoarea noastră a ajuns să-și piardă ea însăși, după cum afirmă, capacitatea de muncă, fiind pensionată gradul II acum aproape trei ani. De atunci și boala ei s-a agravat. În plus, trebuie să aibă grijă de gospodărie, de soț și de cei doi copii minori. În vara anului trecut, starea mamei ei s-a înrăutățit și mai mult, a ajuns să se tîrască în genunchi pentru a putea ajunge la pat. Drăghici Elena a căutat în această situație să-și interneze mama în spital. Medicul de circă i-a spus că asemenea cazuri fără leac nu se primesc. «De atîția ani de cînd o îngrijesc, cu riscul pierderii sănătății și al destrămării căsniciei, simt că am ajuns la capătul puterilor — scrie cititoarea noastră. Mama, dîndu-și seama de situație, e de acord să fie internată într-un cămin-spital, singurul loc unde ar putea duce o existență potrivită bolii de care suferă».*

Răspunsul Ministerului Muncii; Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale *de pe lîngă Comitetul executiv al Consiliului popular al Municipiului București ne-a informat că s-a aprobat internarea mamei tovarășei Drăghici Elena, Dragomir Maria, la spitalul numărul 10 Berceni, Calea Șerban Vodă numărul 216, secția cămin-spital.*

*

Georgescu Georgeta *din București, bulevardul Ion Șulea numărul 29, bloc V 4, apartament 44, ne scrie: «Împreună cu soțul meu, care toată viața a fost bolnav, am muncit și am crescut doi băieți. Acum am 51 de ani și de șapte ani sînt văduvă. Pentru că locuința în care am stat o viaț era necorespunzătoare, am gîndit că ar anii ce mi-au rămas să mi-i sfîrșesc i omenească. Cu ajutorul statului mi-am c apartament cu două camere într-un bloc. M împreună cu fiul cel mare, soția sa și Credeam că am să fiu, dacă nu fericită liniștită. Pe parcursul celor trei ani de mutat în noua casă nepoții s-au înmu am trei, să fie sănătoși, că tare îi mai iu rarea o am din partea fiului și a nurorii n nu le este pe plac faptul că de anul tr adus lîngă mine și pe bătrînii mei părin nari, în etate de 76 ani, avînd nevoie c Din salariul meu plătesc lunar rata la co ținerea, deoarece acum sîntem 8 persoan meu, nici nora mea nu vor să contribu cheltuielilor. În această situație discuții zilnic, ajungînd chiar la insulte și am bruscări, atît față de mine cît și față de p Am rugat-o pe nora mea, în repetate rî reia serviciul, i-am găsit o slujbă unde pu și copiii la cămin, cum fac milioane de ea nu se îngrijește nici de o locuință core pentru ei, pentru copiii lor, lasă totul tîmplării și-mi spun să mă descurc cum este imposibil să mai putem conviețui pentru casă ultimul ban și nu știu ce să aduc liniștea în casă. Nu-l pot da în str priul meu copil, care are și el trei copii, nici bătrînii mei părinți fără nici un aj să nu plătesc întreținerea la bloc.*

Rog cititorii care-mi pot da un sfat ce pot face?»

*

Sighete Ioan *din comuna Zimandu No județul Arad, ne scrie că atît el, cît și s lui, sînt membri ai Cooperativei de cre din Arad. În 1969, după ce au achitat a unui împrumut anterior, au solicitat o nouă sumă de care aveau nevoie ca să iască o locuință. Li s-a spus că trebuie să doi ani. După doi ani li s-a dat un nou așteptare de un an. «În total trei ani ghete Ioan. Eu am plătit dobînda cuve banii care mi-au fost împrumutați și i la termenele fixate. Tot așa aș vrea și e creditele pe care le cer, să nu fiu amîr an la altul, să nu fiu pus pe drumuri. D tam ratele la termenele fixate, eram cooperativă».*

*

Ionescu Gheorghe, Popescu El nescu Dumitru, Mitu Gheorghe, Vili și Constantin Ion *din Pitești, examen de stat ai Institutului pedagog Facultatea matematică-fizică, vor să echivalente studiile lor, în caz că ei funcții de execuție și de conducere în de activitate decît învățămîntul — ca, tematician II, fizician II, laborant, sub list, programator etc. Cititorii noștri s răspuns, afirmînd că institutele pedagogi durată de școlarizare și funcționează principii ca și institutele de subinginer venții lor obțin și ei diplome universit*

Răspunsul Ministerului Educați țămîntului: *Institutele pedagogice de gătesc cadre cu studii superioare num văță mînt. Studiile acestora nu pot fi e studiile necesare încadrării în muncă toare de activitate.*

*

«Mă numesc **Lupescu Livia,** *sînt c Cîmpulung Moldovenesc, strada 7 Noiem 28. Am obținut un bilet de tratament prin în stațiunea Felix, cu pensiunea compl «Nufărul» pentru perioada 6-23 ianu seara zilei de 18 ianuarie a.c., sala resta goală, doar în partea în care luau masa sportivi mesele erau aranjate. Am min de masă. În dimineața următoare res văruit și pustiu. M-am apropiat de aspă servea de obicei și am rugat-o să-mi ceai și ceva de mîncare. Fata m-a privi pe cineva din spatele meu dacă mă poat aud o voce răstită: «La ce oră vii?» M-am întors și am văzut pe directo tovarășul Brazdă. Am încercat să mă spunînd că acum vin de la tratament. «S servește de la 7-9, de ce n-ai mîncat la nicăieri așa ceva). La ora asta nu se se «Bine, zic, dar și aseară a fost cam la fe și azi, și mîine, și poimîine...» a tunat directorului. L-am privit nedumerită, știu cum, de a strigat din nou: «Ce te u dejaba?». Am mîncat în 19 și 20 ianu Complexului sanatorial Felix, deși ave tită la «Nufărul», deși s-a pregătit m grupurile de sportivi și alte persoane».*

Răspunsul Consiliului popular Bihor: *Din declarațiile luate de la șefu restaurantului «Nufărul» din Băile Fe declarațiile verbale ale celor cazați în h a rezultat că, într-adevăr, în dimineața nuarie 1974 micul dejun nu s-a putut s rantul «Nufărul» deoarece în cursul n s-a zugrăvit localul. Pentru servirea s-au făcut amenajări în barul de zi al toți pasagerii hotelului (lotulaționa sportivi din U.R.S.S. etc.) au putut găsi c Tovarășa Lupescu, după cum rezultă d refuzat să ia micul dejun în bar, obiect datoria personalului să facă noaptea local». Aceasta a fost singura situație servit masa în restaurant, deoarece de 19 ianuarie s-a servit în condiții norm restaurantului.*

În ceea ce privește atitudinea tova Liviu, șeful unității «Nufărul», tonul și v folosit față de clienți, i s-a atras atenția tului ce trebuie acordat fiecărui clien scopul menținerii unui nivel civiliza pentru cei veniți la odihnă și tratame

(Continuar

O VIBRANTĂ ADUNARE POPULARĂ

ub cupola marii săli a Pavilionului oziției Economiei Naționale a avut loc o rantă și entuziastă adunare populară, fășurată în prezența secretarului eral al Partidului Comunist Român, ședintele Republicii Socialiste România, arășul Nicolae Ceaușescu.

Consacrată sărbătoririi întîiului de mai anului 1974, adunarea a exprimat cu fundă și justificată mîndrie bilanțul fletitor al realizărilor obținute sub nul și în cinstea importantelor evenite jubiliare ale acestui an, împlinirea a decenii de la victoria insurecției onale antifasciste armate, inițiată, organă și condusă de Partidul Comunist hân, precum și cel de-al XI-lea Congres artidului.

NOSTRU

că, pe la 16 ani, venit aici

loara. Bat platforma oțelăriei nr. 1. ept spre oțelăria electrică. Foc, fum, ări, scărițe, macarale, cabine de cotrigăte și sonerii puternice, fluierături. ă sînt obișnuit cu un asemenea decor, (dar nici nu simt nevoia să vreau!) niște metafore care să surprindă esența ii foc-om-metal. Da, e adevărat, aici are puțin altcumva, conține un plus acol și ritual, dar tot muncă se cheamă, pun la contribuție și umărul și capul, itindeni. Îl caut pe maistrul oțelar sau Jurcă Florian, de la oțelăria elecle două cuptoare de cîte douăzeci de ncă flăcări galbene și verzi. *Este singurul ară unde oțelul se arde cu arc voltaic și l se numește oțel electric.*

*

na de comandă eram eu și interlocuu, Giurcă sau Jurcă Florian, că nici nu ecis cum îl cheamă. Nici nu începusem să discutăm, că vine un om care ne e:

adus analizele la ăsta de-acum. Sînt i atenți cu siliciul 40.

miniu! Înțelegi, asta ne trebuie, alualogul pare interesant și îl notez în

, tăiței de aluminiu. Aveți două troace și mai aveți la Bîrcea Mare cît îi lumea. ați să faceți o balbotare cu argon.

, cu o țeavă subțire?! Încercăm. Iese lomnească. Dar ce-i cu oțelul ăla, 0?

— Avem procesul tehnologic aprobat. Așteptăm prețurile. Deci e clară treaba cu siliciul 40, da?!

Cel cu analizele ne salută și pleacă, iar eu zic:

— Am consemnat tot dialogul. N-am înțeles mare lucru.

— Principalul e că m-am înțeles eu cu el. Dacă vreți, vă explic. Era vorba despre niște oțeluri speciale care se fac aici la noi, oțeluri electrice.

— Nu, să nu intrăm în amănunte tehnice. Cum vă numiți, Giurcă sau Jurcă?

— Asta-i o poveste încurcată. Am tot vrut eu s-o lămuresc, dar n-am avut timp și am mai auzit că sînt o groază de acte și formalități. Toți ai mei, mama, tata, frații s-au numit Jurcă, dar pe mine nu știu cum de m-or scris Giurcă.

— De unde sînteți de loc?

— Din Bucerdeavinoasă, de lîngă Alba Iulia, și casa bătrînilor mei este la numai 100 de metri de primărie, dar poate că notarul, sau cine o fi fost atunci acolo, era cam băut, că la noi îi vin bun. Sigur că nu-i mare lucru, dar eu nu vreau cu G. Eu vreau cu J. Jurcă, nu Giurcă.

— Cum de v-ați făcut oțelar?

— Mai întîi și-ntîi eu am vrut să mă fac mecanic auto, dar am avut ghinion că s-a desființat școala unde reușisem la examen. Așa că, pe la 16 ani, am venit la Hunedoara și am intrat la școala de ucenici. Asta era prin 1949. Pe-atunci era epoca brigadierilor.

— Ce fel de oameni erau brigadierii?

— Erau niște oameni tineri. Foarte tineri. Adevărați tineri. Pentru hainele acelea de brigadier și pentru mîncarea și pentru un pat într-o baracă, atît, nici un alt fel de salariu, ei munceau de dimineața pînă seara și munceau foarte bine. Ei au ridicat Hunedoara. Și erau niște tineri foarte veseli. Nu cred că am să mai văd oameni așa de tineri, sau poate am îmbătrînit eu și nu mai pot vedea ce e în jurul meu, acum.

— Păi, aș zice eu, iată prilejul cel mai nimerit. Ce fel de tineri sînt cei de-aici, de la oțelăria electrică?

— Nu, nu așa. Eu nu-i compar pe tinerii de-atunci cu cei de-acum. Eu îi compar cu mine, cel de azi. Eu sînt deja bătrîn (are numai 41 de ani — n.n.). Adică nu chiar bătrîn, am 23 de ani de oțelărie, dar cînd mă gîndesc la tinerețea mea, eu mă gîndesc la ei, la brigadierii aceia. Eu n-am fost brigadier, dar tot timpul mi-am dorit să fiu ca ei.

— Și totuși, cum sînt tinerii de-aici?

— Sînt foarte bine pregătiți. Școala noastră profesională îi cea mai bună, așa cred eu. Apoi, între noi fie vorba, la noi vin cei mai buni, că noi facem un fel de selecție pentru cuptoarele electrice. Aici trebuie să știi meserie, nu glumă.

— Ce calități îi trebuie unui oțelar?

— Una foarte importantă — să îi placă munca (rîde, crezînd că m-a păcălit). Dar asta nu-i numai pentru un oțelar. Oțelarul trebuie să știe teorie și apoi să vadă că teoria se schimbă tot timpul, după munca pe care o face. Într-o echipă sînt patru oameni, fiecare cu sarcinile lui, dar un oțelar trebuie să știe să lucreze pe toate cele patru posturi. Și-apoi îți trebuie și curaj, curajul de a mai renunța din cînd în cînd la teorie și de a încerca, în practică, o rezolvare, un lucru nou pe care trebuie neapărat să-l faci atunci. Teoria-i bună că pleci de la o idee,dar practica este necesară pentru a ajunge la ceva clar și concret, adică la oțelul pe care-l faci, un oțel despre care niciodată nu știi cît trebuie.

— Văd că faceți un fel de teorie a oțelului.

— Eu, care fac oțelul, am dreptul să-l și gîndesc, nu?!

— Care este cel mai bun prieten al dumneavoastră?

— Eu am mulți prieteni și toți mi-s prieteni foarte buni. N-aș putea zice că unul mi-i mai prieten ca altul.

— Și totuși, trebuie că unul este cel mai apropiat.

— Unul ar putea fi, chiar și este, Ștefan Tripșa.

— Eroul?

— Da, îi erou, dar mai întîi și-ntîi el mi-i prieten. Am venit amîndoi odată la Hunedoara. Am stat în aceeași bancă la școala profesională și am dormit în același pat. Aveam numai o pernă. Eu țineam capul pe pernă, iar el ținea capul pe mîna mea. Mîna mea i-a fost pernă. Eram noi pe-atunci doi băieți veniți din Alba Iulia. Satul lui, Bărăbanț, este la 7 km de satul meu.

— Se știe că pentru dumneavoastră pasiunea nr. 1 este oțelul, mai ales oțelurile speciale. Mai aveți și alte pasiuni?

— Da, popicăria; sînt președintele secției de popice. Dar mai mult, fotografia. Am acasă un adevărat laborator fotografic. Oriunde m-aș duce, în concediu sau în excursii, eu îmi iau aparatul la gît și țăcănesc tot timpul. Am mii de fotografii. Dar oțelul rămîne totuși oțel. După zece ani un oțelar poate spune că știe să facă un oțel obișnuit, dar un oțel special este ceva plin de taină. Cînd începi să simți aceste taine, abia atunci devii oțelar adevărat.

— Deși nu e cazul să ne gîndim la pensie, ce veți face atunci, la vîrsta aceea?

— Apoi eu m-am și gîndit. Mi-am construit o casă în satul meu. Mă reîntorc în sat. Sau poate voi lucra și eu cîte patru luni pe an, ca meșterul meu Lupescu Teodor, care-i pensionar, dar tot mai vine și lucrează.

— Ați devenit șeful fostului dumneavoastră maistru?

— Așa e roata timpului. Poate că și eu am să fiu subalternul vreunui oțelar mai tînăr de-acum. Poate că oțelarul acela va fi chiar fiul meu, elev în clasa a douăsprezecea la liceul seral, specialitatea — oțelar. Vedeți, flacăra nu se stinge și noi vrem să ardă tot mai tare.

VICTOR NIȚĂ ■

«să vedem acum de ce ești în stare»

La Cluj am întîlnit trei tineri tineri. Propoziţiunea nu este tautologică: unii tineri sînt bătrîni, tot aşa cum unii bătrîni rămîn tineri. Dar cei trei, toţi în jur de treizeci de ani, îşi trăiesc cu vigoare vîrsta împlinirilor, iar în funcţiile de conducere în care au fost promovaţi cu îndrăzneală, aplică, poate în mod inconştient, preceptul lui Montesquieu: «Pe oameni nu trebuie să-i mîi, ci să-i faci să te urmeze».

Inginerul Ion Manole, în seara zilei cînd a fost numit şef al serviciului tehnic al unei întreprinderi cu o mie de muncitori, la doar un an după terminarea stagiaturii, a notat în carnetul său: «Să vedem acum de ce eşti în stare».

Ana Lupaş — nu numai o creatoare de tapiserii binecunoscută şi peste hotare, ci şi preşedinta filialei din Cluj a Uniunii artiştilor plastici, cea mai tînără preşedintă din ţară — creează deliberat o stare de spirit agitată în filială, deoarece: «Menajamentele duc la evitarea infarctului, dar ce legătură are aceasta cu arta?»

Pentru Ioan Cîmpeanu, directorul celei mai mari fabrici de piele din ţară, cea din cadrul Combinatului de piele şi încălţăminte «Clujeana» —«viaţa e prea scurtă pentru a nu căuta satisfacţii cît mai dese».

Despre ce satisfacţii este vorba? Să-i ascultăm pe cei în cauză care, toţi, au arătat ce pot, la 30 de ani.

Ion Manole — «Şi scaunul face pe om, nu numai omul pe scaun»: — Ţin minte data: 12 septembrie 1968. De-abia îmi terminasem stagiatura la Întreprinderea poligrafică, «Clujeana», unde fusesem repartizat. O întreprindere mare: 1 000 titluri de cărţi anual, 2 cotidiane, două reviste lunare etc. Aşadar, la 12 septembrie mă cheamă directorul Ioan Răduţ, căruia, deşi n-avea decît vreo 40 de ani, îi spuneam *bătrînul*. Mă aflam în relaţii cu el ca de la cer la pămînt.

Ioan Răduţ mă anunţă scurt: «De azi încolo vei fi şeful serviciului tehnic». Eu m-am fîstîcit. Neaşteptîndu-mă la o asemenea promovare, parcă mi s-a pus o ceaţă în faţa ochilor. «Tovarăşe director, să nu vă fie cu părere de rău» a fost tot ce-am putut bîigui. Dar *bătrînul* avea încredere în mine.

Fără falsă modestie, cunoşteam bine munca. Stagiatura nu mi-am făcut-o la birou, ci trecînd din secţie în secţie şi lucrînd ca simplu muncitor. Am cules la linotip şi la zetărie, am turnat rînduri la maşina Ludlow, am flancat forme de imprimare, am turnat plăci de stereotipie, am ajutat la paginaţie, am făcut potriveala la rotativă, am developat şi fixat fotografii, am executat retuşuri, am copiat la ofset, am legat, fălţuit, cusut şi broşat cărţi, şi cîte şi mai cîte. Pînă şi la atelierul mecanic am lucrat. De fapt, la birou nu stătusem decît vreo două-trei săptămîni, pentru că trebuia să mă familiarizez cu lucrările de contabilitate, cu fişele etc. În restul timpului pontam ca orice muncitor în secţia de producţie respectivă, iar în birou nu călcam nici pentru a mă dezbrăca. Aşa a trecut anul de stagiatură. Apoi a venit numirea neaşteptată şi m-am pus pe muncă, de data aceasta într-un post de conducere. Şi vă rog să mă credeţi, am tras tare. Secretara ofta: «Tovarăşe inginer, într-o zi o să înnebuniţi». Dar n-am înnebunit. Cînd faci o muncă trebuie să te angajezi total, acesta-i tot secretul.

Deunăzi directorul m-a oprit şi mi-a amintit cum m-am zăpăcit în ziua cînd m-a numit şef al serviciului tehnic.

— Vezi, Manole, că n-am greşit?

Nu, n-a greşit. La tipografie mă simt în largul meu. Am scris studii în revista noastră de specialitate şi unul din ele a fost preluat de o publicaţie italiană. Şi italienii sînt aşi în materie de tipografie! Mă preocupă atît de mult aplicarea cercetarii operaţionale la industria poligrafică încît m-am înscris la Facultatea de studii economice din Cluj, fără frecvenţă; mai predau şi 12 ore pe săptămînă la o şcoală profesională, aşa că nu mă plîng de inactivitate.

Anul trecut, întreprinderea noastră s-a plasat pe locul al treilea în întrecerea socialistă pe întreaga industrie naţională. E şi o părticică din munca mea în această realizare. Fireşte, totul e să capeţi încrederea colectivului: greu s-o cîştigi, uşor s-o pierzi! Dar am reuşit, chiar greşind, chiar tacînd şi trei greşeli pe zi, că altfel nu se poate. Contează rezultatul. Şi mai e ceva. Nu sînt întru totul de acord cu proverbul «Nu scaunul face pe om...»; eu cred că şi scaunul face pe om, că funcţia creează responsabilităţi, îţi cere să-ţi oţeleşti caracterul. De fapt, asta am înţeles cînd am notat în carnetul meu în seara zilei de pomină despre care v-am vorbit: «*Să vedem acum de ce eşti în stare*».

Ana Lupaş — «Menajamentele evită infarctul, dar ce legătură are aceasta cu arta?»: — Filiala din Cluj a Uniunii artiştilor plastici, al cărei preşedinte am devenit nu de mult, este cea mai mare din ţară, cu 143 membri titulari şi peste 70 în Cenaclul tineretului.

Nu este o filială «comodă»: numărul mare de membri, prezenţa unor puncte de vedere şi tradiţii foarte diferite, fără a vorbi de media de vîrstă ridicată — cam jumătate din membri au peste 55 de ani — nu sînt de natură să faciliteze unui tînăr munca de conducere.

În ultimii ani ritmul de lucru la noi devenise cam lent, după părerea mea, şi aceasta oglindea şi activitatea nu prea satisfăcătoare a filialei. Aveau loc anual doar 4—5 expoziţii personale mai semnificative, plus una judeteană. Foarte rar poposeau la Cluj expoziţii din alte oraşe ale ţării sau de peste hotare. Or, confruntarea cu alţi artişti este vitală în profesiunea noastră: izolarea duce la suficienţă, la permanentizarea unor poziţii învechite.

De ce s-a instaurat această acalmie nedorită? Poate din comoditate. Eu cred că artistul trebuie să trăiască în ceea ce aş numi nesiguranţă pozitivă. Cînd nu mai are de propus nimic nou pe plan artistic, el se menţine doar în virtutea amintirilor. Nimeni nu doreşte să şteargă cu buretele realizări trecute, dar numai cu amintiri nu se poate trăi.

Unii justificau imobilismul prin aceea că lucrările artistice necesită o perioadă lungă de gestaţie şi că «galopul» expoziţiilor n-ar fi propice liniştii necesare creaţiei. Eu personal nu subscriu la acest punct de vedere.

În calitate de preşedinte al filialei am căutat să impulsionez confruntările artistice: va avea loc, în oraşul nostru, o expoziţie republicană de gravuri — noi, clujenii, avem o bună tradiţie în acest domeniu — artiştii ieşeni vor aduce lucrări la noi şi mai mulţi clujeni decît în trecut vor expune la Bucureşti; am adus expoziţia «Afişul polonez» şi vom prezenta «Cinci pictori din Italia»; am organizat un ciclu de conferinţe de interes comun pentru artişti plastici, scriitori şi arhitecţi — ne gîndim să-i atragem şi pe compozitori — pe probleme de artă contemporană; vom participa la mese rotunde care vor reuni pe reprezentanţi ai tuturor uniunilor de creaţie. În fine, dorim să imprimăm un ritm mai alert Cenaclului tineretului, care pînă nu demult fiinta mai mult pe hîrtie. Eu însămi, dealtfel, sînt membră a cenaclului.

Sper că, cel puţin într-o măsură, am reuşit să depăşim inerţia. Acum domneşte la noi o stare de spirit mai agitată. Fireşte, nu de dragul agitaţiei, în sine, ci în scopul de a stimula activitatea prin confruntări, discuţii şi dezbateri. Menajamentele evită infarctul, dar ce legătură are aceasta cu arta?

Ioan Cîmpeanu — «Profesiunea mea? O spun cu mîndrie: sînt tăbăcar!»: — Cele două tăbăcării, minerală şi vegetală, de la combinatul «Clujeana» formează împreună cea mai mare unitate cu acest profil din ţară. Cum mă simt ca director, la 31 de ani? Să vă spun drept, nu e nici uşor, nici comod să porţi răspunderea unei producţii anuale în valoare de cîteva sute de milioane de lei şi a unui colectiv de 700 de muncitori şi tehnicieni. Şi totuşi, îmi place profesiunea mea, nu mă dau în lături de la greu.

Unii îşi închipuie că fabrica noastră este un fel de atelier mare care miroase a sulfură de sodiu. Dar de ce nu se gîndesc la utilajele noastre de nivel mondial şi nu-şi dau seama că munca la noi este, într-un fel, mai complicată decît într-o uzină chimică obişnuită? Cine lucrează, de pildă, la secţia de alcooli graşi de la Oneşti, este în adevăr chimist. Dacă respectă întocmai «reţeta» de fabricaţie, obţine alcooli graşi de o calitate perfect determinată. Dar la noi? Atît de mult diferă o piele de alta — e normal să fie aşa la o materie primă biologică — şi totuşi încălţămintea trebuie să fie aceeaşi, să nu oglindească multiplele deosebiri individuale ale materiei prime...

Şi mai există un aspect. Lucrînd pentru piaţa internă şi pentru cea externă, trebuie să fim mereu în pas cu moda. Aici este tot baiul: moda se schimbă imprevizibil şi cu paşi rapizi, dar ciclul nostru de fabricaţie durează în medie 26 de zile! Fiind vorba de procese naturale, aici nu se poate schimba nimic. Or, au fost cazuri cînd am primit comenzi cu doar 30 de zile înaintea datei de livrare! Vă daţi seama ce probleme tehnice grele apar într-o asemenea situaţie.

Eu ştiu, pe bază de comenzi ferme, doar ce voi face luna viitoare, dar în sistemul nostru aprovizionarea trebuie s-o planific cu un an înainte. Şi sînt sute de coloranţi, de produse, de substanţe necesare în procesul de producţie. Sînt ferm convins: industria uşoară nu e uşoară, e o industrie grea. Şi tocmai de aceea îmi place.

Nu e un secret pentru nimeni că la noi cadrul de aprovizionare este destul de rigid. Soluţia? Previziunea! Este ceea ce mă străduiesc să realizez şi în 85% din cazuri am căzut pe fază, cum se spune.

La bunurile de larg consum, în afară de C.T.C.-ul obişnuit fiecare cumpărător este un C.T.C.-ist exigent, cu gusturi adesea imprevizibile. Iată de ce eu nu dorm niciodată liniştit. Dacă totuşi...? Şi apoi, gîndiţi-vă: la contractele pentru export noi trebuie să livrăm produsele noastre «conform mostrei» predate de client. Expresia este, în mod necesar, vagă. Dar pielea nu e tablă laminată: dacă pe alocuri va avea o diferenţă de grosime de două zecimi de milimetru şi nu va fi «conform mostrei»? Luciul, porii, nuanţa culorii pot şi ele să difere imperceptibil... dar perceptibil pentru client! Repet: industria uşoară e industrie grea.

Conduc un colectiv foarte numeros şi am destule probleme, dar am ştiut să mă acomodez. Eu sînt de la ţară, dinspre Zalău; din clasa a V-a tot printre străini am colindat şi am învăţat să mă comport. La fabrică mă simt ca şi acasă. Nu e lozincă şi nu vreau să afirm că fabrica poate înlocui căminul sau invers, ci doar că aci mă simt printre ai mei şi că toate mi-au devenit familiare. Dacă dai mai mult sau mai puţin din tine, aceasta depinde, în mare măsură, de cei din jurul tău. Eu mă simt dator să răsplătesc prin muncă încrederea ce mi s-a acordat. A fi directorul celei mai mari tăbăcării din ţară la 31 de ani nu e lucru simplu, după cum simplă nu e nici profesiunea mea. Dar eu o îndrăgesc şi spun cu mîndrie: sînt tăbăcar!

LIONEL NIŢESCU ■

sigur că da, viaţă frumoasă, dar...

Veniseră trei băieţi din Costeşti, judeţul Vîlcea. Asta se întîmpla acum 14-15 ani. Unul dintre ei, Goşoiu Gheorghe, a plecat la o şcoală de ofiţeri de marină comercială, după ce terminase şcoala profesională. «Acum poate că bate coclaurii mărilor şi oceanelor. Sigur că da, viaţă frumoasă, dar...» Ispas Nicolae a terminat institutul de subingineri. Constantin Borăscu, interlocutorul meu, secretarul comitetului U.T.C. pe combinat, este căsătorit, are două fete şi un băiat, este oţelar, dar nu vrea să scriu doar despre un singur tînăr. «Avem mulţi băieţi de treabă» şi îmi înşiră vreo opt nume. «De ce nu-mi citeşti numele astea dintr-un carnet? Am văzut că aşa fac unii secretari, scot un carnet şi citesc de acolo date, cifre, nume etc.» Evident că tonul întrebării a fost puţin ironic, dar dublat şi de o suficientă naivitate în aparenţă, însă Constantin Borăscu s-a mulţumit să-mi răspundă doar cu un zîmbet. Ar fi fost, desigur, interesant să aflu ce gîndeşte cu exactitate, în clipa aceea, dar întrebarea şi răspunsul erau, deja, departe, sau dacă vreţi, se acoperiseră cu un zîmbet. «Unul dintre tineri se află aici, la sediu». Vine tînărul, facem cunoştinţă. Simt că atmosfera stabilită cu secretarul se cam răceşte. Scot pachetul de ţigări, îl pun pe masă, iau o scrumieră şi spun că n-am chibrituri. «Am eu chibrit», zise tînărul. «E-n regulă». «Hai să stăm aici, la masa asta, să fumăm şi să vorbim». Secretarul pleacă, eu îi ofer o ţigara, tînărul zice că fumează numai fără filtru, eu insist, el acceptă, pufăim amîndoi, eu spun că trebuie să ne fi cunoscut noi cîndva, că doar şi eu sînt hunedorean, el zice că mă cunoaşte doar din vedere şi stabilim că tare-i mică lumea asta mare.

— Cîţi ani ai şi de unde eşti de loc?

— Am 26 de ani şi sînt craiovean chiar din Craiova.

— Înseamnă că ţii cu «Universitatea».

— Asta pentru că sînt oltean şi... mă respect. Dar nu mă prea omor eu după fotbal. Eu am făcut lupte şi am tras 7 ani pe «saltea».

— Care ţi-au fost cei mai teribili adversari?

— În primul rînd Carculea Gheorghe, din Petroşani. Eu eram un fel de începător, iar el ieşise campion naţional la juniori. N-am dormit, înainte de meci, toată noaptea. Maistrul Kovacs, un om căruia îi datorez multe, mi-a fost ca un părinte şi nu numai în probleme de sport, m-a tot încurajat. Am reuşit să-l bat pe Carculea. A fost o mare surpriză. Apoi ţin minte meciul cu maestrul sportului Petre Cernău. Eram o victimă sigură. Tremuram ca varga. Toţi credeau că în două minute voi fi terminat. Am pierdut abia la sfîrşit, în repriza a treia, prin tuş. Este adevărat că m-a sucit, m-a rupt, m-a «dat în cap» că nu mai ştiam nici cum mă cheamă, dar după meci Petre Cernău mi-a spus că m-am bătut bine. Deşi pierdusem, toţi m-au felicitat, iar eu eram tare mîndru.

— Ce-a însemnat sportul pentru tine?

— Foarte mult. Am întîlnit un antrenor şi un om, maestrul Kovacs. M-am dezvoltat ca fizic, dar mai ales ca psihic. Un om care face sport iubeşte dreptatea, este cinstit, se bate cu mai mult curaj. Apoi, în altă ordine de idei, un fost sportiv a învăţat ce înseamnă echilibrul, viaţa cumpătată.

— Eşti un om bătăios?

— Depinde.

Cînd un om răspunde la o întrebare cu teribilul cuvînt *depinde*, deviez discuţia către un alt domeniu. Cel puţin deocamdată.

— Cum văd eu o căsătorie?! Dragos[illegible] ţelegere. Nu ştiu ce înseamnă expresia [illegible]torie modernă». Unii spun aşa: eu [illegible] mea, ea cu viaţa ei, şi amîndoi ne întîlni[illegible] în sînul familiei. Astea-s căsătorii care [illegible]mină printr-un divorţ. Soţia trebuie [illegible] iubită, respectată şi ajutată în toate t[illegible] familiei. Nu sînt de acord ca soţia să [illegible] undeva, la o distracţie, petrecere sau [illegible] fără soţ.

— Dar soţul are dreptul să meargă [illegible]

— Trebuie să recunoaştem că mulţi [illegible] mai merg şi fără soţii, la fotbal, la u[illegible] mai lung sau mai scurt, mă rog, chesti[illegible] băteşti.

— Şi atunci cum e cu egalitatea?

— Bărbatu-i bărbat şi femeia-i fem[illegible] cred eu deocamdată, pentru că eu sînt [illegible]torit, şi discut doar în principiu, cum [illegible] de la bătrîni.

— Păi, dacă e din bătrîni, asta nu e [illegible]torie modernă».

— N-o fi, dar am văzut eu că e bună [illegible]

— Ziceai că un fost sportiv devine [illegible]tăios, că iubeşte dreptatea. Ai avut c[illegible] te baţi pentru dreptate?

— În calitatea mea de secretar U[illegible] depoul diesel a trebuit să rezolv sit[illegible]nărului Gornic Viorel. Acestuia nu i [illegible] la timp încadrarea într-o nouă categ[illegible] salarizare. Am vorbit cu inginerul Ba[illegible]lae, apoi cu normatorul Brudan Iosif. [illegible] loc un nou examen, care întîrzia din [illegible]nejustificate şi Gornic a primit categ[illegible] se cuvenea.

— Cum se desfăşoară o zi din viaţa [illegible]

— Mă scol la ora 6 şi plec la blumin[illegible] şinile I.G.O.

— Cum circulă aceste maşini?

— Înfiorător. Înghesuială, nervi, ce[illegible] taxatoarea şi şoferul care spun că ei s[illegible] novaţi. Dar cine-i vinovat pentru or[illegible] dute în producţie, că oamenii reuşes[illegible] tîrzie cu largul concurs al I.G.O.-ului [illegible] mai vorbim că oamenii îşi revin de-a[illegible] 8,30-9, după nervii provocaţi de m[illegible] transport în comun. Oare nu se înţ[illegible] de important este un transport ci[illegible] locul de muncă? Am auzit că şi prin a[illegible] povestea e aceeaşi. Ajung la serviciu [illegible] ora 10-11 iau masa în cantina secţiei. [illegible] să consemnaţi neapărat o substanţială [illegible]tăţire a condiţiilor noastre la locul d[illegible] Mîncarea e caldă, bună şi ieftină. Bai[illegible] vestiarele arată ca adevărate vestiare. [illegible] toată lumea sîntem mulţumiţi. De ace[illegible] blemă s-au preocupat directorul însuş[illegible] binatului, tovarăşul Costache Trotus[illegible] factorii răspunzători.

— Uite, consemnez, mai ales că ace[illegible] mi-a fost relatat şi de alte persoane.

— Termin serviciul, iau masa la c[illegible] oraş, merg acasă şi mă pregătesc pen[illegible] de la liceul seral. Termin şcoala pe [illegible] lar la cantină, iau cina şi merg acasă [illegible] zi la fel.

— Cum e cu distracţia?

— Destul de slab. Toţi vorbim şi p[illegible] dar pînă la urmă seara de dans de jo[illegible] sau duminică rămîne o seară în care [illegible] mîini şi din picioare pe un fond de muz[illegible] de bine cîntată. Asta e prea puţin. C[illegible] dans trebuie să fie cuprinsă într-o [illegible] seară distractivă, iar distracţia nu [illegible] numai dans.

— Eşti mulţumit de ceea ce faci [illegible] eşti la ora actuală?

— Da şi nu. Da, pentru că am conv[illegible] fac tot ce pot face. Nu, pentru că [illegible] mult. Nu e firesc?!

— Ba da. Ce înseamnă pentru tine c[illegible] U.T.C. pe care o conduci sau col[illegible] muncă din care faci parte?

— Calitatea mea de comunist se [illegible] în amîndouă cazurile. Între mine [illegible] se stabileşte o cumpănă, un fel de [illegible]asta dau, asta cer, asta fac». Vreau [illegible] respectiva cumpănă se află într-un [illegible]bru, reprezentîndu-mă pe mine, cu [illegible] cu încordarea, cu speranţele, cu [illegible] cu lupta, sau cu viaţa mea. Asta e.

Da, aş zice şi eu, cam asta e. Un [illegible] cu ceilalţi tineri propuşi de Constar[illegible] cu?! Poate altădată, poate alt rep[illegible] mai fi putut fi vorba despre Şerban [illegible] maistrul oţelar Bolea Florian, lăcă[illegible] Dumitru de la cocserie, Căpăţînă [illegible] de la laminorul de benzi, Căpraru F[illegible] la C.T.E., sau laboranta Schuck Eva [illegible]ciu Ion de la aglomeratorul 2. Eu a[illegible] să-l prezint pe Mandas Ioan care îmi [illegible] îi place formula aceea «noi sîntem [illegible] şi beneficiarii acestui timp şi destin[illegible] nia socialistă. În această calitate aven[illegible] drepturi, ci şi responsabilităţi. Cun[illegible] eu de aceste responsabilităţi? Trăir[illegible] cred eu că se cuvine: învăţ, muncesc. [illegible] cred şi îndrăznesc».

VICTOR [illegible]

l vedeți un băiat
o chitară,
l loviți
te mîini !

turneul său de trei luni în Elveția și
rmania, să-i propui Andei Călugăreanu
og despre ceea ce este nou în muzica
despre tineret și obligațiile sale nu în-
numai să-i tai calea colegului care se în-
de pagina de muzică a revistei, ci și să-i
imești, probabil, pe unii dintre cititorii
în admirația rubricilor de genul «Indis-
e portativ», «Am aflat pentru dumnea-
», «Top-Panorama» ori «Curier muzical».
intr-o discuție precum aceea pe care o
em noi vor lipsi delicioasele întrebări
«Și ce-au scris ziarele despre dumnea-
» și în mod implicit modestele răspun
cum «S-a mers pînă într-acolo încît am
mită o fascinantă Mireille Mathieu a
or și Deltei Dunării, dar găsesc de dato-
ă vă spun că au exagerat puțin».

Călugăreanu a primit discuția pe care
pus-o așa cum se cuvine: fără să se mire
iozitate. Fiindcă nici ei și nici mie nu ne
tragem de păr nici măcar o discuție,
s-a desfășurat ea, discuția.

știu dacă se simte dar eu îmi fac schim-
ea de un an, un an și jumătate. Pînă
răisem ca într-o ceașcă de ceai călduț
mă bălăceam puțin stînjenită dar mă
. Vreau să spun că n-aveam frămîntări
nale, totul decurgea într-o liniște leneșă
atea meseriei!), mi se părea că așa
ă fie. Schimbarea a venit, provocată de
n gîndea, cum propunea discuții, cum
nta bunul meu prieten Moțu Pittis.
înseamnă, de fapt, «schimbarea mea»?
uz categoric toate piesele proaste. Cam
ică mă gîndesc că împlinesc, ba nu, am
it 10 ani de «meserie».

e exemplu ce fel de piese proaste ai
i cît te-a costat asta?

refuzat, printre altele, cîntecelele lui
Grigoriu «*O poveste mică de la mare*»
oio-coio». Cît m-a costat socotește tu,
nu m-a interesat și nici nu mă nelinis-
atele sînt: în 3 luni la Boema as fi
o sumă frumusică.

ai cîștigat în schimb?

terial, nimic. Am stat acasă, am ascultat
și iar am stat acasă și iar am ascultat
Am așteptat piese bune, căci de compus
un, deși așa, un mare succes făcut din
e pe texte precum «Floarea albastră/
ules-o din fereastră» aș putea pune la
oamenii nu mai au nevoie de încă unul
mintă, să-i păcălească. Sînt destui în
ușoară, căci despre asta vorbim.

nteresant, dar din cîte știu a asculta
și a aștepta piese bune nu este chiar
de viață. Adică bănuiesc că nu-ți poți
existența astfel. Și știi foarte bine că ești,
i, bănuită că dacă nu te dau banii afară
asta se întîmplă fiindcă ai o casă mare.
ur, și mama, cînd îi cer cincizeci de lei,
e «Cum dragă, dacă nici tu nu ai bani,
ibă?» În acest an și jumătate n-am stat
În primul rînd, pentru un cîntăreț
tru o cîntăreață a asculta muzică, așa
uvine, înseamnă a munci, adică o parte,
mai mică, din pregătirea sa profesio-
al doilea rînd, am cîntat în 30 de con-
«*Mondial*» și în alte 30 cu «*Roșu și*

că am trăi într-o lume ideală, care ar fi
est pe care l-ai face pentru a te des-
otal de tot ceea ce nu-ți place în mese-

desființa telefonul. Pentru un inter-
muzică ușoară, mai ales pentru unul
, telefonul este un aparat care aduce
lo! Doamna X? Sărut mînușițele. La
utare... escu de la Comisia de... a ora-
V-am vrea în mijlocul tînărului și fru-
nostru oraș. Aveți un tren care ajunge
noi, ha, ha, ha, știm să primim oameni
eavoastră, ajunge, zic, la 15,20. La 16
ectacolul iar la optîspe fără două mi-
ndeți rapidul și vă întoarceți acasă cu
lei. Poate cu una jumate. V-așteptăm
ltumim». Or, dacă suta e mică, mia e
are. Cu alte cuvinte, fără să-i fac pe
mbeasică, spirit revoluționar în această
înseamnă să ai și puterea de a fugi de
igați greu de oameni și dați ție ușor.
ar exista acest tovaras?

el, și alții ca el. Există, numai că
nă zi afli că sînt în pușcărie pentru
rocedat să-ți dea ție și altora acele mii
ți-e rușine, dacă ești om, să mai mănînci
plătești întreținerea la bloc.

i o atitudine revoluționară ar fi aceea
de astfel de bani. Alta? Altă putere de
?

ea de a construi lîngă ceea ce se cheamă
nă azi muzica ușoară românească.

— De ce lîngă și nu înlăuntrul ei?

— Fiindcă e atîta lipsă de onestitate în această zonă încît e foarte greu să te lupți pentru a face curat înlăuntrul ei. Construind alături de ea propunînd oamenilor o altă muzică, aceea nouă, cinstită, aceea de care au nevoie fără să știe poate, creezi un termen de comparație, dai naștere unei concurențe în văzul tuturor. O concurență din care falsul, lipsa de talent, goana după bani și popularitatea ieftină nu vor avea nici o șansă. Deocamdată, a fi revoluționar în această meserie a mea înseamnă să fugi mult, adică să refuzi mult, să nu te adaptezi, să propui ce crezi că ai mai bun în conștiința ta.

— Nu e rău spus numai că, un scriitor, de pildă, poate și la 82 de ani să scrie o carte care să revoluționeze un gen literar, o specie. Pe cînd perioada de activitate a unui interpret de muzică ușoară e sensibil și dramatic mai scurtă. Cît timp poate fugi? Cît timp să nu se adapteze lenei generale a breslei? Cît timp să propună?

— Cît e nevoie. Uite, am văzut în Germania federală un film, «Monterey Pop». În finalul filmului apare un domn, Ravi Shankar, care are 50 de ani, ori 60, ori mai puțin. Cîntă o muzică atît de fascinantă încît mi s-a părut unul din cele mai frumoase lucruri văzute și ascultate. Sigur, e greu, dar dacă acesta e drumul, plin de greutăți, asta nu înseamnă decît să-l străbați cu răbdare și credință. La noi, în muzica ușoară, lipsind răbdarea, credința nu are cum să apară. Totul se vrea făcut repede, pe fugă, fără a-ți da posibilitatea să te gîndești. Ceea ce fac ține de sufletul meu? Reprezintă ceva din ce aș putea dărui oamenilor? Viteză! Viteză! Doina Spătaru cu chenar, Dorin Anastasiu cu litere de un cot, Anda Călugăreanu în chenar, dar nimeni nu se gîndește dacă aceștia sînt adevărații Doina Spătaru, Dorin Anastasiu, Anda Călugăreanu.

Nici ei, cei în chenare, în litere de-un cot, nu au timp să se gîndească dacă sînt cei adevărați, dacă asta aveau de spus, de cîntat, de propus.

— Știu că asculți foarte multă muzică tînără, și acum o faci. Ce trebuie făcut, după opinia ta, ca ea, muzica tineretului de-o vîrstă cu ea să iasă la lumină.

— Chiar asta: să iasă la lumină. Să intre în legalitatea pe care o merită. N-am nimic împotriva melodiei «Că nu e om să nu fi scris o poezie», fiindcă și mamele noastre au dreptul să-și asculte melodiile preferate dar să facem totul ca și tineretul să-și asculte la radio, televiziune, în concerte, în mari spectacole, muzica sa. Altfel vom ajunge la situația în care tinerii să scrie și să asculte numai muzică pentru părinții și bunicii lor iar muzica lor, a acestor tineri, să nu existe! Mă cutremur la gîndul că mai există oameni, și nu din cei lipsiți de talent, care cînd văd un tînăr punînd mîna pe chitară încep să caute subînțelesurile (fiindcă înțelesul real le scapă!), încep să intre în alertă, încep să-i dea tînărului peste mînă. Cu prețul unui patetism pe care-l vor ironiza cei care nu știu să fie patetici, fiindcă nu trăiesc decît la intensitatea *Moderat și Bine*, spun: *Cînd vedeți un băiat cu o chitară, nu-l loviți peste mîini, nu-l loviți peste suflet, căci el poate fi, și este, o parte din sufletul de mîine al acestei țări. Poate vrea să vă spună lucruri pe care nu aveți curajul să vi le spuneți singuri, poate vrea să vă spună cum își propune el să trăiască demn, poate vrea să vă spună că vă iubește, poate vrea să vă spună cum să-l iubiți, poate vrea să vă spună că este gata să-și sacrifice tinerețea dacă e nevoie, poate vrea să vă spună că el nu-și poate închipui această țară decît așa cum o merită ea: fericită și a noastră.*

DORIN TUDORAN ■

CULTUL MUNCII, CULTUL CURAJULUI, CULTUL VALORILOR

și așa nu s-a pierdut un vapor de măsline

Pulpe de broaște, cartofi descojiți, pudră, ruj, ceapă uscată, fixativ («l-am încercat pe părul meu», compot de struguri, cremă de ras, mere uscate, vopsea de păr, morcovi uscați, cromoplatine, «Toreador» («este o nouă băutură cu țelină»), tutun de pipă, briantină («au venit unii și cu cremă de ghete, dar i-am pus pe fugă»), portocale, țigări de foi, conserve de scoici, varză murată («vai, cîtă varză murată am mai mîncat!»), banane, fosfarin, pulpe de caise, bere «Taxis» («excelentă!»), ceai negru cu adaus de flori albe cu miros de salcîm, supă de praz, «Cinaria», «Cordial Sibiu», frunze de spanac, compot de pepene galben și ketch-up dobrogean («încurajăm industria locală»), scobitori, arpacaș, cactuși fără țepi («nu, ăștia nu-s de mîncare, nici de pus pe față, ci i-am adus noi, de frumusețe»).

Unde ne aflăm? Cine știe, cîștigă... o experiență de viață.

La laboratorul C.T.C. — I.C.R.A. din Constanța am discutat cu două femei despre calitate. S-ar spune că locul nu era prea fericit ales: Întreprinderea de comerț cu ridicata pentru produse alimentare, compartimentul C.T.C. Ce banal! Două microscoape, trei laborante, o putină cu brînză la analiză. Probabil că aceasta este ideea pe care mulți și-o formează despre un asemenea laborator.

Nimic mai departe de adevăr. Pe plan pur economic, inginerele Maria Lurtz și Elvira Grosu, cu un colectiv foarte restrîns de laborante și merceologi, răspund de calitatea unor alimente și produse cosmetice în valoare de circa un miliard de lei, cam la atît ridicîndu-se valoarea mărfurilor distribuite anual de I.C.R.A. — Constanța. Un miliard nu e glumă, mai ales că un pantof sau o haină cu defect le poți arunca sau înlocui, dar alimentele alterate odată mîncate...

Știam că laboratorul din Constanța este unul din cele mai bune din țară, însă ignoram cum s-a ajuns la aceasta. Acum știu: printr-o muncă obscură, dar pasionată, pilduitoare.

«Cu 14 ani în urmă am intrat la C.T.C. — I.C.R.A., ne spune Maria Lurtz. Laborator era doar cu numele: două cămăruțe și o baie, lîngă obor. În cadă zăceau niște sticle cu reactivi, iar pe jos — cîteva pahare Berzelius cu resturi mucegăite de mîncare. Pretutindeni mișunau păianjeni și șobolani. Cum se făceau analizele? Se gusta... Lucrasem ca inginer șef la Fabrica de conserve de pește din Constanța, iar după ce aceasta s-a desființat am fost transferată. Dar, Dumnezeule, unde? La șobolani?! Am început să plîng, apoi mi-am revenit. Am scos hîrtiile lipite pe geam, m-am dus în beci după lemne, am curățat cu sodă podeaua, am măturat și... m-am apucat să fac referate, să cer instrumente, reactivi, oameni. După cîteva luni a început să semene a laborator.

Au mai venit un inginer, o laborantă, am vopsit pereții cu mîinile noastre și tocmai cînd să ne tragem sufletul a trebuit să ne mutăm, într-o fostă cîrciumă! Podeaua era atît de crăpată încît prin ea priveai direct în beci. Pe jos, paie murdare. Sobă, ioc. Iar am plîns — că așa sînt eu, plîng ușor — apoi am cărat afară murdăria și m-am rugat de un mecanic să ne tragă o țeavă cu apă. Măcar apă să fie... De, eram «laborator». Am muncit — firește, nu singură — și cînd totul a început să aducă iarăși a laborator ne-am mutat la Barăci, o fostă cazarmă. De fapt, noi dispuneam doar de o treime dintr-o baracă. Înăuntru, întuneric beznă. Era încă și mai groaznic decît în celelalte locuri! Din nou m-am pus pe plîns. Apoi am adus flori și de bine, de rău am amenajat un laborator. Ca o gaiță, ceream mereu la întreprindere instrumente, mobilă, tot ce trebuia. Între timp ne-am înmulțit, a venit și tovarășa inginer Grosu, am format un colectiv unit și ne-am văzut de treabă. Dar și barăcii îi sunase ceasul: zona se demola și am fost amenințate, mai în glumă, dar mai mult în serios: «Mutați-vă, că altfel bag tractorul și vă iau acoperișul». Și așa, acum zece ani, am ajuns în localul unde ne găsiți azi, pe strada Griviței 20, care slujise ca depozit de tutun.

Ne aflam pe atunci în plină iarnă. Un coleg ne-a făcut niște planuri; am elaborat și scheme de mobilier dimensionat pentru local; am păzit oamenii care făceau reparații; de la București am adus pe brațe o balanță de precizie, ca să n-o hurduce trenul și, iată, am realizat laboratorul pe care-l vedeți».

În fostul depozit de tutun compartimentat în prezent în mai multe încăperi, lumina pătrunde în valuri prin ferestrele-vitrină. Aparatură de finețe. O revărsare de plante ornamentale, flori, cărți, etajere, iar pe mesele de analiză: pulpe de broaște, cartofi descojiți, condimente, «Toreador», țigări de foi, conserve de scoici, alte pulpe (tot de broaște?), cremă de ras și... și...

— Frumos la dv. Sper că de data asta nu vă mai mută!

— ...

— Cum, iarăși?!

Interlocutoarele nu sînt vorbărețe pe această temă și revin la munca lor, la pasiunea lor:

«V-am povestit despre modul cum a luat ființă acest laborator nu ca să ne plîngem. Au fost poate dificultăți obiective, iar din partea forurilor tutelare am primit sprijin în oameni și aparatură. V-am povestit totul fiindcă ne face plăcere să ne amintim de greutăți înfrînte. E o muncă obositoare, poate cam prea aspră pentru două femei, dar o facem cu plăcere. Vedeți dumneavoastră, noi sîntem un soi de polițiști fără pistoale...

Să luăm de pildă berea. Vara intră cîte 40 vagoane de bere la o singură rampă de descărcare. Oprești vagoanele, le controlezi, te apucă noaptea. Dacă descoperi că nu e în regulă ceva începe buclucul! Am avut o asemenea situație cu bere pasteurizată de import, care pătrunsese pe rețea. Am fugit cu mașina, am alarmat și cîțiva medici și am blocat marfă în valoare de 260 000 lei.

Vara trecută am umblat să adunăm din restaurante — de la Mamaia pînă la Mangalia — gemuri în recipiente de plastic, furnizate de «Comprodcoop», cu vicii ascunse de fabricație.

Altă situație. Vin salamuri de la București sau de la Galați. Trebuie să prinzi mașinile cînd ajung în Constanța. Uneori stăm pînă la zece noaptea, alteori venim în zori, ne urcăm în dubele înghețate și efectuăm controlul în mers. La fel procedăm cu telemeaua, cu vinul, cu halvaua...

Să știți că nu e usor să refuzi mărfurile, îți ridici lumea în cap! Absurd, deși într-un fel îi înțelegem pe cei care ne critică: oamenii se chinuie să aducă mărfuri cine știe de unde, din țară sau din străinătate, se străduiesc să umple magazinele, să satisfacă cererile tot mai diverse și tu zici: «nu!» Firește, cînd apare un pericol pentru sănătatea consumatorului, nu încape tîrguială și nu s-a înregistrat nici o singură deficiență în această direcție, în ultimii ani. Dar să nu credeți că totul merge de la sine. Iată un caz recent. Fabrica «Dunăreana» din Tulcea a livrat la I.C.R.A. — Constanța 9 000 borcane și cutii de compot de struguri albi necorespunzători: am găsit înăuntru pînă și muște întregi și mucegai! Conservele, neprimind viza C.T.C., au fost returnate la producător. După cîtăva vreme... aceleași conserve și-au făcut din nou apariția la Constanța! Fuseseră retrimise, tot de fabrica din Tulcea, unui beneficiar considerat că nu dispune de un C.T.C. prea exigent. Pînă la urmă, la 14 martie, tot la noi au ajuns pentru control! Chestia cu «ușa din dos» n-a ținut...

În meseria noastră nu trebuie să spui numai DA sau NU. Mai util și mai greu în același timp este să-ți bați capul cu soluții de recondiționare, de salvare a mărfii compromise.

Și acum mi-aduc aminte cum una din noi a însoțit șapte vagoane de vin alterat de la Ostrov pînă la Constanța, unde trebuia distilat pentru a se recupera alcoolul. N-a fost treabă ușoară pentru o femeie singură să păzească vagoanele, și la vie și prin gări. Credeți că nu se găseau amatori?

Sau «afacerea» cu bomboanele nevîndute care se topiseră și se amestecaseră cu hîrtia de ambalaj... De cîte fabrici din București nu ne-am rugat ca să ne primească pe noi și bomboanele «noastre», ca să valorifice masa zaharoasă. Dacă n-au vrut și n-au, și n-au vrut, le-am topit noi singure în laborator, obținînd un sirop cu aromă de fructe, pe care l-am distribuit în rețea, cu forme în regulă. Singura nenorocire: s-a umplut laboratorul de furnici și ne-a prins Sanepidul. Dar siropul era excelent.

Altădată am făcut brînză de burduf... Nu era treaba noastră, dar pentru a împiedica deprecierea am adus niște experți, am improvizat și o mașinărie și am fabricat brînză de burduf de prima calitate, pe care am distribuit-o prin magazine, leftin și garantat — o spunem ca specialiste. Ne-ar fi durut sufletul să se piardă...

Sau cele 4 000 butoaie de măsline de import care...»

Și urmează o nouă aventură pe frontul calității, încheiată astfel: «...Și așa nu s-a pierdut un vapor de măsline...»

În laboratorul cu multe flori și cactuși fără țepi, cele două inginere îmi vorbesc cu o uimitoare înflăcărare despre munca lor. Modestia nu exclude — și nu trebuie să excludă — pasiunea pentru ceea ce fac cu brațele și cu mintea, mai ales atunci cînd la mijloc nu intervine vreun interes personal. («Cu diplomele noastre de chimiste, oricînd am putea găsi o muncă mai ușoară»). Fiindcă, la urma urmei, lupta calității — fie că se dă la un combinat siderurgic, pentru oțeluri rare, fie la I.C.R.A.-Constanța, împotriva muștelor din compotul de struguri, fie în orice altă parte — oglindește, în primul rînd, calitatea omului angajat în această luptă. Omul care, refuzînd să închidă ochii și să-și spună, lui și altora: «merge și așa» — ce comod ar fi! — știe că-și complică viața, dar și-o face mai frumoasă. Pe a lui și pe a altora.

LIONEL NIȚESCU ■

de-o viață de om

De aproape două ceasuri bat potecile muntelui spre a da taină cu rapsodul popular Victor Pîrvănescu din Cerna — Vîrfu Mehedinților.

Pe bătrînul Pîrvănescu, pe acest peregrin la Curțile Dorului, nu l-aș fi putut concepe decît coborînd de aici, din munte, adică din baladă, și slobozindu-se la cîmpie sau la deal, să zică oamenilor de acolo patima rîului și-a ramului, ghiers cu foc și cu lacrămi de înstrăinare:

«Spune, spune hoț bătrîn,/ Spune, caii cum se fură;/ Cînd e frig și cînd e bură,/ Noaptea, pe fulgerătură,/ Atuncea caii se fură.../ Căpitane, căpitane,/ Nu mă ține în poivane/ Doară pentru trei cîrlane,/ Dă-mi drumul pîn'la chindie/ Să-ți aduc o herghelie,/ Jumătate-a ta să fie,/ Jumătate să-mi lași mie/ Ca să fim de omenie».

Vioara, îmi spune bătrînul, mi-a pus-o în mînă Al. Bruț. Erau mai mulți copii din împrejurimi care veniseră să-și încerce inima pe arcuș. Meșterul meu cînta bine, parcă umbla cu necuratu'. Ne uitam la el ca la o candelă aprinsă. Îi mergeau deștele pe corzi, argint viu, nu alta. Cîteodată, cînd avea vorbă întoarsă de la drăgostele, era rău cu noi și slobod la mîini. Făcea lamba mică și începea să cînte numa' pentru sufletu' lui. Dacă furam cîte ceva atunci, era bine, dacă nu...

— La coarnele plugului.

— Ei, la alea eram noi de cînd venisem pe lume.

Undeva, într-un cui, în odaia bună, privesc cum spînzură o vioară a cărei ciudățenie n-am înțeles-o niciodată. Are opt corzi în loc de patru și e învelită într-o foiță subțire de staniol. Lemnul ei a sunat viu, ani de zile, la urechea celor care își trag obîrșia din baladă și din viață adevărată. Fiecare atingere a arcușului scoate mari semne de zodiac ce hălăduiesc pe cer ca niște plauri de lumină. În casa lui tot spațiul mioritic trăiește dintr-o răsuflare...

— Moș Victore, de ce-ai pus opt corzi la vioară? De unde această idee?

— Să nu crezi că i-o năzăreală de-a mea. Am tot zis cu ea pe vruta tuturor. Într-o zi cînd am zis și pentru mine, mi-am dat seama că-i mai trebuie ceva. Atunci m-am sculat ca după boală și-o noapte întreagă m-am frămîntat. I-am mai pus patru corzi. Cînd zic balade, mă ajută tare mult, mai ales la cele haiducești. Scoate un fel de murmur adînc la care nu se închină orice vioară.

De o viață întreagă bate cu piciorul piatra muntelui și colbul cîmpiei, și în straița lui din piele de capră argăsită, pe care-o poartă la spate, nu duce numai turtă de mălai cu ceapă, ci și balada lui Mihu sau a lui Tudor, a lui Jianu sau a Muscului.

Duce cu el prag de tămăduire, fînul copt pe care-l cosea cu fluierul la brîu, în tinerețe și volbura fulgerată în grădina Genarului.

Dar ce nu duce de-o viață de om!

VALERIU ARMEANU ■

milcovățul, o apă care a fost curată

— Numai să nu înghețe la noapte.

Șchiopătînd ușor ca orice fost fotbalist, mă înnoroiam prin Letca Nouă, comună de margine, în județul Ilfov, în care trăiesc 5 945 de oameni, cu 55 mai puțini decît ar fi trebuit pentru a avea dreptul să plătească o bibliotecară cu normă întreagă.

Tovarășul Goncea Victor, secretarul comitetului de partid, n-a mai fost pe acasă de două săptămîni, familia a venit să-l vadă, este un vechi activist, s-a învățat cu asta.

— Mare noroc ați avut cu vremea asta, zic.

— Mare, adevărat. Ninsoarea asta e bună pentru cîmp.

— Și dacă nu se întîmpla așa? Cît ați reușit să irigați pînă acum?

— În plan apar pentru irigat 235 hectare la Letca Nouă și 167 hectare la Milcovăț. Am irigat 37 hectare și, respectiv, 5 hectare.

— Nimica toată.

— Foarte puțin, adevărat, dar ca să irigi, trebuie să ai apă, ori planul inițial s-a făcut pe baza apei din Milcovăț, deși Direcția agricolă știa că apa asta este atît de poluată, încît nici broaște nu mai are în ea. Ai mai văzut dumneata gîrlă fără broaște?

— Nu.

— Uitați, acum cîteva zile, doi ingineri au făcut probe pe loc. Ce scrie aici? Scria într-un registru că, dată fiind concentrația mare de săruri, inginerii agronomi urmează a stabili culturile care se pretează la irigații cu o astfel de, zice-se, apă. Inginerii din cele două C.A.P.-uri au stabilit cu promptitudine: nici o cultură!

— Aaa, și probele astea le-au luat vineri, nu sîmbătă, cînd a apărut și țițeiul. Dacă le luau atunci...

În afară de Milcovăț, un pîrîu ce alunecă în coasta celor două sate, cei din Letca Nouă ar mai putea să bage «sorbul» într-un lac smîrcuit pe care astfel l-ar seca în 3-4 zile fără cine știe ce folos. Despre pînza freatică nu se poate vorbi, e la 18-20 metri adîncime. Iată cum, vrînd-nevrînd, cei care încearcă aici să facă roditor un pămînt sărac (categoria a IV-a), semănîndu-l cu grîu, porumb, sfeclă și lucernă, trăiesc de cîțiva ani cu obsesia secetei.

— Noi, spune primarul Vasile Ungureanu, apărem în plan cu suprafața irigată din apa Milcovățului și trebuie s-o facem. Dar de unde, dacă apa asta nu-i bună? Dacă am apă, irig, chiar depășesc suprafața.

Povestea cu apa Milcovățului se deapănă prin diferite birouri de ani de zile, mai exact din 1969, cînd viitura a spart Schela de extracție Videle și peste noapte gîrla limpede s-a învelit în țiței. A murit peștele (crap și salonta), C.A.P.-urile au pierdut grădinile de legume, oamenii n-au mai tăiat gîștele de negre ce erau, copiii au pierdut scăldatul, reporterii de la ziare și televiziune au început de atunci să se ocupe de poluarea Milcovățului, inspectorii și inginerii au luat zeci de probe de apă, a început să plouă cu adrese, a fost dată în judecată Schela și din 37 000 lei despăgubiri au fost primiți doar 18 000, barajele rupte de viitură așa au rămas, aspersoarele și motopompele (13 și 6) nu mai pot fi folosite (un aspersor costă în jur de 84 000 de lei! Investițiile pentru baraje și utilaje, în valoare de 4 milioane lei, sînt blocate), apa nu mai este bună, albește pămîntul.

— Și mai scrieți acolo că inginerii noștri pierd în fiecare an 15-20 la sută din salariu, pentru că în plan sîntem trecuți, să zicem, cu porumb irigat, și, în loc de 5 000, abia de scoatem 2 000. Și mai scrieți că noi avem tutun foarte mult și planta asta cere multă apă, fie că plouă, fie că nu.

Scriu, varza avea motorină în foi, roșiile se uscau, pămîntul și așa nu-i gras, au venit o mulțime de oameni pe aici, s-au uitat, s-au crucit, au făcut procese-verbale, au amendat directorul de la Videle, au plecat, au venit alții... Primarul se uită la mine ca și cum ar vrea să spună, uite, acum ai venit și dumneata de la «Flacăra», o să scrii ceva tare și gata, noi tot cu apa asta rămînem aici și cei de la Direcția agricolă tot cu irigații ne trec în plan. Mă rog, creadă ce vrea primarul, dar ia să vedem apa asta, merge și tovarășul Goncea la pod. Pe dedesubt o apă mică și noroioasă alunecă peste pantofi vechi, cratițe sparte, o apă înfiorată de vînt, ce-mi pare, nu știu de ce, inutilă.

— Ei, nu putem intra acum la păpuriș, să vezi acolo, dar uite, în dreapta, rezidul!

— Da, da, sărurile omoară apa asta acum, de nici rîme nu mai cresc în ea! Dar să se facă, dom'le, ceva, ori să ne-o dai înapoi curată, cum a fost, ori să le-o dea ălora de la Schelă și noi să ne facem alte planuri cu irigația. Că mereu am scăpat cu ploaia din cer și numai cu seceta asta a venit sperietura, a noastră și a celor din București, că dăm cu recolta de pămînt.

Oamenii din Letca Nouă și Milcovăț au cheltuit banii degeaba, sînt supărați, au și alte necazuri, apa asta netrebnică mai lipsea, apă numai cu numele, că de-ar fi să ne luăm după probe... Aici s-ar fi putut încheia reportajul meu dacă aș fi venit și eu în Letca Nouă numai ca să casc gura.

În zilele acestea se poate călători cu trenul în picioare pînă la Timișoara. Eu am coborît la Videle, un orășel cît o comună mare sau invers. De aici, de la Schela de extracție Videle, una dintre cele mai mari din țară, a început povestea Milcovățului.

— În ultimii ani am intensificat exploatarea, trebuie să facem față sarcinilor de plan care nu sînt mici, dimpotrivă.

Inginerul Mircea Alexandrescu, directorul întreprinderii, este un om tînăr, deși petroliștii, cînd vorbesc de el, spun «ăl bătrîn», ca să-l deosebească de ceilalți directori. Dă din umeri, da, da, eee, Milcovățul ăsta e un cancer, nu-l vindecă nimeni, și-a făcut un dosar cu el, în dosar păstrează și procesul-verbal al unei amenzi date de O.G.A.

— Așa puteți fi amendat în fiecare zi.

— Bineînțeles. Am făcut tot ce s-a putut face aici, în Videle, țițeiul nu mai iese din Schelă, nici măcar o picătură, ce se mai vede pe Milcovăț a rămas de la viitură, în păpuriș, de la noi în nici un caz, am luat probe toată duminica, sărurile, asta sărurile. Da, dacă Milcovățul e poluat, și este, atunci numai Schela îl poluează. Pînă la sfîrșitul anului însă, dacă se va aproba proiectul nostru, problema va fi rezolvată. Vom mări capacitatea de injecție a apei reziduale în strat, concomitent vom mări capacitatea depozitului central de colectare a țițeiului din schelă, vom săpa mai multe sonde de evacuare a apei în straturile sterile. Asta vom face noi, dacă ni se aprobă proiectul avizat de minister și înaintat Consiliului de Miniștri.

Am mers împreună în aval, pe apa Milcovățului, pe drum mi-am dat seama că directorul nu risipește nici o palmă de pămînt din jurul sondelor, că le-a interzis categoric subordonaților să umble haihui pe cîmp cu tractoarele și buldozerele, construind căi de acces unice, că a scos chiar conductele din cîmp pentru a proteja culturile. Și, în sfîrșit, după atîția ani de dispută, s-au întîlnit omenește pentru a discuta și căuta împreună soluțiile de depoluare.

— Apa Milcovățului, i-a spus directorului inginerul agronom din Milcovăț, Ion Voinea, a fost o apă foarte curată. Acum este poluată

— Țiței mai vine? — a întrebat directorul.

— Nu, foarte puțin, la suprafață. Dar nu putem s-o folosim deloc.

— De ce nu folosiți Bratilovul?

— Avem tuburile pentru un dig, am cerut aprobare de la O.I.F., ni s-a promis un vagon de ciment ca să dalăm șoseaua.

— Dar pînza freatică...

— E prea departe, cheltuielile ar fi mari.

— V-ajutăm noi, dar nu asta e soluția, pînă la sfîrșitul anului Milcovățul va fi curat.

— Ar fi foarte bine, cu seceta asta începuse să ni se usuce grîul.

Primarul din Letca Nouă nu mîncase încă, deși era tîrziu. Ne-a întîmpinat cu o mirare fericită, parcă nevenindu-i să creadă că directorul acesta cu sufletul în palmă este unul și același cu cel în grija căruia se află balaurul negru din susul Milcovățului. Au vorbit ca doi gospodari vecini care își înțeleg reciproc necazurile, și-au promis ajutor și înțelegere (directorul a avut mai multe de promis, primarul a avut mai multă nevoie de înțelegere), lipsiți de obsesia peticului de răspundere, gîndindu-se fiecare că e bine să avem cît mai mult petrol și cît mai multă pîine într-o țară pe a cărei stemă, printre însemne, se află și grîul, și sonda.

IULIAN NEACȘU ■

100 de sibieni despre orașul lor

Mă plimbam pe străzile Sibiului, printre oameni, și mă întrebam cum aș putea să arunc o privire în viața cea de toate zilele a acestora. Voiam adică să văd ce se află dincolo de gesturile cu caracter public, care, deși definitorii pentru viața unui oraș, constituie, oricum, un fel de emblemă; să văd viața unui oraș nu din exterior, cu ochii reporterului, ci prin ochii și prin gîndurile locuitorilor lui. Urma, așadar, să fac un fel de sondaj de opinie. Mi-am pregătit 7 întrebări pe care le-am dorit deosebite de acelea ce apar de obicei în reportaje. Apoi mi-am căutat ajutoare, ca să pot lărgi cît mai mult aria de investigație.

Ajutoarele le-am găsit la Liceul «Gheorghe Lazăr», prin bunăvoința directorului, profesorul Cristian Petrișor. Am obținut un grup de voluntari din anii IV A (fizică) și IV B (chimie), dispuși să sacrifice cîteva ore, sîmbătă și duminică, pentru tentativa de a face o microradiofotografie a Sibiului: Anca Frum, Marilena Conțui, Radu Urdea, Mircea Teodorescu, Mircea Călinescu, Carmen Vasile, Călin Meteș, Simion Popovici, Marcela Geler, Silviu Ilcuș, Alexandru Bran, Marcela Vonica, Monica Berchea. Împreună cu acești elevi am chestionat 100 locuitori ai Sibiului de toate vîrstele (între 18 și 82 de ani), majoritatea născuți în oraș sau stabiliți aici de peste 10 ani, cu cele mai diverse grade de pregătire (între 4 clase primare și facultate), cu ocupații la fel de diverse (muncitori, elevi, studenți, medici, profesori, ingineri, pensionari, tehnicieni, funcționari etc., etc.) Celor care au dorit (cam jumătate) le-am notat și numele alături de răspunsuri; celorlalți, nu.

1. La întrebarea *cum calificați atitudinea bărbaților față de femei în orașul dumneavoastră?* — răspunsurile au fost: 8 excelentă, 64 mulțumitoare, 27 urîtă, 1 foarte urîtă. Acest ultim răspuns aparține unei femei casnice, în vîrstă de 50 de ani. Încolo, cea mai mare proporție de femei a fost înregistrată la calificativul «mulțumitoare», adică 28 din 64. Generalizînd, putem spune că la acest capitol sibienii stau relativ bine.

2. *Ce lipsește în primul rînd acestui oraș?* Răspunsuri surprinzător de diverse, pe primele locuri situîndu-se: o poartă onorabilă (gara, adică), 14; teatru și operă (oamenii se refereau la o clădire corespunzătoare), 14; apă potabilă, bună și îndestulătoare, 11; discotecă, sală de dans civilizată, 8. În rest, cu voturi puține, adesea chiar unice, au fost pomenite și alte lipsuri ale Sibiului. Unele, posibile (bunăoară, o facultate de ingineri textiliști, județul avînd o excepțională bază materială specifică); altele, de-a dreptul năstrușnice (trupă de balet la barul de noapte, o echipă de fotbal în A!). Au fost și răspunsuri care mie cel puțin mi-au părut nedrepte; de pildă, părerea exprimată de 3 persoane că Sibiului îi lipsesc în primul rînd parcurile!

3. *Care este cea mai frumoasă oră și cel mai atrăgător loc din oraș?* Aici părerile s-au împărțit vizînd cam toate orele cuprinse între «zorii zilei, cu forfota vioaie a celor ce merg l ora 13 la aeroport, amurgul pe buleva Turnul Sfatului și miezul nopții, cu străzilor aproape pustii. În ce prive preferat, în fruntea clasamentului se Dumbrava (47), Parcul Subarini (23 vechi (11). Îngrijorător e faptul că Brukenthal a fost indicat de o singură la egalitate cu «barul mic de la Res Bulevard»!?

4. *Cine este deputatul municipal pe votat la ultimele alegeri? Acum l-ați* 43 din cei chestionați nu știu numele reprezintă în Consiliul popular munic cunosc, 28 nu au votat încă, fiind abia majori. 34 declară că l-ar vota și acum p tul local respectiv; 17 nu; 26 nu știu ce Din răspunsurile afirmative cităm persoană de 68 de ani: «O cunosc pe d aș mai vota-o și acum, pentru că e treabă și se preocupă de multe probl economist de 45 de ani: «L-aș mai v (deputatul respectiv este director la să avem pe cine critica...»

5. *Să zicem că așa, deodată, ați deve Care ar fi primele trei măsuri pe care* Aici, cum era de așteptat, m-am pom avalanșă de răspunsuri, aparent de n Totuși, grupîndu-le pe domenii, cea parte s-au încadrat în 3 categorii: t în comun (33), curățenia străzii (28), ția de locuințe (20), ceea ce arată că aceste domenii edilitare așteaptă în p să se ia, chiar urgent, măsuri de perf Ce m-a mirat a fost povestea cu cur aceea mi-am exprimat nedumerire firească la un locuitor al Bucureștiului discuții cu localnicii. Răspuns: vă mir nemulțumiți de curățenia străzilor, da ce spunem: poate Sibiul este un o curat, dar noi ne gîndim cum a fost 2-3 (după alții 4-5) ani, iată de ce azi fi deloc mulțumiți; sigur (au zis unii, sinceritate), se poate spune că vina o egal noi, locuitorii, și municipalitate de la edilii orașului așteptăm să se f pași. Multe și felurite propuneri vizau aprovizionarea cu apă (iarăși!), timp tineretului, atitudinea funcționarilor, zarea orașului fără a diminua farmecu al cartierelor vechi; doi dintre prezu mari declară că ar lua măsuri de stîrp zitismului; un altul ar da ordin ime pună mai multe bănci în parcuri; a vinde mașina de serviciu și ar merge l jos; s-a găsit și unul care ar lua n spune de ce natură) ca echipa de fo mii» să intre «musai» în A.

6. *Cine este omul cel mai folositor? S lui?* O anume categorie întrunește multe adeziuni, în total 38, sub dife miri: «omul harnic și corect», «mu «fiecare la locul său de muncă», «ce ceșe cinstit», «oamenii muncii». Pe l egalitate, se situează primarul orașul cul, cu cîte 12 răspunsuri; urmează constructorul (4), profesorul (3), poș brii echipelor Salvamont, milițianu adevărate, secretarul primăriei, iu frumos etc., etc. Un ospătar de 42 de firește, «clientul»; iar un frizer, a că fost omisă, numește... chiar «frizerul

La a doua întrebare, recordul îl d sub diferite denumiri (stîlpii de caf torii, chiulangiii, paraziții etc.) aceia c țuiesc munca, totalizînd 39 puncte. bețivii (6), funcționarii (probabil (5), bișnițarii (4), controlorii I.T.S. (ganii (3), scandalagiii, birocrații, ma preoții, vînzătorii de semințe, navetiș

Ceea ce dovedește că, în mare, atit niei publice sibiene este cît se poat

7. *Care este evenimentul cel mai din viața orașului, în perioada 1964-197* nența categorică aparține ridicării la capitală de județ, indicată de 35 pe locurile următoare se situează, în ordi rarea Casei de cultură (16), Festivalu (9), crearea facultăților de învățămîn (9), aniversarea Liceului «Gheorghe desființarea tramvaielor (4), apariț «Transilvania» (4). Mai sînt pomenite formației «Phoenix», constituirea clu mii», foarte recentul festival de jazz

În loc de concluzii, pentru felul c sibienii despre orașul lor, căruia î cusururi, se potrivesc foarte bine r la o întrebare suplimentară: *dacă vi alt oraș exact aceleași condiții de n locuit ați părăsi Sibiul?* Inițiativă Geler, întrebarea aceasta a fost pus 10 cazuri din sondajul nostru. Iată ră 3: «nu, categoric nu»; 5: «nu»; mai fost și o abținere. Chiar dacă o acel unic «da», și tot iese bine micr grafia.

Ce s-ar întîmpla însă dacă edilii pune mai des asemenea întrebări ce s-ar grăbi să treacă la rezolvarea unor și nemulțumiri în mod operativ? nu ar avea decît de cîștigat!

MIRCEA FODOR

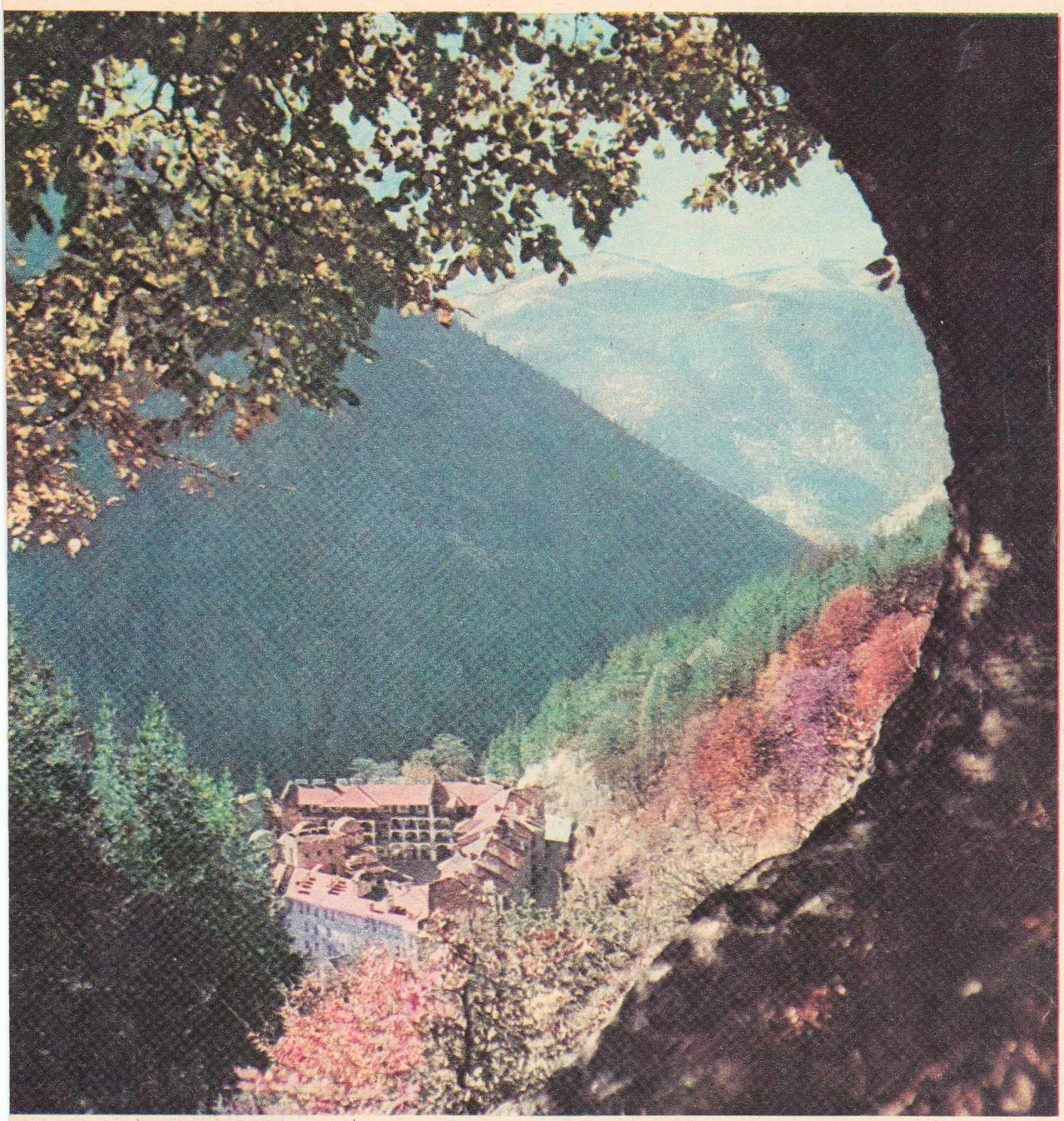

unde a ajuns în 1529 la Rila. Drumul spre Muntele Athos al drumeților moldoveni și munteni trecea pe la prietenii bulgari, undeva în valea zisă Krailîka (a regilor, probabil), aflîndu-se și o biserică cu loc de popas a Brîncovenilor, la care a poposit s-o vadă și contesa de Noailles, de Brancovan, poetesă a Franței.

Mănăstirea Rila a fost,aidoma Agapiei noastre, și un focar de cultură națională avînd o tiparniță pentru stampe. Se mai păstrează formele de multiplicare. Sîntem deja în epoca modernă cînd muncii de artă și migală a icoanelor pe lemn sau sticlă li s-a substituit șablonul celor trase în tiraj mare pe hîrtie. Dar tiparnițele foloseau deja la mai multe cele, printre care, în mod deosebit, la deșteptarea națională.

Dar vechi, muzeul păstrează pictura iconografă a unor artiști populari cu renume, dintre care Zachei zugravul pe care l-a cîntat colegul nostru Victor Tulbure spunînd, pe bună dreptate, că în locul chipurilor suferinde din pictura bizantină, el a pus sănătatea robustă a ciobăniților din Munții Rila, cu sînii țîșnind de sănătate. Puși pe icoane, sînii de băciță ar fi făcut să se încrunte ochiul lui Savaot din triunghiul isoscel al tavanului.

Așa cum se prezintă astăzi, mănăstirea Rila are rigoarea unei construcții recente în care sînt cuprinse ruinele vechi. Mijloacele de construcție dovedesc siguranța secolului al XIX-lea, perfecțiunea liniilor, concepția arhitectonică unitară a celor trei arhitecți. Iconostasul bisericii principale (datorat lui Anastasie), sculpturile în lemn sau piatră se adună într-o concepție, precum cristalele într-o colonie, ele nevenind din epoci și stiluri diferite. Această unitate de spirit dă mănăstirii un aer armonios, familiar. Unghiul modern de vedere a dat și posibilitatea construirii ei în funcție de mediul montan, compact și înalt (mănăstirea e la o înălțime de 1 147 metri), lăsînd impresia de solid, de dominant. De obicei țările creștine construiau, în epoca dominației otomane, biserici și mănăstiri mici în locuri tainice, pentru a nu fi atinse sau pentru a fi ușor reconstruite. Noi nu ne-am permis dimensiunile marilor domuri tocmai datorită incertitudinilor istorice. Or, mănăstirea Rila, a cărei masivă reconstrucție a început în deceniul 4 și s-a sfîrșit în deceniul 7 din secolul trecut, dovedește clătinarea și descreșterea Imperiului otoman pe care Cantemir a dovedit-o istoric și la care noi,românii,am contribuit în 1877 cu tărie, alături de trupele ruse și bulgare.

Dar acesta e un alt capitol ce urcă din Rila spre nord, spre Plevna, Grivița și Vidinul Balcanilor.

AL. ANDRIȚOIU ■

pacea și zbuciumul rilei

ri fortărețe ale rezistenței naționale totodată fortărețe ale marilor idei, r acte de cultură am văzut pretutinme — așa că, din aceeași constelație civică, mănăstirea bulgară Rila mi-a rea a încă unui argument. De la turnul icat în secolul al XIV-lea, și pînă la izanilor contra fasciștilor, a continuat ția unei superbe rezistențe, mănăstipe rînd, dărîmată, arsă, tîlhărită, dar d ca o Phoenix din cenușa proprie. buciumul Rilei.

Sofia trebuie negreșit să vizitezi năstire în care sînt concentrate docuistorie și artă bulgară. Cale de numai metri, șoseaua modernă intră treptat Rila ce par mai înalți decît sînt, prin și înlănțuire continuă. Luminișuri obeliscuri la mormintele eroilor ăzuți în lupta cu naziștii: în Munții ost bătălii cumplite. Autoturismul n sens invers, un apeduct duce spre ă proaspătă din lacurile limpezi ale Ca un salut proaspăt, în drumul nostru dispar zgomote de cascade în ape în rul din mine bănuiește păstrăvi.

la mănăstire ca la o liniște ce îmbie La liniștea ei contribuie întreaga ul și munții dar și apele care se aud parcă anume să definească liniștea. ăstirile lumii (schituri, temple, lamast oaze de liniște pînă ce s-a născut Acum, pînă și noaptea, în chilia unei unde-ți vindeci oboseala, vei auzi au stopări de mașini, tranzistori cu , ciocnete de pahare și alte surprize

ișă, nu prea. Înalta maiestate a celor a zidurilor, ecoul ca de catedrală al ioare (pavată cu piatră de rîu), ozoăvălește amețitor, turnul Hrelu cu atici, poate și alte enigme ale mănăscesc liniștea fără drept de apel. Aș fi cîteva nopți la rînd să fac literatură. mănăstirii ar fi fost pusă încă din -lea de către un nobil bulgar, Ivan de Rila, și care, după ce a trăit pe lîngă împăratul Bizanțului în belșug și desfătare, s-ar fi retras la pămînturile de baștină, viețuind în simplicitate spre exemplu poporului său. Mica-i mănăstire i-a fost însă nimicită de-un incendiu. Pe locul ei, un feudal, Hrelu, a ridicat în 1335 un turn militar de rezistență față de luptele intestine ce măcinau Imperiul roman de răsărit. La cei 25 de metri ai săi, turnul era o vedetă a vremii sale, dar a fost atacat de către alți feudali și supus. Hrelu a fost asasinat.

Lăcașuri de închinare și luptă au fost aici mereu. Haiducii găseau găzduire. Dar secolul XIX, secolul renașterii Bulgariei, a imprimat mănăstirii rolul cel mare. Ca danie patrioților, între 1834 și 1860 ea a fost fundamental reconstruită la dimensiunile pe care le vedem și care ne domină azi: impunătoare clădire cu contraforturi dar care în curte deschide bucuria arhitectonică a arcadelor ritmate cu alternații de cărămidă deschisă și închisă la culoare și luminată în balcoane cu gust oriental de lună și soare. Boltele sînt deschise. Coridoarele lasă arcade spre curte, pentru larga intrare a luminii. Turlele au cupole line și geamlîcuri multe. Este setea de lumină pe care o au bisericile și mănăstirile ortodoxe față de severitatea filtrată prin vitralii și rece a celor catolice.

Muzeul mănăstirii expune o artă de icoane și odăjdii și ea opulentă și luminoasă. Marmurii din catedralele romano-catolice, dincoace, în răsărit, i se contrapune căldura lemnului sculptat sau pictat, metalele strălucitoare și cu ferecături de mare fantezie, majolica. Un crucifix de migală de dantele în lemn parcă poros — o podoabă imaterială, imponderabilă, ca o sculptură în spirit — este opera de doisprezece ani a unui călugăr pe nume Rafail. La sculptarea unui detaliu, țăndările săriră de sub dalta monahului în ochi și-l orbiră. În muzeu intră ca prezență și istoria românilor atît de legată, prin geografie și destin, de cea bulgară. Iată în muzeu două învelișuri pentru sarcofagul lui Ioan de Rila, oferite de Ioan Bogdan, voievodul Moldovei și, scrie în ghidul muzeului, un evangheliar zis sucevean (suceavsko), dar noi știm acest nume și deci locul de

dedicațiile lui camil

Știu prea bine cît plătesc dedicațiile scrise de autori pe cărțile oferite recenzenților sau cînd sînt solicitate. Sînt sau niște transparente încercări de captare a bunăvoinței, sau niște amabilități care nu angajează cu nimic. Hiperbola înflorește uneori fericită, alteori jignitor omagială, cînd cel mare pare a se pleca umil înaintea unui mititel. Asta nu-l costă nimic pe scriitorul care se așteaptă în schimbul unui omagiu confidențial, la un răsunător elogiu public sau cînd știe cîtă plăcere poate face unui cititor anonim care se declară admiratorul său de totdeauna.

Nimic din toate astea în dedicațiile lui Camil amicale și polemice, fără ceremonii șirete sau convenționale. Le-am păstrat pe toate cîte le-am primit de la el, ba chiar mi-am procurat altele de la anticari, din pură pasiune de bibliofil și de «psiholog».

Astfel, pe volumul de *Versuri* dedicat vechiului său prieten, doctorul Vasile Trifu, a scris:

«Dragă Doctor Trifu

Țin să-ți mulțumesc și așa pentru scrisoarea ta din gazetă — Și aș vrea să primești cartea asta ca pe un omagiu ostășesc

Camil Petrescu»

Am transcris exact! În mare grabă, Camil redacta înfierbîntat și nu se recitea, nici nu se sinchisea de semnele diacritice.

Cînd și-a publicat *Suflete tari*, dramă în trei acte (cu deznodămîntul fără sinucidere!), la «Casa Școalelor», Camil a obținut să i se tragă 100 de exemplare numerotate, pe hîrtie specială și a publicat, pe o foaie volantă, numele a 50 dintre posesorii lor. Exemplarul numărul 1 era firește destinat directorului-general al teatrelor, atotputernicului Alexandru Mavrodi. Exemplarul numărul 1 a ajuns la anticar, cu prima filă smulsă. Dedicația către Mavrodi, așadar, lipsește. La cererea mea, Camil a scris pe foaia interioară de titlu:

«Lui Șerban Cioculescu

acest exemplar care pînă la capăt a ajuns unde trebuia să ajungă.

Camil Petrescu

10 April 1935».

...adică în mîinile unui bibliofil, care scotocește anticariatele.

Nu regăsesc exemplarul meu din ediția întîi a romanului *Ultima noapte*. Pe exemplarul din ediția II autorul mi-a scris:

«Lui Șerban Cioculescu

acest exemplar modificat din ediția II la realizarea căreia a contribuit, cu cea mai caldă prietenie

Camil Petrescu».

La pagina 177, acolo unde autorul pusese dinadins pe un personaj să spună:

«— Domnule, românii e deștepți...

Ți-o spun eu...»

a apărut corectat:

«...românii sunt deștepți...»

Camil a restabilit textul și a scris în margine: „aci, dobitocia corectorului m-a «îndreptat»

Cum contribuisem la realizarea ediției a II-a? Am figurat printre recenzenții favorabili ai cărții și nimic mai mult. Peste cîțiva ani, pe o ediție nouă a aceluiași roman la Editura Contemporană, Camil a scris:

«Lui Șerban Cioculescu

o carte care se vrea recitită și o prietenie care rămîne mereu aceeași

Camil Petrescu

25 April 1942».

Cartea, vai! a rămas necitită. Nici o urmă de lectură (însemnări marginale sau sublinieri)...

Pe *«Rapid Constantinopol-bioram*, simplu itinerar pentru uzul bucureștenilor», la Editura «Cartea Românească», citesc cu uimire:

«Întîiul exemplar ieșit de subt teasc.

Pentru colecția de exemplare prime a viitorului critic Barbu (a nu se confunda cu poetul) provizoriu excelentului agnosticist Șerban Cioculescu

vie simpatie

Camil Petrescu

3 April 1933».

Barbu Cioculescu, fiul meu, la acea dată în vîrstă de 5-6 ani, avea să fie poet și nu critic, cum îi menea Camil.

În fruntea capitolului prim citesc însemnarea autografă:

«Întîia călătorie 3-9 Septembrie 1928

A doua călătorie 17-23 August 1932

Primele capitole pînă la pag. 30 au apărut în Vitrina Literară (1928). Din nou primele capitole pînă la pag. 44 au apărut în «Excelsior» în 1931».

Aviz bibliografilor lui Camil!

Nemulțumit de portretul pe care i l-a trasat criticul în ale sale *Memorii II*, Camil a publicat sîngeroasa replică; *Eugen Lovinescu subt zodia seninătății imperturbabile*, în colecția «Caietele Cetății Literare». Polemizînd mereu cu victima lui, care-l arăta reclamagiu, Camil a scris pe exemplarul meu:

«Lui Șerban Cioculescu

ca să mă declare... mare romancier (cu exclusivitate) cu plăcerea de a-l fi cunoscut mai de aproape, cu surprinderea de a vedea un raționalist pur, atît de adevărat uman

Camil Petrescu

5 Maiu 1933».

Nu regăsesc exemplarul meu din *Patul lui Procust*. În cronica favorabilă pe care i-am închinat-o, observam că nici *Scrisorile doamnei T* cu care se deschide cartea, nici cele două epiloguri nu tac corp cu opera, sau mai bine-zis cu capitolul central, intitulat: *Într-o după-amiază de august*. Știindu-mă bibliofil, Camil a avut față de mine o delicată atenție. A pus să mi se broșeze un exemplar fără acele *hors-d'oeuvres*-uri, cu mențiunea tipografică, în caractere roșii, cursive:

«Exemplar unic

tipărit pentru

D-l Șerban Cioculescu».

Volumul e într-adevăr unicat, cu aceeași numărătoare, de la pagina 38 la pagina 372, cît ține capitolul mai sus-numit. Păstrez cartea virgină (cu filele netăiate).

Pe un exemplar de lux din *Teze și antiteze*, București, Editura «Cultura Națională», citesc dedicația în plină pagină:

«Lui Șerban Cioculescu, acestui vițios care iubește cărțile fardate și în straie pretențioase, în loc să se uite la sufletul lor, acestui raționalist care disprețuiește bătăile inimii autoricești, acestui laș care evită să scoată un volum complet ca să nu fie și el la rîndul lui obiect de examen critic toată afecțiunea camaradului său de la R.F.R. și amintiri care depășesc deceniu de prietenie literară

Camil Petrescu

14 Maiu 1936».

Camil era, de la moartea lui Paul Zarifopol (1 mai 1934), redactorul șef al «Revistei Fundațiilor» la care scriam lunar și eram publicat mereu *pe nevă* (pe nevăzute!), adică fără cenzură internă. Mă bucuram de încrederea lui completă.

Raționalismul meu devenise pentru Camil o «problemă». Am transcris în articolul precedent ceea ce-mi scria pe exemplarul meu din *«Danton*, reconstituire dramatică în 5 acte», în «Biblioteca Teatrului românesc contimporan», Editura «Vremea». Nu mă voi repeta. Știa însă că nu mă împac în ruptul capului cu indicațiile lui de joc de scenă, împănate cu metafore și comparații superflue și dezorientatoare.

A urmat, în această ordine, *«Modalitatea estetică a teatrului*, Principalele concepte despre reprezentația dramatică și critica lor» cu mai scurta dedicație, nepolemică:

«Dragă Șerban Cioculescu

încă una (cu prietenia cea veche)

Camil Petrescu

19 Ianuarie1938».

La apariția dramei *Bălcescu* am primit cartea cu dedicația:

«Lui Șerban Cioculescu

încă o verigă la semiseculare noastre controverse Am exagerat?...

Cu vie simpatie

Camil Petrescu

29 Martie 1949».

Ne cunoșteam de fapt din 1923, de cînd scrisesem foarte elogios despre *Versuri*, poemele lui de război. Colaborasem apoi în 1924 la *Săptămîna* și în 1925 la *Cetatea literară*, periodicele lui. Mi-a fost apoi redactor-șef la *Revista Fundațiilor*, din 1934 pînă în 1941.

Să mă întorc însă la *Bălcescu*. Văzusem piesa, în Studioul Teatrului Național și-i spusesem că-mi plăcuse, deși pusese în Bălcescu prea mult din el însuși, din Camil:

— În fond, Bălcescu ești dumneata, Camil!

A ridicat brațele și mi-a răspuns întrebător, ca și cum n-ar fi fost o altă soluție:

— Ce puteam face?

Vladimir Streinu se declarase însă nesatisfăcut de imaginea eroului titular. Atunci Camil a revenit și a scris pe prima față albă a cărții, aceste rînduri:

«P.S.

Dragă Șerban Cioculescu

să adaog aci, dacă îmi dai voie, cîteva rînduri, după ce ai cetit cartea și mi-ai comunicat impresiile

Cred că într-o zi, bunul nostru prieten și critic, Vladimir Streinu, se va frămînta îndelung ca să arate că în definitiv și el a fost de părerea d-tale, că numai s-a exprimat greșit în ceea ce privește semnificația din «Bălcescu».

Eu însă, i-am consemnat părerea, stenografic, pe volumul pe care i l-am oferit.C.P.»

Nu mi-amintesc de această stenogramă prin care Camil a vrut să-l rușineze cîndva pe Vladimir pentru neînțelegerea lui. Oricum ar fi fost, ea îi semăna însă lui Camil, care n-ar fi recunoscut cu nici un preț vreuna din nereușitele lui literare. N-am cunoscut în toată experiența mea literară un singur autor român, atît de sigur (cel puțin în aparență), cum era Camil Petrescu, pe tot ce făcea, spunea și scria, și totodată atît de susceptibil la cea mai mică rezervă critică și atît de dornic de publicitate literară cît mai superlativă. Te privea în față, cu ochii lui mirați și jucăuși, fără a putea pricepe că nu erai de părerea lui. Dedicațiile lui îi reflectă desăvîrșit temperamentul pe care i l-a descifrat așa de bine H. Stahl, în manualul său de grafologie: «un pachet de nervi». N-am isprăvit însă cu... dedicațiile lui Camil, atît de vii și de abundente.

LUPTA CU NECUNOSCUTUL (14)

bancnotele false și naivii în carne și o

Să revin la locul de întîlnire al polițiștilor, în sălile «casei» noastre — Comandamentul Miliției Capitalei. Acolo, cîteva duminici la rînd, noi, cei care fuseserăm antrenați în soluționarea cazului I.M.F., am comentat diverselefaze, stările noastre psihologice, replicile din timpul anchetei. În această atmosferă, pentru noi înălțătoare, ne-am simțit încurajați de felicitările celorlalți colegi — pentru noi, daruri de neprețuit. Știam atunci și știm și azi să ne stimulăm unii pe alții în lupta pentru apărarea vieții, a bunurilor și liniștii celor mulți!

— *Nu este un secret pentru nimeni că, într-un anumit context social, infracțiunile mărunte, prin inseși varietatea și frecvența lor, pot constitui un adevărat pericol social. Un asemenea fenomen s-a făcut simțit, după cîte știu, în perioada 1945—1950.*

— Întocmai. Se înregistrau zilnic, pe atunci, multiple furturi din magazine prin sistemul «colecție»: femei cu fuste special croite operau, în timp ce soții-complici se întrețineau cu vînzătorii, pe care îi determinau să etaleze pe tejghea întreaga gamă a cupoanelor de stofă...

Prostituatele, sub îndrumarea și auspiciile bătrînelor proxenete, furnizau infractorilor «ponturi» (informații), se ofereau să îndeplinească rolul de curier, de supraveghetor, ba chiar uneori încercau să ademenească sau să corupă anumiți polițiști, asigurînd astfel retragerea hoților de la locul infracțiunii. Alteori, în funcție de împrejurări, acostau pe trecători spre a le distrage atenția de la «operațiile» în curs.

O altă metodă folosită de femeile de moravuri ușoare: cînd victima se afla în stare de ebrietate, se invitau la domiciliul acesteia, în absența soției. A doua zi, soțul infidel își primea răsplata aventurii sale constatînd, după plecarea Afroditei de ocazie, că odată cu ea dispăreau și anumite obiecte de valoare. Necunoscînd hoața decît printr-un diminutiv — cel mai adesea inventat și acesta — și nereținînd, în aburii beției, nici trăsăturile ei fizionomice, șansele recuperării bunurilor furate se subțiau la extrem.

Unul dintre reclamanții care s-au prezentat la noi în acea epocă avea o supărare în plus: «vrăjitoarea» de o noapte dispăruse de la domiciliu cu haina de astrahan a soției; or, a doua zi, el trebuia să-și aștepte nevasta în gară! Ce s-ar fi întîmplat cu el dacă hoața nu ar fi fost prinsă în timp util, era lesne de imaginat. Iată de ce, împreună cu Nicolae Andronescu și Adrian Horăscu, am fost nevoit să acționez pentru prinderea infractoarei folosind doar semnalmentele incomplete furnizate de reclamant. Vagile informații privind constituția, nivelul — sau mai bine-zis lipsa de nivel — cultural și vocea necunoscutei ne-au făcut să ne îndreptăm atenția asupra infractoarei I.T., alias Joiana. Într-un interval de trei ore, aceasta a fost arestată într-un local de noapte, unde își etala valoroasa haină. După cum se vede, scurtă i-a fost bucuria...

Reclamantul, în entuziasmul său, ne-a îmbrățișat, cu haina recuperată strînsă la piept. Parcă-l văd și acum... Despărțirea de noi a fost precedată de asigurarea solemnă a păgubașului că evenimentul i-a servit o ultimă și salutară lecție.

Lăcomia și credulitatea unor persoane ușurau infractorilor versați săvîrșirea furturilor și înșelăciunilor, urmate de amenințări și șantaj. Infractorii din mediul țiganilor seminomazi își găseau cu ușurință victime printre cei ahtiați după o viață ușoară. Cum? Pseudofalsificatorii de bancnote — înarmați cu un așa-zis instrumentar pe care-l manipulau cu mare îndemînare — se străduiau să demonstreze unor posesori de monede de aur că puteau falsifica bani. Ei înmînau naivilor cîteva bancnote reale, despre care afirmau că le realizaseră cu aparatul-minune. După ce obțineau efectul psihologic scontat, propuneau victimei căzute în plasă să devină complice la acțiunea de multiplicare a bancnotelor, pretinzînd, în schimb, sute de monede de aur pentru procurarea unei hîrtii speciale ce nu putea fi obținută decît pe această cale. În final, cînd victima se convingea că fusese înșelată de către un (alt) parazit social, se mulțumea să bocească... în cadrul familiei, nemaiavînd posibilitatea unei plîngeri legale.

Infracțiunile de acest gen marcau pe atunci o creștere, fără însă ca să fie reținută în statistica polițienească, pentru simplul motiv că lipseau reclamațiile părților lezate! Ne aflam în prezența unui fenomen caracteristic acelei etape: exploatatori, afaceriști și în general cei obișnuiți să trăiască din expediente deveneau — datorită lăcomiei lor și deși parte din ei posedau diplome universitare — victime ale analfabeților seminomazi.

În procesul cunoașterii fenomenului infracțional, întregul nostru colectiv a putut sesiza rapide și inexplicabile înavuțiri în mediul infractorilor țigani, cu toate că acestora nu li se putea reține în sarcină săvîrșirea vreunor spargeri sau tîlhării. Numeroși membri ai familiilor de țigani (de pildă B, A, D) și-au construit pe atunci vile, în ciuda faptului că nu aveau surse de cîștig legal. Această constatare stranie ne-a stimulat să le supraveghem atent activitatea pe perioade îndelungate, îmbinînd răbdarea cu meticulozitatea și perseverența ce trebuie să ne caracterizeze.

Într-o bună zi a sosit și ceas telilor, «Experții» au fost surprin grant delict, la domiciliu, pe cînd «f demonstrativ o bancnotă, pentru ac unor foști exploatatori. La vremea lo din urmă nu se dăduseră în lături de la deșănțate escrocherii și acțiuni fra dar știuseră să evite pedeapsa man abilitate în hățișul legilor burgheze. aceasta, înșelătorii erau ei înșiși pă colac peste pupăză, poliția! Firește, a cat toate monedele de aur găsite la fa și i-am arestat, fără discriminare, p implicați.

Dar cu aceasta acțiunea noastră nu iase: trebuia să identificăm și pe ceil băși (mai tîrziu am constatat că erau care nu au reclamat necazul la timpu scontînd că-și vor salva rezervele de am transferat întregul material de colegilor din cadrul altor formațiuni, c nînd cu tact și pricepere, au reuș muncă perseverentă să descopere s fiște însemnate cantități de aur, av satisfacția datoriei îndeplinite. Expe ofițeri Octavian Mihăilescu, Ion Avra Grigorescu, Ion Văduva, Gheorghe și alții au lucrat cu pasiune timp înde această linie, exploatînd — fie-ne per parația — în paralel cu minerii, care asupra filoanelor de aur nativ, nu surse depistate pe calea anchetei. veni vorba de aur... aș vrea să evoc și cu bijuterii.

Începînd din 1949, funcționa la Mi talei o grupă specială care instrumen privind furturile de bijuterii și de a infracțiunile, consumate fără efract nici un fel de scotociri ale locuințelor ra unor autori care făceau parte, din rîndul personalului de serviciu respective.

În timpul detenției, infractorul D.B acest mod de a acționa al femeilor cu activa complicitate a concubini scurt timp după eliberare, D.B. s-a si să-și schimbe modul de operare și neze tocmai în maniera acestui pers tînd bijuteriile prin sertarele nopt casete speciale ori printre lenjeria d fără a schimba ordinea și simetria Versatul infractor lua toate măsuril nu lăsa urme la locul pricinei, fo potrivite pentru pătrunderea în loc ușa de serviciu sau altă intrare sec la retragere avea răbdarea să rein mediul ambiant al locuinței rămîn care-l găsise inițial. Prin acest nou D.B. sconta să deruteze organele d care — considera el — aveau să-ș atenția, ca de obicei, asupra femeil viciu.

Alegerea victimelor el o făcea «la prin telefon sonda prezența la domic nui membru al familiei, iar, pentru verificare, ajuns în fața apartamentu soneria, avînd pregătită — în eventu totuși i se va deschide ușa — o între care.

O lungă perioadă de timp, colegii cadrul grupei speciale de combatere «de la stăpîn» nu soluționaseră nici dosare deoarece, în majoritatea ca irosea timpul cu verificarea și cercet lor de serviciu și a eventualilor com sul în care se găseau colegii a stîr tatea și interesul profesional al celo hotărît să se întreprindă o analiză ș comune.

Elementul de bază îl constituia li jului în încăperile în care opera nec însă cu toate acestea trebuia reținu zibilă și ipoteza acțiunii unui reci la plecare, ar fi avut răbdarea să rei cu aceeași cheie potrivită de care la intrare. Pentru verificare, am ef minări traseologice, demontînd, în fiecare broască din cele 14 examin Cu acest prilej au putut fi observat scop urmele produse de o cheie element cu valoare certă, care a concluzia că autorul făcea parte recidiviștilor. În urma acestei noi impunea selecționarea, după anum a infractorilor cunoscuți.

Un fapt demn de menționat: că individul atît de abil în regizări și pe atît de nerăbdători să-l cunoaștem, ficat, «în trecere», pe autorul furtul liant de patru carate. În acest sing cele 14 lipseau urmele — striații di broaștei și drept urmare suspecți nu puteau fi decît femeia de servici binul ei. Deși, cu șase luni în urm fuseseră cercetați în stare de reți eliberați, am procedat la o reanch stimulați de existența noului eleme mai sus-amintit și am obținut, în fin corp-delict! Un astfel de succes pe putea însă satisface atît timp cît abil autorul celorlalte 13 furturi, continu nedescoperit...

DUMITRU CEAC

LIONEL NI

a victoriei a fost senină pe care șteptau de mult, o răsplată roismului

ırăşe general, vă rog să vă amintiţi ziua 1945, Ziua victoriei, să vi-o amintiţi şi ştiţi tot ce s-a întîmplat atunci.

lul maior în rezervă Dumitru Atanasiu pă de răgaz pentru a-şi aduce aminte. a intr-un fotoliu, într-o poză oarecum u bărbia sprijinită-n pumn, şi mă folo cest moment de tăcere pentru a vă mă aflu chiar în casa omului de mai lon, pe o stradă bătrînească, parcă a reşti dinaintea războiului, o stradă cu nginer, aşezată ca o grindă, de-a curme e bulevardul 1 Mai şi Calea Griviţei ce generalul pare să doarmă istoria, privirea peste încăpere. Un birou care disting cîteva cărţi de tehnică purtînd numele stăpînului casei, o gări de foi, cîteva cărţi, un manuscris, ă, apoi o pendulă veche, fotolii cu ci şi ademenitoare, un amestec greu n cuvinte între mobila şi stilul trecu- a fost şi mobila şi stilul prezentului

nai am ajuns într-o misiune de control, r de legătură din partea Marelui Stat- pitan eram, am ajuns la Piştian, un sudul Cehoslovaciei, pe malul unui , Vah parcă se numea, cu haş simplu aş la urmă, nu-mi mai aduc aminte, ar ne uităm pe o hartă. Noaptea mi-am acolo, am dormit într-o vilă, căci a împînzit de vile, pentru sezonişti, it pentru apele sale termale şi căutat turişti din întreaga Europă. În vile încartiruiţi ofiţerii în trecere, cum u, care aveam de transmis instruc- erului general al armatei a patra pe frontul slovac.

dacă mai exista front cu adevărat. zice, operaţiile militare erau pe acel început de mai, se mai auzeau i, pe colo, nemţii erau ca şi terminaţi, u înseamnă că se predaseră. Ba mai gă, chiar dacă pacea plutea în aer şi a doua zi ea s-a realizat, nemţii capi- nitiv şi fără condiţii, războiul nu s-a la o comandă. Destui hitlerişti n-au ele imediat, fanatismul lor dictîndu-le potriva oricărei raţiuni. Asta nici nu e socoteşte, căci un război îndelungat c cum au dus ei mutilează minţile îi prosteşte şi îi obişnuieşte cu sînge

întîmplat a doua zi, în 9 Mai?

e că s-a sculat în zori. Era o zi senină, te, cu mult soare şi cu cîntat de ne o mînă în dreptul urechii stîngi şi parcă i-aud şi acum. Apoi a luat potă şi a plecat la comandament. Cu ătre ora zece, mai bine-zis la vreo e minute după nouă, în ziua de 9 Mai ns în orăşelul slovac Piştian vestea germane. Vestea marii victorii. A iletin scris, rememorează, l-am citit, , l-am dat mai departe. Aşteptam de aceea a victoriei, pe care poporul nerita cu prisosinţă, ca o răsplată a dar acum, cînd ea venise cu adevă- venea să credem. Ne-am îmbrăţişat, ns mîinile, ne-am bucurat, fiecare ul său. Bucuria n-a ţinut însă prea ecut la treabă, ordinul trebuia trans- parte, verificat, practic războiul se dar operaţiile nu.

işe general, cum a primit armata ves- rii hitleriste. Cum a fost bucuria aceea ră, cum au reacţionat oamenii, cum au s-au gîndit?

e că o să mă dezamăgească, dar bucu- xtraordinară a fost o bucurie foarte ă de fiecare înăuntrul lui, cu puţine de euforie. Să nu te miri, zice, dar şi era front, ne aflam acolo foarte âni veniţi să elibereze teritoriul rieten cehoslovac, eram foarte mulţi, bărbaţi înainte de toate, chiar dacă ostaşi n-aveau decît douăzeci de ani. războiul maturizează peste noapte, mi aduc aminte, continuă, să fi văzut tice, să fi văzut oameni plîngînd. . Ţi-am mai spus că pacea plutea în aşa era, totul era pe terminate şi aşteptau dintr-o clipă-n alta la capi- uria a fost foarte serioasă, a fost mai uşurare, evenimentul li se cuvenea mâni care vărsaseră atît sînge pentru enimentul venea normal, ca o răs- tă a eroismului, nu era căzut din cer, -au bucurat ca atare. Cu gravitate, cu ijile care urmau acasă, la pămînt, la ce-i aştepta.

— Dumneavoastră la ce v-aţi gîndit în clipa cînd aţi auzit că războiul s-a terminat?

Mergea prin orăşel, îşi reaminteşte, în talie, cu centură şi pistol, în ţinută de campanie, mergea pe străzi, aiurea, şi nu vedea oamenii. Se gîndea acasă, la familie, la băiatul care acum este arhitect, om la casa lui, dar care pe vremea aceea nu avea decît doi ani, un copil pe care căpitanul de stat-major Dumitru Atanasiu îl văzuse abia de cîteva ori. Nu ştiu cum s-a făcut, zice, dar în momentele acelea m-am gîndit şi la părinţi, la părinţii care nu mai erau, la mama pe care aproape că nu mi-o mai aduceam aminte, murise pe cînd eu aveam doisprezece ani, la tata, ţăran din Brăneşti, Dîmboviţa, care se prăpădise şi el nu demult, cu focul de-a nu fi văzut războiul terminat şi pe oameni la casele lor. M-am gîndit la părinţi, la prieteni, la ţară, m-am gîndit la ceea ce urma să facem, fiecare, toţi împreună, pentru refacerea ei.

Îl întreb ce a urmat, cum s-a încheiat ziua de 9 Mai. A mîncat la popotă, în fugă, nu-şi mai aduce aminte ce, dar cu siguranţă că a băut cîteva păhărele de rachiu şi o sticlă de vin. Apoi din nou treabă, pînă seara.

Se scoală din fotoliu, cere o nouă clipă de răgaz şi revine cu o carte de vizită, îngălbenită, pe care citesc «dr. Ferdinand Benda». Seara, zice, omul acesta, a cărui carte de vizită o păstrez după atîţia ani şi care era medic şi primarul adjunct al oraşului, ne-a invitat, mai mulţi ofiţeri români, la restaurantul «Eden», cel mai elegant din localitate, ne-a invitat şi ne-a făcut o mare bucurie, căci acolo venise de mai multe ori să se odihnească Nicolae Titulescu, aşa că ne-am simţit de-ai casei. În general, în toată perioada petrecută pe frontul cehoslovac, localnicii s-au arătat foarte prietenoşi faţă de români, ca nişte fraţi, şi recunoscători că pămîntul lor se eliberează cu ajutorul nostru şi prin jertfa noastră. În seara aceea s-au întrecut pe ei, ne-au făcut mămăligă, am băut rachiu şi am cîntat cîntece de-ale noastre, româneşti, am cîntat, să ne aducem aminte de ţară şi de familii, «Deşteaptă-te, române», «Pe-al nostru steag», «Pe cărare sub un brad».

Omul din faţa mea este marcat vizibil. Este foarte frumos, gîndesc, ca un om de şaizeci şi patru de ani, care are în spate o întreagă carieră militară şi o mare parte din viaţă, să se emoţioneze ca un copil, îi spun asta, şi generalul maior în rezervă Dumitru Atanasiu zîmbeşte. Apoi mă lămureşte că asta n-are de ce să mă mire, că nu e decît un clişeu acela că militarii sînt nişte firi insensibile. Noi sîntem înainte de toate oameni şi abia apoi ofiţeri, zice, şi eu prind acest fir şi insist: tovarăşe general, aţi plîns vreodată pe front?

Se înfundă şi mai tare în fotoliu. Pe front, cel mai mult m-a impresionat eroismul soldaţilor, al oamenilor simpli, patriotismul lor, dragostea lor de ţară şi de libertate. Am avut cîţiva soldaţi pe care i-am cunoscut bine şi i-am văzut morţi. Unii aveau abia douăzeci de ani. De ce să mă feresc, am fost şi sînt un om tare, armata mi-a dat stăpînire de sine, nu uitaţi că patruzeci de ani am lucrat neîntrerupt sub arme, ei bine, de ce să mă feresc, am plîns uneori, de durere, de necaz, de nedreptatea vieţii.

— Dumneavoastră îmi spuneţi atîtea lucruri emoţionante, înălţătoare, iar eu o ţin una şi bună: cum s-a încheiat ziua de 9 Mai?

După 9 seara, zice, a fost o paradă formidabilă de rachete şi artificii. Ceva neorganizat, spontan, o descărcare a oamenilor scăpaţi din nenorocirea războiului. Trăgeau tunurile antiaeriene, trăgeau armele automate, se spărgeau artificiile, era cu adevărat o sărbătoare superbă a unei victorii atît de dorite şi atît de meritate.

Mă ridic să plec, dar gazda se opune. N-am terminat, spune, aş vrea să ştii ce s-a întîmplat a doua zi.

— Ce s-a întîmplat a doua zi, tovarăşe general?

În zorii zilei următoare, căpitanul a plecat către vest, să verifice cîteva poziţii şi în drum a oprit maşina să ia apă într-o localitate aflată la vreo optzeci de kilometri nord de Bratislava, la Holici. Am oprit, îşi aminteşte, şi oamenii din piaţa oraşului au năvălit pe noi, îmbrăţişîndu-ne, strîngîndu-ne mîinile, numindu-ne, ceea ce de fapt şi eram, eliberatori. Mi-aduc aminte că o tînără învăţătoare a vrut să ne sărute mîinile şi n-am înţeles în prima clipă de unde atîta recunoştinţă, dar femeia ne-a explicat că nouă, românilor, ne datorează viaţa, ea şi alţi nouăsprezece localnici, pe care nemţii îi luaseră ca ostatici pentru a-i executa, drept pedeapsă că patrioţii slovaci aruncaseră în aer un pod peste Morava. Moartea lor părea iminentă, cînd o acţiune prin surprindere a diviziei a noua de cavalerie română a ocupat oraşul şi i-a împiedicat pe nemţi să-i execute pe prizonieri. N-am să uit niciodată, pînă la moarte n-am să uit, privirea învăţătoarei aceleia din Holici care avea în ochi atîta recunoştinţă cît n-ar putea să încapă într-o mie de cuvinte.

— Tovarăşe general, a venit vremea să plec. Spuneţi-mi ceva, ce vreţi, ceva care să fie încheierea dialogului nostru.

Se ridică în picioare, traversează camera, ia o ţigară. N-o aprinde.

Tineretul de astăzi, spune, să nu uite eroismul şi jertfa noastră şi să le cinstească aşa cum se cuvine, ca o mare pildă de eroism şi dragoste de ţară. Aceasta nu este numai o povaţă venită de la un bătrîn militar şi comunist, ci o lecţie de istorie trăită, plecată de la un român către copiii şi nepoţii lui. **OVIDIU IOANIŢOAIA** ■

JURNAL DE ŞANTIER

tremuram pentru muguri, dar şi pentru neglijenţe

În Parcul Tineretului, în acest sfîrşit de aprilie tremurăm pentru muguri. Niciodată cred, poate nici chiar în inima poeţilor bolnavi de primăvară, mugurii n-au adus atîtea valuri de emoţii şi delirante bucurii. Cei care în cinci luni, numai în cinci luni — luni de iarnă şi de bezmetică primăvară care zăpăcise ordinea naturii, aducînd în martie călduri de cuptor şi în aprilie zăpadă — au transplantat un uriaş plămîn în trupul metropolei noastre se bucură, dar mai tremură încă pentru muguri. Plămînul acesta e viu, a început să respire pe cont propriu şi să pompeze oxigen peste jumătatea de sud a Bucureştiului, peste zona cea mai vitregită de verdeaţă a oraşului şi poate cea mai industrială. Peste zona, odinioară cea mai sordidă a Capitalei, vestita Vale a plîngerii care a încrîncenat condeiul lui Geo Bogza; singure, imaginile reportajelor sale mai rămînînd să ne amintească de ea. Paradoxal, numai acum cînd există, cînd a început să existe, acest mare parc — simbolic numit şi dăruit Tineretului — constatăm că ponderea zonei verzi a oraşului, plămînii oraşului (cum se încetăţeneşte tot mai mult denumirea în urbanistica marilor ansambluri) s-au aflat în partea de nord, iar pentru jumătatea de sud, Parcul Libertăţii, el singur, cu cele 22 de hectare ale sale, era o insignifiantă oază. Ştiind asta, poate că fiecare bucureştean ar trebui să aibă pornirea să vină şi să sădească aici un pom sau o floare.

Nu este o metaforă cînd spun că, zilnic, cîteva sute de oameni vin la lucru şi pleacă spre case cu acest simţămînt de grijă pentru muguri. Cu această teamă «Dar dacă?...» Şi, dincolo de vorbele pe care le aud în fiecare dimineaţă, la intrarea în schimb, îi văd cum se uită cu privirile fixe la copaci şi la iarbă. Iar inginerul horticol Zaharia, conducătorul acestei lucrări, străbate, imediat ce a organizat oamenii la lucru, tot parcul, cu pas încet ca să cerceteze mugurii, frunzele, florile, iarba. Într-un fel anume, se uită. Ca printr-o lupă, ca printr-un microscop, pătrunzînd parcă în sufletul plantelor, în viaţa ascunsă a sevelor. De la 25 noiembrie 1973 la 25 aprilie 1974 pe cele 81 de hectare devenite parc s-au plantat 7 000 de arbori foioşi şi 6 300 de conifere, peste 26 000 de arbuşti care puşi alături ar face o pădure, peste 20 000 de trandafiri şi s-au semănat 400 000 metri patraţi de gazon. În cinci luni, în plină iarnă şi sub viscolul babelor, sub ploi nesfîrşite sau în secetă, cînd pămîntul plîngea după apă (făcîndu-i-se ploaie ca şi pe cîmpuri de oriunde ar fi, chiar şi din piatră seacă). Acest parc e de istorie. De istorie a muncii. Aici fiecare metru de pămînt este efort şi dragoste. Peste întinderea de zeci de hectare din clisă şi nisip, din lut galben şi gunoaie s-au aşezat în straturi cu mîinile a zeci de mii de oameni, în zi-lumină, pămînt vegetal. Peste 70 000 de tone de pămînt vegetal. Şuvoaie de maşini au cărat şi mai cară încă turbă şi mraniţă ca să facă pămîntul fertil. Săptămîna 22-29 aprilie a fost bătălia rozelor. Natura, timpul, nu-l mai aşteaptă. Irumpe în vegetaţie şi trebuie plantat urgent, altfel riscă să nu mai vieţuiască. Dacă s-ar putea, într-o zi. Dacă s-ar putea, într-o noapte. 250 de oameni, grădinarii Bucureştiului, care trebuie să ne întreţină şi celelalte parcuri, au plantat în 4 zile 20 000 de trandafiri. Socotiţi singuri, cîţi revin fiecăruia la oră. Şi în cîteva zile vor trebui plantaţi pînă la 200 000. Unic în Bucureşti ca arhitectură peisagistică, acest parc are ca nucleu central de atracţie un imens rosarium, o rondă de 4 hectare, o grădină-expoziţie cu roze dintre cele mai delicate şi nobile soiuri. Şi, se ştie, trandafirul nu se plantează uşor. Dar aceşti oameni ştiu riscurile regelui florilor, şi-şi forţează mîinile, ochii, atenţia, ca să forţeze timpul şi să-l facă să supravieţuiască. Dacă tremurăm pentru mugurii care n-au dat încă acolo unde trebuia, mai tremurăm şi pentru mugurii care au dat acolo unde nu trebuia. La copacii, la arbuştii, la trandafirii care urmează a fi transplantaţi. Aproape 2 000 de pomi şi alte cîteva zeci de mii de butaşi de trandafiri au fost trimişi din pepiniere în camere frigorifice pentru a le opri vegetaţia, pentru că alte lucrări din parc nu le îngăduie încă plantarea.

Şi dacă avem atîtea griji şi emoţii, de ce sîntem împovăraţi şi cu altele pe care nu le merităm? Dincolo, sau odată cu aceste eforturi de a da Capitalei un parc în cîteva luni — să ne gîndim că ele mai costă şi bani. Milioane de lei investiţi în materialul săditor, în pămînt, în utilaje, în munca oamenilor. Dincolo, sau odată cu aceste eforturi, se petrec inadmisibile neglijenţe, oricît am admite că starea de şantier a parcului, că simultaneitatea multor lucrări le-ar genera inevitabil. Eroare. Mai sînt alei de făcut şi mai sînt scări de făcut, dar se puteau aşeza dale şi trepte altundeva decît pe peluze, distrugînd gazon şi borduri. Dacă unii, chiar şi conducători de la Întreprinderea de construcţii edilitare şi drumuri, n-ar răspunde «unde să le pună, dom'le?», s-ar găsi, sînt sigur, soluţii. Dacă s-ar coordona mai bine graficele dintre Electromontaj, I.C.E.D., I.C.A.B. şi alte întreprinderi ca să nu se mai spargă betoane după ce s-au turnat, să nu sape canale în peluze după ce s-au terminat, iarăşi s-ar evita necazuri. Se sapă, cum spuneam, la fîntîna centrală, iar lucrarea o execută I.C.M. 6, cu utilajele I.U.T., adică ale Întreprinderii de utilaj transport. Şi ce le pasă lor că Administraţia parcurilor a terminat aleea centrală şi peluzele din jur? Aruncă, nu contează unde, în mormane pămîntul clisos, această moarte pentru plante. Să nu mai vorbim de acei şoferi care aleargă bezmetic pe alei cu autobasculante încărcate, peste borduri şi de-a dreptul prin peluze. Într-un singur sfert de oră am înregistrat numerele a cinci autobasculante conduse de asemenea «isteţi»: 32-B-7013; 33-B-6959; 33-B-8275; 33-B-6938; 22-B-8367. Mai mult, autobasculanta 34-B-666, aparţinînd I.U.T., cu o zi înainte a făcut praf o peluză împotmolindu-se în ea, şi în plus a răsturnat încărcătura de balast ca să poată ieşi. De ce, de ce peste această dezlănţuire de frumuseţe umană aruncaţi umbrele voastre de nepăsare? **V. GHERGHINOIU** ■

ce să fie, urlă lupii

Într-o noapte neagră şi biciuită de ploaie, de la Valea Buţii Elisabeta Petrescu comunica prin radio nivelul apelor.

O bătrînă, un felinar, un aparat de emisie-recepţie, o noapte cu vînt, cu frig, cu ploaie, «creşte cu un centimetru, creşte cu un centimetru, creşte cu un centimetru». Elisabeta Petrescu culegea şi datele cititorilor de nivel din bazinul superior al Vîlsanului, pe care le transmitea staţiei hidrologice — cîte ore a stat ea cu ochii pe stîlpul de piatră, cu buzele îngheţate la gura emiţătorului? (20 octombrie 1972)

«La un moment dat — îmi spunea a doua zi Ion Ionescu, şeful staţiei hidrologice din Piteşti — am auzit în receptor ceva ciudat, altceva decît vîjîitul vîntului şi rostogolirea apelor. Eram cu toţii surescitaţi, nu închisesem ochii zile şi nopţi, apele creşteau mereu, stare de alertă, stare de alarmă, telefoanele zbîrnîiau, oamenii din cinci judeţe voiau să afle de la noi, în afara comunicatelor pe care le dam oficial, ce se va întîmpla peste o oră, ce se va întîmpla peste o zi, unii parcă ne acuzau de ameninţarea inundaţiilor, trebuia să găseşti o vorbă bună pentru toţi şi o vorbă de îmbărbătare pentru oamenii noştri, cititori de niveluri de care depindeau în exclusivitate întocmirea prognozelor şi care ne transmiteau în permanenţă, aşa îngheţaţi cum erau şi uzi pînă la piele, noi înşine ne simţeam epuizaţi, şi deodată zgomotele acelea ciudate. Ce să fie, urlă lupii, ne-a răspuns tanti Eliza — cum îi zicem noi. Nişte lupi, care nu şi-au mai găsit vadul şi nu au mai avut pe unde să treacă rîul, au început să se agite pe malul apei şi să urle» «Se putea să o sfîşie?» «Nu cred, se aflau şi ei în panică, preocupaţi să-şi asigure propria securitate. În orice caz, nouă ne-a fost teamă. Dar tot ce puteam face era să-i dăm muzică tare în receptor, să umblăm după posturi de noapte cu muzică de jazz, cît se poate de stridentă, pe care s-o trimitem acolo, în valea Vîlsanului după miezul nopţii. Şi s-o sfătuim să ţină felinarul deasupra capului, ca să nu facă umbră. Am luat imediat primăria comunei la telefon şi le-am cerut, i-am rugat — erau toţi acolo, şi primarul, şi secretarul — să-i trimită un om bătrînei. Nu i-au trimis!» «Mi-a fost o frică grozavă, de-abia a doua zi mi-am dat seama cît mi-a fost de frică». «De ce nu ai plecat acasă?» «Nu se putea, cum să se poată, era vorba poate chiar de vieţi de om şi eu să plec la culcare?»

Pe baza informărilor cititorilor de niveluri, la staţiunea hidrologică din Piteşti se întocmeau prognoze pentru cinci judeţe. Prognoze care stăteau la temeiul hotărîrii comandamentelor de prevenire şi combatere a inundaţiilor. Vedeţi dv., nu ne puteam permite să evacuăm o localitate (cu atîtea implicaţii), dacă nu ar fi existat un pericol real, dar nici nu ne puteam permite să riscăm vieţi omeneşti şi bunuri materiale întîrziind momentul evacuării — ne spune ing. Ion Vrăbiescu, secretar al comandamentului judeţean pentru inundaţii.

Prognozele întocmite pentru rîul Vîlsan din datele furnizate de Elisabeta Petrescu — tanti Elisabeta — s-au dovedit bune. De unde aprecierea lapidară a unei analize făcute ulterior că ea «a informat operativ, corect şi exact». Şi era frig şi întuneric, urla vîntul şi rîul, urlau lupii. **MARIN IONIŢĂ** ■

TEATRUL CITIT:

corneliu leu: fata bună din cer

Într-o vreme în care autorii noștri dramatici, mai tineri sau mai bătrîni, folosesc cu sete în lucrările lor formule à la Brecht, Ionesco (modalități onorabile la origine, dar descurajante în momentul cînd devin o modă), Corneliu Leu are îndrăzneala să ne propună o nouă piesă de teatru cu oameni neminați de angoase (nu doar niște simboluri), cu indivizi care trăiesc intens în actualitate, în mediul românesc, oameni preocupați sincer de munca lor și cu un mod foarte pămîntean de a gîndi. S-ar zice că nicăieri autorul nu se simte mai la largul lui ca în această ambianță, dacă ne gîndim și la meritatul succes obținut nu demult pe micul ecran cu «Femeia fericită». *Fata bună din cer* este o piesă în patru acte publicată în numărul 3, din luna martie, al revistei *Teatrul*; pînă în prezent ea a fost jucată doar la Pitești.

La prima vedere «Fata bună» e o lucrare realistă, cu excavatoriști, militari, birocrați, cu tineri ciudați și nonconformiști, cu o tînără în rochie albastră (sau albă), cu un viaduct și cu un buldozer. Se pune problema muncii, a eroismului, înfierindu-se birocrația și parvenitismul. Deci autorul pare că își asumă o sarcină onorabilă și în același timp lăudabilă. Dar să nu-l judecăm pripit: orice operă pare neinteresantă dacă o rezumi în două sau trei fraze. *Fata cea bună din cer* merită o atenție specială din partea noastră pentru două motive principale:

Mai întîi, cititorul atent va observa că locul acțiunii e o platformă îngustă, undeva la mare înălțime. Nu se văd căi de acces. Stînci și ziduri abrupte înconjoară totul ca într-o potcoavă, presupunîndu-se că marginea scenei și o parte din dreapta ar fi o prăpastie. (Am citat din indicațiile autorului.) Deci ne aflăm într-un cerc închis, într-o moleculă a universului, un loc unic situat la 2 513 metri înălțime. Intenția autorului de a proiecta micul său crîmpei de viață pe un plan înalt, poate universal valabil, este evidentă. Mai departe: în loc de ridicarea cortinei se întîmplă brusc un cataclism cu tunete, fulgere, prăvăliri de stîncă. Luminile vor fi amestecate, *speriate*, venind din fulgere, dintr-o explozie, din farurile excavatoarelor. (Din nou este citat autorul) Diferența dintre lumea reală și cea sugerată ar fi deci doar o consecință a unor nuanțe ale luminii. Eroii înșiși se lămuresc asupra destinului lor, nu lent, pe îndelete, ci prin izbucniri temperamentale sau datorită unor situații disperate. Nu, nu este o piesă simplă, dacă o citești cu atenție, ba am putea spune că unele personaje sînt stranii. *Fata cea bună din cer* apare dintr-un elicopter pe care spectatorul nu-l vede, sau pe acolo pe unde muntele este inaccesibil. Autorul o numește Doina, dar ea pare a simboliza Speranța, căci iată cum o caracterizează personajul numit Gelu: «*Strigați-o omenește... Pe ea să n-o pierdeți. Ea nu e numai ea. Eu o aud. Eu o aud cum răspunde*». Fata bună din cer ar mai putea fi și o înaltă conștiință politică. Iată cum se definește ea însăși: «*Tata m-a educat. S-o știi... Tata-i un om care muncește și s-a lovit de destui de-alde dumneata... Dar nu l-au doborît; tot el este mai puternic în țara asta!*» Dacă citim în fugă piesa n-o să sesizăm că personajul numit Neicu indică, de fapt, o întreagă categorie de oameni, categoria celor care văd în loc de oameni, hîrtii. Autorul îl disprețuiește într-atît încît nici nu i-a acordat chip uman. Este doar o *voce* pe care o auzi într-un talkie-walkie, ba, într-un loc, e prezumat a fi doar un robot sau chiar vocea nocturnă a unor ambiții personale ale personajului Dragnea. Neicu este un for intermediar preocupat să fabrice eroi pentru propria-i glorificare. Mai departe să remarcăm, în treacăt, că personajul *Soldatul* nu are nume și că este poreclit cînd pluton, cînd batalion, cînd divizie, înțelegîndu-se deci că el reprezintă masa muncitorilor obișnuiți, dar fără o personalitate conturată. Și, dacă îmi dați voie, tot printre aparițiile insolite aș trece și *Aparatul de rîs*, în fapt o găselniță a autorului de a tensiona anumite momente, căci el se declanșează mecanic și nejustificat, o dată cînd personajul *Toni* vorbește despre sentimente și a doua oară cînd Doina, *fata cea bună din cer*, părăsește scena, fapt pe care spectatorul îl va regreta, căci ea se-ndreaptă spre o mare primejdie.

Rămîn cei patru tineri ciudați de 18 ani și contratipul lor, căpitanul Dragnea. Pe umerii lor se sprijină problematica socială a piesei și întreaga dramaturgie. Sînt personaje simpatice care trec prin multe aventuri, se ceartă și se bat, sînt nonconformiști, fac pe grozavii, vorbesc în argou, dar au un fond cinstit. Gelu, care a vrut să o bruscheze pe Doina, o salvează în final cu riscul propriei sale vieți; Toni a plecat pe un șantier atît de greu, ca să fugă de *pilele* și de relațiile celor de-acasă. Sînt oameni care vor să însemne ceva prin ei înșiși. Munca îi înfrățește pe toți. Conflictul dintre tinerii muncitori și căpitanul Dragnea e doar la suprafață și el se datorează unor incomplete înțelegeri. Nu este un conflict între disciplină și adevăr, ci între niște oameni care înțeleg greșit ambele lucruri. Către acești tineri ciudați se îndreaptă toată simpatia autorului (și mai tîrziu a spectatorilor). Ei debitează lozinci făcînd cu ochiul nu fiindcă n-ar crede în ele, ci fiindcă urăsc vorbele fără acoperire. În același timp înfăptuiesc lucruri senzaționale cu aerul că pentru ei sînt fleacuri. Semnalăm și un fals conflict pe tema lașității, între Dragnea și Doina, dar el se datorește tot neînțelegerii intențiilor celuilalt.

Cititorul și regizorul e dator să citească lucrarea cu mare atenție. Undeva va da peste un subtil joc al aparențelor. Fluența melodiei principale ascunde și acorduri mai grave. Corneliu Leu are o viziune cinematografică atunci cînd își imaginează reprezentarea piesei sale pe o scenă. Indicațiile de regie sînt extrem de sugestive, aș spune chiar excelente, tehnica înlănțuirii momentelor și a suspense-ului e manevrată cu îndemînare, se remarcă o bună economie a replicilor, gesturile indicate de el au o valoare conotativă, subtextul sugerat potențează cu inteligență replicile.

Pe o scenă cu bune posibilități tehnice din București, *Fata cea bună din cer* ar putea realiza un spectacol interesant; o propunem atenției dumneavoastră.

EUGEN BARBU ■

POLUAREA FOLCLORULUI

mlădițe ale rădăcinilor statornice

Scormonitoarea minte omenească este doritoare să știe din ce în ce mai multe. Să știe cum a fost cîndva, de foarte multă vreme, să întrezărească viitorul. Ba mai mult încă: să pregătească o lume mai bună. Dacă odinioară dictonul «După mine, potopul» era pentru foarte mulți o concepție de viață, rîndurile celor pe care astăzi îi preocupă viitorul omenirii se îngroașe. Savanți din domeniul științelor pozitive și al celor umaniste colaborează pentru găsirea celor mai nimerite soluții întru asigurarea bunăstării materiale și spirituale a urmașilor.

Fără îndoială că și celor care activează pe tărîmul culturii populare le revine datoria de a fi prezenți în această nobilă acțiune. Să nu se mulțumească a scormoni numai trecutul. A scormoni trecutul e bine, e necesar, cu condiția ca experiențele și cunoștintele acumulate să tindă a pregăti ziua de mîine. Căci nu e de-ajuns să reușești a determina legile trecutului, dacă nu prinzi ceea ce se petrece sub ochii tăi acum, în fiece clipă. În scopul de a împiedica, atunci cînd se ivesc, greșelile ce ar putea nimici comorile unei culturi care, altoită pe prezent, trebuie să hrănească necontenit viața sufletească a oamenilor. Desigur, mă gîndesc la arta populară. La cîntecele, jocurile, obiceiurile străvechi, caracteristice culturii noastre ancestrale.

În ultima vreme mi-a fost dat să surprind cîteva aspecte ale — să zicem — contemporaneității noastre folclorice, care dovedesc pentru mine, iremediabilul optimist, că *bunurile culturale moștenite* și preluate *se pot dezvolta armonios și într-o lume a tehnicii înaintate*. Constatăm că ele dăinuie într-o nouă viziune, sub o formă modernă în care moștenirea este dezghiocată de substraturile magice, mistice, odinioară justificate și care astăzi, firește, au devenit anacronice, fără sens.

Rădăcinile bogatei noastre culturi populare, uneori adînc ascunse, cată a fi nu doar aflate. Trebuie udate, spre a nu se usca, cultivate, plivite la timpul potrivit, spre a nu fi năpădite de buruieni.

În numărul viitor voi dovedi că la noi s-au și ivit destui oameni de bunăvoință. Munca lor face să rodească mlădițele statornicelor noastre rădăcini. Mlădițele vor crește, tulpinele vor înflori, iar roadele se vor pîrgui consolidînd noua noastră cultură. Acea cultură care, fără îndoială, în acest fel își va putea îndeplini nobila misiune de a contribui cu succes la îmbogățirea patrimoniului culturii universale.

HARI BRAUNER ■

CINE, CE, UNDE, CÎND ?

● Cineastul polonez Andrzej Zulawski are de gînd să-și înscrie, și el, în filmografia personală o «Noapte americană», dar fără nici o legătură cu creația lui Truffaut, recent distinsă cu un Oscar. De data aceasta este vorba de o ecranizare după cartea lui Christopher Frank, iar interpreții principali vor fi Romy Schneider și Jacques Dutronc.

● Sidney Lumet transpune pe ecran romanul Agathei Christie «Crima din Orient-Express». Vedete — Jacqueline Bisset (în fotografie), Anthony Perkins, Michael York.

● Marilù Tolo — pe care am întîlnit-o duminica după-amiază în serialul **Eneida** — este partenera lui Adriano Celentano în filmul «Cele 5 zile ale orașului Milano» de Dario Argento, cineast italian înscris pe traiectoria filmului politic.

● Actorii cehoslovaci Martin Huba și binecunoscuta de către noi Magda Vasaryova sînt Hamlet și Ofelia pe scena Teatrului Nou din Bratislava. Regia — Ivan Petrovici.

CONDIȚIA ACTORULUI

toma caragiu

Dacă n-ar fi fost actor, nea Tomiță, națională de satiră și umor, ar fi fost ur sau un Bosch al României. Autor de împinse pînă la ireal, pînă la fantasti diformul și oribilul devin totuna cu ab ridicolul. Confirmînd spusele lui Vic după care «grotescul este izvorul cel pe care natura îl poate oferi artei».

O zi fără să rîdem împreună cu Ton e o zi răpită vieții. De aceea e atît d de televiziune, unde un mic fapt diver care discurs demagogic devine un m tologic de artă. Canalia capătă un farm prostul lui Caragiu e un prost de mîr prost desăvîrșit, fără cusur, care, mu nimic, posedă totul.

În interpretarea lui Toma Caragiu convietuiesc pașnic. Incompatibilul d patibil. Frumosul e hidos, hidosul Dacă un actor poate intra copil în și ieși moșneag în actul trei, Caragiu po rolul ca un candid de cea mai pură poate sfîrși ca un cinic incorigibil: în partitura cu un rîs homeric sau sard sa e o orgă care nu cunoaște măsura g nuite, piano e pianissimo, forte e for privește nu într-o oglindă, ci în 14 o vergente, întorcînd același gînd ca de care te servești de nenumărate gența extremă în extremă idioție, au ditor, mișcat de mîini divine sau dial

Toma Caragiu nu e un gimnast al e un mim. Un mim de geniu. Cîn pielea lui Iancu Pampon în «D-ale car acel excelent spectacol al lui Lucia cu mutra sa înghețată, perfect obtuz du-se simetric cu bastonul și pălăr joacă și sînt vii, gîndul te duce l Mai bine-zis la antipodul lui Chapli aceeași familie de spirite care trans nusculul în enorm, țîncarul în armăs că Toma Caragiu poate foarte bine pași măsurați, ca un episcop urmat catedrale. Sau să fie tipul care zic împăcat, ne-am îmbrățișat și de atu dușmani de moarte». Sau: «Prefer comod unei obositoare virtuți».

Parcă ne-ar spune, cu acea voce — cu un ton dogmatic inspirat de ce fundă ignoranță — ca un veritabi oameni buni! Încetați a mai fi incor pricioși, falși, guralivi, ipocriți, org ticoși, artificiali, vicioși, lași! Nu să murînd mîna care vă înlănțuie! E periculos să alergi după favorurile ti să-i meriți dizgrația! Nu uitați, som naște monștri! Ca în «Capriciile» lui teritoriul absurdului e coșmarul.

Pentru mulți, tăcerea e cea mai n cuție. Sfinții n-au tăcut niciodată. Caragiu e grăitoare: o simplă, dar care de sprînceană, o privire de o ti praomenească sau de o fantastică în Expresia trupului e vocea sa, iar voce ment al stilului său. Un stil pe care a întîlnim mai des în întregul repert universal și național ce-i este atît de l

ION MIHĂIL

en ospitalierul

rta volumului apărut la *Cartea romă-*
ugerează arcuri de cerc și coordonate
metria elementară, pentru a compune
un fel de proiecțiune a chipului uman,
ă numai de fragmente tăiate dintr-o
ie păzită de un greiere. Prea pare totul
pentru a nu fi luat în serios de comen-
iterari. Și astfel a fost Emil Brumaru
at un poet al bucuriilor domestice!...
esc ce delicii i-ar fi oferit lui Călinescu,
rial copios pentru speculații!... Poate
să fie cîntat de poeți?, s-ar fi întrebat
critic. Dar arpacașul? Dar pătrunjelul?
amice: «Semeț ca roua, blînd ca arpaca-
a.m.d. Vinul este dintotdeauna asociat
ria frustă a vieții, ca și imaginile de
e sau de cămară: «Cugetul mi-e fără
ată./ Cu delicatețe și alene/ Am învins
damigene,/ Falnice cetăți de vișinată.//
jur veșminte și covoare,/ Dulci fotolii
supun,/ Așteptat de fragedul magiun/
rup. Clipele-s rare.// Și-și frămîntă-n
nește/ Flama invincibilul piper./ Dure-
nzile mă cer:/ Trupu-mi absorbit le
e!» Deliciu pentru oricine are cerul
dat cu mirodenii, cum ar spune același
itic. Numai că lucrurile nu stau chiar

rsul lui Emil Brumaru este dominat de
l naturist, de fluiditate a elementelor,
ntru o anume *forma mentis.* Aglome-
obiecte structurează aici o lume spe-
rientată interior. Cînd un poet ca Di-
Anghel cîntă grădina, avem de-a face
spațiul acela îngrădit și plin de flori și
uri. Murmurul lui Baconsky: «O, dalii,
i crizanteme...» semnifică deja cu totul
este plîngerea frumuseții care piere
r, dar nu simbolic, fiindcă simbolistică
destulă și la Dimitrie Anghel, ci în
el mai propriu, ca trăire pură. Florile
el erau flori, în sensul adevărat al ter-
La Baconsky sînt numai cuvinte, și cu
estea, poezia este mai intensă. În cazul
poet Emil Brumaru, bilele, melcii,
mărarul, pătrunjelul, arpacașul, lăm-
nii, ceștile sînt expresia unui univers
uă metamorfoză, a unei mari fluidități.
care intră cel mai des în acțiune sînt
tiv și cel tactil, așa-numitele «simțuri
legate direct de sursele vieții emo-
iar văzul înregistrează forme ciudate,
e cel mai adesea de imaginație, sau
puternic contrastante. Iată *Îmbărbătarea*
Ospitalierul: «Tu trebuie veșnic să
rintre oameni,/ un fluture-n spate,
umil,/ Și seara în fundul grădinii să
ovleceii/ elastici în brațe plin de ardoa-
et să te-mbibi de arome, prin șanțuri/
ii diafane, ca un fitil». Universul este
viață în asemenea versuri, plantele și
sînt înzestrate cu sentimente și cu
itea de a acționa la fel ca omul: «Dar
ce-i suspină mielul/ Îndrăgostit lulea
spuziți,/ Vița-ntețită-n franjuri de tot
marile verande, din capriț,// Șipcile
ori cînd melcii schimbă/ Piper pe rouă
e flori,/ Motanii ce își pun parfum pe
i, cherceliți, adorm în cimbrișor,//
putini mici și diafane/ Iubind burlane
xtaz?/ Dar îngerii ce-mi dăruiesc bom-
ierbinți și mă sărută pe obraz?» Dealt-
m de știință demonstra nu demult că
e supără» dacă strigi în apropierea lor
t înzestrate cu viață psihică. Lăsînd
o parte, lumea lui Emil Brumaru apare
nul tuturor posibilităților, orice me-
ă este probabilă, nimic nu șochează
impede a sensibilității lui Julien Ospi-
Nesiguranța contururilor este deplină,
adîncime de mister în fiecare lucru.
capacitate de transformare, fluiditatea
m i-am spus, devine sursa unui poem
i eminesciene: «Ți-am adresat o între-
rinul/ E-un animal din vremuri de
Trist transformat în frăgezimi de chinul/
îndelungat? Te-ascult.// Și mi-ai răs-
h, crinu-i animalul/ Cel mai pios,
nat de-amor/ Poartă jiletca proaspătă
Și-n loc de gură are un izvor// Cu tari
uneori fatale/ Dacă-l aduci în silă
;/ Iar limba-i se-ndulcește-ntre petale/
n bot de miel cîrlionțat».
de grație a acestui fel de poezie este
ia, dar nu sentimentul pustiitor și
t al multor romantici, atît de cunoscut
ri leșinate. Melancolia lui Julien Ospi-
ine din acordul perfect cu universul,
tate deplină cu totul lumii. Este, dacă
elancolia lordului Chandos, din scri-
care i-a imaginat-o Hugo von Hof-
l. Inserția perfectă în lume se face
alea directă a simțurilor care ne apro-
cruri. Ochiul, dimpotrivă, ne îndepăr-
i ales că pe funcțiunile sale se bazează
de clasificare și de izolare a ființelor
elor. De aceea, Julien Ospitalierul se
leagă la ochi în momentele sale de extaz: «Apoi voi aduce o scîndură moale de plop de la vechile stive de lemn,/ Geluită cu melci și-mbătată de ploi acrișoare,/ Și plin de sfială-o să-nșirui, legat c-o eșarfă/ albastră la ochi, găuri, nedemn./ Strîngînd rumegușul curat în casete de fildeș/ cu balamale de căprioară». Tot așa, budiștii japonezi preconizează depășirea simplei vederi oculare, pentru a realiza imaginea fluidității și unității absolute a lumii.

În orice caz, misterul esențial al lumii a constituit întotdeauna sursa generoasă a poeziei. Forma minții pe care am încercat să o circumscriem implică o gîndire de esență poematică. Totul se sublimează în vers, ca într-o fîntînă, cum moare dealtfel și Julien Ospitalierul, coborînd în mărturisire, mai degrabă decît în puțul răcoros și rece. Fîntîna și apa ei înstelată au constituit motive de predilecție ale lui Blaga, îndeosebi în ultimele versuri. *Fîntînile*, din ciclul *Stihuitorul*, era o profesiune de credință, simbolizînd osteneala artistului care sapă în adîncuri pentru «a da de stele-n apă». Julien Ospitalierul găsește în fîntînă puritatea începuturilor, apa limpezimilor originare, lucind «neveștejit». Ca să o poți sorbi, trebuie să cobori acolo, iar dacă vrei numai această apă «fecioreInică», se cere să fii gata de sacrificiul suprem. O exigență pe care n-au putut s-o îndeplinească decît marii poeți.

AUREL-DRAGOȘ MUNTEANU ■

ion băieșu, «filozof particular» într-ale duioșiei

Cînd scrii tragedii, ai o sumedenie de posibilități. Din tragic poți să cazi în plictisitor, în melodramatic; din comic nu cazi nicăieri. Comicul este sau nu este. La Băieșu este. În primul rînd, la nivelul comicului onomatologic (doi ticăloși din familia celor întîlniți în galeriile Ilf și Petrov sau Kataev, se numesc în «Preșul»: Pamfile și Filofteia; inofensivul nume Chițimia trebuie să fie «un nume draculic», «care-ți dă fiori neplăcuți pe șira spinării»; personajele piesei care dă titlul volumului sînt Gropar I, Gropar II și Jenica, cea care îndeplinește un rol eugenic). În al doilea rînd comicul există, la nivel lexical, prin estropierea cuvîntului străin sau prin reproducerea fonetică a pronunției sale: «ragațe-n sus, ragațe-n jos», procedeu ce vine de la Alecsandri încoace, cu chescăvu-urile sale, de mare efect fiind și reproducerea fonetismului numelor celebre. Imaginați-vă: Ciosăr (deși unele limbi practică și azi, fără efecte comice, aceste procedee). Ficțiunea străinului e răsturnată. Accentul cade pe reacția individului limitat în fața fenomenului (în tren, un ins zbiera cît îl țineau plămînii, românește, la un străin, spre a se face înțeles, căci își imagina probabil că străinii sînt o varietate de hipoacuzici, adică surzi). Procedeul păcălitorului păcălit este în «Escrocii în aer liber» multiplicat la infinit și textul scurt «colcăie de semnificații». În alt text se face apologia «gropii în sine», pasajul constituind un fel de explicație a revoltei împotriva imuabilului. Forme ale imuabilului în gîndire sînt locuțiunile, proverbele, pe care autorul vrea să le submineze din interior. Procedeul nu e complicat, distrucția constînd în multe cazuri în simpla înlocuire a termenului unei locuțiuni printr-un sinonim: «să urle ca din gură de reptilă»; obținerea efectului comic arată că locuțiunile sînt fixate într-o anumită formă. Sintagmele devin comice printr-un anume caracter de bizarerie pe care îl au: o piesă a lui Băieșu se numește «Poetul comunal», Panseul, expus grav de un semidoct: «Viața este baza activității umane pe pămînt». Pasiunea de a demonta mecanismele verbale se oprește însă în fața construcției dramatice, pe care autorul înțelege s-o lase așa cum am moștenit-o, cu legile ei bine stabilite.

Procedeele clasice de rezolvare a situației conflictuale explică, pe de o parte, priza la public, pe de alta credința nobilă în perenitatea artei dramatice. Autorul mai știe de asemenea că teatrul trebuie să comprime evenimentele pentru a da spectatorului certitudinea intensei participări. Predilecția pentru *caz* are aceeasi explicație. «Iertarea» și «Vinovatul» se urmăresc cu sufletul la gură. Pentru cititorul textului publicat («Cine sapă groapa altuia» — volum care reunește șase piese: «Chițimia», «Iertarea», «Vinovatul», «Preșul», «Escrocii în aer liber» și piesa care dă titlul cărții), de mare savoare sînt indicațiile autorului. Pamfil din «Preșul» utilizează «o ghioagă uriașă, ceva în genul celor imaginate de caricaturiști, atunci cînd își propun să-i demaște cu orice preț pe agenții electorali din trecut». Regizorului piesei «Escrocii în aer liber» i se recomandă ca apariția personajului feminin să se petreacă «într-un tîrziu, adică atunci cînd va considera că spectatorii s-au înfiorat destul de misterul atmosferei».

Comicul însă așa e el făcut că rezultă din contraste. Încît cealaltă față a autorului ar fi să fie tristă, nefericită, cu personaje alergînd după o fericire concepută de către fiecare în felul lui. Autorul nu construiește tristeți iremediabile, iar optica sa nu este tristă. E duioasă. El urmărește cu duioșie zbaterile personajelor. O admirabilă idilă, un poem, se află în «Iertarea» (Polul Nord). Unele replici sînt versuri blînde: «Fără întîmplări, viața noastră n-ar fi altceva decît o moarte luminoasă». Această a doua imagine este cehoviană, un volum de început al lui Băieșu se numea chiar «Necazuri și bucurii» și în el imaginea discutată era mai clară. O țărancă, pe nume Caterina, era înduioșătoare în iubirea ei de dragul căreia străbătea noroaiele, după ce încuiase casa, vînduse găinile și dăduse pisica la vecini, semn al irevocabilului hotărîrii sale. Deseori autorul și personajele suferă împreună și, prin minune, și spectatorii, care însă nu numai pentru aceasta îl iubesc pe Băieșu, dar și pentru că din cînd în cînd scoate cîte o carte bună cum e aceasta — «Cine sapă groapa altuia», apărută de curînd la Editura Eminescu.

MIHAI MORARU ■

minulesciană

L-am cunoscut, pe cînd eram elev, în anul 1942, primăvara, în plin flagel. Minulescu venise la Turnu Severin împreună cu Ion Marin Sadoveanu și alți scriitori cu prilejul unei șezători literare. Ca de obicei, știam că trebuia să fie cineva la gară să primească pe scriitori. Legasem tinerețea noastră și de contactul direct, pe viu, cu scriitorii. Cu un an mai înainte fugisem de la internat ca să asist la o șezătoare literară la Craiova și de acolo mai departe la București ca să-i cunosc pe Rebreanu și pe Ion Pillat. Sosirea lui Minulescu în orașul nostru era un eveniment comentat. Îi știam versurile pe dinafară și cultivam anecdota, că aici scrisese, în vila lui Burileanu obsedanta sa *Acuarelă*. Tîrziu am aflat adevărata biografie a poemei.

Știam că printre oficialii care l-ar fi primit trebuia să fie și directorul liceului, Const. D. Ionescu, fin literat, autor al unei cărți cu note de drum apărute prin 1937. Bănuiam că la gară trebuia să fie primarul orașului sau directorul teatrului local sau poate altă personalitate oficială. Știam că lucrurile s-ar fi petrecut cam așa: un formal «bine ați venit» și apoi drumul cu mașinile pînă la hotel. Am cumpărat un buchet de flori ca să-l oferim poeților în cazul că ne-am putea strecura printre oficiali. Cunoșteam bine locul unde trag vagoanele de clasa întîi și orarul trenurilor, dar am venit totuși cu un ceas mai devreme. Am rămas surprins că mai erau numai cîteva minute pînă la sosirea trenului și nimenea nu-i aștepta pe scriitori, nici primarul, nici directorul liceului, nici directorul teatrului. Peronul era plin de militari și oameni cu bagaje. Minulescu a descins din vagon primul, cu un șal mare aruncat pe umeri, voit neglijent, cu pălăria cu boruri mari, cu faimoșii lui ochelari. L-am descifrat imediat. «Să știi că am cîștigat pariul, aruncă Minulescu o frază unui personaj calm și blînd care îl urma. Nu ne-așteaptă nimeni». Cum vorbea tare, aș putea spune chiar zgomotos, l-am auzit și i-am replicat imediat: «Vă așteptăm noi», dar eram roșii ca racii și florile se plecaseră ca un steag în fața învingătorilor. A ridicat florile, le-a desfăcut și scuturîndu-le cozile a pus fiecaruia cîte una la butonieră, cinci garoafe pentru poeți și două pentru uniformele noastre bleumarin.

— Acum să luăm o trăsură, la Severin, pe bulevardul Gării e o impietate să mergi cu mașina, a spus poetul. Ne-am oprit la prima cafenea de pe Corso. Noi ezitam să stăm pe scaune. Ne era frică de profesori sau de director. Dacă ne vedea cineva puteam să fim eliminați, dar protejați de voia bună a lui Minulescu am luat loc, trăgînd cu ochiul dacă colegii noștri care treceau pe stradă știu în ce companie sîntem.

Ion Marin Sadoveanu s-a retras la hotel să-și revadă conferința despre *Poezia Sfîntului Francisc din Assisi,* iar Minulescu și-a scos stiloul și ne-a transmis la fiecare din noi cîteva sarcini organizatorice, comentîndu-le: «Eram sigur că nu voi avea o primire oficială, eu sînt prea filofrancez ca să mă primească oficialitățile. Dar voi căutați totuși pe cineva dintre personalitățile culturale ale orașului care să ne prezinte». Am plecat imediat și după o jumătate de oră ne-am întors la cafenea. Poetul ne aștepta dar noi nu realizasem nimic: directorul liceului era bolnav. Scriitorul Ion Biberi, pe care-l cunoșteau bine oaspeții, era concentrat la un spital militar (fiind medic); rămăsese numai directorul teatrului dar care cerea răgaz să-și redacteze textul.

«N-avem timp — a strigat Minulescu — îi prezentăm noi pe poeți!» Și așa s-a întîmplat. I-a prezentat cu un succes răsunător însoțind fiecare ieșire cu un badinaj minulescian. Pe la mijlocul șezătorii era gata și textul inutil al directorului.

Obosisem aplaudînd iar semnarea autografelor a ținut aproape două ore. A doua zi dimineața, pe același peron de gară, «cu firme albastre», toată clasa mea îl conducea pe Ion Minulescu.

EMIL MANU ■

o chestiune de acord

Atunci cînd numele predicativ este un adjectiv, acesta se acordă, după cum se știe, în gen și număr cu subiectul: *casa este înaltă*, *casele sînt înalte*, *pomul este înalt*, *pomii sînt înalți*. Tot prin acordul cu subiectul se caracterizează și participiul verbelor la formă pasivă: *profesorul este chemat la telefon*, *profesoara este chemată la telefon*.

Există, desigur, cazuri în care ceea ce urmează după *a fi* este greu de decis dacă e un adjectiv provenit dintr-un participiu folosit ca nume predicativ, sau este un participiu care, împreună cu verbul *a fi*, formează pasivul: *trecerea este oprită*, *fumatul este oprit*. Regula acordului nu este însă în nici un fel în dependență de faptul dacă, în situația discutată, participiul funcționează ca nume predicativ adjectival sau nu; în ambele situații, participiul se acordă cu subiectul.

În cazul în care, în locul subiectului avem o *propoziție subiectivă*, situația este diferită: în locul adjectivului (sau participiului), după copula *a fi* trebuie folosit adjectivul (sau participiul) in forma sa *adverbială*, deci în forma *invariabilă*, identică cu aceea de masculin: *floarea este frumoasă*, *caietul este frumos*, dar: *este frumos să te plimbi* (unde *să te plimbi* funcționează ca subiect în raport cu *este frumos*). În acest caz, *frumos* este folosit ca adverb. În mod paralel, spunem *trecerea este oprită*, *fumatul este oprit*, dar: *este oprit să se intre pe ușa din stînga*, unde *oprit* este un participiu folosit adverbial și, prin urmare, în formă invariabilă (identică cu aceea de masculin).

În mod analog, trebuie spus: *trecerea este interzisă*, *fumatul este interzis*, dar *este interzis să se discute cu conducătorul vehiculului*, întrucît *să se discute cu conducătorul vehiculului* este o subiectivă. Trebuie observat că substantivele derivate de la verbe, atunci cînd funcționează ca subiect al unor construcții cu copula *a fi* urmată de participiu, se comportă ca substantivele (nu ca propozițiile subiective), în sensul că impun acordul în gen și număr al participiului: *fumatul*, *intrarea* sînt substantive derivate de la verbe *(fuma*, *intra)*, de aceea se spune *fumatul este interzis*, dar *intrarea este interzisă*. În schimb, *infinitivul* (scurt) nu se comportă ca un substantiv, în sensul că nu impune acordul în gen și număr: *este interzis a se fuma*, *este interzis a se intra*.

În urma celor discutate, mi se pare evident că o inscripție ca *discutarea cu conducătorul vehiculului este interzis* (plasată pe cabina conducătorului unui autobuz) este în contradicție cu regulile de acord discutate mai sus. Greșeala se datorește, probabil, unui «amestec» de reguli: se folosește forma adverbială *este interzis*, ca pentru un subiect ca *a (se) discuta cu conducătorul vehiculului* (deci un infinitiv scurt), dar se folosește, în același timp, forma lungă a infinitivului (deci substantivală) în funcție de subiect: *discutarea*, care ar fi făcut necesară prezența formei *acordate* de participiu, *este interzisă*. (Las la o parte faptul că utilizarea în acest context a infinitivului lung, *discutarea*, nu e prea fericită; chiar în forma corectă: *discutarea cu conducătorul vehiculului este interzisă*, propoziția de mai sus nu este un model de limbă română.)

EMANUEL VASILIU ■

REVISTA REVISTELOR

«Transilvania», nr. 3. 1974

Apărut în frumoase condiții grafice, numărul 3 al revistei «Transilvania» conține numeroase articole menite să stîrnească interesul cititorilor. Colectivul redacțional se străduie în continuare să publice materiale care să depășească un interes prea accentuat local, ce le-ar condamna la o perimare rapidă.

Dintre eseuri se rețin cele semnate de Vasile Netea, «Istoriografia română peste hotare» și de Ion Pascadi, «Arta, publicul și timpul». Totuși, compartimentele dedicate literaturii, în special criticii, sînt cele în care excelează revista. La cronica literară, Mircea Tomuș discută despre cartea lui D.R. Popescu, «Vînătoare regală». Cronicarul revistei din Sibiu nu se rezumă la analiza acestei cărți ci o încadrează în ansamblul creației lui D.R. Popescu: «Dar este de observat că întreaga problematică morală, întreg programul etic al romanului de față și poate al întregii opere a lui D.R. Popescu poate purta această inscripție: lumea este aceeași, ca teatru al luptei dintre bine și rău». Titu Popescu comentează cu discernămînt volumele 2 și 3 din «Caietele Principelui» ale lui Eugen Barbu. Recenzii la obiect semnează Ilie Guțan, Alina Călin, G. Nistor.

Revista mai publică patru poezii aparținînd unor patru tineri poeți din Sibiu: Cornel Brahaș, Dragoș Olariu, Corina Lițescu, Andrei A. Ileni.

La «Poșta redacției» răspunsurile semnate de Ion Mircea au un ton ponderat, caracteristic dealtfel întregii reviste.

GEORGE ARION ■

de la orele 13 la 16— audiențe pentru pensionari, chiar dacă afară plouă cu găleata

Ușa se deschide și intră un bărbat înalt, îmbrăcat cu un pardesiu-raglan foarte lung și foarte ud; un bărbat cu un aer cam bizar, un bărbat care se așază pe scaun fără să fie invitat și care începe brusc să vorbească de parcă nu s-ar adresa unei alte persoane, ci și-ar continua un monolog:

— Ziceam eu... Aveți aici o carte cu scoarțe verzi care e foarte bună. Eu îs pensionar gradul III de anul trecut, acum reîncadrat, și într-o pagină anume cartea spunea că eu ar trebui să primesc mai mulți bani decît îmi dă acum întreprinderea.

— Să lăsăm cartea cu scoarțele verzi, să vedem direct ce scrie în lege.

— N-am înțeles! de ce să lăsăm cartea?!

— Aia e literatură juridică, alea-s părerile autorului...

— Și nu-s bune?

— Poate-s bune, dar mai bine să deschidem legea; dumneata să-mi dai datele precise și eu am să-ți socotesc și am să-ți explic pe hîrtie la cît ai dreptul.

— Nu-i nevoie pe hîrtie, că nu-s prost.

— Bine, atunci fără hîrtie.

— Așa da, începem să ne apropiem. Vorbesc cam tare, nu vă supărați dar am lucrat în metalurgie.

Tovarășa Eliza Ionescu, șefa Oficiului pensii din sectorul 7 al Capitalei, nu se supără și, cu răbdare și tact, dă o lungă consultație juridică unui om care cere lămuriri fără să fie prea sigur pe datele propriei sale probleme. Și totuși, după jumătate de oră se declară lămurit și, foarte simplu și calm, spune:

— Cu asta m-am limpezit, să trecem acum la a doua problemă!

Cu pensionarii trebuie să ai o răbdare specială pentru că foarte mulți sînt traumatizați sufletește, sensibilizați de faptul ieșirii lor din rîndul celor activi.

Însă dificultatea cea mare vine din altă parte. Oficiul pensii al sectorului 7 este format din 13 oameni, iar — datorită construcției masive de blocuri în Drumul Taberei și în Militari — numărul pensionarilor din acest sector a crescut, mai ales în ultimii doi ani,

Ușa se deschide și intră o bătrînă cu un batic verde și bineînțeles ud pe cap:

— Aici e audiența?

— Aici.

— Lucrez la un bufet dar mi-e tot mai greu și aș vrea să ies la pensie de urmaș după soț. Se poate? A murit anul trecut.

— Ce vîrstă aveți?

— 52 de ani.

— Și cît timp ați fost căsătoriți?

— 25 de ani și 4 luni.

— Veniți cu actele care v-au rămas de la el.

— Mulțumesc frumos.

Cei 13 salariați de la Oficiul pensii al sectorului 7 trebuie să rezolve vreo 1 500 de dosare pe lună, fie că privesc înscrieri noi, transferuri sau recalculări de pensii. Operațiile ar fi mult mai simple dacă oamenii s-ar gîndi din timp că vine ziua pensionării și că pentru această zi au nevoie și de niște acte; există însă oameni care nu și-au văzut carnetul de muncă și se trezesc cu surprize în privința mențiunilor din el. Salariații Oficiului pensii au multă bătaie de cap și cu operațiile privind cele 2 000 de cazuri de pensionari care și-au cumpărat sau făcut apartamente în rate; dar speră și există promisiuni să se introducă un sistem electronic binefăcător pentru evidența acestor rețineri. Colac peste pupăză, salariații Oficiului pensii al sectorului 7 nu au nici spațiu destul pentru depozitarea arhivei și, bineînțeles, lucrul ăsta le complică mult existența; dar li s-a promis o cameră. Pînă visul se va realiza, dosarele legate cu sfoară în pachete o pornesc de pe dușumea pînă în tavan.

Ușa se deschide și intră o femeie foarte bătrînă, îmbrăcată cu o rochie de diftină și deasupra cu un fîș cîrpit în spate și de pe care se scurg picături de apă. Nu vine pentru prima oară aici. Fiul său e trimis în judecată pentru tîlhărie, dar pînă se va da hotărîrea definitivă de condamnare sau de achitare, ea are dreptul la pensie; trebuie doar să aducă lunar acte din care să rezulte că tribunalul încă nu s-a pronunțat.

— S-a amînat iar, că n-a venit avocatul lui Haralamb. L-au adus pe băiatul meu și l-am văzut. De la 80 de kile a rămas de 40. Dacă l-ați vedea...

Bătrîna are ochii albaștri și nu-și cunoaște adresa pe dinafară, odată cu dovada de la tribunal întinde și buletinul de identitate.

Salariații Oficiului pensii al sectorului 7 au primit un ajutor pe cît de neașteptat, pe atît de binevenit, din partea unor pensionari care pur și simplu socotesc că făcînd acolo scriptologie pe gratis, se servesc pe ei înșiși, slujesc cauza pensionarilor.

Colonelul Ștefan Rădulescu este veteran din războiul antifascist, și-a pierdut ochiul stîng în luptele din Cehoslovacia, are 67 de ani, este decorat cu Ordinul Steaua Republicii, clasa a IV-a, are o verighetă de aur dar și una de argint, are o fată și un băiat cu care se mîndrește, mai are și doi nepoți gemeni, tot o fată și un băiat, pe care dorește să-i vadă măcar pînă or împlini 15 ani, însă pînă atunci participă de ani de zile la munca oficiului, aducîndu-i «reale și dezinteresate servicii». Dumnealui e convins că mișcarea, fie cea fizică, fie cea a gîndirii, dă viață materiei, e convins că a ieși la pensie nu înseamnă că datoria socială și patriotică s-a isprăvit, își întărește opiniile cu un potop de maxime latine, și, în încheiere, mă roagă să lansez un apel la o viață activă către toți pensionarii, mai ales către «acei care-și pierd vremea prin Cișmigiu».

Un alt ajutor prețios îl primesc funcționarii oficiului și din partea tovarășului colonel Ilie Baicu — de asemeni pensionar, invalid și distins cu Ordinul Steaua Republicii.

Deci, doi bărbați pe care ieșirea la pensie nu numai că nu i-a traumatizat, nu numai că nu i-a făcut să se simtă brusc fără rost social, ci, dimpotrivă, i-a determinat să aibă inițiative. Poate ar trebui să mai medităm asupra felului în care ne putem trăi viața unitar-moral, fără ca s-o împărțim în perioade administrative.

Nu se deschide ușa, dar sună telefonul. Un pensionar, mare mutilat de război, care nu se poate deplasa deloc din casă, întreabă abrupt:

— De ce mi-ați trimis cu 180 lei mai puțin?

— Nu cumva v-ați cumpărat ceva în rate?

— Ba da, un televizor. Nu mi-am dat seama, iertați-mă!

— Fiți liniștit, nu-i nici o problemă!

Tovarășa Eliza Ionescu, șefa Oficiului pensii de la sectorul 7, a făcut nu demult un preinfarct, dar «nu-și poate lua program redus» pentru că «nu-l poate efectiv realiza». Tovarășul colonel Rădulescu ține să-mi atragă atenția că dumneaei e o excelentă profesionistă și o femeie într-adevăr distinsă. Tovarășa Eliza Ionescu se mulțumește să-i primească, să-i asculte și să rezolve problemele pensionarilor chiar și-n afara orelor de audiențe.

Ușa se deschide și intră — strîngînd o umbrelă — un bătrînel jovial:

— Doamnă, am fost și sînt pensionar. Însă iată că a apărut o încurcătură...

NELU IONESCU ■

dincolo de ora ghișeelor

Două zile la rînd, plus a treia zi, după duminică, adică vineri, sîmbătă și luni, la ghișeul de bonuri și informații al Spitalului unificat din Hunedoara, un grandios așezămînt, un adevărat transoceanic numindu-se sănătate, datorită muncii celor mai mulți dintre medicii hunedoreni.

Dar să trecem la cîteva fapte concrete, legate de micile aspecte mari care umbresc munca acestor entuziaști oameni îmbrăcați în alb. Pe la orele 6,30—6,45 se deschide ușa mare a policlinicii. Năvală, înghesuială și, uneori, vocabular ales de la periferia dicționarului. Femei cu copii, copii fără femei, bătrîni, bătrîne...

Sigur că da, sînt clipele cele mai grele pentru ghișeistele spitalului, dar totul, sau aproape totul, se termină în cel mult 45 de minute. Bonurile se împart brutal, iar oamenii se îndreaptă spre cabinetele în fața cărora începe așteptarea aceea lungă (scurtă pentru cine are bon cu număr mic), ilustrînd boala, suferința și speranța.

Tănase Ion, elev, clasa a VII-a, mînă fisurată, în ghips, numărul 1. Chicireanu Ovidiu, tot elev, tot clasa a VII-a (de la altă școală), picior fisurat, tot în ghips, numărul 4. Drăgan Partenie, șef de manevră la stația 1 Pești, nici nu știe ce număr are, îmi arată toți nasturii rupți, îmi spune că este sătul pînă peste cap de o asemenea organizare la ghișeul de bonuri unde-s numai nervi și timp pierdut.

Grosul cel mare al oamenilor se îndreaptă spre cabinetul de analize unde sînt recoltate probe de la 150 oameni pe zi. Aveam să aflu, peste aproape o jumătate de oră, că numărul bonurilor fusese epuizat. Macaragista Timircan Maria, venită pentru controlul periodic, nu mai găsește nici un bon. Femeia își lăsase copilul acasă singur, socotind că bonurile nu se vor termina chiar așa de repede. Era cu atît mai supărată, cu cît de la cabinet i se spusese că va primi bon. Dar una știe cabinetul și alta știe ghișeul. Se lucrează mînă-n mînă, dar mîinile nu se întîlnesc nicicum. Kerekeș Dănilă, pensionar gradul II, deplasîndu-se cu viteza unui melc, este îndrumat cu un categoric: noi nu știm, adresați-vă în altă parte!

Bogdan Ion, venit să ia un bon pentru soție, prezentînd pentru conformitate certificatul medical al soției, pleacă din nou spre casă (venise cu un taxi) pentru a o trimite pe soție, accidentată, la spital. Ce voise Bogdan Ion? Să ia bonul, să i-l ducă soției care rămăsese cu copiii și care n-ar fi făcut față înghesuielii, apoi ar fi venit ea, soția, pentru prelungirea concediului medical. Dar nu, este un lux prea mare să ceri logică și omenie la acest ghișeu.

Ne prezentăm și cerem un bon. «Aveți trimitere?» (este absolut necesară o trimitere din partea unei circumscripții, dar se eliberează bonuri și fără aceste trimiteri, mai ales dacă...) Nu am trimitere. Să nu credeți că am mai primit vreun răspuns, deși am încercat din răsputeri să mai spun ceva.

Parcă vorbeam de-a surda, cum ai vorbi cu niște pești dintr-un acvariu, între noi aflîndu-se geamul *protector*. Tovarășa Stoian (a zis că nu mă interesează pe mine cum o mai cheamă, că nu e treaba mea, deși îi arătasem legitimația de ziarist) manifesta o amabilitate monosilabică: da, nu, de ce. Și toate întrebările mele au rămas fără răspuns. Atît. Înghesuiala se terminase și, vizibil deranjată, tovarășa de la ghișeu îmi face legătura telefonică cu directorul spitalului. Sînt chemat ca mai întîi să discut cu dînsul, să vadă dînsul ce anume mă interesează pe mine și abia pe urmă să pot intra pe coridoarele spitalului. Adică eu n-aș fi avut dreptul să mă pun în situația unui om bolnav. Amîn această chemare «la poruncă și la ordin», o întreb pe ghișeista Stoian cum îl cheamă pe tovarășul director și mi se răspunde că nu știe cum îl cheamă, că dînsa nu-mi dă nici un fel de date și că degeaba insist. Relatez toate aceste amănunte pentru a se înțelege cît de dezarmat poate fi un om cu adevărat bolnav și... fără o legitimație de ziarist, aspect pe care cred că și-l poate închipui oricine.

Și tot amînînd prezentarea «la ordin» în fața directorului, constat că în spatele spitalului plouă cu tot felul de obiecte (ambalaje și alimente) ce le-au fost trimise, cu ajutorul a tot felul de sfori și sîrme (primitiv sistem de scripeți), bolnavilor internați. Oare nu s-ar putea găsi o soluție ceva mai igienică pentru a trimite niște pachete, dacă este voie să se trimită niște pachete? De ce sînt atîția și atîția oameni pe coridoarele spitalului? (în prealabil, directorul căzuse de acord că «la ghișeu se simte lipsa omeniei și a înțelegerii!!») «Pentru că vin foarte mulți oameni de la circumscripții»! De ce trimit medicii de la circumscripții atîția oameni? «Aveți dumneavoastră o soluție?!» Ar fi trebuit să tac, să dau din umeri, chiar așa am și făcut, dar mă mir că nu se aplică și aici, în Hunedoara, unele metode cum ar fi: *diagnosticele cu care medicul de la circumscripție trimite un bolnav să fie confirmate sau infirmate de către medicii specialiști, și să aibă loc niște comunicări precise, exacte. Astfel n-ar mai exista graba de a trimite un om căruia și la circă i s-ar putea da cam aceleași indicații pe care le primește la policlinică, evitîndu-se aglomerația din fața cabinetelor. Este vorba, dacă am fost înțeleși, de o creștere a responsabilității medicilor de circă, de o verificare a diagnosticelor puse de dînșii, dar și de un control susținut și obiectiv efectuat de conducerea spitalului.* Altfel, oamenii se întorc de la policlinică mai bolnavi decît au venit. În timp ce femeile de la ghișeu sînt izolate de restul lumii printr-o placă de sticlă sau de lemn din care e decupat un cerc perfect, ferindu-le de eventualii «microbi», de eventualele contaminări.

Nu putem încheia fără să menționăm cu tristețe că discuția cu directorul spitalului s-a desfășurat într-o atmosferă încordată, pentru că reporterul «a îndrăznit» să constate, fără avizul dînsului, cîteva aspecte, cum sînt cele prezentate mai sus.

VICTOR NIȚĂ ■

un zîmbet pentru noi, cei din fața ghișeelor

Ghișeul îl înțelegem ca simbol al datoriei față de cetățean, nefiind numai manifestarea temperamentului unui funcționar sau altuia, ci o fereastră deschisă spre un sistem de lucru, spre un mod de a gîndi al conducătorului unității respective!

— Bună ziua.

— !?

— Aș dori să merg la tovarășul vicepreședinte.

— Nu este zi de audiență.

— Sînt ziarist. Am nevoie urgent să-i vorbesc.

— Ați fost chemat?

— Natural că nu, de vreme ce eu a de dumnealui.

— Nu se poate. Dacă nu ați fost c se poate.

— Telefonați-i secretarei, poate mă

— ?!

— Pot telefona eu?

— Faceți ce vreți, dar nu de la tele

— Îmi dați numărul?

— Nu.

Scurt și cu asta terminase. Cînd vice tele sectorului 1 din București a a Portarul era nou. Altundeva deprins turile acestea. La cîteva sute de kilo tanță, la Arad, pe strada Horia, l-a recent pe confratele portarului din

— Bună seara.

— !?

— O cameră cu un pat.

— N-avem.

— Știu că la primul etaj...

— Nu avem.

— Vă rog.

— Un loc, și numai pentru acea condiționat. Pentru mîine a fost reze

— Rezervați-mi și mie pentru poim se poate?

— Nu.

La fel de scurt. Și-mi venea să-l iau Am observat că printre oamenii foart ei se numără, fără excepție, recepțior lurilor. Nu li se întîmplă, o singură d să nu aibă la început un «Nu avem». «Scurtu, cine e? Ascultă, Georgică, șef acolo? Nu e, da unde-i, mă? Aha! locuri ai, n-ai, bine, uite o să vină t ai grijă». Și nu-știu cum, dar după o discuție Georgică uită să fie politicos fața ghișeului. Nu este vorba de temp lui Georgică!

Și pentru că i-am zis ghișeului-fere ea se văd tot felul de lucruri...

Oficiul județean de turism. Spre spatele ghișeului «Excursii interne Săvulescu termină o convorbire telefo grăbește. «...Da știi de ce te-am sun Ți-am dat telefon ca să-ți mulțume foarte drăguț, a venit, a făcut instala spun, te mai sun. Bine? Pa!»

Și pleacă.

— Nu e nimeni la ghișeul acesta funcționari sînt la B.T.T.; alți doi sînt Sînt în trecere prin Arad, spun. A excursia la București și m-am repezit o oră. Pot lăsa banii la dumneavoastr buletinul.

— Nu.

— ?

— Dacă nu vor fi de-ajuns solicitan nu va mai avea loc.

Mă nedumerea amănuntul: de ce ghișeului umblă grupați cîte doi și a de șeful unității.

— Tot plecat.

— Ah, zic.

— Ce vreți să insinuați, se indign funcționar. Vreți să insinuați că da este aici funcționarii își fac de cap?!

Îmi cer scuze.

— Bine.

Notariatul de stat Arad. Ghișeu E. Ludovic. Zic:

— Aș dori o consultație.

— Dă-ți jos căciula. Nu ești la țară

— Ah. Bascul. Scuzați-mă.

— Și nu poți vorbi?

— Pot. Dumneavoastră...

— Dacă poți, dă-i drumul. Nu

Dacă nu ar fi vorbit la fel și cu c mea, aș fi jurat că pe notarul E. Luc rile îl fac să uite unde se află.

Încerc la notarul șef. Îi spun secr

— Bună ziua.

— ?

Repet.

— Bună ziua.

— Știu românește!

— Aș dori o audiență la notarul șe

— Intră!

Dau să intru.

— Nu acum. Așteaptă să iasă ceila

Aștept.

— Afară. Aici nu-i sală de aștepta

Notarului șef i-am dat bună ziua i-aș fi putut spune?

Cu Neluțu în brațe, Maria Dascăl rezemată cu spatele de masă: «Fix l tea, mama, cum sînt bătrînele, s- auzeam moșmondind prin baie și an trezit Ion, soțul meu. El, cu mama, c care este însărcinată, roboteau la a Auzeam: gîl, gîl, gîl. Toată noaptea cu ligheane, cratițe, oale, cu tot îndemînă. Spărtura din țeavă nu se gîl, gîl, unul cără, altul imediat

nde curgea. La 7, Ion, soțul, a zis: «Eu . Pe unde a umblat, să vă spună el, ăzut acolo pe scaunul ăla și a spus că i scoală. A doua zi, dis-de-dimineață,s-a și a plecat. O săptămînă a tot umblat; ă, cu ligheane și cratițe». «Ce făceam Nu știu, continuă Ion Dascălu. Știu că m-am dus pe strada Victoriei 37, unde oat «ce-i de făcut» pe una din cele două care întocmeau contracte, dar aceasta cealaltă m-a sfătuit să încerc pe Hune- ți fost pe Hunedoarei? Nu, zic; ei, nergeți pe Hunedoarei care nu este parte; l-am luat pe nouă, apoi cu liat, am ajuns. Salubritatea! Aici nu am mult. Din surse particulare ne-am pro- oună adresă: strada Cloșca. Noi încasăm ene, a zis un tinerel, de ce nu mergeți la ntral de pe Bucura 4? Știți unde este ? Acolo sînt birourile. O tovarășă zice : Dis-pe-ce-ra-tul. La stînga, iar la t la stînga, sub scară, apoi imediat pe nde doi băieți ședeau cu picioarele, ca i, pe masă. Cel cu ghetele noi, era unul oi, zice: cel mai simplu ar fi să mergeți la ar este cam departe, în afara orașului, la 12139, și întrebați de tovarășul el este cu repartițiile. Dau telefon. ă. Este pe teren. Iar dau. La fel. A doua E pe teren. Trăzni-l-ar, dar unde e sta?! Am chemat un particular, am aia, după o lună vine un ucenic, bine ați reparat-o, zice, eu am venit să mă uit, să e ce este vorba. De fapt, dacă nu aș fi r nu ar fi fost trimis nici măcar ucenicul înțeleg, dacă șantierul e așa departe, re cîmp, de ce nu fac schimb cu insti- onomice, care sînt în centru?!»

l din fața mea, am impresia, cumpără de bilete. Un tren, două, trei, nu anda Mirculescu, casierița de serviciu, controlează, taxează, verifică, întot- calm, cu răbdare și găsește că se cade delegatului și un zîmbet de încurajare. cumpărătorului banii tremură ușor, a oape de cifra zecilor și teancul de continuă să rămînă destul de volu- mbește plin de încredere, pune deo- va bancnote noi, numărătoarea nu se hîrtiile verzi trec și ele în mîna casieri- himb, omul primește un teanc de 35 de bani pe care îi refuză cu ciudă și

ajung, vă rog, la Reșița?

i un accelerat la 6,40 pînă la Timișoara, ră aveți legătura cu Reșița. Fără să Și tot fără să clintească îmi spune și , și următorul, și următorul tren. Cu agine optimistă ajung în Reșița, unde, e contrazise afirmațiile de la început, rompt și cu toată solicitudinea o cameră oet de încurajare pentru noi, cei din elor.

NICOLAE CRISTACHE ■

ıereta minusculă roului plasare bărbați»

: într-una din zilele trecute ale acestei la «Direcția muncii» a județului e cam așteaptă, îmi spuse cineva, pe oamenii nu pot să intre, ba sînt chiar Nimic mai sugestiv pentru un re- nediat convins — purtat poate și de — că va scrie un articol «tare». t o surpriză. «Direcția muncii» își are itești, iar imobilului în care își primește i s-a amînat în mod cu totul inexpli- mentul demolării cu încă cel puțin toate astea, argeșenii găsesc repede pre «Direcția muncii» și, adeseori, grabnic se întorc de unde au venit. ul de «plasare bărbați», care este sin- neînțeles alături cu cel de «plasare eschis în fiecare dimineață a săptă- lucru, vin în medie 50-60 de oameni lai greu este la încheierea stagiului nd tinerii cu armata proaspăt făcută angajeze undeva — îmi spune Mircea ector în «Direcția muncii» și răspun- biroul citat mai sus. Atunci, după ar- uneori și o sută pe zi, dar trebuie să obicei majoritatea vor mai ales in- asta ne omoară cel mai mult — cum ltă întreprindere, o fi mai bine etc. uzit că la Combinatul chimic se dau i vor toți să treacă acolo».

la ghișee oamenii așteaptă?, întreb. e cîteva zeci de minute cît «inspecta- fără nu izbutisem să surprind înghe-

nde! — îmi răspunde. Noi îi așteptăm u ei pe noi, cei care îi trimitem în De cele mai multe ori avem mai ri de muncă disponibile decît oameni să ceară — în special la muncitorii calificați. Adevărat este însă că avem și prea mulți «plimbăreți», de felul celor care cred că mutîndu-se mereu vor da de un loc mai călduț și, probabil, cu muncă mai puțină. Știți, noi, aici la Pitești, avem un sistem — îl știe acum și miliția — de cîte ori vine cîte unul la noi pentru repartizare îi dăm, dar apoi îi punem și un punct, foarte mic, cu creionul chimic sau cu cerneală, pe ultima filă a buletinului. Cînd revine la noi, știm imediat cu cine stăm de vorbă — unii au și cîte zece asemenea puncte...».

— Unde ai mai lucrat pînă acum? Adîncit în notele pe care le luam, am avut impresia că omul întrebat sînt chiar eu, dar Mircea Păun se adresase de fapt unui tînăr de dincolo de ghișeu. «Da, bine. Să știi că este foarte bine și la Motoare electrice, de ce nu vrei neapărat la Colibași?» Către mine, în timp ce tînărul, pe nume Călinoiu Constantin, din comuna Călinești, nehotărît, rămîne pe gînduri: «Vreau să-l dau mai aproape de casă, dar acum toți tinerii vor neapărat să lucreze la automobile».

În ghereta minusculă a biroului de «plasare bărbați» e cald și bine, o atmosferă plăcută, liniștită, care reflectă în același timp și foarte multă înțelegere față de cei veniți să ceară de lucru.

Radu Ion, în vîrstă de 29 de ani, este de profesie achizitor de materiale. A lucrat la C.A.T.C. Pitești, pe post de gestionar, pînă în 15 iunie anul trecut, cînd a avut, după cum zice, «un necaz»: «Am vrut să pun, în blocul în care locuiam, becuri noi, eram dealtfel împuternicit al imobilului, și am luat o ladă din gestiune. Peste două zile urma să le pun la loc...» Instanța a apreciat alt fel, și lui Radu Ion i s-a desfăcut contractul de muncă. Acum, după cîteva luni de «inactivitate», Radu Ion — un tînăr curat îmbrăcat, chiar cu gust, cu o privire deschisă — vrea să se reangajeze undeva. A mai fost și cu o zi înainte, dar trecuse de ora 12; atunci biroul se închidea și i s-a spus să revină a doua zi.

«Da, îmi spune în șoaptă Mircea Păun, este adevărat, acum e reabilitat pe de-a întregul. Sînt chiar și locuri foarte multe pentru meseria lui, dar legea nu-mi dă voie să-l repartizez în comerț. O indicație tot am să-i dau, să se ducă la Motoare electrice, acolo ar putea fi angajat».

— Dumneavoastră? Nu, cu jumătate de normă nu avem și n-am avut niciodată. De ce? A, ești pensionat medical — n-am știut, te-am văzut așa tînăr! Atunci, vino totuși mîine mai de dimineață, să vedem ce putem face. Către mine: «E fierar betonist. Pensionat, săracul, de TBC! Asta înseamnă,pur și simplu,că trebuie să învețe o cu totul altă meserie».

Lazăr Spiridon are numai 20 de ani, a absolvit liceul în 1972, apoi a făcut armata. «Din 26 februarie caut de lucru. Aici am venit să mă interesez de cursul postliceal pentru electricieni de înaltă tensiune, de la I.R.A.-Pitești — asta a fost singura instituție care m-a primit fără nici o birocrație, a discutat cu mine omenește. Am mai fost și pe la Micromotoare, și acolo este un curs de calificare și am vrut să mă duc la serviciul învățămînt-personal. Portarul însă nu mi-a dat voie, că adică, mă rog, «ce să caut eu acolo?!» Am plecat, ce să fac. Aici, la biroul de plasare, se tratează foarte bine, se rezolvă operativ».

De fapt, aflu în continuare, mai mare afluență de solicitanți există la «plasare femei», care — așa cum le stă bine unor persoane de gen feminin — nu acceptă niciodată tot ce li se propune. De fapt, nu acceptă decît foarte greu orice fel de post. De taxatoare, mai ales, ar fi nevoie în Pitești cu sutele, iar serviciul de plasare nu reușește să acopere nici jumătate din posturile libere. Femeile vin apoi mereu ca să se intereseze de locuri disponibile la cămine, la creșe — pentru că și cu copiii oamenii nu știu uneori ce să facă.

Spre sfîrșit, sondez prudent terenul și aflu că, într-adevăr, au existat uneori certuri mari la poartă, erau oameni care doreau în orice zi, și pentru orice problemă, cît de simplă, să stea de vorbă numai cu directorul «Direcției muncii». Biroul cel mai solicitat din cadrul «Direcției muncii» Argeș rămîne cel de pensii. Ghișeul pentru problemele pensiilor nu se deschide decît luni, miercuri și vineri — și atunci e destulă înghesuială. Mai toți vor însă, mi se spune, să li se facă tot felul de calcule, socoteli — «cum e cu mărirea pensiilor, eu cît o să am în plus?», «ce crezi, dacă am să ies anul acesta la pensie, cu cît ar fi mai puțin decît în anul viitor?» etc. — probleme de oameni bătrîni, parcă și neajutorați uneori, care iau timp, nu glumă.

Croitoru Ion, în vîrstă de 64 de ani, din comuna Godeni (aflată la peste 50 de kilometri de Pitești), n-a știut de luni-miercuri-vineri și a venit tocmai joi. Ar dori să afle de ce i s-au reținut 100 de lei luna trecută din pensie, apoi luna asta 300, iar poștașul nu l-a putut lămuri cu nimic. Acum stă sprijinit într-un băț cam noduros de fag și mă întreabă, din fața porții de intrare, tocmai pe mine:

«Spune și mata — unde să stau eu acuma, că mi-au spus să viu mîine?! Dacă mă întorc, e 20 de lei numai trenul, apoi o să viu și mîine înapoi, plus că mai mănînc ceva, că n-o să stau nemîncat toată ziua?»

M-am gîndit la cei ce ar fi dat nepăsători din umeri. Și l-am îndemnat, să fiu sincer, l-am învățat chiar pe Croitoru Ion, cum să nu se lase. Să intre direct în birouri și să nu plece pînă ce nu obține o rezolvare. Ca să nu mai bată drumurile degeaba.

DUMITRU GRAUR ■

pledoarie pentru dispariția ghișeelor

O zi întreagă am umblat prin București pentru ceea ce s-a chemat, într-o primă formă, ora ghișeelor.

Am început la circumscripția financiară a sectorului 4, în Moșilor, colț cu Republicii, am urcat cîteva trepte și am nimerit într-o încăpere care seamănă cu o aulă. Erau acolo opt ghișee, registratură, informații, salarii, autorizații și așa mai departe, adică exista un perete uriaș de sticlă în care fuseseră tăiate opt gemulețe, marcate deasupra, pe o bucată de carton, cu ceea ce vroiau să însemne, unele mai direct, altele mai criptic — numindu-se ghișeul «doi virgulă cinci virgulă unsprezece» sau pur și simplu ghișeul 1 016.

La acest din urmă gemuleț, despre care am fost convins, din prima clipă, că trebuie să fie de fapt «zece virgulă șaisprezece», avea treabă pensionarul Cătălin Constantin, fost frezor la o întreprindere de piese de schimb pentru industria textilă, domiciliat în Baba Novac, numărul 87. Cătălin Constantin venea la circumscripție pentru a treia oară, ajunsese cu troleibuzul 84 și cu o jalbă a lui, omenească, de nerezolvarea căreia «băga vina», după vorba sa, superficialității și birocrației. Am stat în spatele său la coadă, vorbea cursiv și vorbea românește, explicînd că nu dorește altceva decît să primească înapoi banii achitați pentru jumătate din impozitul pe 1974. sumă ce i se cuvine de vreme ce, expropriat fiind prin demolare, de la începutul anului plătește chirie la stat.

N-aș zice că funcționara de dincolo de geamul întredeschis era chiar supărată. Nu era. Se arăta veselă, vorbăreață la necazul omului care nu înțelegea cum este posibil să plătească și la I.A.L. și la Administrația financiară în același timp, funcționara nu-l repezea pe petiționar, ci doar se lamenta că n-are timp, că are mult de lucru și că, fiind el, *el și nu dumnealui*, Cătălin Constantin chiar pensionar, n-are decît să mai vină, troleibuzul necostînd decît 0,60 lei.

Omul îi dădea zor că se înfățișează a treia oară, funcționara îi dădea zor că nu e vina ei, și poate nu era, omul tot întreba cum va face să-și primească banii, mai ales dacă, demolat, se va muta, femeia de dincolo de geam își ieșea din fire la modul amical, rugîndu-l să revină: zău așa, zicea, cum dracu să te găsesc eu pe matale dacă ai să te muți?!

Am crezut că situația lui Cătălin Constantin e singulară, dar m-am convins că nu e, cam multă lume bate degeaba scările imobilului de pe Moșilor, colț cu Republicii, ori din neînțelegere, nesesizînd exact despre ce hîrtii este nevoie, ori din plictiseala salariaților, cu voce publică și chip ascuns după ghișeu.

Am plecat mai departe, nu înainte de a asista la nedumerirea Niculinei Istrătescu, fostă Dinu, din Prisaca Dornei, care dorea recuperarea banilor achitați la ADAS, lucru încurcat, spre tracasarea înfiptei funcționare, am plecat mai departe și am ajuns la I.C.V.L., adică la Întreprinderea pentru construirea și vînzarea locuințelor.

Fiind abia ora 9, acolo era destul de liniște, dat fiind faptul că puzderia de ghișee din hol începe să funcționeze îndeobște la ora 12, cînd vacarmul întrece limita sonoră permisă. M-am învîrtit eu ce m-am învîrtit prin hol, am aflat că «ghișeul 6 s-a mutat lîngă vînzări», m-am dumirit că pe jos este atîta moloz pentru că se renovează clădirea în exterior, am băgat de seamă la timpul pierdut al oamenilor care așteptau deschiderea ușițelor magice și am hotărît să stau de vorbă cu cineva care de ani de zile lucrează în spatele unui gemuleț, cu un bărbat sau cu o femeie «de ghișeu», dacă expresia aceasta nu vi se pare nelalocul ei. Am încercat atunci să intru la directorul întreprinderii. N-a fost ușor, chiar dacă intenția mea era doar să primesc de acolo o recomandare, să mi se recomande un funcționar cu care să stau de vorbă. În fond, era oarecum de datoria mea să informez conducerea I.C.V.L.-ului că mă aflu în incintă și că vreau să scriu ceva despre ceea ce se petrece acolo, dar n-am ajuns la directorul Mihai Tiorsac, chiar dacă, cu chiu cu vai, am trecut de intransigentul portar, om de ghișeu, care-i dădea zor cu orele de audiență. În biroul secretariatului am eșuat, directorul comunicîndu-mi că nu are timp și că mai bine ar fi să revin peste vreo cinci ceasuri, să stau de vorbă cu un alt tovarăș, pare-se cu funcții mai puțin importante. Evident, n-am de unde să știu cît de prins era de treburi directorul Tiorsac. În orice caz, vreau să cred că domnia-sa nu era atît de preocupat cît erau tovarășele secretare, cufundate în fumul unor țigări «Kent», tocmai oferite de un vizitator, medic de meserie, care se folosea de ocazie și pentru a da o oarecare consultație.

Acestea fiind zise, am plecat mai departe. Nu văzusem prea multe ghișee, dar văzusem destule pentru a înțelege enervarea celor ce sînt obligați adesea, prin natura solicitărilor, să apeleze la serviciile oamenilor de dincolo de gemuleț. Am să dau un exemplu. Vizavi de I.C.V.L., la Biroul de informații al Consiliului popular al municipiului, se află un alt ghișeu, unul dintre cele mai fidele ghișee din București: un drept-unghi de placaj (observați, geamul și-a găsit un înlocuitor...) în care este spart, parcă în grabă și cu teamă, un orificiu de cîțiva centimetri situat atît de jos, încît orice cetățean de înălțime obișnuită trebuie să se aplece pentru a înțelege despre ce este vorba. *Acolo, și nu numai acolo, în vreme ce solicitantul explica situația, iar gemulețul se închidea și se deschidea, după voia omului care-l mînuia, am înțeles că funcționarii care iau salarii pentru munca din spatele gemuleților își creează o mentalitate proprie, o lume a lor, ajungînd se pare la trista și falsa concluzie că nu ghișeele au fost inventate pentru a servi oamenilor, ci oamenii s-au născut pentru a pierde timp în fața ghișeelor.*

Exemplele pot continua. O să vi se pară o glumă — dar nu este! — faptul că un bufet vinde produse printr-un ghișeu, de fapt nici măcar printr-un ghișeu, ci printr-un orificiu, dar acest lucru se întîmplă chiar în centrul Bucureștiului, pe Calea Victoriei, lîngă Teatrul «Savoy», așa că se poate verifica în doi timpi și trei mișcări. Am cerut acolo o sticlă de Cico, o simplă sticlă de Cico, contra 2 lei, am primit-o desfăcută și cu o parte din conținut vărsată, dintr-o cauză care nu-mi iese nici acum din minte: ghișeul de servire este atît de mic încît sticla nu poate să treacă «în picioare»!!

La gară este la fel. La «Basarab» dai banii printr-o deschizătură în care abia îți intră mîna, stai de vorbă cu o voce și primești admonestările de dincolo de un zid. La «Nord», măcar vezi, vezi, dar nu auzi decît dacă așezi urechea în dreptul unui cerc rămas gol în paravanul de sticlă, iar monedele pleacă spre casier și revin printr-un jgheab metalic miraculos, prevăzut cu un fel de elice, pentru inventarea căruia, sînt sigur, cineva a încasat o groază de bani.

Ceea ce n-am reușit la I.C.V.L., am reușit în altă parte. Am stat de vorbă cu o femeie care a lucrat douăzeci de ani în spatele unui ghișeu, la secretariatul unei facultăți, care a lucrat dar nu mai lucrează, și care mi-a spus — redau fără ghilimele, dar exact — că se simte de zece ori mai om acum decît pe vremea cînd stătea dincolo de gemuleț.

Să fie oare vorba de o anumită mentalitate a oamenilor din spatele ghișeelor?, am întrebat-o, și dînsa mi-a răspuns cinstit că despre asta este vorba, că funcționarul așezat în spatele unui gemuleț pe care-l poate trînti după bunul plac, plictisit sau înfometat, se crede mai puternic, se crede într-un fel stăpînul celui care vine să întrebe, să se intereseze, să-și rezolve o problemă.

Fără îndoială că lucrul acesta nu se întîmplă peste tot, dar dacă el trăiește măcar în cîteva locuri, atunci *oare de ce atîta nevoie de ghișee în viața noastră ceea de toate zilele?*

Trăim într-o țară nouă, trăim bine și sperăm să trăim și mai bine, dar în aceeași măsură în care găsim drumuri spre înlesnirea și înfrumusețarea vieții, înființăm ghișee, prin care cetățenii nu comunică între ei la modul firesc și civilizat; punîndu-i în spatele ghișeului unii se cred șefi, spre enervarea, proasta informare și irosirea timpului celorlalți.

Neîndoios, există cazuri cînd ghișeele sînt indispensabile, ele avînd datoria să asigure celor din spatele lor o anumită protecție. Dar în restul cazurilor? Este, oare, firesc ca oamenii să nu ceară lămuriri și informații ca de la oameni la oameni, ci ca de la subalterni la șefi, aplecați de mijloc, căutînd să întrevadă printr-o bucată tăiată în placaj pe cel care le vorbește?

Ba mai mult, reiau, o asemenea viață de ghișeu, separată într-un fel de activitate publică, generează o concepție greșită, birocratism, frică de răspundere, ajungîndu-se pînă la situații penibile, cînd primești indicații să completezi o hîrtie pentru a primi o hîrtie sau cînd timpul tău devine proprietatea celuia din spatele ghișeului.

Din păcate, viața noastră este plină de ghișee.

Pentru reducerea numărului acestora, pentru ca să ne rezolvăm problemele mai ușor, pentru ca oamenii să comunice între ei ca niște oameni, pentru toate acestea trebuie să facem ceva concret, palpabil, aducîndu-ne aminte că noi am inventat ghișeele și nu ghișeele ne-au inventat pe noi.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

el nu se teme de chipul omului

Dacă l-ar întreba cineva pe Ştefan Ştirbu ce-i place să picteze mai mult, sînt încredinţat că ar răspunde: mie îmi place să pictez mai ales oameni. Într-o vreme cînd pictura mai caută şi alte lumi în afară de aceea a fiinţei, cînd imaginea sa e relegată în uitare, chipul omului de pe ecranele lui Ştirbu pare să vină dintr-un ev îndepărtat (de aceea poate şi fascinează), pare nou cu toate că este vechi de cînd lumea, ca şi proverbele şi zicătorile. El nu se teme de chipul omului, simţind poate mai intens ca alţii acele schimbări prin care trec toate, înţelegînd că personajele sale cum sînt azi nu vor fi mîine, că ele se îndepărtează cu anii intrînd în istorie şi nu le va regăsi în viitor decît privind nostalgic aceste tablouri. Lumea ţărănească a lui Ştirbu, cu evenimentele ei, este parcă un ţinut îndepărtat în care automobilul şi buldozerele n-au pătruns încă, în care naiul mai cîntă tristeţile sufletului, unde caii mai întruchipează un vis al puterii, şi copiii sînt puţina avere şi dragoste a familiei.

Spaţiul în care ne introduce pictorul este proiectarea experienţelor unui grup uman, în care vom găsi descrisă identitatea lui cu viaţa lumii, dar, în acelaşi timp, şi modificările acestei lumi operate de filtrele sensibilităţii artistului, care reinventînd acele locuri, fiinţe şi obiecte le reconstituie într-un inedit sistem de reprezentare. Cum spuneam şi altă dată, el porneşte totdeauna de la un loc sau moment real, dar mecanismele imaginaţiei sale îşi schimbă ritmurile, transformînd locul, modificînd momentul şi acordînd jocului magic toate puterile şi posibilităţile lui incantatorii.

Modalităţile de construcţie ale imaginilor nu sînt, desigur, identice în toate lucrările. Rozetele anotimpurilor concentrează personajele într-un cerc închis, delimitat, pe cînd în ciclul nunţii şi al petrecerilor spaţiul se deschide generos spre o pluralitate a privirii. Dar există cîteva constante care domină în această pictură: situarea în prim plan a personajelor şi rolul de intermezzo al peisajului. Ca şi în pictura renascentistă, peisajul sau elementele de arhitectură se retrag spre planurile îndepărtate acumulînd funcţii simbolice sau decorative. Ele sînt de fapt semnele care declanşează în privitor acel sentiment de feerie, de poveste, cînd priveşte tablourile. Dacă elementele care compun fundalurile sînt reale, organizarea lor în spaţiu este imaginară şi pictorul le acordă un statut aparte, din moment ce le transcrie cu migală ori, fascinat de puterea lor decorativă, le aduce în primul plan al imaginii, supradimensionîndu-le. E un decor magic la acel «teatru al lumii» în dimensiuni miniaturale pe care îl închipuie acum pictura lui Ştirbu, unde există încîntare şi veselie şi un umor premeditat pe care pictorul îl cultivă cu discreţie în desenul personajelor, îndrăznind chiar să se aşeze pe sine într-un colţ la masa mare a nunţii şi să se bucure de culorile şi luminile acestei lumi de poveste.

CORNEL BOZBICI

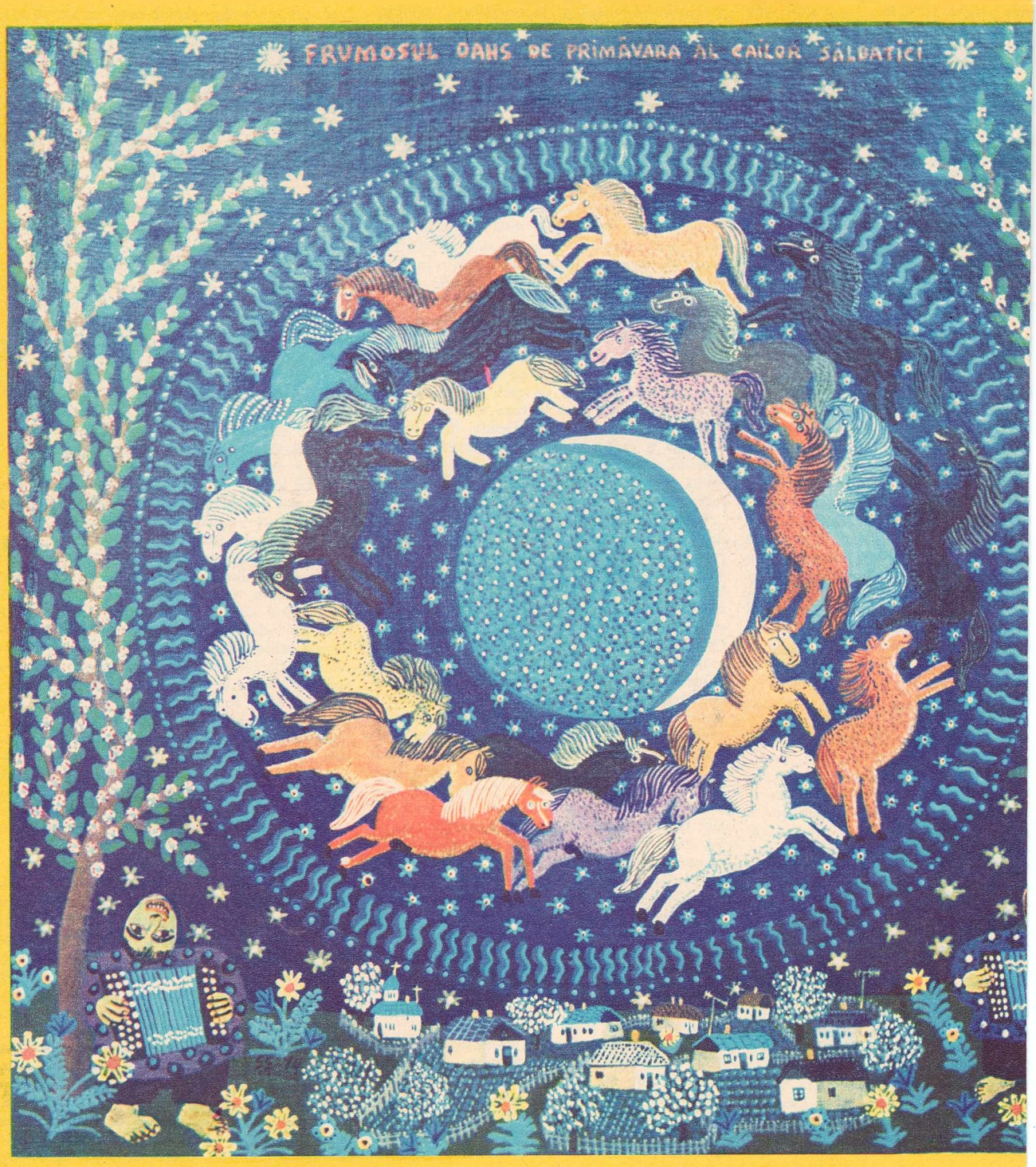

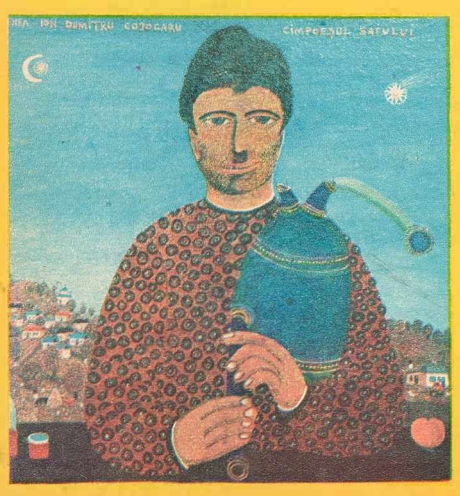

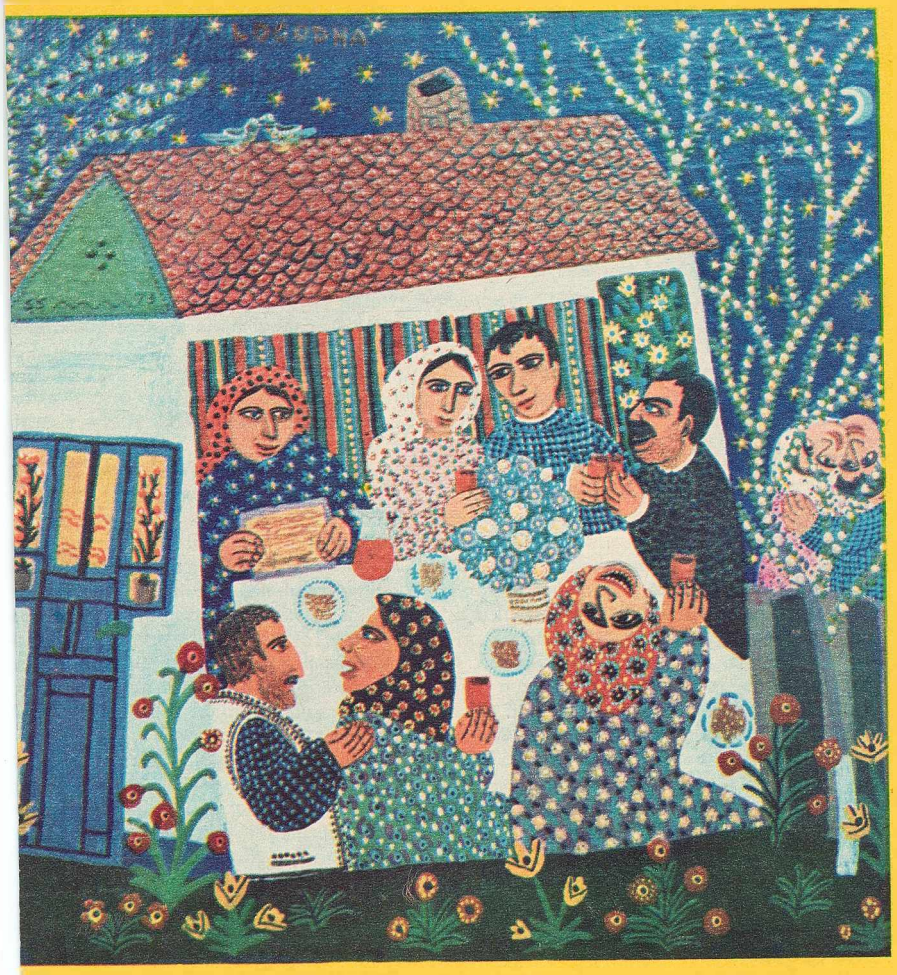

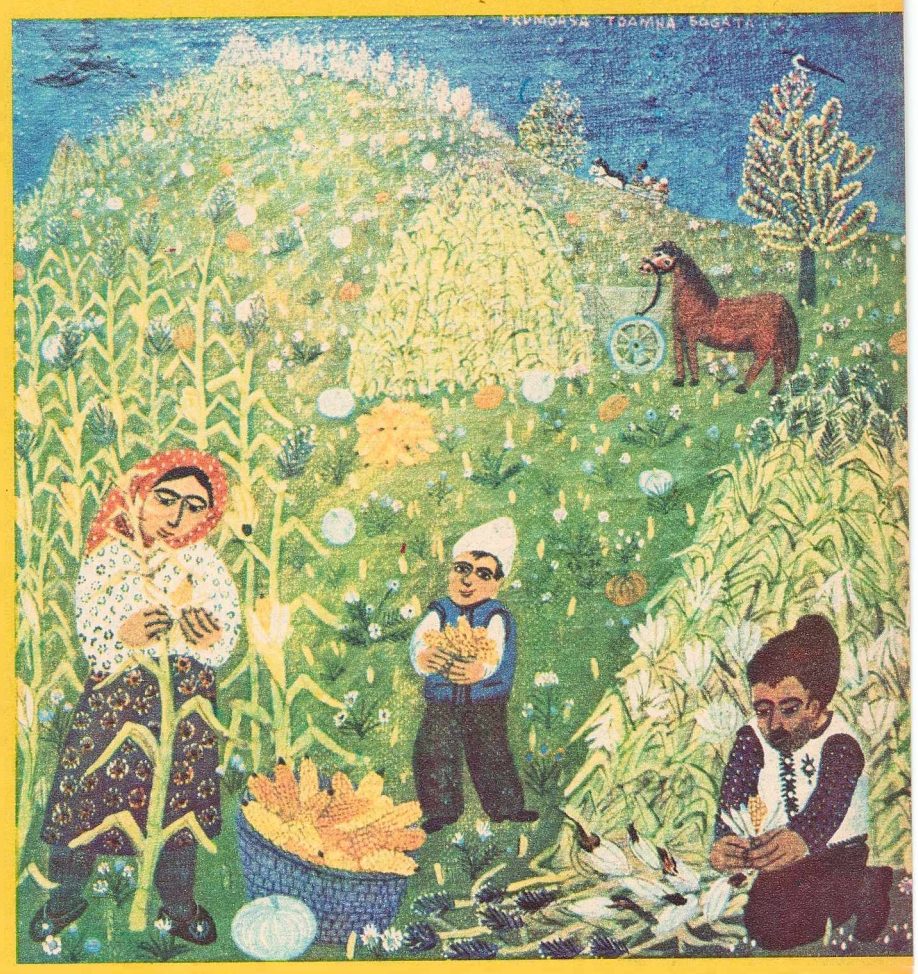

talia și bălăriile

La chioșcurile de ziare din Baia Mare se vînd, printre altele, și vederi care înfățișează o clădire impunătoare, cu coloane multe. Am cumpărat și eu o astfel de vedere și am aflat din explicațiile scrise pe ea în cinci limbi că frumoasa construcție este Teatrul de vară din oraș. Am întrebat în dreapta, în stînga, și în cele din urmă am nimerit într-un parc unde se afla o construcție care semăna cu acea de pe vedere. Pe una din coloane era scris cu cretă: «Nelu iubește pe Mariana». Un răutăcios adăugase: «Și ce dacă?» Mai erau și alte inscripții dar nu m-am obosit să le descifrez. Ardeam de nerăbdare să intru în grădină. Din păcate, poarta era închisă cu un lacăt de... basm. Noroc cu spărturile din gard care mi-au facilitat cu generozitate accesul. Dar ce-am văzut m-a lăsat literalmente uluit. Parcă un cataclism s-ar fi abătut asupra acestor locuri. Dacă aș fi fost arheolog, aș fi tresărit, probabil, cel puțin pentru o clipă, închipuindu-mi că am descoperit vestigiile cine știe cărei civilizații de mult apuse. Pe scenă se aflau în devălmășie fîșii dintr-un ecran. În fosa orchestrei, unde altădată răsunaseră melodii răscolitoare, se legănau cu tristețe cîțiva pomișori. Băncile putrezite și rupte nu mai puteau servi decît la foc. Becurile erau sparte, ierburile se revărsau din abundență pretutindeni. M-a cuprins frica. Cine știe ce urgie s-a abătut peste aceste locuri? Ce demoni ai distrugerii sălășluiesc pe-aici? Talia, muza teatrului (probabil că teatrul de vară nu are o muză specială), s-ar îngrozi dacă și-ar vedea lăcașul lăsat pradă distrugerii.

Am plecat de acolo și m-am dus la președintele Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Maramureș, tovarășul Octavian Bandula.

— Tovarășe Bandula, știți cum arată Teatrul de vară?

— Cine nu știe în Baia Mare?

— Și de ce a fost lăsat așa, de izbeliște?

— Pentru că s-a dovedit nerentabil. E frig, tovarășe, la noi, chiar și vara. După ora opt seara trebuie să-ți pui pardesiul. Cine să stea să dîrdîie în grădină la un spectacol? Încasările au fost așa de mici, încît pînă la urmă l-am abandonat.

— Cînd a fost ridicat teatrul?

— Acum vreo 20 de ani.

— Și atunci nu se știa că e frig după ora opt seara? Doar nu s-au făcut schimbări de climă atît de rapide.

— Eu nu știu, sînt mai nou pe aici. Știu doar că nimeni nu vrea să-l mai ia. Reparațiile ar costa probabil mai mult chiar decît construirea unui teatru nou.

— Dar dacă nu s-a dovedit rentabil nici ca teatru, nici ca grădină de cinematograf, de ce nu i s-a dat în decurs de douăzeci de ani o altă destinație?

— Păi, tocmai asta și vrem să facem. L-am dat muzeului.

— Muzeului?

— Da.

— Ce să facă muzeul cu teatrul? Să-l conserve pentru generațiile viitoare?

— Păi, desființăm scena și amfiteatrul și facem loc pentru o secție etnografică a muzeului. Un soi de Muzeu al satului, însă la o scară redusă.

— Și atunci, Baia Mare n-o să mai aibă teatru de vară?

— A, nu. Construim o altă scenă și un alt amfiteatru mai mic în fața teatrului de vară actual.

— O altă scenă? Un alt amfiteatru? Nu mai înțeleg nimic. Credeți că pe locul din fața teatrului e mai cald?

— Las' să fie acolo. Dacă vine vreo echipă?

GEORGE ARION ■

escroaca escrocilor a dispărut în mod misterios

Bătrîna doamnă Severeanu Eleonora Lucia ocupa un apartament confortabil la etajul I al unei clădiri somptuoase. Era o femeie liniștită, cu ore exacte de plimbare, cu vizitatori anunțați din timp prin telefon. Scundă, subțire, îmbrăcată întotdeauna elegant și decent, trăia fără griji dintr-o pensie demnă. Chipul ei consumat, cu ochii de o luminozitate bizară, mari și albaștri, părul alb, strîns la spate într-un coc discret, cu trăsăturile săpate adînc, cu un vag surîs încărcat de tristețe, trăda o existență zbuciumată.

În seara zilei de 15 noiembrie 1971, pe o vreme rece și umedă de toamnă, în apartamentul ei a intrat o vizitatoare neanunțată! Bătrîna doamnă S.E.L. era pradă unei stări gripale grave care-i amenința și inima. I se recomandase repaus în pat, liniște, liniște totală și un tratament sever medicamentos. Ce s-a întîmplat după ce bătrîna doamnă a deschis cu greu, tîrîndu-se aproape, ușa de la intrarea principală a apartamentului și a închis-o în urma vizitatoarei, e greu de reconstituit minut cu minut. Peste cîteva ore însă bătrîna doamnă suna, aproape sufocată, la telefon circumscripția I.M.M.B. a sectorului I, anunțînd că i s-a furat o bijuterie în valoare de 300 000 lei.

Iată ce declară, în scris, imediat după incident, S.E.L., referitor la identitatea vizitatoarei: «Încă din anul 1967 am cunoscut, întîmplător, într-un magazin de artă, pe Crina Elefterescu, domiciliată în București. În împrejurarea aceea sus-numita mi-a admirat o broșă de valoare ce o purtam la gît. Era o broșă lucrată de un mare maestru bijutier, în aur și platină, cu o montură savantă de diamante de diferite mărimi și carate, fixate în cercuri concentrice. Individa nu s-a lăsat pînă cînd nu m-a condus acasă, să vadă unde locuiesc. De la acea dată fără să-mi facă vreo plăcere, ori să-mi prezinte vreun interes, vizitele acestei femei s-au repetat și întotdeauna aducea în discuție broșa mea, propunîndu-mi să mi-o cumpere. Am refuzat categoric, deoarece broșa era cadou de familie și țineam foarte mult la acest obiect.

Ani de zile, această E.C. deși i-am atras atenția că vizitele ei mă deranjează și că prezența ei în locuința mea mi se pare foarte dubioasă, cu toate acestea, a continuat să mă viziteze neputîndu-mi da seama ce urmărea în final...»

Să derulăm acum declarația unei martore surprinzătoare, dar binevenită în obscuritatea care învăluia acest caz, Emma Varo. «În ziua de 15 noiembrie 1971, cam pe la orele 19, am sunat la ușa principală a apartamentului doamnei S.E.L., la care, după scurt timp, s-a crăpat ușa, apărînd un cap de femeie, căreia nu i-am distins trăsăturile feței, dar mi-am dat seama că nu era doamna S.E.L., deoarece automatul luminii de pe scări s-a întrerupt brusc, iar în vestibulul apartamentului lumina era stinsă. Femeia care a întredeschis ușa mi-a zis că doamna S.E.L. este bolnavă, în clipa aceea doarme și că i-a dat dispozițiuni să nu o deranjeze nimeni. Cînd eu am auzit că este bolnavă, am insistat să mă lase să intru, însă persoana care mi-a deschis ușa n-a mai stat la discuție cu mine și, în mod cu totul necivilizat, mi-a trîntit ușa în nas; în care timp, eu am auzit-o pe doamna S.E.L. din dormitor, întrebînd: «Cine a sunat?» — la care întrebare eu n-am auzit ca persoana care mi-a deschis ușa să-i fi răspuns ceva. A doua zi am primit un telefon acasă la mine de la doamna S.E.L. care mi-a reproșat că n-am insistat să intru la ea în ziua de 15 noiembrie, orele 19, cînd am sunat la ușa ei, spunîndu-mi că i s-a furat un obiect de 300 000 lei imediat după ce m-am retras de la ușa ei și făptașa este E.C., persoana care mi-a deschis ușa atunci și care nu mi-a permis accesul în apartamentul doamnei S.E.L. Și m-a chemat la ea fiind grav bolnavă».

Între cei care aveau să adauge detalii la această întîmplare de fapt divers era și Constantinescu Ioan Adam aflat pe stradă, întîmplător, la ora aceea: «Tocmai mă întorceam acasă cînd am văzut o femeie îmbrăcată elegant, coborînd vijelios scările îndreptîndu-se spre un autoturism, intrînc în grabă și demarînd cu violență pe stradă Îmi amintesc că la volan se afla un bărbat ale cărui trăsături n-am reușit să le rețin din cauza întunericului».

Să stabilim acum topografia locului. Apartamentul reclamantei S.E.L. este compus din dormitor, hol-sufragerie, hol propriu-zis, vestibul spre intrarea principală, un culoar de trecere din holul principal la o cameră de serviciu din care se ajunge în bucătărie. Din bucătărie se comunică printr-o ușă cu un coridor care dă spre luminatorul blocului și spre cea de-a doua intrare a apartamentului, pe la casa scărilor.

Studioul în care își petrecea timpul S.E.L.; copleșită de boală, se află în dormitor. Șifonierul, prevăzut cu o masă de birou extensibilă și cu mai multe compartimente și sertare unde se aflau medicamentele și bijuteria incriminată, era plantat în holul-sufragerie. Între pat și șifonier distanța era de cinci metri. De la încăperea unde se afla dulapul din care autoarea furtului a subtilizat bijuteria și pînă la ușa principală a apartamentului erau șase metri, iar de la studioul din dormitor, peste opt metri liniari.

În procesul verbal redactat de maiorul de miliție I.V., în urma descinderii la fața locului, se înregistrează următoarele: «În ziua furtului, E.C. a vizitat-o de două ori pe reclamantă, dimineața și seara la orele 19. Ușa de la intrare i s-a deschis de către reclamantă, fiind reîncuiată de către E.C. La cea de-a doua vizită din ziua de 15 noiembrie, cînd numita V.E. din București a vrut să intre în apartamentul reclamantei pentru a-i acorda asistență medicală, deoarece reclamanta era bolnavă în pat, E.C. nu i-a permis să intre în apartament spunîndu-i că bolnava... etc. După ce V.E. a plecat, și acest lucru a fost observat prin vizorul de la intrare, infractoarea a descuiat ușa apartamentului, lăsînd-o întredeschisă. Apoi, s-a întors la patul bolnavei care se simțea din ce în ce mai rău, în urma celor întîmplate. Simulînd că-i aduce un medicament din dulap, infractoarea a furat bijuteria sub formă de broșă, montată pe o panglică de catifea neagră, fugind din apartament pe ușa lăsată special întredeschisă. Reclamanta S.E.L., deși a observat și a strigat după ajutor, încercînd chiar să o ajungă, pentru a-și apăra obiectul furat, dat fiind starea pricinuită de boală, nu a putut să o ajungă, căzînd pe covor, revenindu-și după mult timp».

Nu peste mult, bătrîna doamnă S.E.L. avea să moară brusc, în urma unui atac de cord. Și astfel, singura ființă care a stat față în față cu autoarea furtului dispărea în neant.

Dar, aproape simultan, dispărea, încă din seara de 15 noiembrie 1971, ca și cum s-ar fi dizolvat, ca și cum ar fi intrat în pămînt, și autoarea furtului, E.C. Infractoarea și victima sa împărtășeau pînă la un punct același destin. Ca într-un film de Hitchcock. Cine era, de fapt, E.C.?

Una din acele femei încă frumoase, eclatante, cu o viață plină de tribulații morale, aflată la vîrsta obișnuită a retragerii din escapadele galante și amorurile frugale. Un exemplar din acelea rare de aventuriere pătimașe, neliniștite, care răscolesc mlaștinile pestilențiale ale existenței ca să smulgă dinăuntru, de pildă... diamante. Retrasă în apartamentul său din București, cu storuri trase și zăvoare înghețate la uși, E.C. trăia într-un lux macabru, înconjurată de obiecte de artă, de obiecte de preț care îl făceau pe orice vizitator să rămînă mut de uimire. Evident, în lipsa unui spirit ordonator, toate acestea se amestecau cu obiecte de uz casnic, de uz intim, multe din ele provenite de peste graniță.

Se aflau acolo unele peste altele — după declarațiile martorilor — bijuterii de duzină, tablouri demne de cea mai sinistră pictură de gang, vaze din semicristal, cobalturi banale, alături de oglinzi de Veneția, porțelanuri de Sèvre, tablouri rare, talgere și tipsii de argint și de aur, lucrate de mari maeștri, covoare de Buhara, tapiserii, mobile demne de cele mai bine aprovizionate anticariate... Pretinsa doamnă E.C. trona în acest coșmar dulce de obiecte, mîncînd, cu predilecție, bomboane fondante, și parfumîndu-se numai cu Femme și Coty...

● «Nu suporta mirosul de petrosin. Și pleca întotdeauna de acasă cînd făceam curat. Se prezenta ca o doamnă înaltă și foarte galantă, cumpăra și împărțea ciocolată și discuta foarte orgolios cu noi. Poza a doamnă din înalta societate de altădată... Menționez că îmi plătea de fiecare dată și era o doamnă care dispunea de bani, repet, foarte galantoană» (Lainici Elena).

● «Era o clientă curată, cochetă, pe care se putea conta. Se coafa săptămînal, o dată sau de două ori pe săptămînă, de fapt. Altori lipsea cîte o lună, două și chiar mai mult. Pleca pe litoral. Mergeam acasă la ea, cîte zece minute seara, ca s-o pieptăn. Chiar și în seara de revelion» (Petrescu Tatiana).

● «Plătea sume fabuloase la Loto, iar vînzătoarea de la Loto-Pronosport era prietena casei. Cheltuia, împreună cu un prieten de-al ei, cîte 3 000-4 000 lei pe bilete de loz în plic sau la altele. Și era de un lux exorbitant!» (Constantin Bianca).

● «Primea în vizită străini. Purta brățări de aur, medalioane de aur, tot felul de inele cu pietre scumpe. Îmi făcea cadou ciorapi, rujuri de buze, ojă, stofe de metraj, umbrele, rochii, pulovere...» (Avram Elena).

● «Dădea mese mari acasă și, uneori, la restaurant. Cred că nunta fiicei ei a costat-o 80 000 lei. Și a fost nuntă fără dar! Numai cumpărăturile obișnuite de piață se ridicau pînă la 4 000 lei» (Dimitriu Dan).

E.C. trăia pe picior mare, servită de mai multe persoane, printre care: Birtolon Ilona, zisă Lulu, care se ocupa de menaj, o ne elevă de liceu, poreclită Lili, respons cu primul ajutor, doi tineri căsătoriți c schimbul unui mic spațiu de locuit în a ment îi rezolvau diverse probleme de g dărie și aprovizionare, Mesrobeanu Be femeie modestă care-i gătea și tăcea ținie mai ales cu prilejul marilor pet de familie, Stătescu Filofteia Rodica, de secretară particulară și profesoară hoc» de limba franceză, Pop Maria, f de serviciu, cu domiciliul la mansarda lui, apoi o femeie chemată lunar pentr truitul parchetului, o coafeză, o pedichi etc. Aproape toate aceste persoane încărcate de cadouri, în schimbul dis care trebuia să învăluie afacerile ve doamne și ale prietenilor ei.

De fapt, în ce anume constau aceste af E.C. era înconjurată de un grup de bă printre care Sava Petre, un fel de pat «bișnițarilor» care patrulează prin pu de comerț clandestin ale orașului. bărbat tînăr, declasat, imoral, fără ocu avea obiceiul să se travestească în ofi miliție sau de securitate, calități în abuza de naivitatea oamenilor, îi «ușu diverse obiecte de valoare, îi escro șantaja, predînd beneficiile rezultate p nei sale. E de-a dreptul fantastic cum personaj, condamnat de nenumărate o tru diverse infracțiuni, a putut înșela credință a atîtor oameni. Prin el, E.C. e: un fel de control de la distanță asupr cului infracțional de ciorapi, rujuri de parfumuri, țigări, magnetofoane, caseto tranzistoare, rochii de mireasă, fișuri de joc, obiecte de aur etc. De aser printre oamenii ei de șoc se afla un oa Nicolaescu Mihai, specialist în tranzacți terane» de imobile și de mobile. E.C. își buia grațiile între cei doi bărbați pe primea cu schimbul sau chiar conco în apartament și împreună cu care o «marile lovituri».

Iată cîteva din aceste lovituri: depos lui Varvari Pavel de un inel cu brili valoare de cîteva zeci de mii, depos unui cetățean străin de cîteva zeci d suri de fabricație elvețiană, vîndut rior «la negru», însușirea unor covoa bile, bijuterii, prin semnarea de tot f chitanțe false, niciodată acoperite, ni respectate, furturi de tablouri valoroa

Cel puțin cazul furtului de tablour Anastasatu Henriette merită să fie El a fost întreprins, după piesele de dosar, în complicitate cu fiica sa și pictor expert în recunoașterea și ev valorilor de artă. Cazul e întrucîtva nător cu cel de mai tîrziu privind bi Este vorba de trei pînze de dimensi ferite, dintre care două aparținînd unor străini și înregistrate în volumul I al nului la pagina 680 și respectiv 695. manta, A.H., declară că tablourile i- luate cu promisiunea restituirii bar rate dar că, întreprinzînd toate dem posibile, nu a mai reușit să intre în banilor, dar nici s-o mai găsească autoarea principală a escrocheriei. E tablourile nu au mai fost recuperate, la ora aceasta nu se știe nimic despre nația lor.

Toți cei care vorbesc despre E.C. re că li s-a părut dintotdeauna o pe suspectă. Mulți însă — și ne referim care au trăit în preajma ei — s-au compl primească nenumăratele cadouri pe făcea în scopul obținerii diverselor a Sînt martori care declară că E.C. jo zecile și sutele de mii fără nici o rem deși n-a lucrat nici măcar o singur salariată. După cele șapte mariaje d vorbește dosarul, E.C. avea obiceiul, ales tupeul, să declare că nu se va c decît cu un bărbat capabil să cîștig mai mult, nici mai puțin de 20 000 săptămînă!»

Fără îndoială, cazul acesta este ra berant. El a fost posibil și datorită n și toleranței unor oameni. Strîngîndu-cul legii în jurul ei, simțindu-se în E.C. a dat ultimele lovituri și a dispă ziar de după-amiază i-a reprodus fot pentru a putea fi recunoscută, ad instanță și pedepsită conform legilor ale țării.

Toți cei vinovați vor da seama per fracțiunile comise. Ca semn că nin nimic nu poate rămîne nepedepsit cînc unor indivizi contravin legilor țării și s opinia publică.

ADRIAN DOHOT

te țărani (9)

Un moment, interveni Gheorghe Oțăt, ment că nu e bine să se pună țuică nouă țuică veche și văz că a mai rămas ceva pe sticlii, așa că mai bine să scurgem ot, cristelnița mamii sfîntului Alexe, lui Dumnezeu, care cade la 18 martie și nt cinci săptămîni pînă atunci. Și scurse verzuie în ceșcuța de Horezu, apoi întinse Genicăi, dar aceasta nici nu vru să se uite nici să ia sticla, nici să-i răspunză.

ine că-mi cade din mînă că eu sînt slab la ți, numai ceașca pot s-o țin, zise Gheorghe și toți izbucniră în rîs și cel mai ascuțit pse în capul femeii rîsul șuierat ascuțit Pătru cel scurt care se înghesuise și el : lîngă ceilalți după ce dăduse mîna cu acum, cum era scund, spînzura cu picioa- easupra dușumelei de pămînt bătut cu căci în casă nu aveau scîndură.

a primăvară, hotărîse Năiță, la primăvară și eu, că nu se mai poate, vine civilizația noi și trebuie să fim pregătiți, punem ră, dar atunci să nu vă mai prind prin vă cotonogesc. Dormim toți pe prispă. i iarna?, întrebase Vasilică, piticul, și de rîs.

i iarna o scoate tac-to, răspunsese Pătru rt. O scoate și o pune la păstrat în pod năvara o pune iar.

ăi nu te duci, Genico?, întrebă iar cam tat Năiță Lucian, se simțea că nu-i con- rezistența muierii. Te duci sau mă duc eu?

u-te — răbufni muierea și ridicîndu-se iute spre ușă dar fără să ia sticla din ui Pătru cel scurt care stătea cu mîna . Du-te tu, că e țuica ta, și tu o bei și să la primăvară cu ce te mai duci după b și ce mai dai de băut cositorilor, că faci, însă nu se mai auzi ce face Năiță căci femeia pitică și cu părul roșu și ată ieși pe ușă trîntind-o zdravăn și pe toți destul de nedumeriți.

vezi, zise Năiță Lucian, luînd sticla din Gheorghe Oțăt, o vezi — și cînd mă băieții ăia astă-toamnă cu chestia cu plîngea de se rupea cămașa pe ea, și cînd zut că viu acasă făcea: Bine că veniși bine că veniși Năiță, că era să mor, că tine era să mor și repede s-a dus în e și mi-a adus o sticlă cu țuică și a spart uă și stătea la masă la capul meu și-mi i le spunea la copii: lasă-l mă pe tac-to mbete și el că de unde a scăpat el, vai ul lui... C-așa e muierea, a dracului, cînd are te jelește și cînd stai cu ea zice că nevoie.

ine, zise socrul lui Năiță Lucian care tăcut și obiectiv la discuție cu aerul u se amestecă, treaba lor, are și femeia lreptate, nu că e fata lui, deși și el ar fi ceșcuță.

ăi, dumneata ce zici?, i se adresă Năiță, du-l să iasă din neutralitate. Ce, faci eția?

ăi mă băiete — răspunse acesta păcăind ibucul de lemn de mesteacăn — tu ești acasă, tu hotărăști.

ar de băut ai mai bea?, îl întrebă iar

omnule, i se adresă atunci Pătru cel problema care se pune — îl imita pe Lucian cînd acesta făcea pe filozoful — ma care se pune este dacă nu este cazul a omul două palme fiindcă nu execută le, și dumneata ca părinte ar trebui și ata să-i dai că așa face un părinte cu lui dacă nu ascultă.

e-he-he, rîse Gheorghe Oțăt, se încinge , îmi place, n-am ce zice, am panoramă. i pe moarti să te ia, intră femeia lui brusc pe ușă ca și cînd ar fi ascultat tot biseră ei pînă atunci, dar nu putea fi așa în mînă avea o sticluță de o jumătate plină cu țuică, ceea ce însemna că fusese izie și că nu aflase decît ce zisese Gheorghe

ee, se schimbă socoteala, ieși din tă- ui și Dumitru lui Dincă văzînd sticla de mîna femeii.

schimbă, sigur, dacă s-a schimbat și acum bem dintr-una mai mică, observă el scurt.

rsi, zise Năiță Lucian, și să fie primit, lasul care se vroia intenționat boieros și femeia intui și mulțumirea lui pentru ala ei care știuse să schimbe sticla și mai apere butoiul pentru nevoile de năvară.

mplură ceșcuța și acum veni rîndul lui l scurt să dea noroc, iar acesta stătea cuța în mîna stîngă și cu dreapta, cu mantalei de care încă nu se dezbrăcase, se dezbrăcase nici unul de laiberele de săină cu care erau încotoșmănați, cu mantalei se ștergea la gură, mai mult , prelungind intenționat momentul cînd ducă ceașca la gură și să dea noroc.

— Hai, Pătrule, că ne apucă dimineața și mai trebuie să plec și pe acasă, se impacientă Dumitru lui Dincă agitînd proteza de lemn la care meșterise ca să și-o monteze la mîna ciungă, după ce mai întîi îi încălzise cotorul la gura sobei. A intrat un frig în mine de atunci de pe front de cînd m-a rănit, se justifica el, și frigul ăsta îl simt la moanta asta parcă ar fi intrat gerul în mine prin locul ăla și cîteodată mă mai trezesc și că-mi degeră degetele și eu n-am nici mînă, dar degete, rîdea el încîntat de ceea ce putea să i se întîmple și de ceea ce putea el să simtă de cînd rămăsese ciung.

— Ai răbdare, zise Pătru cel scurt, ai răbdare să mă obișnuiesc, și terminînd, în sfîrșit, de șters la gură ridică ceașca și se ridică chiar și el în picioare, mai mult sărind din pat căci nu ajungea cu picioarele pînă la dușumea.

— Noroc, zise el cu glasul acela șuierat, noroc și să fim sănătoși și să...

— Și să vedem ce facem cu colectivizarea, continuă Năiță Lucian. Că așa m-a întrebat pe mine la plecare de la secoritate maiurul ăla care zicea că: «Ei acum să te vedem, tovarășe Lucian», «Cum să mă mai vedeți, tovarășe maiur», mă fac eu că nu înțeleg, dar ieșisem de la ei, ieșisem pe poartă și ieșise și maiurul cu mine. El se ducea la treaba lui, eu mă duceam la a mea. «Păi să te vedem cum faceți cu colectivizarea, cum ai vorbit cu tovarășul prim». «Păi ce-am vorbit», mă fac eu iar către el. Nu mai eram în dreptul secorității, ajunsesem cam în dreptul unde avea Coana Marița restaurant de e acum, nu-ș' ce dracu', un fel de birou, de stă la el gușatul ăla al lui Budurică de la Cireșu.

— Care Budurică, dom'le? — întrebă enervat din senin Gheorghe Oțăt — ăla de a fost cîntăreț la biserică?

— Ăla, domnule, confirmă Năiță răstit, ăla, ăla, să-l vezi acum la birou în piață și cu geantă de piele...

— De unde are el geantă, mă Năiță, că era vai de mama lui, nu știi tu că l-a prins popa Doară furînd banii din căldărușă, la o Bobotează, în casă la una, cum dracu o chema, de i-a spus popii: «Părinte, botează-mă că vreau să fac o faptă bună și vreau să mă știu botezată». «Ce faptă, taică?», întrebă popa, el era și cam surd nițel. «Păi — zice — vreau să-ți arăt cum te fură cîntărețul, ia caută-l dumitale și să vezi că toți creițarii îi are în buzunar».

— Ei, zise Năiță Lucian, ăla are geantă de piele și bonier și taie la amenzi la țărani în piață și înjură, mama lui, de zici că el e Dumnezeu.

— Dar de unde are el geantă?, insistă foarte mirat Pătru cel scurt.

— Le-a dat, domnule, le-a dat la toți, tu n-ai văzut că și Ciclop are geantă? Le-a dat de la partid.

— Păi are partidul atîtea genți?, mai întrebă Pătru cel scurt, preocupat în mod sincer de chestiunea asta cu genții care dealtfel pe toți îi preocupa fiindcă, într-adevăr, cei care veneau cu genți în sat erau destul de mulți în ultima vreme și geanta asta era un fel de legitimație la vedere, un fel de act de autoritate, și toți care veneau cu geanta o puneau de fiecare dată cu mare grijă lîngă ei, și o păzeau foarte atenți cu privirile, sau ca o dovadă de cea mai mare încredere o dădeau în grija cîte unuia de la primărie. «Tovarășe, zicea acel cineva cu geantă, ai dumneata grijă nițel de geanta mea», și zicea geanta mea de parcă ar fi zis ai dumneata grijă de casa de bani a statului. Iar cel care avea această cinste devenea și el brusc al dracului și important, și acesta nu putea fi decît ori Craina președintele, ori unul Geanovu, secretar de partid, ori chiar Ciclop care era cel mai rău în acele momente și nici la telefon nu mai vroia să răspundă. Se uita la el cum zuruie de-ți țiuiau urechile și ridica din umeri neputincios. Avea adică altă misiune, mai importantă.

— Și ce mama dracului poate să aibă Budurică ăsta în geantă?, se interesă curios și Gheorghe Oțăt.

— Pe mă-sa, ce să aibă. N-are nimic.

— Are el, n-avea tu nici o grijă că are el ceva.

— Păi are bonierul și banii după amenzi.

— Păi ce e, dom'le, Budurică, ce a ajuns el, de taie amenzi în piață? Cine i-a dat lui bonierul și cui îi dă el banii. Ori face cum făcea cu căldărușa lui popa Doară.

— Domnule, el e la percepție, preciză socrul lui Năiță Lucian care, fiind surd, abia se dumirise despre cine vorbeau ei, și intervenția lui făcu o oarecare liniște, căci locul acela unde se spunea că lucrează Budurică le impunea la toți un fel de respect dublat și de o anume îngrijorare, așa că două-trei secunde se lăsă o liniște rea și Năiță se grăbi să o spargă căci precizarea nu mai suporta nici un fel de adaosuri.

— E și la percepție, dar e și la piață cu amenzile, însă vine el și timpul lui, n-avea grijă, lăsă el un fel de nădejde în sufletele celor de față.

— Așa, ceru continuarea poveștii Gheorghe Oțăt, ce zicea maiurul?

— Păi asta zicea, că ce am vorbit eu cu primul secretar, cu Dumitru, că adică vine colectivizarea și ar fi cazul să ne înscriem, și eu să mă înscriu primul.

— Și, sîsîi Pătru cel scurt, care devenise foarte preocupat de ceea ce începuse să povestească Năiță Lucian și lui nu-i spusese cînd se întorsese de la securitate și acum auzea cu uimire că Năiță știa și tăcuse o iarnă întreagă.

— Eu însă mă făceam către el că nu prea înțeleg, adică ce vorbisem eu cu primul secretar era altă chestiune, dar el se ținea după mine, ca și cînd ne-am fi plimbat noi amîndoi prin tîrg și mai în urma noastră venea moșul ăla de la Olteț care ieșise cu mine odată, că și pe el îl chemase la Dumitru.

Se vedea însă că și Năiță ocolește această discuție de care nu vorbise nimănui sau dacă nu o ocolește, amînă cu bună-știință finalul ei, iar prietenii săi uitaseră să-și mai pună țuică în ceașcă, aceasta rămăsese în mînă la Pătru cel scurt, uitase și el să mai bea din ea, o pusese pe genunchi și o ocrotea cu palma stîngă.

— Păi, atunci înțeleg, lăsă să se vadă că pentru socrul lui Năiță Lucian lucrurile încep să se limpezească.

Nu-l întrebă însă nimeni ce înțelege și el continuă:

— Cînd am fost alaltăieri după tutun, mă trage ăsta de la Mat, Difuzor, de mînecă și zice: «Neică Trușule, să-i spui lui Năiță să dea pe la mine că am să-i spui eu ceva numai lui». «Ce, mă, îl întreb eu, mie nu-mi spui, că sînt tatăl lui, îmi vine ca un copil acum dacă mi-e ginere, și mă dau cu el acolo în spate unde iau masa tovarășii care vin la raion și joacă loz în plic». «Neică Trușule, se face colhoz, l-am auzit eu pe Craina vorbind cu unul de la partid și ăla zicea că să stea Craina de vorbă și cu Năiță Lucian că nu-ș' ce zicea că s-a înțeles Năiță cu primul secretar, cu Dumitru».

— Păi ce m-am înțeles?, întrebă ars Năiță Lucian și toți întoarseră capetele spre el și muierea se ridică repede de la gura sobei și veni mai aproape de ei.

— Cînd ți-a spus Difuzor?, întrebă în liniștea rea care se lăsă iar Dumitru lui Dincă. Iar își scosese proteza de lemn și o încălzea la gura sobei, ținînd-o cu mîna bună de departe căci focul dogorea zdravăn.

— Alaltăieri, răspunse socrul lui Năiță.

— Ce i-ai spus tu mă lui Dumitru ăsta de la raion?

Întrebarea o pusese acum Gheorghe Oțăt și părea nițel cam iritat de ceea ce auzea și chiar îngrijorat. În mintea tuturor dealtfel încolțise o bănuială rea pe care nu știau însă cum să o limpezească, nu știau adică nici ceea ce bănuiau cu adevărat, mai mult le era frică să nu bănuiască și fulgerător alungau toți din inima lor bănuiala și totuși ea îi rodea acum și le cam pierise cheful. Însă Năiță era al lor, țăran ca și ei, suferise cu ei, făcuse cu ei războiul și îl simțeau al lor, nu-l puteau bănui de nimic, dar acest nimic îi sîcîia și așteptau o dezlegare.

— Bă, Dumitre, strigă șuierat Pătru cel scurt, ce mama dracului faci? Adormiși, nu vezi că-ți luă mîna foc?

— Băă, strigă și Năiță Lucian, și Dumitru trase repede proteza care de apropierea jarului începuse să fumege.

— Domnule, începu Năiță tacticos, și din felul cum zise domnule toți cei de față înțeleseră, cu un simț al lor țărănesc greu de lămurit pentru alții, că Năiță Lucian nu putea fi bănuit de nimic. Domnule, la plecarea de la Dumitru ăsta, care mie mi s-a părut om ca lumea dar asta e situația, a fost pus acolo și trebuie să slujească, el mi-a zis: «Moșule, eu aș vrea să mai stăm de vorbă». «Stăm, zic eu, dar să știi că eu nu sînt moș». «Păi cîți ani ai?», mă întrebă și cînd se ridică de la biroul lui rămase cît Pătru ăsta cel scurt. Nu trecea mult cu capul de birou.

— O fi pitic, îl bufni rîsul pe Gheorghe Oțăt, care îl și văzuse pe acest Dumitru rezemat cu bărbia de tabla biroului. Am mai văzut eu unul la Craiova tot așa, vindea lubeniță, un hoț al dracului, striga «la lubeniță pe încercate», și băga cuțitul în ea și cum îi scotea dopul ți-o punea în brațe. Am tăiat-o, ai luat-o.

— Lasă-l, Gheorghe, interveni Pătru cel scurt încă nesigur de evoluția acestei discuții dintre primul secretar al raionului și Năiță Lucian, discuție de care în sinea lui el lega soarta tuturor celor de față și nu numai a lor, a satului întreg, ci mai ales soarta lui, care abia se ridicase nițel și începuse să prindă chiag, cum îi plăcea lui să creadă atunci cînd ieșea în sălița din spatele casei și își închipuia cum va arăta curtea lui peste cîțiva ani, și cum va pune el viță-de-vie și cum va pune el și duzi să crească viermi de mătase să-și facă odată și odată o cămașă de borangic, visată întreaga lui copilărie și anii aceia puțini cînd îndrăznise să iasă la horă, dar era prea sărac ca să joace în capul horei, cum făceau alții care țineau și lăutarii lîngă ei și le flutura pe mînă în sus mîneca de borangic a cămășii cusute cu șebace.

— Lasă-l, mă, Gheorghe, să vedem care este chestia, că mie mi se pare că nu scăpăm. Și iar se făcu liniștea aceea pustie încît se auzi focul răbufnind în sobă și nevasta lui Năiță se aplecă iar asupra lui răscolind jarul și potolindu-l.

— Mai pune la oameni, zise Năiță în loc de continuare. Pătrule, mai pune la oameni și îi luă ceașca de pe genunchi și dădu el întîi peste cap ce mai era pe fundul ceșcuței, apoi o umplu din sticla nouă de o jumătate și întinse ceașca spre mîna stîngă a lui Dumitru lui Dincă. Ia și să zici noroc cînd bei. Acesta luă ceașca repede și cu o adevărată dexteritate pentru un ciung, însă mîna dreaptă încă nu-l prea asculta, căci proteza se întindea și ea în același timp și se lăsa iute jos pe genunchiul său.

— Omul, continuă în sfîrșit Năiță, căci liniștea stătea între ei ca o piatră și ei o simțeau pe umeri și pe piept și mai ales o simțeau ca pe o durere nelămurită și ca pe o neliniște care le făcea inimile să le bată parcă mai repede. Omul s-a uitat la mine de după birou cam mirat și iar m-a întrebat: «Cîți ani ai, tovarășe, spune». «Treizeci și șase, zic eu, exact ca mama băiatului ăsta de lucrează la dumneavoastră, de m-a luat pe mine aicea, a lui Turbatu, femeia aia care a murit alaltăieri, ne am născut amîndoi într-o zi, însă ea, săraca, n-a mai avut zile».

— N-a mai avut zile, dar nici n-a mai vrut să trăiască, îi luă vorba din gură Gheorghe Oțăt. N-a mai vrut ea, terminase, se săturase, Dumnezeu s-o știe, se topise de tot de cu primăvară, și se topea mereu, n-o durea nimic și ea se topea și se înnegrea și de ce era ea mică de-aia se topea și mai mult și atunci înainte să moară nici nu mai putea merge bine.

— Zice că s-a dus la Turbatu al ei, interveni și muierea lui Năiță Lucian, și i-a spus, că el era în bătătură: «Tu să știi că eu am să mor, mai am un ceas, două, și să ai grijă de copii și să nu te însori, și să-i spui lui Alisandru că eu i-am păstrat lui un galben din salba mumii bătrîne, și cînd s-o însura el să-l dea nevestei lui, și tu să ai grijă de casă și să te mai lași de băutură».

— Știa ea că moare?, întrebă Pătru cel scurt.

— Cum să nu, răspunse muierea lui Năiță, cum să nu știe? Păi n-a trecut nici un ceas și s-a așezat în pat, și-a pus mîinile pe piept și a murit. Turbatu se uita la ea și el mai credea că glumește că erau cam supărați după urma amărîtului ăsta de s-a dus la secoritate.

— Dar ea îl iubea, pe el îl iubea mai mult, era, copilul ei de suflet. În ochii femeii erau lacrimi și ea le ștergea cu colțul baticului.

— Da, îi trezi Năiță din amintiri, atîția ani am eu, tovarășe, sînt mai mic ca dumneavoastră, dar am fost mai năcăjit, că noi, țăranii, ne trecem repede și cum a fost soarta noastră cu războiul, nici n-am băgat de seamă cum a trecut și viața . «Vezi, tovarășe maior, cum arată dușmanul nostru de clasă?», a zis atunci Dumitru, ăsta de e prim secretar la raion. «Văd, tovarășe prim, a zis maiurul, se mai fac și nu'ș' ce dracu se mai fac, adică recunoștea că greșesc, și ăsta Dumitru de după birou: Nu e bine, tovarășe maior, nu e bine, fiindcă noi cu ei construim socialismul, nu cu alții... Nu-i așa, tovarășe Lucian?» «Construim tovarășe prim, construim, că noi știm să construim, care e meseria noastră, să construim», zic eu.

— Vezi, zice atunci iar Dumitru.

— Adică să construiești tu socialismul?, întrebă înveselit pe neașteptate Gheorghe Oțăt. Băi, firea-i al dracului, uite cine construiește socialismul, muri el de rîs, dar în același timp se simțea în rîsul lui mai mult forțat și o undă de reproș. Uite, domnule, adică de ce e în stare Năiță Lucian, construiește socialismul!

— Domnule, replică destul de scurt și de înfipt Năiță Lucian, nu era cazul să-i vorbesc omului în vorbă, ce, mă durea gura, mă punea el atunci să construiesc socialismul? Eu veneam aici acasă și-mi vedeam de-ale mele, el rămînea cu socialismul lui, ce-aveam cu el?

— Eee, păi nu e așa, se înfipse în discuție Pătru cel scurt. Nu e așa, fiindcă el a rămas cu înțelegerea că tu construiești socialismul și acum ai să vezi că te caută și te pune să-l construiești.

— Vezi, domnule, de treabă, noi discutam teorie, nu se punea problema practic, fiindcă el vrea să-i dea peste nas maiurului, însă și maiurul după cîte am băgat eu de seamă era la locul lui, nu era fitiligiu.

— Nu era, pe dracu, ăștia sînt hoți mari, îți vorbesc în vorbă și odată te înhață de nu mai vezi lumina soarelui.

— Da, se justifică mai departe Năiță Lucian, însă eu discutam cu Dumitru și ăsta e mai mare și la plecare cînd l-a adus și pe moșul ăla de la Olteț de l-a pus să spuie ce a făcut...

— Și ăsta ce mama dracului mai făcuse?, se interesă Dumitru lui Dincă.

— Ăsta s-a pilit nițel și s-a urcat pe o tarabă în piață și a strigat: «Trăiască regele».

— Și l-a luat, îi veni în întîmpinare Pătru cel scurt.

— L-a luat, l-a ținut-n beci unde l-am găsit eu, l-a descusut și laptele de l-a supt de la mama lui cînd era el mic, în fine ce să mai spui, vai de sufletul lui. Și ăsta, Dumitru, primul secretar, zice, păi bine măi, moșule, cînd te-ai suit dumneata pe tarabă nu puteai să strigi ceva mai ca lumea?

DINU SĂRARU ■

(Va urma)

CE PROFETIM, CE PROFESĂM

focare ale poluării biologice și morale: «bombele»

Se întîlnesc, neîndoielnic, încă multe cusururi la restaurantele, bufetele și alte unități comerciale similare ale noastre: de la încărcarea notei, lipsa la cîntar, servirea de preparate vechi pînă — și mai ales — la nerespectul față de client. Trebuie, dealtfel, să observăm că în ciuda diferitelor școli, cursuri și reciclări destinate *civilizării* personalului nostru de la unitățile de alimentație publică, meseria de ospătar se găsește într-o degradare îngrijorătoare, în multe cazuri chiar într-un local central cu o carte de vizită prestigioasă, îndeosebi la lucrătorii tineri, manifestîndu-se purtări, ca să nu le zic apucături, de-a dreptul grosolane.

Și totuși în intenția însemnărilor de față nu acesta este aspectul asupra căruia vreau să stărui apropo de alimentația noastră publică. Există un fapt mult mai grav, cu atît mai grav cu cît nu e vorba numai de dezrădăcinarea unor mentalități, ci de menținerea în rețeaua noastră comercială a unor localuri de tristă amintire, care în afară de atributul că-și fac și pesemne își depășesc chiar planul de încasări încolo cu greu le-ai putea găsi vreo utilitate pozitivă. Evident, aceasta nu din punctul de vedere al unei clientele dubioase — bețivi notorii, pierde-vară pe care-i poți întîlni în local de la ore matinale pînă în miez de noapte, boemi rătați și cel puțin una-două epave umane care uneori înnoptează sub zidurile rău famatei cîrciumi. O astfel de epavă a fost scoasă într-un tîrziu de noapte de sub un maldăr de ambalaje sub care rămăsese din neatenția ospătarilor, chiar la un local din centru.

În existența acestui fenomen nociv al alimentației noastre publice din București ca și de aiurea își află dealtfel rațiunea perpetuarea în vocabularul nostru a unei sintagme peiorative: «e o bombă», «a devenit o bombă» — care denumește tocmai asemenea localuri unde aspectul general sordid, murdăria — de la curățenia saloanelor la cea a veselei — îngălarea, servirea proastă fac casă bună cu o anumită clientelă pestriță, lipsită de educație, gata să-și dea pe gît rachiul, indiferent în ce condiții.

Ca să nu merg mai departe, aș aminti printre aceste «bombe» una care se găsește la trei sute de metri de locuința mea, poate nu cea mai scandaloasă, restaurantul «Zorile roșii» de lîngă hala Traian. E ciudat, dealtfel, cum sectorul comercial al municipalității noastre, care a amenajat și a modernizat tradiționala hală, dîndu-i aspectul civilizat al unui supermagazin de ultimă oră, a scăpat din vedere un local compromițător aflat la numai 30 de metri. Mai ales «salonul pentru aperitive», un fel de șopron închis cu geamlîc, în care iarna pîlpîie un godin mizer și pe sub acoperișul improvizat răbufnește viscolul, e o adevărată speluncă pe care nu încercăm să o descriem din respect pentru pudoarea cititorului. Ce să mai spunem de «grădina de vară», intrată în funcțiune chiar înainte de începerea sezonului, în care clienții trebuie să se strecoare printre butoaie, ambalaje alandala, scaune îngrămădite, mese de tablă murdare și alte asemenea grețoase arătări. Nici salonul supranumit «familial» altădată nu contrastează prea mult cu aceste improvizații insalubre, avînd alura unei săli de așteptare dintr-o haltă unde arar oprește vreo cursă locală.

Cum știu că «Zorile roșii» e, indiscutabil, numai unul din aceste focare poluante deopotrivă pentru sănătatea ca și pentru conduita oamenilor, un adevărat atentat la nivelul nostru de civilizație, aș propune ca factorii de răspundere din alimentația noastră — și nu numai cea din Capitală — să procedeze la o eradicare a localurilor de alimentație de această speță într-o asemenea acțiune antrenînd pe reprezentanții instituțiilor medicale și culturale, pe cei ai opiniei publice. *Schimbîndu-le destinația, reamenajîndu-le, salubrizîndu-le, civilizîndu-le, bombele* trebuie în orice caz să dispară pentru ca exploziile lor nocive imediate sau întîrziate să nu deterioreze sănătatea și moralitatea publică.

Dacă aspirăm plenar la un nivel de cultură și civilizație tot mai ridicat al oamenilor noștri, la o frumusețe spirituală demnă de societatea în care trăim, nu putem face comerț cu orice preț!

NICULAE STOIAN ■

«bilanțul» primului trimestru

Analiza datelor statistice privind evenimentele rutiere care au avut loc în primul trimestru al acestui an scoate în evidență cîteva elemente caracteristice demne de a fi luate în seamă de către toți factorii interesați în sporirea siguranței traficului rutier și trebuie să reafirmăm că în realizarea acestui comandament deosebit de important — interesați sîntem toți.

În această perioadă situația accidentelor rutiere s-a ameliorat atît din punct de vedere al numărului, cît și al consecințelor acestora. (Numărul accidentelor s-a diminuat față de perioada corespunzătoare a anului trecut cu 5,4%, al persoanelor decedate cu 3,64% și al răniților cu 9,22%.)

Desigur, un factor principal care a exercitat o influență favorabilă asupra acestei situații a fost reducerea limitelor maxime de viteză admise pentru toate tipurile de autovehicule.

Deși printre cauzele evenimentelor rutiere, nerespectarea normelor legale privind viteza de circulație continuă să dețină primul loc, față de trimestrul I al anului 1973, accidentele de acest gen s-au redus cu 15,2%.

În perioada următoare, pentru a «împinge» mai departe în jos graficul evenimentelor rutiere generate de excesul de viteză, va fi intensificat controlul radar îndeosebi în locurile unde încălcarea acestei norme poate avea prejudicii grave asupra siguranței rutiere.

Pe locul doi în ierarhia cauzelor accidentelor se situează neatenția în conducere, deși și la acest capitol se remarcă o scădere simțitoare a evenimentelor rutiere față de trecut (16,3%).

În această categorie de evenimente rutiere precumpănesc cazurile cînd șoferii distrași de convorbirile cu ceilalți ocupanți ai mașinii, de peisajul înconjurător sau de alte cauze nu observă la timp diverse situații care impun măsuri rapide de evitare a pericolelor (pietoni care traversează drumul fără a se asigura, vehicule care staționează pe partea carosabilă, curbe care impun micșorarea din vreme a vitezei).

Al treilea loc este deținut de accidentele datorate consumului de alcool, care față de anul trecut, cînd se situau pe locul patru, au «urcat» o treaptă. La acest gen de accidente se remarcă o creștere cu 8,62% față de anul trecut, în pofida faptului că numărul celor sancționați contravențional pentru conducerea autovehiculelor sub influența alcoolului s-a dublat aproape față de trimestrul I 1973.

Cele mai multe accidente din pricina alcoolului le-au comis conducătorii de autoturisme, de autocamioane și tractoriștii, iar județele unde acest gen de evenimente are o frecvență mai ridicată sînt Timiș, Constanța, Alba și Bihor.

Din constatările noastre rezultă de asemenea că în special unii șoferi care își desfășoară activitatea în mediul rural sînt depistați conducînd sub influența alcoolului. Șefii unităților subordonate unde lucrează acești șoferi controlează puțin și deseori deloc starea în care se află conducătorii auto dimineața atunci cînd pleacă cu mașinile de la locurile de garare sau cînd se întorc din cursă.

Pe locurile următoare în «clasamentul» cauzelor accidentelor se află depășirile neregulamentare (4), defecțiunile tehnice (5), neacordarea priorității pietonilor (6), refuzul de întîietate între autovehicule (7).

De subliniat că accidentele din pricina dublărilor incorecte și neacordării priorității vehiculelor sînt în scădere, în timp ce cele cauzate de neacordarea priorității pietonilor și defecțiuni tehnice cresc cu, respectiv, 11 și 35,7%.

În multe garaje și întreprinderi de transporturi nu s-a înțeles nici pînă acum faptul că verificarea tehnică a autovehiculelor trebuie să constituie o preocupare zilnică a fiecărui șofer, a fiecărui factor de conducere din aceste unități. Înlocuirea unui pneu uzat pînă la pînze, revizuirea sistemelor de frînare și direcția se mai consideră încă din păcate operațiuni care mai pot fi amînate.

În multe orașe din țară a fost generalizată, după exemplul Capitalei, acțiunea «Pietonul», menită să contribuie printr-o diversitate de forme și mijloace la întărirea disciplinei în rîndul celor mai numeroase categorii de participanți la circulație — pietonii.

Aceste acțiuni care apelează în primul rînd la conștiința trecătorului au început să aibă efecte pozitive, numărul de accidente din vina pietonilor reducîndu-se de la 33,5% în 1970 la 30% în acest an. Mai avem însă încă mult, enorm de mult de făcut în acest domeniu.

Cele mai «mortale» cauze ale accidentelor sînt alcoolul (în 63 de accidente, 36 de morți) și neatenția (din 72 de accidente, 37 de morți).

În primele trei luni ale anului 1974 se înregistrează o scădere simțitoare a accidentelor comise pe drumurile din afara localităților (de la 229 la 187), ca urmare a reducerii numărului de deplasări pe distanțe mai mari. Evenimentele rutiere comise în orașe scad însă nesemnificativ, iar cele săvîrșite pe raza comunelor se mențin la același nivel față de anul trecut.

În acest sezon automobiliștii vor beneficia de condiții superioare pentru deplasările lor. Zestrea și calitatea drumurilor vor spori considerabil (marcaje reflectorizante, glisiere de protecție, noi locuri de parcare, o asistență tehnică mai bine organizată etc., etc.).

Acestea toate au însă desigur valoarea lor, ele sporesc siguranța și confortul deplasărilor. Esențialul însă rămîne omul de la volan, de pe bicicletă, de pe tractor sau simplul pieton, de a cărui conștiință, reflectată în conduita lui rutieră, depinde în măsură hotărîtoare starea de securitate sau de insecuritate a arterelor rutiere.

Colonel VICTOR BEDA ■

CRONICA OREI ZERO

monolog printre umbre

Ora zero nu poate fi socotită de nimeni o oră comodă, cei care o cunosc din activitatea lor, cred, sînt de acord că nu este deloc o oră comodă. Trupul se răzvrătește inspre odihnă și oboseala se așterne peste pleoape, grea cît o zi de miercuri. Toate luminile, cîte mai există, par inutile. Dar ora zero este semnalul vieții de noapte în marile orașe. Programele barurilor, dacă asta înseamnă viață de noapte, își încep ostilitățile. Orchestrele biciuiesc tîmpanele. Aer pîclos, parfumat de țigări fine și cocteiluri. În fața unui public insidios și încins, sub luminile colorate, de-abia mijite de după colonade, în dulcele infern unde toate femeile par imateriale și fosforescente, pe un ring ceruit, disc al ispitelor încep spectacolele orei zero...

Pe bulevarde mașinile își măresc viteza și trec peste zebre fără reflexe. Bărbați întîrziați sau grupuri din care nu lipsesc femei gălăgioase, străini și provinciali, hălăduiesc fără grabă, măsurînd trotuarele. Tineri marcați de oboseală, lingavi și de pripas, neîncercați de gînd și de somn, cu cearcăne vineții, își flutură pulpanele veșmintelor prin fața marilor hoteluri. Mă gîndesc iată, ca un tată de copii, la părinții care plătesc odraslelor «distracția» cu *bitter* și țigări lungi, sfidătoare. Sînt tineri, spun părinții (de acord!), noi munceam din greu la anii lor, spun părinții (adevărat!), o să tot muncească și ei toată viața, spun părinții (cînd? că jumătate din viață le-a și trecut, după cum arată, sînt lîngă ei, îi privesc). Și cu astfel de raționamente, ei, părinții, aud într-o bună zi că fiul sau fiica le face rost de cîte o surpriză de se iau cu mîinile de cap și... să vezi atunci distracție. Reporterul renunță deocamdată să relateze astfel de... peisaje cu păsări bezmetice de noapte întîlnite în umbra orei zero. Mersul pe jos, cînd, în sfîrșit, ești singur, singur de tot, stimulează monologul (...)

MAGNOLIA SOULANGIANA NIGRA NICHOLS

Mă aflu pe strada General Dona, unde, în urma unei știri dintr-un cotidian de mare tiraj, a fost pelerinaj. În această primăvară cineva a pretins că la numărul 12 a înflorit o magnolie neagră și... chiar a înflorit. Înflorește de vreo douăzeci de ani, ce înseamnă însă publicitatea. Oameni de toate vîrstele și de toate profesiile pe aripile acestei lirice știri au alergat să vadă cu ochii lor flori negre de magnolie. Sînt sigur că într-o stemă viitoare a Bucureștiului își va găsi loc și magnolia. Nu există în lume flori negre, nimeni nu a văzut vreodată flori negre. Dar oamenii au venit să le vadă. Au văzut că sînt violet închis și nemulțumiți că nu văd negru înaintea ochilor... au plecat. Dacă scrie negru — negru să fie! Și aici le dau dreptate. «Nigra» nu poate fi violet, și nici roz. Mă aflu în fața magnoliei și, miracol, florile sînt negre. Stau și privesc cupele mari, cărnoase, mirosind ciudat a cozonac cu stafide și le văd negre, negre ca păcatele dulci din miezul nopții. Aprind un chibrit și citesc o placă învechită de ani pe care scrie «Magnolia soulangiana var. Nigra nichols» — arbore ocrotit. Noaptea florile acestei magnolii sînt într-adevăr negre. Am martor pe paznicul Neagu Stan că magnolia, străjuită de doi piersici japonezi și doi mesteceni subțiri, noaptea are florile negre. Priviți magnoliile noaptea... veniți de mînă cu iubitele și respirați aerul de sub florile negre ale magnoliei de pe strada General Dona nr. 12 și în acea noapte nu vă veți contrazice!

NU MAI PUTEM, DOM' COJAR, SĂ TRĂIȚI...

În drum spre casă văzînd fagurii ferestrelor noului Teatru Național luminate, întreb portarul dacă nu cumva s-au uitat luminile aprinse la etajul doi. M-a privit alb. I-am explicat mai clar că la etajul doi am văzut lumină și dacă se poate aș vrea să știu ce se întîmplă acolo. Este repetiție generală la sala mică, e acolo toată lumea. Intru. Silvia Popovici spunea ultimele replici din «Năpasta», Florin Piersic, întins pe buretele scenei, își încheiase rolul. Ion Costel Constantiniu (Dragomir) pleca să-și răsplătească vina de a-și fi întemeiat fericirea pe fals și crimă, pedepsit, dincolo de lege, de justiția mereu trează în noi. Dragomir primește poate pentru singura oară apropierea de o stranie omenie a Ancăi. Anca spune ultima replică nu cu ură, nu cu răzbunare, nu cu împlinirea unei răfuieli, nu răspicat cum sugerează indicația din paranteză, ci cu dreapta căldură a justiției înfăptuite fără triumf, simplu și dureros. M-a contrariat șoapta ca de dragoste a ultimei replici «...pentru faptă răsplată și năpastă pentru năpastă!» care pînă acum, în toate interpretările cădea ca o ghilotină... gong!

Pentru a doua parte a spectacolului întreaga sală a început să se miște cu scaune cu tot, cu noi și cu plafoane, cu lumini și arhitectură. De undeva veneau alunecînd încă vreo 150 de fotolii care au ocupat locul arenei unde s-a jucat «Năpasta». Directorul de scenă, Ion Cojar, îmi spune că rolul regizorilor de culise și al mașiniștilor s-a schimbat, ei tre cunoască o tehnică de scenă ultramode lucreze ceas și să fie în orice moment foar zenți. Nici nu termin să-mi notez cuvinte zorului care îmi lămurea nedumeririle și zesc parcă într-un alt teatru, cu scenă, cu cu... Dem Rădulescu în «Conu Leonida».

A început repetiția. Regizorului Cojar nu nici o asonanță, voia să dea strălucire into efectelor comice, să facă simțit subtextul se auzea muzica, nu asculta bine actorul, zgomotele destul de concludente, nu se scena cu mobilă și paturi și actori destul vingător... «Petrecăreții» (figuranți) care si fundați cu «rivoluția» nu-și jucau bine Am intrat în culise. Tambal, vioară și oame tru chiote. Chiuiau cu rivnă doar-doar vor sc repede. Se relua, mereu se relua, pînă cînc la țambal a îndrăznit: «Nu mai putem, dor să trăiți, stăm tocma'n Drumu' Taberei, și loacele de transport știți... ne-apucă dimi Dom' Cojar după o lungă tăcere le-a dat și a rămas să repete în continuare. Mîine di încep cu voi!, le strigă. Reporterul s-a lu muzicanți și a ieșit din teatru la ceasul ceafărul clipea printr-o spărtură de nori. în urechi replica lui Bibanu:

«Ei vezi? Tot vorba mea, domnule! Omu oară, de par egzamplu, dintr-un nu-știu-ce cum e nevricos, de curiozitate, intră la a intrat la o idee? Fandacsia e gata; ei! Și d din fandacsie, cade în ipohondrie. Văzuși?..

COMAN ȘC

ANTOLOGIE — REBUS

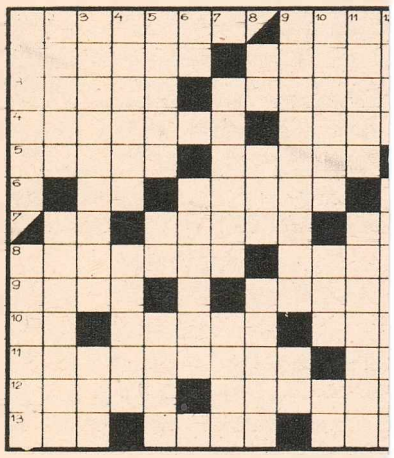

fără temă

ORIZONTAL: 1) Sardea bipedă (v. I.T. Sora ascensorului. 2) E gol, goluț — C înmărmuriți. 3) Tace și face — Bolnav d cărime la tălpi. 4) Niște indivizi care peste picior — Frate vitreg al Rozei. 5) ce nu este în eclipsă?! — Mama dopuri *Pune mîna* — I se taie capul (și se înte acul!) — Un apaș descoperit. 7) Doi ser Obsesia lui Eremia — *Cu tîlc!* 8) Vorbe g Este invariabil și nevindecabil *(potrivit siei).* 9) Leagănă din șolduri (N. Chiri Verb *(ajuns)* la reparat. 10) *Fără pere* Fruct al muncii — *Se bagă-n ciorbă.* 11) ționari sau doctori... în litere — Clipe în nitate. 12) Se agață în... Banat — Cuvînt i sibil leneșului. 13) Clește cu-picioare — rătăcitor — *Vin vechi.*

VERTICAL: 1) Cocoșat exotic — *Un piinea caldă.* 2) A dori! *(conj.)* — Calo obezilor. 3) *O carte din moși-strămoși - nimic.* 4) Verb itebist! — Sediul aristo bîrfelii. 5) Nume slav feminin — Șmecl *2 orizontal la tema «Aritmetică».* 6) Co dirijor! — *Bate fierul cît e cald.* 7) *Sport pe picioare* — Cămașa de forță a lui Bebe *Șezlong la sfîrșit de poveste* — Măsură prafață — De invidiat la un musafir! 9) G tor de voință — *Miezul zilei!* 10) Ca și du ta?! — Prins într-o farsă! — *Zece!* 11) *pe sus — Te calcă pe nervi.* 12) *Litere nede* — Motive pentru răvașe. 13) Tovarășa bus lui — Compus din părți diferite.

M. POPES

(«Crucișopera» nr. 5, 15 februari

Luni, 6 mai, începînd de la or *Cenaclul Flacăra* este invitatul elevil cadrelor didactice ale Liceului de tură generală nr. 24, str. Grădina dei nr. 2, din București. Redacția « căra» își rezervă 50 de locuri pe invitații săi.

Invitațiile pentru această întîl pot fi solicitate și obținute numai 6 mai, între orele 11,00 și 14, 00, la diul revistei noastre.

inaugurat
ța dorobanți,
care
mai mare dragul
cumperi
ă vinzi

Dorobanți de astăzi, adică Piața Doro-
re s-a inaugurat marți dimineața, la ora
este chiar Piața Dorobanți de ieri, cu
deosebire că în locul coșmeliilor care
altădată marfa în trotuar s-a ridicat
n complex modern, cu o suprafață co-
ă de vreo mie șase sute de metri, cu un
de autoservire, o pescărie, un centru
me și fructe, o franzelărie și așa mai de-
adică tocmai acele magazine de care
evoie, în fiecare zi, ca de aer.

ce s-a inaugurat Autoservirea, cu alte
după ce panglica roșie a fost tăiată de
ul Nicolae Matei, secretar cu probleme
atorice în Comitetul municipal al P.C.R.,
rul coordonator al Alimentarei secto-
, Vasile Georgescu, ne-a condus prin
și ne-a dat lămuririle de rigoare, cum
incinta pieței vor funcționa o sută zece
, se vor desface produse de aproxima-
eci de milioane de lei pe an, Alimentara
atul urmînd să scoată la vînzare, zilnic,
ei sute cincizeci de produse în aproape
de sortimente. Vasile Georgescu ne-a
ate astea, cu mîndrie, directorul comer-
tor Ciuciuc l-a secondat, dar nici unul
ei nu ne-au mărturisit ceea ce am aflat
parte: anume că mai toți cei implicați,
cem așa, în inaugurarea pieței și-au pe-
ultimele nopți în complex, dînd o mînă
or, dirijînd, aranjînd chiar mărfurile,
la ultima operație dinaintea deschiderii
a fost alta decît montarea nocturnă a
instalate de Ciclop.

at o raită prin magazine, cu ochii oame-
meserie și cu cei ai eventualilor cumpă-
impresiile au fost excelente: standurile
rovizionate abundent, prețurile se aflau
la vedere, scria mare, cît să vezi din
cum glumea cineva, că fasolea tăiată
act 4,50 lei și Devalul 7,50 lei, se găseau
e, numai bani să fie, iar oamenii erau
tori să cumpere. Și chiar cumpărau.
i mezeluri, biscuiți, scrumbii, cartofi,
u turț, fiecare după gust, după pungă
dietă, spre bucuria șefei raionului de
vire, Elisabeta Ciobanu, care nu mai
, mulțumită că lumea tîrguiește și că
upă 18 ani petrecuți în comerț cu bune
e, a ajuns să lucreze într-o asemenea
modernă și să aibă în subordine 62 de
care vor fi, ne asigura, unul mai spirt
lt.

ce am vizitat întreaga clădire a com-
, dată în folosință — notăm aici spre
constructorilor și spre bucuria cumpă-
r — cu vreo jumătate de an înainte de
după ce am aflat că mărarul costă 0,30
ura și că se poate cumpăra chiar Pepsi
la Legume-fructe, am făcut înconjurul
i, al celor peste patru sute de metri
e care se află tarabele țăranilor, tarabe
mai sînt din lemn pe jumătate putrezit
ci dintr-o tablă strălucitoare și care ori-
vor avea cum să fie plouate, întregul
fiind acoperit cu un cozoroc albastru
lux.

, chiar în marginea unui șir de tarabe,
mese, cum le numesc țăranii, care plă-
i lei pe zi pentru a le închiria, am găsit-o
ora Dumitru din Tunari. Își desfăcuse
e la șase dimineața și vînduse de vreo
de lei, ceva salată și ceva spanac. «Mă
nos, frunzeturi, ce mai punem și noi
te și avem timp să îngrijim, după ce
le la colectivă sau de la serviciu și ne
eu și cu soțul, de cei trei copii ai noștri».
lt timp să stea de vorbă n-a avut. Ținea
să viziteze autoservirea care abia se
se, cu flux continuu și cu șase case, ca
ure ochii și să cumpere unele dulcegării
copii. Altfel, ne-a mărturisit, în piața
ă, care ne-a dat-o statul cadou de 1 Mai,
mare dragul să cumperi și să vinzi,
că e curat și sînt condiții sănătoase.
nd piața, ne-am întrebat dacă toate
e întîlnite acolo vor rămîne bucurii
capăt și dacă abundența și varietatea
lor expuse la deschiderea Pieței Doro-
astăzi, care nu înseamnă altceva
forma modernă a Pieței Dorobanți
vor fi întîlnite și în zilele următoare
îrziu, întotdeauna.

ăși de la aprovizionare, putem spera
riile vor rămîne?

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

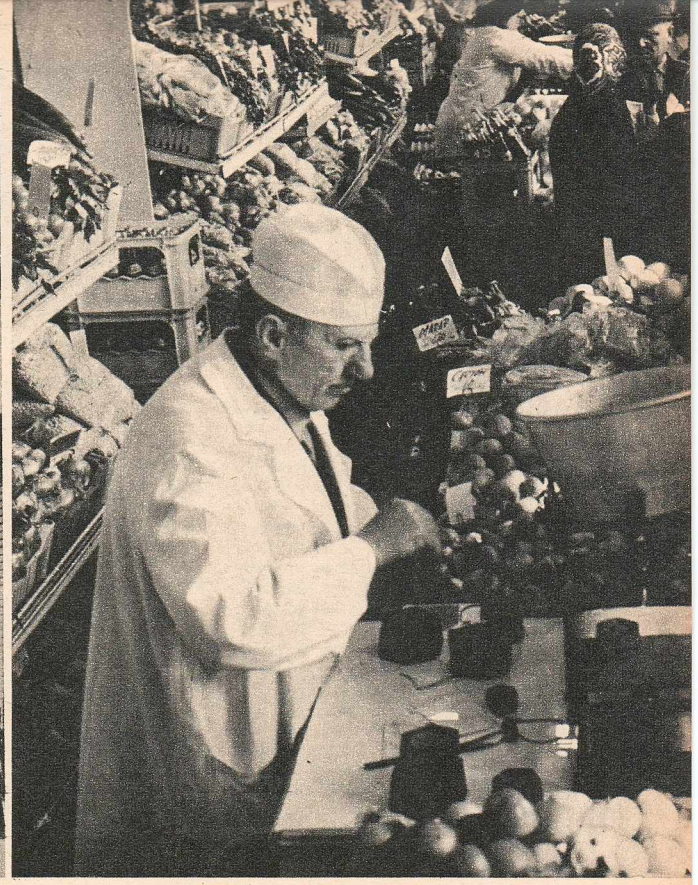

Fotografii de **RADU CONSTANTINESCU** ■

ZECE ANI ÎN SLUJBA MAIESTĂȚII SALE, TENISUL ROMÂNESC (27)

pentru prima oară în finala cupei davis

După Wimbledon, Ilie repetă victoria din 1967 de la Travemünde, cîștigînd, după o partidă extrem de disputată, 6—2; 7—5; 1—6; 2—6; 6—4, finala cu Gulyas. Urmează apoi Balcaniada de la Istanbul, dar Pilici și Iovanovici lipsesc, așa că Ion și Ilie preferă să joace un turneu mult mai tare, la Baastad, unde dealtfel Țiriac cîștigase cu un an înainte. Ion ajunge din nou în finală, dar de data aceasta cel care cîștigă este Santana. Pentru finala zonei, tenismenii sovietici vin la București cu cea mai tare formație a lor: Metreveli, Lejus, Lihaciov, Korotkov. Ion și Ilie reușesc și de data asta să obțină calificarea în numai două zile, dublul fiind însă deosebit de dîrz disputat. Privesc din tribună, le urmăresc gesturile, nu mai am nici o îndoială. Ion și Ilie au devenit prieteni în adevăratul sens al cuvîntului. Aud că la Lido un portar, confundîndu-l pe Ilie, i-ar fi dat acestuia o palmă. Și că nu după mult timp, Țiriac, sosit în grabă, i-a cerut directorului să-i prezinte scuze domnului Ilie Năstase.

După meciul cu sovieticii și pînă la cel cu indienii este rîndul lui Ilie să joace o finală cu Santana, la Coruna, pe pămînt spaniol. Ilie cîștigă în patru seturi, adică la fel cum pierduse cu doi ani înainte la București. După meci, Ilie declară: «Nu mi-a fost teamă nici un moment. Acum știu cum să-l joc pe Manolo. L-am atacat tot timpul. Încă din primul set. La început s-a apărat bine, m-a pasat de multe ori la fileu și a trebuit să las setul la 6—3. Mi-am zis însă că nu trebuie să schimb tactica. Am continuat să vin la atac și Santana a fost din ce în ce mai lent în replicile de pe fundul terenului. A urmat 6—4 și 6—2 pentru mine. Ultimul set a fost cel mai greu din toate. Spectatorii din tribune mă aplaudaseră mult pînă atunci, dar cînd au venit momentele decisive ale meciului, tăcerea s-a așternut pe stadionul din Coruna. Publicul vroia, parcă, să-și arate respectul pentru Manuel Santana care trecea prin clipe grele. Am căutat să mențin ritmul rapid de joc și am alergat mult, foarte mult. Știam că victoria se apropie și nu vroiam să mă cruț cît de puțin. Ajung la 5—4 și minge de meci. Santana îmi trimite un retur de serviciu uluitor, în lungul liniei,și egalează... Mergem în prelungiri și avantajul se schimbă mereu. Pînă cînd, în sfîrșit, la al douăzecelea ghem, reușesc să rup firul sosirii».

În sfîrșit, meciul cu India. Este al cincilea meci de Cupa Davis în aceeași ediție. Pînă acum, o singură dată în istoria participărilor românești în Cupa Davis, pe timpul lui Gogu Viziru, am trecut două tururi și am fost eliminați în al treilea.

Așadar, pentru prima oară în semifinala interzone. Și din nou victorie în numai două zile. Ion și Ilie îi bătuseră pe Lall și Mukerjea sub soarele arzător al Indiei, așa că victoria de la București aproape că nu mai surprinde. Ceea ce surprinde însă este calificarea echipei noastre în finala interzone. În cealaltă semifinală, Anglia învinge Brazilia, greu, cu 3—2. În drum spre Londra, Ion și Ilie joacă la Hamburg. Ilie îl elimină pe profesionistul englez Taylor, care nu va juca împotriva noastră, dar, oricum, victoria este un semn de alarmă pentru viitorii adversari. În prima zi, Ion îl bate pe Cox. Ilie pierde la Stilwell. În ziua a doua, cîștigăm dublul. În seara ultimei zile a meciului, joc tenis la centrul de antrenament de lîngă operă. Vine și doctorul Panaitescu, un vechi pasionat al tenisului.

— Ai auzit rezultatul de la Londra?

— Nu.

— Țiriac a pierdut, dar Ilie l-a bătut în ultimul meci pe Cox.

— Mare rezultat. Extraordinar rezultat. Să bați Anglia pe iarba Wimbledonului. Vorbești serios?

— Dacă îți spun. Ți-ar fi stricat să fii căpitan de echipă într-un Challenge Round?

— Vorba ta. Dar ce să-i faci? Lasă că e bine și așa.

— Pe tine, de fapt, de ce te-au schimbat? Ți-au spus?

— Mi-au spus. Lipsă de autoritate. Prea tînăr.

— Cum adică, în '62 nu erai prea tînăr și în '69 ești? Astea-s povești de adormit copiii. Cu băieții ai vorbit?

— N-am vorbit niciodată despre asta.

— Poate că ei au vrut și atunci n-ai ce-i face. Dragoste cu sila...

Poate că ei au vrut. Dar dacă au vrut de ce nu mi-au spus și mie. Trecuserăm prin atîtea împreună, ne spuseserăm atîtea, de ce nu mi-au spus-o și pe asta. De ce trebuia să vorbească alții, pe ocolite, în numele lor.

A doua zi apar comentariile agențiilor de presă. «France Presse» scrie: «Tenismenii români s-au calificat pentru prima oară în finala acestei competiții, după ce au obținut o strălucită victorie în meciul cu Anglia pe gazonul de la Wimbledon. Ilie Năstase, campionul României, a reușit să-l învingă în meciul decisiv pe englezul Cox, după ce în primul meci, de sîmbătă, Stilwell îl întrecuse net pe cel de-al doilea jucător al românilor, Ion Țiriac. Năstase, un jucător extrem de rapid și bun tehnician, a făcut o partidă bună, în timp ce adversarul său, Cox, a jucat extrem de nervos. Este pentru prima oară în istoria Cupei Davis cînd o țară din estul Europei se califică în finala competiției dotate cu salatiera de argint».

Agenția Reuter subliniază: «După primul set pierdut, Năstase a știut să-și găsească rapid încrederea în forțele proprii, pentru ca apoi să controleze încetul cu încetul meciul său decisiv cu Cox, pe care l-a cîștigat net».

Agenția S.I.D. notează: «Pentru prima oară în istoria de 69 de ani a Cupei Davis, România s-a calificat în «Challenge Round». Artiștii balcanici ai rachetei, Ion Țiriac și Ilie Năstase, au întrecut în «sanctuarul» de la Wimbledon pe reprezentanții Marii Britanii cu 3—2. În aproape o sută de minute de joc, campionul român a găsit resurse pentru a depăși momentul critic, care a urmat primului set, pentru a le cîștiga, la capătul unei lupte dramatice, pe celelalte trei: Cox—Năstase 6—3; 1—6; 4—6; 4—6». Citesc declarația antrenorului echipei britanice, H. Baxter: «Finala a prilejuit o luptă acerbă și s-a ridicat la un nivel tehnic superior. Românii au jucat fantastic. Succesul lor este pe deplin meritat și cred că România poate aduce salatiera de argint în Europa». Constantin Alexandroaie spicuiește din presa americană: «România, prima țară comunistă în finala Cupei Davis». «Țiriac și Năstase, adversari redutabili pentru echipa S.U.A.». «Unde va poposi cupa, la Washington sau la București?»

Între Wimbledon și Cleveland, unde se va juca finala Cupei Davis, Forest-Hills-ul. Cox, învinsul lui Ion și Ilie, îl elimină pe T. Okker. Ion pierde în turul doi la Pilici, dar Ilie îl bate pe Stan Smith, și Donald Dell, căpitanul echipei americane, cere ca terenul rapid, de ciment, de la Cleveland să fie lăcuit pentru a spori și mai mult viteza jocului. Laver cîștigă Forest-Hills-ul și, odată cu aceasta, realizează al doilea Grand Chlem al carierei sale. «Trăiesc pentru tenis — declară celebrul australian. Victoria de azi înseamnă pentru mine mai mult decît cea din 1962. Pe atunci, la turnee nu participau profesioniști. Acum am simțit că joc cel mai bine din lume... Am fost impresionat în special de românul Ilie Năstase și de chilianul Jaime Fillol».

La București, în lipsa titularilor de Cupa Davis, Ion Santei cîștigă campionatul național.

Țiriac și Năstase pierd finala cu 5—0 sau mai bine-zis cu 4—0 și un meci cedat, pentru a ajunge la timp la Casa Albă, unde vor fi primiți de președintele Nixon. Lupta a fost mult mai strînsă decît arata scorul. Smith și-a cîștigat ambele meciuri în cinci seturi, iar în celelalte partide au fost numeroase seturi decise în prelungiri. Spectacolul a fost unanim apreciat, dar Ion avea să spună: «Degeaba m-am luptat, degeaba l-am hărțuit (este vorba de meciul cu Smith), degeaba am fost aplaudat, dacă n-am cîștigat». Ziarul «Le Monde» scrie: «... americanii au învins, în ciuda rezistenței înverșunate a românilor, puțin obișnuiți cu terenuri de asfalt».Nu mult după Cupa Davis, Ilie îi bate la Denver pe Ashe și Smith, dar asta nu mai contează. În sfîrșit, Ion și Ilie vin la București, fac o demonstrație la Sala Floreasca, dar eu nu apuc să stau de vorbă cu ei. Și apoi noi turnee, de data aceasta în sălile europene. Ilie îl învinge pe al doilea jucător din lume, australianul Tony Roche.

La sfîrșitul anului, obișnuitele clasamente. Rod Laver este al doilea sportiv al lumii, după ciclistul Eddy Merckx. Ilie este pentru prima oară clasat înaintea lui Ion. Locurile 3 și, respectiv, 7 în Europa. În România, 1969 este anul tenisului, Ilie este desemnat primul sportiv al anului, iar Ion îl urmează.

La începutul lunii februarie, băieții noștri pleacă împreună în Statele Unite. Ilie îl bate pe Taylor și pierde greu, cu 7–6, setul decisiv la Laver. Cîștigă în schimb dublul, învingînd în finală pe Ashe—Ralston. Două săptămîni mai tîrziu, în campionatele «indoor» ale S.U.A., la Salisbury, este prezentă toată elita tenisului mondial. Ion îl elimină pe Okker, iar Ilie cîștigă concursul, învingîndu-i pe rînd, pe Battrick, Ashe, Taylor, Richey. Este cel mai mare succes de pînă atunci al lui Ilie și el declară trimisului special al Agenției Reuter: «N-am jucat pentru bani, ci pentru a-mi face un nume în
Sînt nespus de bucuros că am reușit încă o d
întrec pe tenismenii americani, printre care
Ashe, luîndu-mi încă o dată revanșa pentru i
gerea suferită anul trecut la Cleveland, în
Cupei Davis». «France Presse» subliniază:
primul într-un turneu în care au fost prezen
rașii rachetei, de la Manuel Santana și Arthur
la Tony Roche și Rod Laver, înseamnă cuc
unui loc de frunte în ierarhia tenisului mon
Întrebat dacă nu l-a deranjat publicul, ca
susținut pe Năstase, Richey a răspuns: «Nu
simțit deranjat cu nimic, căci Nasty este un
simpatic și prezența sa constituie un mare
pentru tenis».

Urmează cîteva concursuri în Australi
Sydney, Ion îl bate pe Bucholz și pierde în
seturi la Laver, iar Ilie pierde la Cooper.
nou în Europa. Mai întîi în Italia, unde juc
noștri cîștigă dublul la Palermo. Apoi, la
Carlo. În semifinale, Orantes îl învin
Ion, iar Franulovici pe Ilie. În meciul
locul III, Năstase—Țiriac 7—5; 6—8; 6—2;
6—2. Din nou în Italia, la marele concurs
Foro Italico. Și din nou mare triumf pentru
care elimină în sferturi pe Gulyas, în semifin
Pilici și cîștigă finala cu Kodes. La începutul
mai, primul tur și prima victorie în Cupa
contra Iranului. Imediat o nouă victorie la
de data asta la «open»-ul de la Bruxelles și o
dramatică cîștigată de Okker în fața lui Ilie.

După Bruxelles și pînă la Roland Garros,
se anunțase că Ilie va fi primul favorit, echipa
ricană, aflată în Europa, acceptă invitația de
o întîlnire amicală la București. Nu-i mai văz
de mult pe băieți și-mi era dor să mai schi
vorbă cu ei. La intrarea de la «Progresul» o
sitate de oameni și nici un bilet. Așteptat tot
speranța că voi găsi unul în plus sau vreo ofici
care să mă recunoască. De la difuzoare se
scorul. Ilie îl bate repede pe Pasarell. Începe
lui Ashe cu Țiriac. Nu-l văzusem niciodată pe
și aș da orice să pot intra. Întîlnesc fețe
cute. Cineva îmi spune: «Nu pot crede că du
voastră nu puteți intra». În spatele meu o
claxonează. Mă dau la o parte, dar mașina nu
tează. Coboară Ilie.

— Ce mai faceți, dom' profesor? Nu v-a
văzut de mult. Așteptați pe cineva?

— Aștept să găsesc un bilet.

— Cum, adică, nu puteți intra? Urcați-v
Ce, nu-l mai cunoașteți pe dom' profesor,
Ilie oamenilor de ordine care-l salută respe
Tot la școală?

— Tot la școală, mă Ilie. Tu? L-ai bătut u
Pasarell.

— Da. Acum mă duceam să-mi iau niște
de-acasă. După ce termină Ion jucăm dublu.
puțin. Așteptați-mă puțin. Peste cîteva mo
Ilie se întoarce cu o invitație pentru a do
Privesc meciul înghesuit pe o scară. Mișcăr
Ashe sînt feline, armonioase. Țiriac aleargă
Dar eu mă gîndesc la gestul lui Ilie și la s
doctorului Panaitescu. Îmi spun cu voce sc
«Cu siguranță că nu băieții au cerut schim
mea».

ȘTEFAN GEORGES

(Va

TRANȘEELE ALIMENTAȚIEI PUBLICE (3)

cleștele este format dintr-o lingură și-o furculiță de aceleași dimensiuni

În prima sîmbătă după-amiază cînd s-a prezentat la restaurant, Ion Chivu a aflat că pentru a începe lucrul alături de ospătarul pe lîngă care fusese repartizat trebuia mai întîi să-l găsească. Toată lumea îi spunea cum arată omul,dar nimeni nu-i putea da relații în legătură cu locul unde-ar putea fi găsit. Ion Chivu a luat tot restaurantul la căutat și și-a găsit superiorul beat criță într-o baracă. I-a spus cine e și cu ce prilej îl caută și că ar dori, dacă se poate, să înceapă orele de serviciu. Ospătarul i-a răspuns: «Amice, să n-o luăm nici așa, mecanic. Hi, hi! Mai întîi să bem două beri, ca oamenii, și pe urmă om vedea noi. Hi, hi!».Ion Chivu i-a spus că de băut nu bea, nici ca oamenii, nici ca alte arătări, fiindcă nu obișnuiește. În ceea ce-l privește pe el, adică pe ospătar, n-ar mai fi cazul unei beri pentru că bănuiește că băuse destule pe acea zi. Acestea fiind zise, Ion Chivu s-a prezentat la șeful de unitate și i-a spus că-i pare rău, dar că nu crede că poate face față la o astfel de «muncă». Șeful, om la locul lui, l-a oprit, i-a explicat că în restaurante se îmbată nu numai clienții, ci și ospătarii, iar dacă el nu vrea să se-mbete, cu atît mai bine și deci să-și vadă de lucru. **«Mi-a propus să iau în primire 12 mese! După o repriză de tocmeli, am luat 6. Primii clienți din viața mea au fost niște vietnamezi, studenți la Institutul de construcții. Se vede că și ei m-au mirosit că eram boboc, mi-au cerut doar două sticle de bere. După această primă «comandă», următorii clienți au fost membrii unei familii, probabil foarte unită,căci toți au cerut aceleași lucruri. Știu că din toată comanda următorul segment mi-a rămas foarte bine întipărit în minte «Și, te rog, să mi le servești la clește!»**

Nici nu știu cum am ajuns la șef și l-am întrebat: Cum,adică,la clește? Omul n-a rîs, pot să-i mulțumesc pentru asta, și mi-a spus: «Cleștele este format dintr-o lingură și-o furculiță de aceleași dimensiuni». Apoi a format un clește și mi-a spus cum trebuie să-l folosesc. Mi-a spus că întîi trebuie s-o servesc pe doamna mai în vîrstă, apoi pe cealaltă, pe urmă pe domnul mai în vîrstă și în fine pe cel tînăr. Cînd am ieșit cu platoul, toți «colegii» erau strînși în ușa bucătăriei să vadă minunea. Și ea chiar s-a produs. Am servit absolut onorabil, cu excepția garniturii (cartofi, fasole, mazăre) din care două boabe de mazăre mi-au scăpat pe pantalonii tînărului. Din fericire, el n-a observat,iar boabele nu i-au pătat pantalonii. La nota de plată, «minunea» a continuat. «Unde ai mai lucrat, domnule? Nu cumva ai fost o vreme la Athénée Palace? Nu,doamnă, nu. Azi lucrez pentru prima oară în această meserie». Aveam 35 de ani. Peste o săptămînă cîțiva golănași au fugit de la masă fără să plătească. Nu era masa mea, dar din solidaritate de breaslă am participat și eu la găsirea șmecherașilor. Am dat peste unul dintre ei care părea un domn, după cum era îmbrăcat și după cum vorbea, și-am început să vorbim. Omul era liniștit. Am intrat în bar și-am încercat să înțeleg de la el cum nimerise la masă cu «necunoscuții». În timp ce vorbeam, aceștia, speriați că cine știe ce-i vom face comeseanului, s-au întors în grădină. După un timp am auzit înjurături, chiote, vînzoleală mare. Nu știu cine pe cine a pocnit, cine a pierdut, cine a cîștigat, dar mi s-a făcut o scîrbă nemaipomenită.

În drum spre casă mi-am amintit de mirosul gazonului și de cel de pîine, cele două prezente olfactive care mi-au marcat viața și m-am întrebat ce dracu căutasem eu la «8 Mai».

A doua zi i-am spus lui Nicu: «Nu mai pun piciorul acolo». Bine, mi-a răspuns, te înțeleg, dar înțelege-mă și tu și vino la «Botoșani» să facem o treabă.

Nevastă-mea nici nu vroia să audă. «Nu avem nevoie de așa ceva. Uită-te la cumnata, e mereu singură. Nicu aleargă toată ziua, n-are pijama pe el și e obosit de mă mir cum se mai ține».

M-am frămîntat foarte mult. Totdeauna am avut încredere în Nicu, dar de această dată era în joc viața mea. Aveam o meserie care-mi plăcea, eram, cum se zice, bine înfipt profesional, eram respectat și aveam timp să fac și sport. Ce interes aveam să dau vrabia din mînă pe cioara de pe gard? Numai că cioara asta mi-o arăta frati-meu, făcîndu-mă să înțeleg că nu e chiar cioară și că e o pasăre mai acătării, pe care n-o poate prinde fără un ajutor. Eu eram acela. Cînd m-am decis să-l ajut, am făcut-o cu tot sufletul și cu mai puțin instinct de conservare. Pe 18 august 1967 directorul mi-a semnat foaia de transfer,nu fără a adăuga: «Pleci chelner?» N-a avut nici un efect; optasem deja. Obținusem transferul cu obligația de a găsi pe cineva în locul meu și de a-l iniția o vreme. Așa că, timp de trei luni, de 2–3 ori pe săptămînă eram și la «Steagul roșu».

SPECIALITATEA NOASTRĂ? SĂ SATISFACEM CERERILE CLIENȚILOR

Venit la «Botoșani»,Ion Chivu a fost primit cu zîmbete,mai ales că în primele cinci zile continua să facă delicîul colegilor prin felul cum destupa sticlele. «Luam sticla foarte hotărît, o prindeam între genunchi și-ncepeam să chinuiesc dopul. Rîdeau ei,dar nu erau cu mult mai breji. Eram la fel de ageamii,și Nicu trebuia să suplinească lipsa noastră de experiență. El pregătea grătarul, ne punea totul în mînă și ne învăța cum să servim. Plătea astfel pentru dorința lui de-a avea oameni noi, pe care să-i formeze conform ideilor sale despre cum trebuie lucrat într-un restaurant. Peste puțină vreme Nicu a plecat în concediu, iar cînd a revenit în septembrie a găsit unitatea în neregulă. Nu reușisem să păstrăm curățenia care domnea în timpul cînd era el cu noi,iar cu aprovizionarea o cam feștelisem. Am închis unitatea pentru a efectua mici renovări».

«Cînd am redeschis-o, spune Nicu Chivu, am simțit că-mi prinseseră bine cele opt luni dinainte în care stătusem cîte 10 ore pe zi în bucătărie. În aceste cpt luni studiasem totul de fapt, nu numai bucătăria. Prospectasem piața în fiecare zi, urmărisem ce clienți aveam și mai ales hotărîsem ce clienți trebuia să avem de-acum înainte. Hotărîsem să le respectăm gusturile, dar numai pe cele bune. În mod firesc, selecția pe care am făcut-o în clientela noastră a fost severă, dar necesară și, dealtfel, am efectuat-o nu numai prin noutatea pe care le-o propuneam oamenilor».

Noutățile acestea au fost: dispariția meselor de cîrciumă, diminuarea considerabilă a
lor care ticseau barul, apariția vitrinei
realizată pe trei etaje, vitrină în care clie
început să afle de existența multor prepa
semipreparate noi. Două salariate lucrau
care dimineață cîte trei ore pentru ara
acestei vitrine. Masa caldă, care înainte nu
aproape, a început să cîștige teren în
băuturilor. De fapt, în băruleț nu existau,
cîte își amintește Ion Chivu, mai mult de
sticle. Din duzinele de sortimente au fos
trate doar coniacul Dacia, țuica de Tu
lichior bun și bineînțeles vinul. Capetele
au început să se schimbe. În locul Tesc
au apărut peștișorii crocanți, celebritatea r
rilor a început să fie estompată de cea a
boșului și tobei,iar domnia romului a fost
pată de coaliția saramură-cîrnați-grătar. C
au început să se schimbe. Cei care pă
«Botoșanii» nu se sfiau să le prezică trăitor
fringerea cît mai rapidă a gîturilor, iar ce
începeau să devină obișnuiții restaurantul
neau aici nu numai cu plăcere dar și cu ne
riri: «Oare cît o să țină experiența asta?»

Nici colegii de breaslă nu făceau altceva
să zîmbească ironic. Printre ei circula o
tură orală cu privire la nebunia lui Nicu
«Auzi, dom'ne, cică a adus niște amărîț
habar n-au să țină o farfurie în mînă și v
facă negustorie cu alde ăștia. Cică e acolo
Titi Ușurelu, care nici nu știe pe ce lum
într-o zi Nicu i-a dat în primire ăstuia pe f
Ion și pe alt ageamiu, unul Roșioară, ma
neică, și i-a zis lui Ușurelu ăsta, ia-i pe ă
învață-i meserie. Care dracu meserie?»
cert e că pînă la urmă și Ion, și Uș
și Roșioară s-au descurcat și încă foarte

«Vai de ei, își amintește Nicu Chivu
cu ochii în toate părțile să nu greșească,
facă vreo boacănă. Toată lumea era cu oc
noi. Într-o zi, unul care mai mult era n
și mai puțin bun meseriaș, m-a întreba
Chivule, ce specialitate aveți voi, tu și
ti-tu? Specialitatea noastră? Să satisfacem
rile clienților. Să-i facem să se simtă bi
numai cît sînt în local,dar și cînd ajung

DORIN TUDORA

(Va

o metodă terapeutică și o știință cu rezultate spectaculoase: PARAPSIHOLOGIA

mentul legii lui Einstein pus pentru prima oară în discuție de un om de știință : profesor doctor Levon Mirahorian

a universală într-o ascensiune uluiprin dezvoltarea ei multilaterală, a funat noi discipline ca: electronica, ciberbionica etc. Printre acestea se află și hologia al cărei domeniu de studiu îl ie fenomenele altădată considerate naturale» ca: telepatia, hipnoza, sugesilepsia. Numeroasele institute de cerlaboratoarele speciale existente în țări S.S., Cehoslovacia, Italia, S.U.A., Greța etc., conferințele, congresele anuarapsihologie, rezultatele cu aplicații la care s-a ajuns sînt o dovadă că omeniu a trecut de mult pragul «oculi» și a devenit o știință pozitivă de sine are cu un cadru și un statut bine defie progresează în salturi uriașe. Pentru ate misticismul, ocultismul, obscurnare mai dăinuiesc în această privință, afla în ce constă această nouă disciietodele ei de investigație și care sînt ei, ne-am adresat profesorului doctor e medicale Levon Mirahorian, renumit holog. Domnia-sa este membru perîn Comitetul internațional de cercetări din Paris și în Comitetul internațional psihologie, membru onorific al Socieionale de cercetări psihice și al Socieiene de parapsihologie, cunoscut în și peste hotare prin lucrările publicate, rticiparea la congresele de la Paris, Oslo, Milano, Uppsala. Mai notăm și ă profesorul Levon Mirahorian este autor șase legi denumite «legile Mirahodomeniul biomagnetismului uman.

ntre fenomenele parapsihologice cele oscute sînt hipnoza, sugestia, telepatia epsia. Care este mecanismul acestor ne și care este explicația lor la ora ?

arapsihologia», denumire dată recent o-saxoni și, în general, acceptată, înte sinonimul ei «metapsihica» și este lină nouă, pozitivă, de sine stătătoare ată pe bază materială strict științifică, entală. Această disciplină formează o mură în știința universală de o deoseportanță, deoarece fenomenele ce-i fac parte din biologia și fiziologia intiiinței umane, în speță creierul ome-

sorul Charles Richet (Premiul Nobel fiziologie), mult regretatul meu maesfundamentat în 1923 această știință, d aceste fenomene socotite încă de justificat «oculte» sau «supranaturadouă categorii și anume: fenomene ive sau psihice și fenomene obiective natice. De aceea majoritatea congreare studiază aceste fenomene sînt te psihosomatice.

stia și hipnoza sînt apreciate de școala ă ca avînd o bază psihologică, spre ire de școala sovietică, cu reprezeni, savantul I.P. Pavlov (Premiul Nobel fiziologie), care susține că aceste ne au o bază fiziologică. Ambele fenoe pot provoca experimental și studia, e deci nimic ocult sau supranatural. stia este un fenomen sau mai bineațiune prin care o idee din afară venind persoană este impusă creierului unei soane. Ea se poate aplica și în mod și în stare de veghe și în hipnoză.

za este o stare de somn parțial prode hipnotizator în care voința celui at este înlocuită cu voința hipnotiza-

sorul Jules Grasset, reprezentantul anceze, interpretează hipnoza pe cale sihică. După Grasset personalitatea lui rezidă într-un centru «ipotetic 0» cuprinsul lobului prefrontal al creiestru, pe care-l denumește «centrul sponsabil și al personalității».

stibilitatea — susține Grasset — ar fi pnozei. Aceasta este determinată și ă de labilitatea disocierii unor anumiți sihici superiori așezați «ipotetic» sub nui poligon în etajul superior al creiecare sînt în legătură cu centrii fiziolorespunzători din organism. Întregul n» este dominat de centrul 0 atotpun hipnoză — spune profesorul Grasentrul «0» este înlocuit prin personaliipnotizatorului.

a sovietică însă, prin reprezentantul le fiziolog I.P. Pavlov, consideră hipnoza drept fenomen biologic ca un somn parțial, reflex condiționat, avînd o bază fiziologică, similară somnului natural. Descoperind dinamica scoarței cerebrale, Pavlov a arătat că la baza activității celulelor nervoase stau două procese fundamentale și antagoniste și anume: excitația și inhibiția. Cînd organismul este obosit peste măsură — spune Pavlov — excitația este maximă. Atunci ia naștere somnul și omul doarme (somnul obișnuit zilnic). Deci somnul obișnuit, zilnic, este o reacție de apărare a organismului, provocată de cealaltă proprietate a scoarței cerebrale antagonistă excitației — inhibiția. Cînd inhibiția cuprinde toată scoarța cerebrală, survine somnul obișnuit (natural), iar cînd inhibiția cuprinde numai o parte a scoarței cerebrale, atunci se produce hipnoza — somnul provocat. Deci ambele stări au, după școala sovietică, o bază fiziologică comună.

Amîndouă teoriile au adepții lor, dar atît sugestia, cît și hipnoza se pot aplica astăzi cu succes în tratarea unor boli ca: paralizii, accese epileptiforme, surzenia, mutenia (care nu prezintă leziuni organice), parkinsonismul, cefaleele, insomnii, bolile neuropsihice etc., acolo unde medicina curentă nu poate ajuta și unde vindecările obținute sînt adeseori spectaculoase.

«Catalepsia» sau moartea «aparentă» este fenomenul cel mai impresionant. El nu este altceva decît un anumit stadiu al hipnozei — prezentînd o rigiditate totală a mușchilor și înțepenirea cadaverică a întregului corp, datorită unei extensii totale a mușchilor. În această stare, corpul poate rămîne timp mai îndelungat în orice poziție ar fi pus.

«Telepatia» este fenomenul de transmitere a gîndirii de la un creier-emițător la un alt creier-receptor, fără nici un fel de legătură sau contact. Fenomenul este comun la om, mamifere, păsări, pești și insecte și se pare că el se supune legilor «radar». Astăzi înțelegem ușor fenomenul, fiind cunoscută activitatea electrică a creierului (biocurenții), distanța nu interesează, telepatia putînd avea loc la orice distanță. După toate probabilitățile, fenomenul este o rămășiță atavică degenerativă. Omul preistoric, trăind în mijlocul naturii sălbatice și pline de pericol, nu avea alt mijloc de comunicare în caz de pericol cu semenii său decît această cale «telepatică». Fenomenul se întîlnește așa de des încît trece aproape neobservat. Care dintre noi nu a spus odată prietenului, soțului sau soției, cuvintele: «mi-ai luat vorba din gură» sau «tocmai asta vroiam să spun».

— În cercetarea fenomenelor biologice ale creierului omenesc în domeniul telepatiei prin rezultatele dumneavoastră experimentale unice în lume v-ați adus o importantă contribuție făcînd cunoscută peste hotare parapsihologia românească. Spuneți-ne care au fost aceste experimente și la ce concluzii ați ajuns?

— În baza experiențelor mele am stabilit că transmiterea gîndirii nu este influențată de «distanță». Această lege fizică stabilită pentru prima oară în știință a fost formulată de mine pe baze experimentale prin telehipnoze, provocate la distanță de 16 kilometri, 250 de kilometri. Ipoteza mea a fost confirmată de experiențele recente de «telepatie» trecute în programul navei spațiale «Apollo-14». Timp de o săptămînă s-au făcut transmiteri telepatice de pe Lună la centrul de la Houston care au reușit în proporție de 78 la sută.

Iuțeala cu care se transmite această «undă» a gîndirii depășește viteza luminii de 300 000 km/s, fapt care pune sub semnul întrebării legile lui Einstein care susțin că iuțeala luminii nu poate fi întrecută niciodată. Natura undelor gîndirii este încă necunoscută. Ele străbat atît prin apă cît și prin plumb. La acest capitol menționez o experiență făcută la clinica medicală a spitalului Colțea, în toamna anului 1955, în prezența academicianului profesor Bazil Teodorescu, șef de catedră și de clinică, și a colaboratorilor săi, profesor doctor Constantin Păunescu, conferențiar doctor Ciorapciu, doctor Viorica Stănescu-Boerescu, șefă de lucrări la catedra de fiziologie și conducătoarea laboratorului de electroencefalografie al spitalului, doctor Paul Florescu și doctor I. Seropian. Menționez experiența ca deosebit de importantă în domeniul telepatiei pentru stabilirea întîietății față de alte cercetări similare din alte țări, ea fiind prima experiență cunoscută în lume în acest domeniu. Să o descriu pe scurt. Într-o «cameră Faraday» a fost introdusă o bolnavă. Această cameră, cu pereții de plumb, este perfect izolată, în ea neputînd pătrunde nici un fel de undă electromagnetică. Un aparat radio introdus aici nu funcționează deoarece undele electromagnetice (undele radio) nu pot trece prin plumb. Cu ajutorul «camerei» se înregistrează biocurenții creierului printr-un electroencefalograf aflat la exterior. Prin această experiență urmăream trei probleme: 1) Să pun din afară, adică de la distanță, în hipnoză bolnava care era în interiorul acestei camere ermetic închisă înainte de începerea experienței; 2) Să-i produc variații de tensiune arterială prin sugestie posthipnotică; 3) Să o fac să execute anumite mișcări, o anumită deplasare și anumite lucruri pe care trebuia să i le transmit mental. Experiența a reușit cu o precizie impresionantă, ordinele transmise de mine mental fiind executate întocmai de persoana respectivă în stare de hipnoză perfectă. Prin această experiență s-a făcut dovada că unda telepatică a trecut într-o fracțiune de secundă prin peretele de plumb al «camerei Faraday» și că undele telepatice, adică undele gîndirii, pot trece prin plumb și nu sînt de natură electromagnetică (radio), ci de o altă natură mult mai puternică, încă necunoscută. Avîndu-se în vedere cuceririle actuale ale ciberneticii și electronicii, sperăm ca noua știință «bionica» să descopere mecanismul intim al acestui fenomen parapsihologic uman. Un alt aport al parapsihologiei românești a fost lucrarea mea prezentată la congresul de la Veneția din 1934 «Posibilitatea diagnosticului clinic diferențial pe baza mutațiunii energiei electromagnetice», în care susțineam, pe baza interceptării diferențiate a radioundelor organismului omenesc, posibilitatea construirii unui aparat pentru punerea unui diagnostic clinic diferențial pe cale mecanică prin aplicarea acestui principiu în biologie. Astăzi se constată că am avut dreptate deoarece aceeași știință nouă „«bionica»„a creat robotul medical (abia în 1968) pe care-l preconizam încă din 1934.

— Această calitate a creierului — telepatia — transmiterea gîndirii la distanță, poate fi însușită și perfecționată prin educație?

— Această facultate este un «dar înnăscut», cum este de exemplu talentul în muzică, pictură, teatru. În măsura în care omul este înzestrat cu aceste talente, în aceeași măsură el le poate educa și perfecționa.

— Considerați că evoluția vertiginoasă a științei și civilizației actuale a dezvoltat în aceeași măsură și capacitatea de transmitere a creierului omenesc?

— Opinia mea este că omul preistoric a avut probabil această calitate telepatică de transmitere a gîndului la distanță foarte dezvoltată, deoarece era singurul mijloc de comunicare cu semenii lui. Cred că civilizația actuală a alterat această calitate, bănuim exclusivă a emisferului drept al creierului omenesc denumit azi în medicină Terra Incognita (pămînt necunoscut).

— Ați consacrat acestor probleme peste cincizeci de ani de muncă asiduă și cercetări experimentale. Am dori să cunoaștem ce rezultate ați obținut în aplicarea lor în terapeutica medicală.

— Sugestioterapia mi-a dat mari satisfacții profesionale. Am uzat de ea timp de 50 de ani în practica mea medicală, cu rezultate care au întrecut de multe ori cele mai optimiste așteptări. Numeroase tulburări neuropsihice, parkinsoniene, de vorbire, crize epileptiforme, dureri de cap rebele, encefalopatii infantile care păreau la prima vedere incurabile au beneficiat de vindecare. Nu mai vorbesc de analgezia nașterilor (naștere fără dureri) dirijate de mine, spre exemplu, la maternitatea Filantropia (profesor doctor Eugen Aburel), maternitatea Polizu, Spitalul Central Militar etc. Operații chirurgicale grele ca și multe nașteri au fost dirijate și anesteziate de la distanța. Menționez în special o operație foarte grea, o toracoplastie care a durat aproape trei ore la Spitalul Pantelimon. Eu aflîndu-mă la distanța de 16 kilometri la domiciliul meu de unde experimentam, pacientul a suportat dificila operație fără anestezie, iar la sfîrșitul ei, spre stupefacția chirurgilor, acesta s-a dat jos singur de pe masa de operație, îndreptîndu-se spre salonul unde-și avea patul, parcurgînd distanța de o sută de metri fără să aibă nici un fel de durere. Această anestezie s-a extins și în timpul schimbării pansamentelor pînă la completa sa vindecare. Am repetat telehipnoza pe aceeași persoană și după ieșirea din spital la o distanță de peste 250 de kilometri, obținînd aceleași rezultate bune.

— În urma acestor cercetări îndelungate și aplicațiilor lor practice,care sînt concluziile dumneavoastră referitoare la posibilitățile psihicului uman?

— Psihicul omenesc este inepuizabil. Funcțiile biologice și biofizice ale creierului sînt parțial cunoscute la ora actuală. Forța bioelectrică a creierului este formidabilă și pare să răstoarne fundamentul legii lui Einstein, întrucît transmiterea telepatică (și experiența lui «Apollo-14» a demonstrat-o practic) poate să întreacă viteza luminii întrucît ea nu cunoaște nici spațiu și nici timp, putîndu-se transmite la orice distanță în fracțiune de secundă.

LUDMILA PATLANJOGLU ■

CE ESTE NOU?

NOI ORIENTĂRI ÎN TRATAMENTUL UNOR BOLI NEUROLOGICE. Profesor doctor L. Popoviciu, conferențiar doctor B. Aşgian și doctor V. Ponoran de la Clinica de neurologie din Tg. Mureș împărtășesc celor interesați într-un referat publicat în revista medicală «Neurologia, psihiatria, neurochirurgia» nr. 5/1973, experiența personală și mondială privind tratamentul modern al unor afecțiuni neurologice. Astfel, în **tratamentul bolii Parkinson** și al **sindroamelor parkinsoniene** este astăzi unanim admis că aplicarea terapiei cu L-Dopa trebuie să înlocuiască treptat toate medicamentele ulterior utilizate. Produsul poate fi administrat pe gură, în doze progresive, putîndu-se ajunge pînă la 10 g (și chiar mai mult!) pe zi. Este amintit și un nou preparat antiparkinsonian, experimentat cu succes, și anume clorhidratul de amantadină, în doze de 200–400 mg/zi. O nouă orientare fiziopatologică domină astăzi interpretarea **sclerozei în plăci**, boală considerată ca rezultatul unui proces imunologic, deși — opiniază autorii — se pare că acest proces nu ar fi singurul în cauză, ci la el s-ar asocia și activitatea unui «virus lent» a cărui inoculare s-ar putea face în copilărie sau în adolescență, iar semnele clinice s-ar manifesta după mai mulți ani. În tratamentul acestei severe boli se dă preferință în prezent următoarelor preparate: ACTH, corticosteroizi, fenilbutazona, și în special substanțelor numite «imunosupresive» (Endoxan sau Imuran) și serului antilimfocitar. În **epilepsie**, din vastul arsenal medicamentos existent la ora actuală, autorii stăruiesc asupra rezultatelor obținute de ei cu preparatul Tegretol (Geigy), a cărui acțiune anticonvulsivantă este net superioară altor produse. De un interes deosebit în **tratamentul hipersomniilor** (somnolenței) se bucură amfetaminele (de tipul Benzedrinei), care produc vivacitate, mergînd uneori chiar pînă la insomnii; substanțele psihotone, de tipul cofeinei și cafelei negre, și stimulente ale «dispoziției» cum este imipramina (produsele Tofranil și Antideprim). În **insomnii** se impune o terapie corespunzătoare a bolilor care le cauzează; se tratează prin urmare hipertensiunea arterială, atero și arterioscleroza sau fenomenele de insuficiență circulatorie cerebrală cronică, afecțiunile hepatice sau renale, afecțiunile căilor respiratorii sau cele digestive etc. Experiența arată că cele mai bune rezultate se obțin utilizînd anumite combinații medicamentoase, în care se asociază un sedativ cu un somnifer și un tranchilizant, ca de exemplu: o poțiune polibromată în cursul după-amiezii și spre seară, iar la culcare o combinație de Amital sodic cu Medinal, la care se poate adăuga Hiposerpil sau Tioridazină. Dacă efectul nu e satisfăcător se mai adaugă somnifere nebarbiturice (de exemplu 1—2 tablete de Noxyron sau Nitrazepam), considerate ca fiind «hionogene fiziologice». Rezultate foarte bune s-au mai obținut administrîndu-se 1–2 comprimate din preparatul japonez Gamibetal.

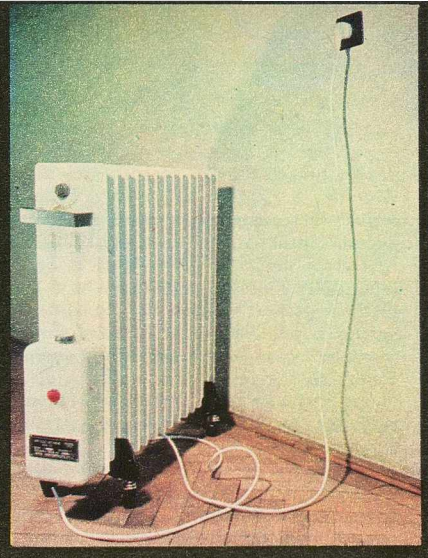

marca «ELECTROMUREȘ», o marcă de prestigiu

Întreprinderea «ELECTROMUREȘ» din TG. MUREȘ produce un bogat sortiment de obiecte de uz casnic. «ELECTROMUREȘ» lansează cu succes pe piața internă și internațională o variată gamă de conductori electrici, de cordoane pentru aparatura de uz casnic, de conducte de telecomunicații, de cablaje electrice pentru autovehicule și tractoare, utilaje de mare precizie și utilitate, mult apreciate de cumpărători.

De asemenea, mașinile de calculat electromecanice purtînd marca «ELECTROMUREȘ» se bucură de excelente aprecieri din partea beneficiarilor interni și externi, care au numai cuvinte de laudă pentru randamentul acestora.

Produsele Întreprinderii «ELECTROMUREȘ» corespund exigențelor tuturor normelor internaționale, fapt care justifică exportul lor în numeroase țări din Europa, Asia, Africa. Astfel, se exportă 80% din producția de mașini de calculat electromecanice și peste 30% din producția de conductori electrici.

La TG. MUREȘ, un colectiv cu o înaltă pregătire profesională garantează produse electrocasnice de cea mai bună calitate, estetice și rezistente, necesare în orice cămin modern.

CUMPĂRĂTORI, NU UITAȚI MARCA «ELECTROMUREȘ»! PRODUSELE DE LA «ELECTROMUREȘ» AU O CALITATE GARANTATĂ

CRONICA DE FOTBAL

nu trageți în pianist!

Păunescu a avut dreptate....

De multe duminici merg la stadion ca o văduvă. Privesc pe gazon la întîmplările nemaipomenite ale fotbalului, aud în dreapta și-n stînga pătărănii peste pătărănii, vine lunea și îmi privesc arma din cui. Nu știu ce m-a apucat de mi s-a părut mie că dacă scriu despre beleaua asta cu picățele, studiile literare vor cîntări mai ușor în pagină. Sînt un tip fără morgă, speriat că a ajuns boboc la Academie, vin amicii și-mi spun: «Stai, domnule, că Chaban-Delmas era prim-ministru și juca în campionatul Franței de tenis. Dumitale nu ți-a dat nici măcar sabie ca lui Ionescu, și frac verde (că te văd tot civil) și i-ai lăsat pe băieții de la Federație de capul lor!» M-a mușcat dracul de coadă să string din dinți și să tac mai departe, dar nu mai pot. Am pus mîna pe telefon: «Dom' Păunescu, eu îi las pe ăștia cu teatrul în treaba lor, că una e să-ți faci dușmani printre fotbaliști și alta printre dramaturgi. Că ăștia din urmă cotonogesc mai tare cînd te-apucă. Au pană, nu crampoane; scriu la gazete; conduc teatre, și de...» Domn Păunescu, fericit: «Vino, dom'ne, înapoi și scrie, că avem patru dramaturgi pe metru patrat». Așadar, cu această punere a cenușii în cap, iată-mă din nou pe post de arbitru imparțial.

S-o luăm gospodărește! În timpul cît am lipsit s-au întîmplat cîteva lucruri demne de a trece sub atenția noastră. Întîi și întîi problema *națională*. Rezultatele ultime ale *tricolorilor* le cunoașteți: 0–0 la Viena, cu o echipă aflată pe la mijlocul clasamentului austriac, într-un fotbal ținînd de domeniul amintirii; 0–1 cu Franța, la Paris, după o partidă leșinată, văzută și de noi la televizor; 0–2 cu Brazilia (scor stabilit în minutul 32, după care bravii campioni mondiali s-au jucat între ei ca să nu ne șifoneze prea rău, și, în sfîrșit, 1–2 cu Argentina (cu o echipă locală, pentru că șapte internaționali argentinieni, plecați peste hotare, lipseau din formație). Adunate cap la cap, «performanțele» dau următoarele cifre: patru meciuri jucate, un gol înscris, cinci primite. Ce citesc în presa timpului? Că echipa merge foarte bine, că a fost întinerită și că viitorul ne stă înainte. Nu-mi amintesc ca în vreun loc din lume, un asemenea bilanț să stîrnească atîta optimism. Ceva nu e în regulă aici. Cineva trișează. Se iau niște declarații amabile, se tipăresc cu aldine și cu asta am dres busuiocul! Dar realitatea este tristă. Întrerupem campionatul pentru trei săptămîni, ca să jucăm, cu cine?... Cu campionii lumii care, evident, sînt mai buni ca noi, și cu Argentina, una din candidatele cele mai puternice pentru viitorul titlu mondial. Era evident pentru noi toți că ne aflam pe postul echipei *Autobuzul*, cînd *naționala* noastră joacă la Snagov ca să se menajeze. Păi dacă e vorba de turnee în care să jucăm cu echipe tari, aveam în jur trei participante la întrecerea supremă din fotbalul mondial: Polonia, Bulgaria și Iugoslavia, aflate la o zvîrlitură de băț. De ce n-am jucat cu ele? Ni se spune că ne-am fi întors cu niște bani din acest turneu. Asta nu e un lucru rău, dar să sacrifici campionatul național (lucru care nu se întîmplă nicăieri în lume) pentru că i s-a făcut cuiva dor de ținuturi exotice, asta mi se pare prea mult! Valentin Stănescu imploră patetic posibilități pentru rodarea formației. S-a remarcat și de către alții că această rodare ține de vreun an de zile și că s-a pornit de la o formație și s-a ajuns aproape la vechiul unsprezece moștenit de la Angelo. Au fost chemați la lot peste cincizeci de jucători. Și aici e ceva în neregulă. Șovăiala antrenorilor *naționalei* trădează mai curînd o lipsă de ochi decît altceva. Consecințele turneelor îndepărtate se vor vedea în viitor. Se va juca în marș forțat miercurea și duminica pînă la sfîrșitul campionatului. O să vedeți accidentați, jucători cu rupturi de mușchi, și așa mai departe. Cui folosesc toate astea?... Fotbalul mare se face la cluburi. Va trebui să învățăm, o dată pentru totdeauna, că o *națională* se clădește pe scheletul echipei aflate în cea mai bună formă. Așa se procedează peste tot, așa ar trebui să procedăm și noi, și atunci campionatul n-ar mai fi întrerupt și jucători ca Dobrin și Dumitru n-ar mai dezerta de la datorie sub diferite pretexte.

Și pentru că veni vorba despre acești doiași ai balonului rotund... Ultimul manifestă de cîtva timp o atitudine de vedetism, intolerabilă, și în loc de antrenament mijlocașul *naționalei* noastre preferă tenisul. Dealtfel ultimele jocuri ale lui Dumitru confirmă mai curînd că îl vom pierde pe cel mai bun jucător al nostru în favoarea tenisului. Dar eu zic că ne-ajunge un Năstase! Că ne-ar trebui mai curînd un Dumitru! E regretabil că un antrenor ca Teașcă (a cărui muncă la clubul *Steaua* se vede încă de pe acum, deși rezultatele obținute de această echipă ar trebui să mă infirme) să fie lipsit din nou de autoritate, prin complotul propriilor jucători, care, ca și în cazul Macri, refuză un regim *tare* de pregătire. Și atunci de ce ne mirăm noi că n-avem fotbal? Aici slăbiciunea vine de la organul diriguitor: Federația de fotbal! O suspendare drastică a celor care ne jignesc simțul patriotic prin refuzul de a îmbrăca tricoul *naționalei* ar vindeca și pe alții de înfumurări și insolențe. Mi se spune că Dumitru, unul din puținii jucători din România (aici l-aș adăuga și pe Dinu de la *Dinamo*) care știu să folosească *pasa lungă*, declară în ședințele de analiză de la club că este împotriva ei!!! Sigur că exercițiul fizic. de perfecționare este istovitor, dar pe fotbaliști nu-i aduce nimeni cu arma la stadion. Ei sînt ca niște actori, adulați de public și fluierați în momentul cînd greșesc. Ca orice actor, ei trebuie să asculte de regizorul spectacolului duminical. Or, în fotbal, acest regizor este minimalizat de fudulia nătîngă a jucătorului neconștiincios.

Dar, despre toate aceste lucruri sînt foarte multe de spus. În numărul viitor vom analiza cazul echipei *Steaua*, pentru că aici se conturează un nou *caz Teașcă*, ca totdeauna nemeritat, din lipsa de răbdare a unora care vor numai rezultate și nu înțeleg că fotbalul modern cere tone de sudoare, seriozitate, autoritate a antrenorului și a conducerii clubului. Un club lăsat pe mîna jucătorilor se duce de rîpă și asta trebuie s-o înțeleagă foarte bine și din timp cei ce au urechi de auzit. **EUGEN BARBU** ■

P.S. Cine bea duminică seara într-un restaurant din preajma Gării de Nord pînă la căderea sub masă? Portarul Coman (Steaua) și Marin Olteanu (Steagul roșu) — *adversari* în aceeași dimineață. Cine a plătit? Și cît?

FOTBAL WELTMEISTERSCHAFT '74

Încheiem prezentarea echipelor din grupa a III-a a turneului final al campionatului mondial cu reprezentativele Suediei și Bulgariei.

suedia

Palmares la campionatele mondiale

1934: eliminată în sferturi de Germania (1—2); 1938: învinsă în semifinală de Ungaria (1—5), ocupă locul patru după 2—4 cu Brazilia; 1950: se clasează pe locul trei, după 3—2 cu Italia, 2—2 cu Paraguay, 1—7 cu Brazilia, 2—3 cu Uruguay și 3—1 cu Spania; 1958: vicecampioană mondială, pierde în finală (2—5 cu Brazilia); 1970: după 0—1 cu Italia, 1—1 cu Israel, 1—0 cu Uruguay, nu se califică în sferturi.

Fotbalul suedez are, ca și cel iugoslav sau argentinian, un inepuizabil rezervor de jucători. În Olanda, R.F.G., Italia, Elveția și Franța pleacă în fiecare an un important «contingent» din care o dată la cîțiva ani apar 2—3 jucători de excepție, cum ar fi: Edstroem și Nordqvist (acum la Eindhoven), Sandberg (Kaiserslautern), Grahn (Lausanne), Eriksson (Nice) sau Magnusson (Marseille). De aceea, înaintea fiecărui campionat mondial, principala preocupare a federației suedeze este «adunarea» internaționalilor săi de peste mări și țări.

Caracteristicile principale ale galben-albaștrilor sînt *echilibrul fizic* — asigurat de robustețea deosebită a întregii formații, *echilibrul tactic* — realizat prin neîntrerupta colaborare între compartimente și *echilibrul tehnic* — permis de calitățile jucătorilor, foarte diverse, pornind de la exercițiile de finețe pînă la cele de forță.

Antrenorul. Georg Eriksson este de profesie... pianist (!), fotbalul fiind pentru el un fel de «hobby». Trebuie să spunem totuși că în tinerețe el a fost un celebru jucător de fotbal, o extremă care a marcat multe goluri.

Formația probabilă: HELLSTROEM — OLSSON, CARLSSON, NORDQVIST, ANDERSSON — GRAHN, ERIKSSON, LARSSON — MAGNUSSON sau KINDVALL (fost la Feyenoord Rotterdam pe vremea meciurilor cu U.T.A., subtil, vivace, rapid, exploziv, necruțător în șut), EDSTROEM (actuala stea a echipei «celor 3 coroane», 20 ani și 1,90 m înălțime, impresionant în jocul cu capul, specialiștii afirmînd că în această privință nu are actualmente rival în întreaga lume), SANDBERG (golgeterul meciurilor din preliminarii),

bulgaria

Palmares la campionatele mondiale

1962: 0—1 cu Argentina, 1—6 cu Ungaria, 0—0 cu Anglia; 1966: 0—2 cu Brazilia, 0—3 cu Portugalia, 1—3 cu Ungaria; 1970: 2—3 cu Peru, 2—5 cu R.F.G., 1—1 cu Maroc.

Puține sînt echipele care s-au calificat la toate cele patru turnee finale din perioada 1962—1974. Doar Brazilia, R.F.G., Italia și Bulgaria au reușit această performanță.

Fotbalul bulgar continuă să culeagă fructele muncii serioase și în profunzime pe care tehnicienii săi o fac la toate nivelurile (copii, juniori, seniori).

Mai mult de 20 jucători au fost încercați anul acesta în reprezentativa bulgară pentru a se ajunge la echipa de bază, dar problema cea mai importantă — omul de gol — nu și-a găsit încă o rezolvare. De la moartea lui Asparuhov — vă reamintiți, într-un accident de automobil în iunie 1971—echipa «alb-verzilor» caută un vîrf de atac capabil să reziste durității apărărilor adverse. Se pare că pînă la urmă această grea misiune va reveni lui Petkov — actualmente liderul golgeterilor.

Jocul echipei bulgare se bazează pe o apărare rutinată, decisă, forte, pe o apropiere a liniilor printr-o grupare a jucătorilor, pe combinații «în trei» cu manevre abile ale conducătorului de joc — Bonev.

Antrenorul. Hristo Mladenov, ziarist sportiv, este un adept al antrenamentelor intensive și de aceea a renunțat la jucători cu «nume», dar înapți pentru rigorile pregătirilor pretinse la ora actuală. Datorită atmosferei introduse în întreg fotbalul bulgar de acest antrenor, în spatele celor 22 de fotbaliști de pe lista înaintată la F.I.F.A. pentru acest turneu final se mai găsesc alți 30 jucători care se pregătesc cu ambiție pentru a lua locul celor din lot.

Formația probabilă: GORANOV — ZAFIROV, IVKOV, PENEV, ALADJOV — KOLEV, BONEV (jucătorul numărul 1 al Bulgariei în anii '69, '72 și '73), JECEV — VOINOV, PETKOV, DENEV. **CRISTIAN ȚOPESCU** ■

POȘTA SPORTURILOR

șut în plexul solar

Titular gazde lovit portar rezervă oaspeți cînd ieșit încălzire: dezlipit carne fluier picior... Fundaș gazde dat cap gură mijlocaș oaspete: curs sînge pînă pauză meci...! Idem, fundaș gazdă bodicecat atacant musafir; aruncat zgură pistă, nesimțire; atacant scos targă arenă; definitiv... Idem, atacant gazdă dat picior burtă portar oaspete cînd vrut degajeze; portar leșin lingurea... Idem, grup jucători-gazdă bătut măr medic echipă-oaspe, careu mic, cînd vrut dat ajutor portar; medic scos subsuori oameni ordine... Idem, jucător rezervă gazde tras pumni turiști galerie oaspeți, prin gard protecție; gard ineficace... Idem, galerie gazde aruncat teren sticle, pietre, lemne, alte obiecte zburătoare neidentificate... Scor final: unu-unu. Oaspeți păstrat șansă luptă titlu; gazde rămas spectru retrogradare; găleată...

Rîzi tu, rîzi, Harap Alb, dar cele de mai sus — concentrate telegramatic din lungile scrisori, leoarcă de lacrimi și scăpărînd de sfîntă indignare («Unde ești, umanitate?», se scrie într-un loc), pe care ni le trimit cititorii sibieni Jimon Lucian, str. Lupeni nr. 17, și Popovici Mihai, str. Constituției nr. 22 — nu s-au întîmplat în acel crîncen ev mediu britanic al fotbalului, cînd capul partenerului de întrecere era retezat la înghesuială cu secera și folosit drept minge preț de cîteva pase, pînă-și dădeau jucătorii seama în ce (în cine) dau cu piciorul. Nu s-au întîmplat nici în vreun Texas de la jumătatea secolului trecut cînd, să zicem, o echipă de fețe palide s-ar fi putut înfrunta cu una de piei roșii într-o partidă de fotbal avînd ca miză tot aurul cine știe cărui mare canion... S-au întîmplat, după cum ne informează cele două scrisori — și după cum aflăm din copioasa relatare tipărită, oferită de confrații de la «Tribuna Sibiului» — la Făgăraș, în meciul «Nitramonia» — «Șoimii», echipe contemporane cu noi, ale căror nume le citim adesea în ziare, fără emoții sau partipri, la rubrica rezultatelor din seria de mijloc a Diviziei B. Mai știm că «Nitramonia» este echipa unui mare combinat chimic și a unui superb orășel premontan cu venerabilă rezonanță istorică. Și mai știm că nu prima oară ne vin, din acest pastelat orășel, vești fotbalistice negre... Așa că, fără să mai dezgropăm trecutul — dar ținînd cont de el — vom mărturisi că înclinăm să credem în adevărul celor pe care ni le relatează cititorii și confrații sibieni, cu tot subiectivismul de care ar putea fi bănuiți. Adăugăm că sîntem foarte triști aflînd asemenea întîmplări, ne exprimăm uimirea, ca să folosim un eufemism, pentru faptul că forurile sportive făgărășene n-au învățat, se pare, nimic din lecția trecutului și, cu acestea, trecem la observația în virtutea căreia, de fapt, s-au scris aceste rînduri.

Anume: ni s-a părut cu totul nefiresc să găsim — în scrisorile celor doi cititori, ca și în cronica din «Tribuna Sibiului» — o foarte palidă referire la prestația *arbitrului* acestei întîlnir proșează numai că a distribuit doar nașe galbene și nici unul roșu, și fap avut aplomb. Cam puține reproșuri arbitrajului unei partide în care s-a evenimente descrise ca abominabil tunci este firesc să ne gîndim că: ori fa fost chiar atît de groaznice cum ne sîr ori *rezultatul tehnic — favorabil celor — a făcut să fie trecute cu vederea c arbitraj*. Să fim înțeleși: nu insinuăm legere între sibieni și arbitru și nu p un pic la îndoială meritul «Șoimilor nerea rezultatului atît de rîvnit, atît de grele pentru ei. Ceea ce sem doar ciudata — și atît de nefasta — care ne cuprinde ori de cîte ori tabe caj ne este favorabilă. Cum s-ar spu *cîte ori cîștigă ai noștri, arbitrul este scutit de orice critică*.

Dar cu îngăduința arbitrului față d în gură, de picioarele în burtă și de gazon cum rămîne? **PETRE DR**

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ

GAROFIȚA ȘI-A SPULBERAT DUL! O iapă cu nume de floare a de spectatori și un cronicar sportiv său record, dobîndit duminica trecut întrecut cu 4 secunde cea mai bună pe pe care o realizase cu numai o săp urmă. Impresionați de saltul valoric de juna cabalină (am aflat că are numa n-am înțeles supărarea cronicarului proșează Garofiței saltul său prea ma timp atît de scurt. După opinia noast nea capricii — în care se spulberă re sînt binevenite chiar și atunci cînd v iapă «nemobilizată» spre a obține pe și care aleargă, săraca, atît cît o țin

NEA MĂRIN: «LE-AM CREAT SARILOR CONDIȚII BUNE!» În ioveană cu popularul și mult îndrăg Amza Pellea.

— Supărat?

— Cam da!

— Motive?

— Două. Primul — după-amiază an prezentații și nu-i pot vedea pe băie dul. Al doilea — prea le-am creat ac condiții bune!

— Cum așa?

— Păi, parcă i-am încuraja noi pe al să se apropie cît mai mult să ne vadă sîntem și apoi să continuăm, la braț, preună. În loc să le arătăm — de la fotografia...

INTERESÎNDU-SE DE SOAR MARCU, UNUL DINTRE LA TROFEULUI NĂSTASE, cel mai nismen al României și al lumii declara **bate anul acesta campionatul!... ce? Fiindcă valoarea nr. 1 are to și obligația să ocupe locul 1. Adic potrivită la locul potrivit.**

DUPĂ OPINIA LUI GH. NE cronicar de fotbal care se trage dir fost, la vremea lui, o valoroasă extrem și la Jiul) și care nu-ți descrie culoar atunci cînd e fault în careu — golul F.C. Argeș băcăuanilor, și datorită că antrenorului Costică Rădulescu au rite la retrogradare, **«a fost înscris în neregulamentare. În acel minut, T într-o clară poziție de ofsaid, n zată de tușierul N. Petriceanu...** chipuiți-vă ce a fost în sufletul și în mi liștilor băcăuani la sfîrșitul acelui me este că autorul erorii este unul dint corecți arbitri din România! Dar p aici revine în discuție una dintre ter care colegiul-computerizat trece cu și cu lipsa-i de criterii caracteristice. bitri specializați pentru a conduce la avem tușieri foarte buni, dar cole încurcă și pe unii și pe alții (tușieru fost și el un model de «nevăzător», alandala ofsaidurile și angajările core ciul «U» Craiova–Rapid), doar-doar discrediteze și pe conducătorii de jo țeleg să-și facă treaba cum trebuie.

INGRATITUDINEA N-A ME LA CAPĂT. Condusă de un antrenc la care — sinceri să fim — nu ne a reușească suprema performanță în adică promovarea, Olimpia din Satu asigurat un avans de 6 puncte, adică acum un picior în A. Spre surprind tră, primul autor al performanței, Staicu, a fost la un pas de despărțire pe care a adus-o acolo unde nici vreodată sătmărenii! O asemenea dine dusă pînă la capăt ar fi înjumă mentele de simpatie cu care iubitorii o așteaptă pe Olimpia pe prima sce lului românesc. **MARIUS PO**

ORI CU ADRESĂ

ație

ndu-se colegilor săi din America Latină, ul reuniunii de la Atlanta, secretarul Henry Kissinger a mărturisit franc: ım, doar Statele Unite hotărau moda- evoluția cooperării noastre. Datorită noastre resurse materiale și tehnice, deseori tentați să facem pentru alții redeam noi că este cel mai bine pentru iile noastre nu se mai caracterizează astfel de atitudine. De-a lungul unor linişti și încercări, noi am aflat că Sta- te nu pot reconstrui lumea și că nici ci dezvoltarea nu pot fi realizate fără i angajamente din partea altor națiuni. log cu America Latină nu este o con- tatelor Unite, ci o necesitate pentru

ația autorizată a șefului diplomației e a stîrnit aplauze, datorită caracteru- chis și constructiv. Este cunoscut fap- ministrația Nixon și-a propus și a rea- e acțiuni importante pe calea conside- ctive a realităților, a manifestat recep- față de cerințele întronării unor prin- n relațiile dintre state. Merită reținută secretarului de stat că noul dialog cu Latină, necesitatea recunoașterii unui g între toate statele lumii constituie cesie, ci o necesitate.

d precizările secretarului de stat, ești uși să-ți pui unele întrebări pertinente. onul era doar în trecut tentat să facă ții ceea ce credea că este cel mai bine sau este tentat și astăzi? Există vreo că pe viitor nu va apărea din nou această Washingtonul este singurul tentat de ietodă de substituire?

fîrșit, întrebarea întrebărilor: ce tre- it pentru evitarea completă a unor tentații?

întrebarea aceasta s-a mai pus. S-au spunsuri, numeroase răspunsuri. Din- ım reține răspunsul care ni se pare lar și convenabil pentru toți: instau- mă și definitivă a unui nou tip de re- state, relații bazate pe acel principiu- re este dreptul fiecărei țări, indiferent ıea teritoriului, de puterea economică ră, de a-și organiza viața în mod suve- ivit voinței și aspirațiilor sale. Este recunoașterea fără echivoc a acestui și de întronarea lui fără rezerve în elațiilor internaționale. Este vorba de ntul solemn al tuturor țărilor de a acest principiu — ca și celelalte prin- dreptului internațional — de a nu se te să-l eludeze ori să-l ignoreze în nici stanță, sub nici o formă și sub nici un

spunsul pe care-l dă țara noastră mari- ări care privesc tipul de relații dintre umea de astăzi, este principiul-amiral i noastre externe.

area lui, de către toți și față de toți, concesie, ci o necesitate.

ION CÂRJE ■

CA EVENIMENTELOR NAȚIONALE

alia a fost zguduită; începînd din noap- aprilie, de un «cutremur» politic fără ımane, care a dărîmat în mai puțin de regimul de teroare salazaristă aflat de peste patru decenii. Presa și ob- i s-au referit la acest «cutremur» ca la insurecționistă a forțelor armate care, regimul existent, a constituit și sfîr- c, și deosebit de așteptat al unui pro- ezagregare din ce în ce mai rapidă a structuri dictatoriale. Acumulările tot de nemulțumiri ale populației și arma- ată să poarte de 13 ani războiul colo- Angola, Mozambic și Guineea-Bissau, tuit terenul pe care s-a înfiripat «miș- ețelor armate».

a a izbucnit în martie, cînd generalul de Spinola, adjunct al statului major al un om sobru, decorat cu cele mai tincții pe cîmpul de luptă, a publicat Portugalia și viitorul», în care afirma imposibilă o victorie militară portu- teritoriile din Africa și se pronunța soluție politică a războiului colonial. această îndrăzneală — el fiind prima au- mai importantă portugheză care a în- decursul anilor să se ridice deschis salazarismului — a fost destituit, îm- generalul Francisco da Costa Gomez, ar la Ministerul Armatei și comandant r armate.

rea forțelor armate» a înlăturat pe emier Marcello Caetano, pe fostul pre- Americo Thomaz, pe care i-a pus sub arest, și a înlăturat autoritățile vechiu- lui regim. Ea a transferat puterea unei «junte a salvării naționale» alcătuită din 7 militari, în frunte cu Antonio de Spinola. Acest act politic important a fost primit cu entuziasm de întreaga populație a Portugaliei și de cea din teritoriile de peste mări. Nedezmințind acest entuziasm, junta a anunțat la 26 aprilie un program de acțiune — în 18 puncte — prin care destituie autoritățile vechiului regim, dizolvă Adunarea Națională Populară a lui Caetano, direcția generală a siguranței și organizația politică a tineretului de tip salazarist. Programul promite independența și demnitatea justiției, o nouă politică economică pusă în slujba poporului, o politică externă care să se conforme «principiilor independenței și egalității între state, neamestecului în afacerile altor țări, apărării păcii, lărgirii și diversificării relațiilor internaționale pe baza prieteniei și cooperării». Junta se pronunță pentru o soluție politică în relațiile Lisabonei cu teritoriile de peste mări. Junta a promis și a și pus în aplicare amnistia imediată a tuturor deținuților politici, a desființat cenzura, înlocuind-o cu o comisie ad-hoc pentru controlul presei, radioului, televiziunii și teatrului. Programul prevede «reorganizarea și însănătoșirea» jandarmeriei și poliției, lupta împotriva speculei și corupției, desemnarea în decurs de trei săptămîni a persoanei care să exercite funcțiile de președinte al republicii și să numească un guvern provizoriu alcătuit din personalități politice și independente. După alegerea noii Adunări Naționale Constituante și a președintelui republicii, junta va fi dizolvată.

Această «etapă de tranziție» către alegerile generale pentru Adunarea Națională Constituantă este extrem de importantă pentru orientarea viitoare a conducătorilor din Lisabona.

Aclamațiile și euforia generală ale populației vor dispărea însă dacă junta nu va putea soluționa problema vitală a renunțării la războiul colonial din Africa. Cu atît mai mult cu cît «în prezent, cînd de Spinola a triumfat, oamenii politici pot pune rapid capăt războiului colonialist, deschizînd o pagină nouă în relațiile dintre Portugalia și posesiunile sale din Africa», după cum scrie «Le Soleil» din Senegal.

Se apreciază că lovitura militarilor a rezultat dintr-o amplă mișcare a ofițerilor armatei portugheze, nemulțumiți de războiul din Africa și de înapoierea economică a țării. Ea este aprobată de toate forțele politice din țară și din afară, inclusiv de Partidul Comunist portughez, și este considerată «un act extraordinar de pozitiv și patriotic». Efectele ei previzibile — după cum se pronunță «The New York Times» — sînt înfățișate în sensul că undele de șoc ale «cutremurului» politic din Lisabona vor precipita lucrurile, în special în Angola, Mozambic și Guineea-Bissau, cu repercusiuni directe asupra Rhodesiei și Africii de Sud.

FLOREA TUIU ■

CRONICA DE TREI SECUNDE

moartea la castel

Dacă în fiecare an, de 9 Mai, ziua întru totul minunată a sfîrșitului hitlerist, ne onorăm scrisul cîntînd bucuria de a-i ști morți pe Hitler și pe ai săi — cu acea bucurie pură și simplă a copilului care a ajuns la sfîrșitul basmului cu balaurul îngrozitor — atunci să nu uităm nici asta:

Franz Ziereis și Rudolf Lohnauer aveau prin anii '43—'44 renumele unor «directori de întreprinderi». «Întreprinderile» lor erau producătoare de cadavre. Combinate cu o tehnologie corespunzătoare, cu o producție bine calculată, în ritm susținut, în flux continuu, cu furnale, cu cazane, cu fochiști — dovadă că un fochist oarecare, Nohel, ne-a dat nouă, posterității, la procesul său, amănunte foarte importante cu privire la activitatea celor două «uzine». Ziereis conducea lagărul de la Mauthausen, Lohnauer — castelul austriac, împovărat de legende indescifrabile, dotat însă cu trape și ascunzișuri, cu coridoare reci și lungi ca orice castel, cel de la Hartheim. Între '40 și '44, în acest castel au fost arși de vii, în camera sa secretă de gazare, 30 000 de oameni. Colaborarea dintre cele două întreprinderi naziste era calificată drept «foarte fructuoasă». Cei doi directori se întîlneau — împreună cu colaboratorii lor — în cadrul unor «serate camaradereşti». Mauthausen-ul alimenta cu materie primă Hartheim-ul. Firește, Mauthausen-ul avea și el camera lui de gazare — adică «se putea ține pe picioarele lui» — numai că uzina asta poseda și un viciu de formă: gazarea se făcea în camera de duș, or, numai cei noi sosiți puteau crede că acolo sînt dușuri, erau chiar dușuri... «Cei vechi nu se lăsau înșelați, știau ce trebuia știut și — cel puțin așa scrie absolut halucinant în cartea aceasta altfel rece și exactă: «Zbirii au cuvîntul» (Editura politică —1974), la stilul căreia încerc să mă conformez, căci nu văd de ce am încerca tocmai aici, și acum, exerciții de stil — dacă aceștia ar fi fost conduși în camera subterană în care avea loc gazarea, ar fi putut să complice prin gesturi disperate munca SS-iștilor. Pe cînd așa, erau expediați la «sanatoriul» de la Hartheim», la castel, unde nou sosiții sau vechii veniți deveneau repede și fără disperare totuna...

...Dar ce gesturi disperate puteau stînjeni activitatea călăilor? Și cum adică putea fi complicată activitatea lor de către victime nevolnice? Au existat gesturi disperate care au «enervat» călăii? Iată că au existat. Gesturi nebunești în fața cărora asasinii cei mai odioși, cei mai netrebnici, s-au simțit — ca să zicem așa — prost, iritați, derutați, nesiguri? Gesturi care complicau crima îngrozitoare? Cu ce-o complicau? Se striga prea tare? Se urla prea mult? Tăcere. Aici condeiul meu înmărmurește și tace, frîngîndu-se între degete, căzînd fără teamă de retorică a gestului pe dalele monumentelor ridicate în memoria celor prefăcuți în nori și săpun.

Ce mai poate face un condei? Să se frîngă de durere, chiar la atîția ani după crimă și pedeapsă. De durere, dar nu de disperare. Să rămînă nedisperat, cît mai puțin nevolnic, stînjenind pe cît poate activitatea călăilor fasciști ai căror microbi — ca în «Ciuma» lui Camus — se știe că au mai rămas prin cîteva garderobe, dulapuri, dependințe și coridoare de castel, chiar după ce ciuma a fost lichidată.

RADU COSAȘU ■

EPILOGUL TRAGEDIEI DE LA ERMENONVILLE

totul a pornit de la o ușă!

Deși nici pînă acum nu au fost identificate toate cele 351 de victime ale catastrofei aeriene de la Ermenonville, comisia de anchetă care a cercetat cauzele tragediei a stabilit defecțiunea tehnică a avionului DC 10 al companiei Turkish Airlines. Este vorba de smulgerea unei uși de la camera bagajelor, smulgere care a avut ca efect o brutală depresurizare ce a dezechilibrat aparatul, proiectîndu-l la sol.

Dar smulgerea acelei uși nu s-a datorat — așa cum se emitea la un moment dat ipoteza — unei explozii. Ea s-a datorat unei deficiențe tehnice!

Confirmarea acestei deficiențe a produs multă senzație, cu atît mai mult cu cît administrația aviației din Statele Unite este acuzată de a fi manifestat îngăduință față de societatea Mc Donnell Douglas, constructoarea avionului DC 10.

Se știe că încă din 1972, F.A.A. (Administrația federală aviatică) cunoștea defecțiunile mecanismelor de blocare a ușilor, dar președintele F.A.A., Alexander Butterfield, n-a cerut categoric constructorilor remedierea lor. El s-a mărginit să le facă doar unele recomandări — pentru a nu speria publicul, pretinde Butterfield acum. De fapt și pentru a nu jena cariera comercială a aparatului.

La recomandarea președintelui F.A.A., Mc Donnel Douglas a procedat totuși la unele modificări aduse avionului, dar un număr de aparate livrate între iunie 1972 și decembrie 1973 nu au beneficiat de aceste ameliorări. Avionul DC 10 al Companiei Turkish Airlines se numără printre aceastea din urmă, el neavînd corectat sistemul de închidere a ușilor.

Expertizele tehnice au ajuns, așadar, la concluzii, cele de identificare a victimelor însă nu. Familiile lor așteaptă, în continuare, rezultatele cercetărilor, iar companiile de asigurare sînt angajate în litigii cu trei jurisdicții: cea turcă — a companiei aeriene căreia îi aparținea avionul, cea americană — după producătorul aparatului, cea franceză — după locul în care s-a produs catastrofa.

ÎNAINTE ȘI DUPĂ... POD. Ingineri ai societății «Controlled Demolition» au hotărît că este mai ușor să arunci în aer un pod decît să-l demontezi piesă cu piesă. Podul din imagine traversa fluviul Mississippi, la Muscatine, în statul Iowa (S.U.A.).

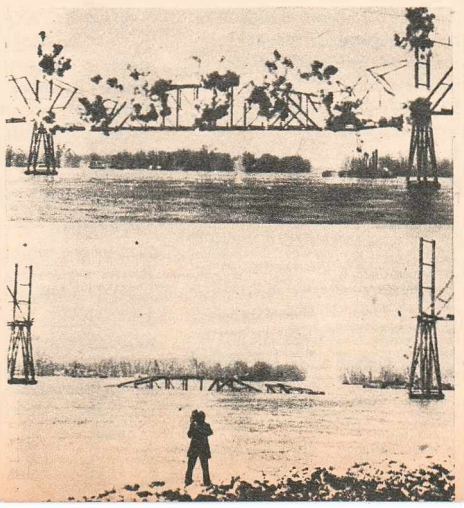

DE TOATE PENTRU TOȚI

LA 85 DE ANI — recent aniversați — Charlie Chaplin pregătește cel de-al 81-lea film al său, după un scenariu propriu, terminat cu doi ani în urmă. Rolul principal îl va deține cea de a treia fiică a sa — Victoria — actriță de circ, care, după cum susține celebrul actor, «curajoasă și zburdalnică, este cea care îmi seamănă cel mai mult».

SÎNTEM FĂCUȚI PENTRU A TRĂI PÎNĂ LA 100 DE ANI — afirmă profesorul francez Jacques Louis Pech, dar pentru aceasta ne lipsește o alimentație îmbogățită. Ajungînd la concluzia că bacteriile sînt germeni vitali existenți în stare naturală în embrionul uman și că este suficientă absorbirea de către organism, zilnic, a unui centigram de asemenea germen pentru a ridica vitalitatea și longevitatea organismului — profesorul Pech a realizat «*Germenul vital*». Obținut prin electroforeză, germenul vital se prezintă sub forma unui praf obișnuit, de culoare gri.

CELEBRA ECHIPĂ A COMANDANTULUI COUSTEAU (fiul), ce se deplasează peste tot unde mediul natural este amenințat, se află acum în nordul canadian. Timp de un an ea va filma natura și mai ales va observa viața unor animale pe cale de dispariție, cum este, de pildă, castorul, pe care omul îl gonește permanent și chiar îl extermină din cauza inundațiilor pe care barajele făcute de aceste harnice animale le provoacă. Ideea determinantă a acestei expediții: «Dacă omul nu va salva ultimele mari spații virgine ale pămîntului își va distruge planeta».

FREE MONEY. S-au mai cunoscut cazuri cînd un cetățean a apărut într-un restaurant, hotel sau chiar în stradă și a împărțit bani celor întîlniți în cale, la întîmplare, din diverse motive mărturisite sau nemărturisite: avea prea mulți, îl incomodau pentru că nu erau ai lui, îi obținuse fără să muncească sau pur și simplu era un alienat mintal.

O asemenea întîmplare s-a petrecut zilele trecute la Portland, în statul Oregon din S.U.A. O doamnă bine îmbrăcată a coborît dintr-un taxi și a început să distribuie bani — dolari — trecătorilor, spunînd că sînt free money (bani gratuiți).

— Vreau ca oamenii să fie fericiți, spunea ea trecătorilor, înmînîndu-le teancurile de dolari. Dacă ei sînt fericiți, atunci eu voi fi, de asemenea, fericită.

Pe unul din trecători, îmbrăcat ceva mai ponosit, l-a întrebat:

— Ați luat masa?

— Nu, a răspuns el.

— Atunci iată niște bani și lasă-mă să te văd zîmbind.

Unii dintre trecători au acceptat să ia bani și au zîmbit, alții au ezitat și au manifestat nedumerire.

— De ce dați bani degeaba trecătorilor?, a întrebat-o o tînără. Care este motivul, ce urmăriți?

— Ah, ce rușine să gîndești astfel, a răspuns femeia, surprinsă și refuzînd categoric să-și dea numele. Cine sînt eu nu are importanță. Important este să faci ca oamenii să fie fericiți. Dar acum îmi dau seama că uneori oamenii nu vor aceasta, refuză banii jenați și se depărtează în grabă. Asta este ceea ce eu nu înțeleg.

Femeia a mai spus că hotărîse să împartă la întîmplare o sumă nedeterminată de bani atunci cînd a chemat un taxi, înainte de a pleca de acasă.

Șoferul taxiului din care coborîse, George Fritz, explică, între altele, că atunci cînd această doamnă necăsătorită s-a urcat în mașină avea o teașcă mare doldora de dolari. N-a putut aprecia cît anume a distribuit din ei.

— I-am dat pe toți, a spus femeia după vreo 15 minute, cînd s-a urcat în taxi și a plecat fără să se știe cine a fost cea care a distribuit bani gratuit și de ce.

CUM ÎȚI BATE CEASUL. Cercetători ai Institutului Max Planck din Dortmund au ajuns la concluzia că mult încriminatele zgomote pot avea și efecte stimulative asupra organismului, dar totul depinde de intensitatea lor; astfel, setea crește odată cu numărul decibelilor, întrucît o ambianță foarte zgomotoasă contractă vasele sanguine. Tic-tacul unui ceasornic influențează și el comportarea omului. La cinci bătăi pe secundă cantitatea de oxigen din sînge diminuîndu-se apare oboseala; la 25 de tic-tacuri, cantitatea oxigenului crește și ceasul... are un efect stimulativ.

ÎN URMA UNOR EMISIUNI TELEVIZATE privind apărarea speciilor de animale pe cale de dispariție (pantere, jaguari etc.), realizatorul Christian Zuber a primit 52 000 scrisori de la tineri spectatori, precum și un telefon de la o mamă, cu următorul conținut: Fiul meu s-a conformat sfaturilor dumneavoastră: mi-a tăiat cu lovituri de cuțit mantoul meu de panteră; iar soțul meu — care vă împărtășește de asemenea ideile — refuză să-mi cumpere altul. Vă mulțumesc mult!

«vă rugăm să scrieți despre noi, cei de la 2 109»

t arhitectonic, o uzină de sănătate, oncentrare de suferință omenească nță în lupta împotriva acestei sufe- nivers în miniatură cu tragediile și u absurditățile și minunile sale — rezintă spitalul din Constanța. Zece este 1 700 de paturi, cabluri electrice e de la București la Sighetul Marma- cilograme de carne, 1 000 litri de oduse lactate, 100 tuburi de oxigen, te în valoare de 100 000 lei, consu- singură zi! Dar chinurile bolnavilor orilor care văd oameni suferind și nd în mîinile lor; dar satisfacția de loamnei cu coasa» o pradă care părea elogiile celor cîtorva zeci de inter- e i-am întrebat despre îngrijirea pe tă aici — în ce statistică ar încăpea? opinie, frapantă — dar îmbucurătoa- monotonia ei o împărtășesc **Con- Cristea, strada Crișana 67, Vasile n comuna Săcele, Toros Garabe- da Costache Burcă 35, și mulți** ore șeful secției Medicale, doctorul Dima, tovarășul Garabețian, un otimist, suferind de ciroză, spune: excepțional. Întîi e om și pe urmă timpul caută să-i cîștige pe bolnavi, optimism, să-i trateze nu numai cu ite, ci și cu un surîs, cu o glumă. ulte saloane-rezerve, elegante ca o hotel. Și totuși fug oamenii de ele. noastră nu e bine să stai ca pustnicul. ă unul o amintire din tinerețe, altul de bătrînețe și așa trece timpul. subliniez și buna asistență pe care ă personalul mediu. Iar eu, ba cad a îmi revin, dar rămîn mereu opti- ugăm să scrieți despre noi, cei de la a ce am și făcut, văzînd în cei de la o imagine-simbol a întregului spital l garzilor de noapte. Încep cu cea dramatică, dar nu cu cea mai puțin erviciul de stomatologie de urgență. eu, iese o fată cu ochii stinși și Ce să-i faci, dinții bată-i vina, nu torului Nicolae Popescu, care pînă rijise 18 pacienți nocturni. rgie, doctorul Ion Dumitrescu îmi despre un caz grav. «Accident la uptură de intestin și de splină. Am reanimator cu o mașină cu dublu Între timp, deoarece ceața se lăsase. er l-a ajuns din urmă, a aterizat, a rul și ni l-a adus aci, în curtea spita- are minut contează!» t și turul celorlalte gărzi de noapte. A luat foc un autobuz. Arsuri. «Noroc t geamul, că altfel ardeam ca șobo- uite ce-am pățit». Arsuri, nașteri, gențe, nașteri, morți, urgențe. Toți datorie.

ă ce am început prin a intra pe ușa am pășit pe poarta principală. noastră — declară directorul spita- Direcției sanitare a județului, doc- Alupoaie — se îndreaptă spre asis- ei și a copilului. Nu numai pe linia celei mai calificate asistări la naștere ețul ne trimite cazurile-problemă — ai pe linia urgențelor obstetricale, ea a combaterii sterilității și infertili- înființat unul din primele cabinete acest sector.

nuncă frumoasă, interesantă, sînt în- de ea — afirmă Arnold Simca, șeful i sus-menționat — dar și foarte la- Știți dumneavoastră că investigația a unui cuplu steril durează un an? ultimele două luni am alcătuit 350 documentație completă, aproape fie- tigație avînd nu numai valoare de ci și terapeutică. Investigațiile sînt cer răbdare și uneori finețe profesio- zele le efectuează personal șeful la- i spitalului, doctor Emil Bărbulescu — subliniază și el atenția acordată pro- alității. Acum adun fotografii de copii. e Valentin. Cuplul mai avusese un e s-a înecat. Mama ajunsese o epavă, a fel. Totul părea că se destramă Tratamentul a avut însă efect și am nilie fericită. Alte cazuri, alte pro- tați, fetița aceasta e Mirela, iar el e dînsa...

nu înseamnă numai diagnostic, doc- ament, operație, nu înseamnă numai medicină, ci și bază materială, obiecte — uneori banale — de a căror bună sau proastă calitate depinde însăși îngrijirea medicală. Să facem un intermezzo și să povestim despre istoria cu geamurile de tip ghilotină. Iarna, cel puțin iarna, chiar și la o locuință unde trăiesc oameni sănătoși, geamul joacă un rol primordial, dar-mite la un spital cu 1 700 de paturi, unde el ar trebui să constituie un adevărat blindaj străveziu, care să țină la adăpost de intemperii pe bolnavi.

Drept care întreprinderea «Energia» a confecționat niște geamuri tip ghilotină și a organizat probe care să-i convingă și pe necredincioși: de o parte s-au pus lumînări, de cealaltă — puternice ventilatoare, iar la mijloc un geam-ghilotină. Minune! Flăcărilor plăpînde ale lumînărilor nici că le păsa de uraganul artificial dezlănțuit de partea cealaltă a «ghilotinei» de sticlă. Abia după ce s-a trecut la execuția de serie și s-au montat la locul lor, s-a constatat că faimoasele ghilotine nu erau etanșe și că dacă s-ar așeza din nou lumînări în spatele lor, s-ar stinge cît ai zice pește.

Istoria are și o morală, chiar mai multe. Le veți găsi și singuri.

N-aș vrea să părăsesc capitolul «dotare materială» fără să menționez faimosul sistem de televiziune cu circuit închis de la maternitatea spitalului, grație căruia proaspeții părinți pot discuta în toată liniștea fără pericol de contaminări.

Dar apar și surprize. După ce un fericit tată s-a conversat la televizor, iată-l urcînd grăbit pe scări, însoțit de un grup compact de rude de toate vîrstele.

— Dumneavoastră?

— Păi am aranjat cu sora. Mă duc să-mi văd soția. Știți, la televizor parcă e altfel.

Și urcă însoțit de trei trilioane de microbi!

De la comedie trecem din nou în plină dramă. La spitalul din Constanța, ca la orice spital din lume, drama poartă numele de STI, adică secția de terapie intensivă.

«Cînd mi-am exprimat dorința să lucrez la STI — ne spune doctor Constanța Constantinescu — toți colegii s-au mirat: tu, fată tînără, la morții ăia?! Și totuși, reanimare nu înseamnă moarte, ci viață!

Dar realitatea este mult mai complexă și îmi pare bine că am prilejul să discut cu dumneavoastră pentru a-mi spune un păs. De multe ori sînt aduși la noi bețivi în stare gravă: bătuți, înjunghiați, loviți cu sticla în cap. Alteori, nu au răni, dar se zbat în așa-numita comă etilică și bineînțeles și pe ei trebuie să-i îngrijești, să-i cureți și să-i speli de murdărie — nu întru în amănunte. Și poate că în timp ce ne ocupăm de asemenea bețivi — la urma urmei nu poți ghici dintr-o ochire starea omului — neglijăm un caz disperat, căci și noi avem forțe limitate. Și a doua sau a treia zi, chefliul care venise horcăind la noi pleacă vesel acasă, restabilit, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, deși ne-a consumat timp, a ocupat un pat în secția noastră atît de solicitată. Nu l-a costat un leu și nimeni nu i-a spus un cuvînt! Peste o lună, știm că va reveni în aceeași condiție, noaptea, adus de salvare, cules din șant. Avem și noi clienții noștri și-i cunoaștem. E drept oare? Ar trebui să fie puși să plătească ceva, o sumă cît de mică, poate aceasta i-ar mai calma. Sau măcar să fie obligați să spele ei de murdărie — cînd și-au revenit — pe colegii lor întru beție, sosiți la STI, să vadă ce frumos arată.

Și mai e ceva. Cîți oameni își pierd viața din prostie, din imprudență! Gîndiți-vă, am văzut oameni înecați în bazine! Cum e posibil? Foarte simplu: s-au aruncat de pe trambulină fără să știe să plonjeze și s-au lovit cu capul de fund!

Ce mă întristează mai mult este cruzimea oamenilor. Nu vorbesc așa, în general, ci ca medic la STI. Am văzut bătrîni murind sub ochii mei și de care nu se interesa nimeni, deși aveau familie! Sau, mai rău, primeam un telefon și o voce indiferentă întreba: «Mai are mult pînă moare?» «Nu știți cînd moare?» Alteori ni se aduc bătrîni într-o stare jalnică: nehrăniți, nespălați, și totuși ei au copii, nepoți! Firește, sînt cazuri rare, dar le-am întîlnit și mă fac să plîng.

Uneori, în lupta cu moartea ești atît de tristă încît nici nu mai poți vărsa o lacrimă. Mi-aduc aminte că într-o zi s-a produs un accident la o librărie: s-a prăbușit un planșeu, mi se pare, și ni s-au adus vreo 30 de copii asfixiați sub un munte de cărți. Imaginați-vă: să mori îngropat în cărți!

Seara am telefonat soțului meu:

— Vino să mă iei de la spital. Aș vrea să ne plimbăm pe dig.

Era o noapte înghețată, marea vuia. N-am scos o vorbă. Ne-am plimbat pe dig. Atît.

Îmi place munca la Reanimare. Deși mereu îmi spun că nu mai pot si-mi aduc aminte de noaptea de pe dig...»

Regret ca din lipsă de spațiu nu pot vorbi mai pe larg de discuțiile avute cu inimoasa doctoriță Elena Voinescu, «doamna directoare», și cu alți medici. Aș vrea totuși să mă opresc la oncologul Nicolae Marinescu.

— Grea specialitate mi-am ales. E drept, am și satisfacții. Mi-aduc aminte de un bătrîn profesor de muzică atins de un cancer la laringe. Temător de operație, datorită și profesiunii sale, s-a îngrijit pe la un «lecuitor» din București, om fără pregătire medicală, care-i promitea marea cu sarea. După un an, vine la noi într-o stare mult agravată. «Tovarășe — îi spun — ai avut totuși noroc: ai prins ultimul tren, ultimul vagon, ultima treaptă de la scara din spate». L-am operat și l-am salvat. Acum, fostul bolnav, de cîte ori ne întîlnește, pe mine și pe doctorul Andrei, ne salută din depărtare cu pălăria sa cu borurj largi. Iar dacă se află în mașină, claxonează. E felul lui de a mulțumi.

Doctorul Marinescu îmi vorbește despre campania pentru depistarea precoce a cancerului de col uterin, se indignează de faptul că unii mor cu zile din simplă neglijență, evocă marea dragoste de viață chiar și a celor bătrîni. O bolnavă îi spunea: «Am 84 de ani și s-ar putea spune că mi-am trăit traiul. Și totuși nu, mai vreau să trăiesc; și dumneavoastră cînd veți ajunge la vîrsta mea veți spune același lucru».

Parcă Dostoievski scria undeva: «Și totuși nu se poate trăi fără milă». Dar aici, la spitalul din Constanța, nu e vorba de milă creștinească, ci de ceea ce am putea denumi compasiune activă, potențată de întreg arsenalul științei moderne.

Prin dimensiunile sale gigantice, spitalul din Constanța nu înseamnă numai medicină, ci și organizare, economie. Trăim într-o epocă a economiștilor. Iată de ce n-am vrut să părăsesc spitalul fără să schimb cîteva cuvinte cu directorul economic adjunct, Aristotel Zamfir. Omul care trebuie să se îngrijească de tot: de la ac cu ață la baloane cu oxigen. El are un ot:

«Citeodată ne lovim de forme care ne stînjenesc, de fleacuri care ne omoară. Am și eu o filozofie a scutecelor. Nu rîdeți.

Ce reprezintă un scutec? Un metru de pînză obișnuită care costă cîțiva lei — veți spune. N-aveți dreptate. Conform normelor în vigoare, scutecul este un obiect de inventar.

Dar eu, administrația spitalului, rulez un scutec și de 50 de ori în spălătoria mecanică. Ce mai rămîne din el după atîta spălat? Exact nimic. Și gîndiți-vă că pe an manipulez zeci și zeci de mii de scutece, toate, pînă la unul, trecute în inventar! Ce te faci dacă după trei spălături nu scoți din el nici de o batistă? Trebuie să scazi din evidență zeci de mii de scutece, să completezi zeci de mii de formulare. N-ar fi mai just ca scutecele și în general lenjeria de corp și de pat să fie trecute în categoria materialelor consumabile, ceea ce ar simplifica enorm formele?

Știu că se lucrează la noi normative pentru simplificare. Dar unde-i simplificarea dacă și ele mă obligă să fac, practic, aceleași forme ca înainte: casare, procese verbale, acte de scădere etc. Mi-aduc aminte de o glumă. Un birocrat se uită la un munte de hîrtii și spune: Prea multe hîrtii, să le dăm foc, dar mai întîi, să facem copii după ele.

Poate sînt lucruri mici, dar ele ne îngreunează munca. Și eu vreau să lucrez cît mai cu spor. Acum 25 de ani am venit aici și de un sfert de secol nu m-am clintit de pe scaunul acesta. Mă cunosc 3 500 de oameni! Îmi place munca, dar o vreau cît mai eficientă. La urma urmei, nu sîntem o uzină de sănătate?

Acum, vă rog să mă lăsați. Trebuie să analizez situația papucilor. E o treabă complicată: gîndiți-vă, 1 700 de perechi de diferite mărimi și categorii. Dacă zice cineva că-i ușor să conduci un spital, să nu-l credeți...»

Nu, nu-l voi crede. Nu e ușor să conduci, nu e ușor să lucrezi într-un asemenea spital. Cu bucuriile și necazurile lui, cu victoriile și dezastrele ireparabile pe care le presupune orice activitate medicală, la trîntă cu viața, la trîntă cu moartea, un univers în miniatură, în care nu se poate trăi fără dragoste față de om.

LIONEL NIȚESCU ■

(Urmare din pag. 2)

Năstrușnica idee de a se amplasa pompele de apă rece în centralele termice situate la subsolul blocurilor Popa Șapcă, Romarta, Legume și fructe, Radiotelevizoare, din centrul municipiului Craiova, fără nici o măsură de izolare fonică, se răsfrînge asupra odihnei și sănătății noastre. Sîntem circa 50 de familii — arată **Năvodaru I. Vasile,** *domiciliat pe strada Al.I. Cuza nr. 5-7, sc. II, ap. 6. În ultimii cinci ani scoaterea pompelor de apă în curțile blocurilor a fost cerută în toate adunările generale ale locatarilor la care participau reprezentanți ai I.J.G.C.L. și ai Consiliului popular municipal. Aceste pompe au un program care nu permite odihna locatarilor nici noaptea, continuă Năvodaru Vasile, funcționînd fără întrerupere de la 4,30 la 23, inclusiv duminica. Nici limitarea programului între orele 6 și 21 nu a fost acceptată. I.J.G.C.L.-Dolj nu a încercat măcar să repare și să echilibreze motoarele electrice și pompele, care fac un zgomot creînd impresia că te afli deasupra unei hale industriale. «Mutarea acestor pompe ar costa în jur de 17 000 lei. Dacă I.J.G.C.L. nu dispune de fonduri, ar reveni cîte 100 de lei de familie. Legea nr. 9/1973 prevede protecția mediului înconjurător și interzice producerea de zgomot în zonele de locuit.«Nu trebuie să beneficiem și noi de prevederile acestei legi?», întreabă cititorul nostru.*

*

Copilul Vieru Toader din comuna Vinători, județul Iași, trăiește de la patru ani, de cînd mama lui bună a decedat, pe malul gîrlei — sesizează **Mihăiescu Vasile** *din Iași. Băiatul are 13 ani, nu are și nici nu a avut copilărie, fumează țigări Mărășești, e îmbrăcat și hrănit din pomana oamenilor. Are ochii gai și un singur ideal: să mănînce și să doarmă în căldură. Tatăl lui lucrează la ferma din comună, cîștigă bine, dar vara și toamna, cînd lucrează și Toader, îi ia banii.*

Răspunsul Consiliului popular al comunei Popricani: *Minorul Vieru Toader, în vîrstă de 13 ani, a urmat cursurile școlare numai în clasa I la Școala Vinători. După terminarea clasei I a părăsit școala. Vinovați de acest fapt se fac atît părinții, cît și conducerea școlii respective pentru că nu au luat măsurile cuvenite la timp. Tatăl minorului lucra ca muncitor agricol la Stațiunea experimentală viticolă-Iași și făcea naveta zilnic: pleca dimineața și se întorcea seara. Mama minorului era bolnavă de cancer și stătea la pat. În aceste condiții nu s-a preocupat nimeni de minor și acesta nu a mai frecventat cursurile școlare. Ulterior, tatăl s-a recăsătorit. Din noua căsătorie au rezultat alți copii; toți sînt sub vîrstă școlară. Tatăl minorului — fiind și în prezent salariat al aceleiași instituții — lipsind zilnic de acasă și, în plus, plăcindu-i și băutura, nu s-a preocupat de minor. De actuala lui mamă minorul nu ascultă. În aceste condiții minorul pleca din cînd în cînd de acasă și dormea la bunica lui, care locuiește tot în Vinători. Fiind fără ocupație și nesupravegheat a fost atras de un cetățean care îl lua cu căruța la diferite treburi la Iași... Din discuțiile purtate, părinții declară că-i asigură condiții de hrană și îmbrăcăminte. Li s-a pus în vedere părinților de a se preocupa îndeaproape de minor, de a-i asigura condiții de creștere și educare, aducîndu-li-se la cunoștință răspunderea pe care o au față de copii. De asemenea, i s-a pus în vedere cetățeanului care l-a atras să nu-l mai ia cu căruța la diferite treburi pe care le are. Minorul va fi în atenția colectivului de sprijin al autorității tutelare și asistență socială. S-a luat legătura cu conducerea școlii pentru școlarizarea minorului.*

*

Un răspuns al Direcției județene de poștă și telecomunicații Caraș-Severin, *referitor la scrisoarea semnată de Camburu Ștefan și publicată în nr. 12 al revistei, la rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră»: începînd cu data de 1 ianuarie 1974 toate trimiterile poștale și presa sînt transportate și distribuite pe Muntele Semenic zilnic, cu excepția zilei de luni cînd nu funcționează telefericul. Pentru deservirea personalului Complexului turistic, a muncitorilor și a turiștilor, am înființat începînd din anul 1971 un ghișeu de prezentare și o centrală telefonică avînd program zilnic de la orele 7 la 21.*

Nu este adevarat faptul că ziarele și revistele ajung pe munte după 4-5 zile. Ajungeau după 2 zile de la apariție, numai în condițiile cînd avionul ce transportă presa pentru județul nostru nu avea posibilități de decolare din București, datorită ceții. În ce privește întîrzierea telegramei, sînt adevărate cele sesizate de petent, fapt pentru care salariatele vinovate au fost sancționate disciplinar.

Menționăm că petentul nu a adus la cunoștință cele semnalate în revistă direcției noastre și nici ziarului local.

Localitatea Văliug fiind un punct turistic atît în perioada de iarnă, cît și în perioada de vară, am luat toate măsurile ca atît turiștii, cît și personalul de deservire să fie deserviți cu prestații de poștă, presă și telecomunicații, de către salariații oficiului, în mod ireproșabil.

*

Mă numesc **Bărbuț Elena,** *sînt educatoare la Grădinița de copii din satul Drăganu, comuna Valea Mare, județul Vîlcea. În numărul 9 din 23 februarie al revistei «Flacăra», la rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», a apărut scrisoarea mea care se referea la necesitatea terminării lucrării de conectare la rețeaua electrică a institutiei la care lucrez și la construirea unei sobe. Cu ajutorul «Flacării» și al noului primar al comunei, la grădinița unde lucrez s-a făcut lumină și căldură. Copiii vă mulțumesc pe această cale din adîncul inimii pentru ajutorul primit în crearea acestor condiții. Vă mulțumesc și eu cu multă satisfacție sufletească pentru ajutorul dat în rezolvarea acestei probleme, precum și noului nostru primar, și cititorilor revistei care mi-au scris și mi-au trimis cîteva exemplare din numărul 9 din 23 februarie al revistei.*

RACUL

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 11

DE CE AȚI RÎS ASTĂZI?

● **Cristian Dinu**, student A.S.E. Am auzit aici la bufetul facultății o anecdotă care mi-a plăcut. Doi scoțieni în compartimentul unui tren. Știți, sînt în voiaj de nuntă, fac o călătorie în Italia, spune unul. Dar soția ta unde este? întrebă celălalt. A, pe soție am lăsat-o acasă, ea a mai fost măritată și a mai văzut Italia.

Immanuel Kant — un sfert de veac

● A 250-a aniversare (22 aprilie) a filozofului german Immanuel Kant a prilejuit, între 6-10 aprilie, un Congres internațional la Mainz, reunind 500 de savanți din lumea întreagă.

(«Contemporanul» din 26 aprilie 1974)

UN SFERT DE VEAC!? CE REPEDE TRECE TIMPUL!

LEGENDĂ FĂRĂ DESEN

— Bunico, tu mai ai dinți?
— Nu mai am.
— Atunci păstrează-mi și mie mărul ăsta pînă mă joc cu copiii.

*

— Domnule, baia de aburi se închide la cinci. În clipa de față însă este vorba de un incendiu.

*

Am vizitat un muzeu și am pus mîna pe un leu. M-a mușcat. Pesemne nu era bine împăiat.

UMOR INVOLUNTAR

CÎT DE MATERNĂ?

LIMBA maternă franceză, predă doamnă orice nivel. Tel. 23 45 13. (4147)

DE LA HA LA Z

— De ce mergeți cu peste 100 kilometri pe oră?
— Frîna nu funcționează și vreau să ajung la garaj înainte de accident.

●

— Doctore, vino repede, soția mea are o criză de apendicită.
— Imposibil, am operat-o anul trecut, n-o să-mi spui că e primul om cu două apendice.
— Nici dumneata, doctore, n-o să-mi spui că sînt primul om care m-am căsătorit de două ori.

●

— După calculele mele o cometă va ciocni pămîntul peste 1 623 541 de ani.
— Ești sigur? Să nu cumva să ne facem de rîs.

●

Un profesor de geografie către tatăl unui elev:
— I-am pus notă proastă pentru că nu știa unde este Creta.
— Foarte bine. Altădată să știe unde-și lasă lucrurile.

●

Vînzătorul:
— Vă garantez că acest cățel e foarte fidel. L-am vîndut de trei ori și de trei ori s-a întors înapoi.

●

— Gimnastica este aceea care ne ajută să ne conservăm sănătatea și să ne prelungim viața.
— Dar strămoșii noștri nu o făceau și totuși erau sănătoși.
— Sănătoși, dar asta nu i-au împiedicat să moară cu toții.

OCTAVIAN COVACI

UMOR LA TRIBUNAL

— Ați fost și dumneavoastră la nuntă?
— Nu, onorată judecată, că eu purtam jenă să intru acolo, că dumnealor nu dau voie la personal nerudă să intre.

●

— Vă rog să ne spuneți care sînt insultele ce i le adresează pîrîta soțului.
— Ce să spui io? Pîrîta îi zice soțului doar: Fir-ar al dracului de Hopa Mitică.

●

— Cine l-a provocat la scandal?
— Onorată ședință, scandalul l-a făcut reclamanta P. Margareta care a început să-i înjure pe nea Tase că-i cam mocofancă în cultură.

●

— Apoi să vă povestesc tărășenia. Chiar în ziua de Blagoveștenie, pe seară, cînd eu mă întorceam cu fetița de mînă din oraș, dumnealor, inculpații, m-au făcut incultă și mi-au adus diferite insulte inculte.

●

— Dar ce sporturi face?
— Ce sporturi? Băutură și femei. Că el n-a fost educat să trăiască în liniște și pace cu fata mea, ci ca să i-a buletin de Capitală și p-ormă să plece la unu Adamclisi de la Constanța, cine o mai fi și ăsta, la șoferie?

●

— Știți de unde pornesc scandalurile dintre cele două familii?
— Onorată instanță, e simplă treaba. Soții Voinea au un cîine pe care domnul Iliescu și familia lui nu-l poate înghiți.

●

— Ce știți despre scandalul produs de către inculpat în localul Ghiocelul Vesel?
— Onorată instanță, nu știu precis cînd s-a produs, dar știu că din cauza beției, 80 la sută din memoria inculpatului nu mai era completă.

●

— ...Pîrîtul a venit la început cu pachete de flori și bomboane și a cerut fata în căsătorie cu tatăl lui original.

●

Președintele:
— Îl cunoașteți pe inculpat?
— Da, sînt coleg cu el de salon la dans.

Spicuiri din volumul
în curs de pregătire «De-ale tribunalului»
de **TUDOR CRĂCIUN** ■

DEBUT LA RACUL

IOAN VICTOR DRĂGAN

ANTON DRAGOȘ

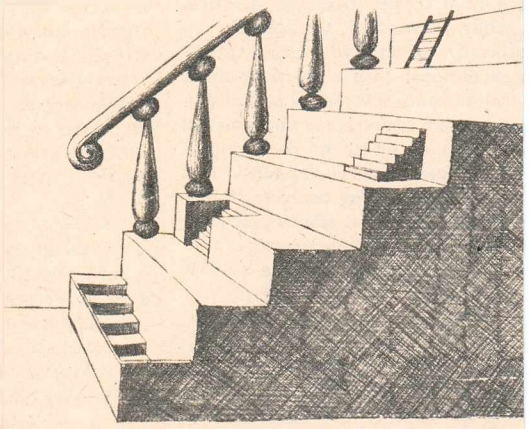

M OPROIU

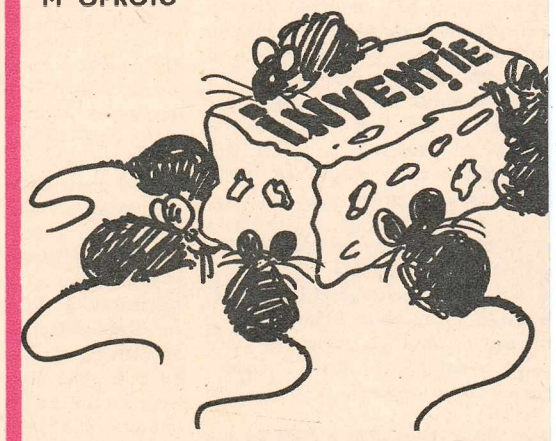

CONSTANTIN GAVRILĂ

are părinți...

mit o scrisoare, cum primesc aproape zi. Nu e nici cea mai nouă, nici cea mai ci cea mai dramatică, nici cea mai nici cea mai bizară, și totuși încep unsurilor pornind de la ea, poate anumit sens al ei, sau poate pentru cînd am citit-o în minte îmi reveneau murile unei atît de cunoscute poezii.

adresez dumneavoastră cu rugămintea i un sfat. Iată despre ce este vorba: mult de doi ani trăiesc un coșmar. Sînt le moartea tatălui meu. Ceea ce este că nimeni nu mă acuză. Din materialul i înțelege totul.

ignată că nu s-a putut elucida de către est caz. Oare lipsește puterea de per- u legea este atît de limitată?

otărît să vă scriu pentru că am înțeles deți cu ușurință în sufletele oamenilor, simțire cu care puțini sînt înzestrați. i putea să mă ajutați în descoperirea ?

poate? Moare un om, iar vinovații direcți culpă morală? (așa cum motivează

puteți imagina ce înseamnă cînd pentru r «viața» s-a sfîrșit? Să porți un coșmar nbră... să nu mai fii tu însuți?! Și cînd : cît mai am de trăit!

eți avea amabilitatea să-mi scrieți...»

semnez adresa autoarei scrisorii și voi iale convenționale pentru numele ei,

o scrisoare dureroasă, tristă, a unei nărite de coșmarul vinovăției morții vinovăție pe care — oarecum incon- formulează și ca o acuză pentru alții instanțele care au judecat cazul. reconstituind întreaga «poveste» mă apropia de o cumpănire a vinovățiilor dacă răspunsul meu nu va fi cel mai vor da altele cititorii.

greu e să fii, scria cineva, nu copil de părinte de fii... Scria cineva, și avea

tîmplarea pe care v-o povestesc este despre un tată. Un tată, părinte de ndcă era tată, tot rodul trudei lui de o tă cu sentimentul adînc al fiecărei sute ndcă se simțea dator, mereu dator ca lui, l-a predat acesteia, atunci cînd rit, ca să-și poată cumpăra un apar-

uit în trei, adică împreună cu fiica și pînă cînd acesta din urmă a fost mutat iul la București. Cum era firesc, l-a iica lui. Dar tinerilor le era greu să-și hestiunea locuinței la București, și bătrînul tată, care știa cît de greu e te... a convenit să vîndă apartamentul, da banii tinerilor, iar el să rămînă ca npreună cu cei care îl vor cumpăra, ea de trăit. Poate chiar aici, în acest în acceptarea acestui gest de renun- tălui trebuie căutate rădăcinile vino- poate de cînd e lumea e așa, ca părin- unțe mereu, să se sacrifice mereu, același gest sublim al generozității . Vor spune poate unii că bătrînul avut drept la un strop de căldură, la ață alături de fiica lui, dar ce era să București, ce rost mai avea el alături ieri, doar le dăduse tot ce le-a putut lui. Și apoi, poate bătrînii sînt plicti- ncetineala lor, cu pașii lor nesiguri, le lor de oase, cu temerile lor... Poate gîndit bătrînul tată, la faptul că nu imic de dat, oricît s-ar fi considerat viață numai dator față de fiica lui, iar se gîndea că nu se cuvenea... Poate a l-a durut. Poate chiar ideea de a casă cu străini, ca simplu chiriaș, l-a r, oricum, pentru fiica lui, aparta- ebuia vîndut...

lu-și soțul la București, fiica a căutat partament cumpărători de încredere, specte obligația de a se purta bine cu a găsit în persoana colegei de serviciu, soțului acesteia, S.P.

rătorii s-au mutat în apartament în și timp de aproape trei ani s-au purtat bătrînul bolnăvicios. Frumos, spun ori, atît de frumos, ca și cum ar fi fost

că în mai 1971 s-a împlinit sorocul tocmirea actelor de vînzare-cumpărare a apartamentului pe numele cumpă- Actul s-a încheiat la notariat (nr. ai 1971), consfințind vînzarea aparta- și primirea prețului de către cumpă-rători... și nimic altceva. Martorii spun că vînzătoarea (fiica) ar fi insistat pentru inserarea în conținutul actului a obligației de tolerare în locuință a bătrînului tată, dar acest lucru nu s-a făcut, cu toate că față de rezistența cumpărătorilor ea a și plîns.

Odată apartamentul trecut în proprietatea cumpărătorilor, adică a acelor care timp de trei ani s-au purtat cu bătrînul ca și cum le-ar fi fost tată, încep șicanele împotriva lui și curînd urmează o acțiune de evacuare, admisă prin sentința nr. 121/1972. Încă înainte ca executorul judecătoresc să procedeze la executarea sentinței, bătrînul este aruncat în stradă.

Fiica bătrînului răspunde printr-o acțiune în anularea contractului de vînzare-cumpărare pe motivul nerespectării clauzei menținerii în spațiu a tatălui și, în timpul procesului, prin martorii C.C. (președintele colegiului de avocați din localitate), M.M., C.M., și M.T., foști colegi și colege de serviciu cu părțile în proces, dovedește că a existat o asemenea înțelegere inițială. Pîrîții invocă însă lipsa inserării unei asemenea obligații în actul oficial, se apără spunînd că dacă s-ar fi insistat pentru inserarea ei nu ar fi conceput să încheie actul, iar instanța respinge acțiunea, motivînd că din moment ce înțelegerea privind tolerarea bătrînului nu avea decît o consistență morală, nu putea produce efecte juridice. (Sent. nr. 1271/1973, Judecătoria Buzău.)

Bătrînul tată a plecat la București, dar după puțin timp a murit într-un spital. Oare este cineva vinovat de moartea lui? În sens apropiat, nu, fiindcă am examinat actele medicale constatatoare ale decesului și este vorba de boală, de bătrînețe... Dar așa cum se poate muri de rîs sau de fericire, se poate muri, ceva mai curînd, și de tristețe. Să nu dramatizăm însă. Bătrînul a murit firesc, așa cum pleacă ei, părinții de fii, atunci cînd nu mai au ceva de făcut și simt că nu mai pot face nimic pentru copiii lor, așa cum pleacă ei, șovăitori, cu pași mărunți, temători, cu mîinile întinse spre ceața pe care numai ei încep să o vadă, ei, cu tristețile lor...

Dar, pentru tristețea cu care acest bătrîn a plecat totuși cine e vinovat?

Autoarea scrisorii (fiica) spune că este indignată pentru modul în care justiția a soluționat acest caz. Nu are dreptate. După vînzarea apartamentului, bătrînul era în situația juridică a simplului tolerat, care putea fi oricînd evacuat. Iar în ce privește acțiunea în anularea vînzării pentru motiv de nerespectare a obligației de tolerare a lui, este de reținut că instanța se afla în fața unui act notarial, încheiat de o persoană majoră, în deplinătatea facultăților mintale, care dacă ar fi vrut să insereze anumite condiții ale vînzării trebuia să facă acest lucru în fața notarului și, în cazul cînd cumpărătorii nu s-ar fi învoit la aceasta, să nu încheie actul (și să caute alți cumpărători). Stabilitatea ordinii juridice impune ca un principiu fundamental respectarea voinței părților așa cum ea a fost inserată în actele autentice. În lipsa acestei puteri doveditoare a actelor autentice, orice semnatar ar putea veni ulterior să susțină că nu a vrut așa, ci altfel, și deci asemenea acte nu ar mai crea nici o siguranță, nici o stabilitate. Instanța nu putea hotărî altfel decît era redactat actul de către părți, cu toate că a întrezărit adevărul și de aceea a făcut referire la existența unei obligații cu substanță morală.

Pe plan moral deci, cumpărătorii au o comportare reproșabilă, chiar dacă ar fi așa cum susțin dînșii, adică fiind adevărat că în prezența inserării obligației de tolerare a bătrînului nu ar mai fi încheiat actul. Să nu uităm că totuși cumpărătoarea fusese colegă de serviciu cu vînzătoarea, că l-a tolerat pe bătrîn pînă la definitivarea formelor juridice, deci acest contract s-a petrecut între foste colege și cu girul de încredere pe care îl conferă relațiile de colegialitate. Schimbarea bruscă de atitudine față de bătrîn după definitivarea formelor prin care au devenit proprietari e acuzatoare pentru cumpărători. Dacă nu au vrut să rezerve un drept locativ bătrînului, de ce nu au spus aceasta înainte, de ce nu l-au poftit afară din locuință înainte de a-și împlini planul de cumpărare? Poate că atunci nu ar fi putut achiziționa apartamentul pentru care se anunțaseră mulți amatori și de aici comportarea lor nesinceră.

Desigur, vor spune cumpărătorii, noi am plătit banii, am arătat clar în fața notariatului că nu înțelegem să ne asumăm obligația tolerării bătrînului și deci nu mai aveam nici o obligație... Și apoi, știm cu toții cît de plicticoși și de obositori sînt, în general, bătrînii!... Spun asta și, în felul lor, au dreptate. Doar că uită uneori că mai există un cuvînt care ne este tot mai drag și pe care începem să-l prețuim tot mai mult, — cuvîntul omenie...

În ce privește disperarea cu care autoarea scrisorii își privește vina proprie, ni se pare exagerată. Dacă la încheierea actului notarial a crezut doar în asigurările orale ale cumpărătorilor, sau nu a putut bănui o atare schimbare a atitudinii acestora, nu își poate face reproșuri decît pentru imprudență sau naivitate. Or, întotdeauna buna-credință și naivitatea oamenilor au fost iertabile. Și nimeni nu o poate acuza pentru aceasta. Nimeni în afară de ea însăși. Căci nimeni altul, în afară de ea, nu poate ști dacă a răspuns sau nu cu suficientă căldură și dăruire omului care a știut să-i cedeze totul, să-și poarte cu demnitate și bunătate simpla, sfînta și repetabila povară a părintelui de fii.

EMIL POENARU ■

patricia hearst reapare!(4)

Perioada așteptării de noi informații despre Patricia a fost prea îndelungată pentru a nu semăna disperarea în întreaga familie Hearst. Lipsa totală de informații, căutate pe toate căile posibile, tăcerea semnificativă a agenților F.B.I. au contribuit la intensificarea tensiunii, și așa mari, în care trăiește familia lui Randolph Hearst, proprietar și editor al ziarului «San Francisco Examiner». Așa se explică și de ce tatăl și mama Patriciei au hotărît să plece, pentru o săptămînă, în Mexic, spre a încerca să-și calmeze, pe cît posibil, nervii și să-și recapete forța pierdută în ultimele două luni și jumătate cît au trecut de la răpirea Patriciei.

Dar efectul odihnitor al săptămînii de liniște din Mexic a dispărut ca și cînd n-ar fi fost, îndată

Patricia Hearst în timpul atacului băncii.

ce soții Hearst au revenit în Berkeley, la casa lor de lîngă San Francisco. Și aceasta, pentru simplul motiv că Patricia, în sfîrșit, apăruse! Ea apăruse, dar nu pentru a reveni în sînul familiei ce o așteaptă. Apariția Patriciei a survenit în condiții cu totul deosebite, neașteptate de familia Hearst, dar luate în calcul de agenții F.B.I.-ului.

Totul a pornit de la lovitura dată de «grupul simbionez» la Hibernia Bank, din districtul Sunset al orașului San Francisco. Un grup înarmat de bărbați și femei a intrat, în plină zi, în bancă, a dezarmat garda și a ordonat celor 20 de clienți și funcționari ai băncii, care se aflau în acel moment în incintă, să se culce la podea. Mai tîrziu martorii au relatat că două femei au scos din seifuri bancnote însumînd 10 960 de dolari și cu toții s-au retras către un automobil rămas sub pază în fața băncii. Surprinși de poliție, tîlharii și-au acoperit cu focuri de armă retragerea, împușcîndu-i, în timpul fugii, pe Peter Markoft, un negustor de lichioruri cu prăvălia lîngă bancă, și pe Eugene Brennan, un locuitor al orașului aflat din întîmplare prin apropierea băncii. Cei doi sînt internați în spital într-o stare destul de gravă.

În timpul loviturii, aparatele automate de fotografiat au luat, în cinci minute, cît a durat furtul, circa 1 200 de fotografii clare. O parte din aceste fotografii au fost reproduse a doua zi de presă, inclusiv de ziarul «International Herald Tribune». Pe prima pagină acest ziar publică o fotografie mare în care Patricia Hearst, înarmată cu o pușcă automată, participă alături de ceilalți la atacul de la Hibernia Bank. Această «apariție dramatică» a fiicei «onorabilului magnat» al presei din San Francisco în grupul unor spărgători de bănci a venit ca o lovitură de trăsnet pentru familia Hearst! Tatăl ei, Randolph, și-a exprimat uimirea și dezamăgirea. «Acum 60 de zile — spunea el presei — Patricia era un copil drăgălaș, pentru ca după 60 de zile să-i văd fotografia înfățișînd-o cum participă, cu alți tîlhari, la jefuirea unei bănci. Acesta este unul dintre cele mai viciate lucruri pe care le-am văzut vreodată și care mi s-au întîmplat în viață».

Apariția Patriciei între tîlhari este interpretată în cele mai diferite feluri. Poliția este de părere că «grupul simbionez» a pus la cale această lovitură pentru a arăta în public și a demonstra că, într-adevăr, Patricia i s-a alăturat și ia parte la crimele pe care le săvîrșește. Căpitanul F.B.I. Mortimer Inerney afirmă că agenții studiază acum varianta posibilă a organizării loviturii și regizării ei în amănunțime de către grup numai pentru a prezenta pe Patricia în această postură și a discredita familia Hearst, de la care a obținut, deja, pînă acum, cîteva milioane de dolari.

Poliția mai ia în calcul și posibilitatea ca Patricia să fi participat totuși de bunăvoie la spargerea băncii, dezvăluindu-și astfel o comportare nepotrivită cu pretențiile familiei Hearst. De aceeași părere este și judecătorul general de district, William Saxbe, care crede că Patricia a participat de bunăvoie la furt. Funcționarul lui Hibernia Bank, Edward Shea, martor al loviturii, afirmă că Patricia, una dintre cele cinci femei din bandă, era în vervă, judecînd după cum se mișca și vorbea, arătîndu-se gata să tragă cu arma automată pe care o avea. Ea «era în mod absolut o participantă benevolă la lovitură». În ochii lui Shea, Patricia este un criminal de drept comun, ceea ce tatăl, Randolph Hearst, refuză să accepte, spunînd că toate afirmațiile lui Saxbe și Shea sînt «simple speculații».

Poliția, către care se îndreaptă toate datele investigațiilor și toate ipotezele avansate de cei implicați, dispune, în același timp, de mărturii că Patricia nu ar fi participat la spargerea băncii de bunăvoie și că ar fi făcut-o sub amenințarea «grupului simbionez», a cărui emblemă este o cobră cu șapte capete.

Agentul Charles Bates susține că, într-adevăr, din fotografii reiese că Patricia purta o armă automată, dar că, în același timp, alte două persoane țineau permanent îndreptate spre ea armele lor automate, pentru a o împiedica, probabil, să fugă. Fotografiile pot fi interpretate, după Bates, în chip diferit. Există și alte indicii în sprijinul acestei alternative de participare nedorită la furt. Faptul că bandiții nu au tras în obiectivele aparatelor de fotografiat, lăsînd deci să le fie fixată imaginea lor pe peliculă, dovedește, după părerea experților F.B.I., că «grupul simbionez», alcătuit din circa 25 de persoane, a ținut cu tot dinadinsul să se vadă că Patricia face parte din el, așa cum a arătat ea însăși într-o bandă de magnetofon remisă, cu aproximativ o lună în urmă, familiei Hearst. În altă ordine de idei este pentru prima oară în istoria răpirilor americane cînd victima este scoasă de răpitori și pusă să participe în văzul lumii la spargerea unei bănci.

Tocmai aceste elemente îngreuiază, încetoșează și mai mult acest caz original de răpire. Pentru a nu neglija nici una din pistele posibile de investigație ale lui, un număr de agenți au hotărît să cerceteze în detaliu furtul de la Hibernia Bank. Întorși la locul unde a rămas automobilul abandonat de tîlhari, ei au cercetat toate sursele, în speranța că martorii care au văzut pe bandiți fugind ar putea contribui la identificarea lor. Și astfel, datorită loviturii de la Hibernia Bank, s-au putut identifica numele unora dintre membrii «grupului simbionez». Iată-le: Donald D. Defreeze, pretins șef al grupului și inițiator al lui, un pușcărias evadat, poreclit Cinque; Nancy Ling Perry, de 27 de ani, presupusă autoare a textului în care se explică «filozofia» «grupului simbionez»; Patricia Michelle Soltysik, de 24 de ani, supranumită Mizmoon și presupusă a fi, în realitate, șefa grupului; Camilla Christine Hall, de 29 de ani, prietenă și asociată a lui Mizmoon.

Pe baza mărturiilor fotografice de la Hibernia Bank și a celor culese ulterior, poliția a emis un ordin de arestare a Patriciei Hearst pentru participare la furt, anunțînd că ea poate rămîne în libertate provizorie pentru suma de 500 000 de dolari. Ordine de arestare au fost emise și pentru celelalte persoane identificate. Ceea ce nu a reușit să dezlege pînă acum poliția este în fapt cheia întregului caz și anume ea nu a putut să descopere locul unde sînt ascunși membrii grupului și Patricia. Rămîn în continuare mobilizați 125 de agenți ai F.B.I. pentru a căuta, zi și noapte, un fir care să ducă la ascunzătoarea acestui grup misterios și periculos pentru populația golfului San Francisco.

FL. TUIU ■

COPERTA NOASTRĂ
Pictură de Sever Frentiu

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică:
DAN BÎRLĂDEANU

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Fotografie de S. BACKSY

după ce n-am să mai joc, am să fac turul lumii, să văd și eu cîte ceva

Ilie Năstase, născut 19 iulie 1946, București. A început să joace tenis în 1957, descoperit și îndrumat în primii ani de către antrenorul Costică Chivaru. În 1959 devine campionul copiilor de 13–14 ani. Apoi, campionul adolescenților de 15–16 ani, campionul juniorilor de 17–18 ani etc. Primul titlu de campion al României la seniori — 1967. A fost antrenat și de Gogu Viziru. Palmares internațional. Primul turneu de simplu: Barranquilla (Columbia), 1969. Mari turnee cîștigate: Roma (1970), simplu și dublu, cu Ion Țiriac; Roma din nou, 1973; Roland Garros, dublu (1971), cu Țiriac, simplu (1973); finalist la Wimbledon (1972); cîștigător al Forest-Hills-ului (1972); învingător în Grand Prix (1972, 1973); cîștigător al Turneului campionilor (1971, 1972, 1973); finalist în trei finale ale Cupei Davis (1969, 1971, 1972). Timp de mai mulți ani, cel mai bun sportiv al României. Considerat cel mai bun tenismen al lumii în 1973, după opinia noastră și în 1972. Figurează în Enciclopedia britanică.

A fost pîndit în copilărie de primejdia fotbalului. Îi plăcea, avea și pentru el ceva înclinații, era să i se consacre. Steaua lui l-a călăuzit în cele din urmă bine.

«*Dacă nu cîștigam turneul pentru copii din 1959, poate nu rămîneam la tenis. Atunci am primit prima rachetă Slazenger, mi s-a părut că e ceva, am început să uit de fotbal*».

Fără tenis, Năstase ar fi fost alt om, existența și lumea ar fi fost pentru el altceva. Fără Năstase, tenisul mondial ar fi fost azi mult mai puțin frumos, mai puțin captivant, mai puțin răspîndit. El și tenisul s-au ajutat unul pe altul în egală măsură. Ilie a descoperit și revelat în tenis frumuseți necunoscute, pe care un Smith — mare jucător și el — nu le-ar fi descoperit și revelat niciodată. Tenisul i-a dat celebritate și toate cele cîte țin de ea. Năstase fără tenis ar fi însemnat mai puțină glorie sportivă pentru România, el fiind cel mai mare campion născut vreodată în jurul Carpaților. «*Propriu-zis nu m-a învățat nimeni. Luam racheta, dădeam în minge și dădeam bine. Din instinct. Mă întreabă mulți cum țin racheta, cum fac, cum execut lovitura aia, cealaltă. N-am ce le răspunde*». Ilie e produsul harului său. Toate loviturile acelea uluitoare, inspirația și fantezia erau în brațul și în creierul său. Erau în sine. A muncit enorm pentru a le face manifeste, nu pentru a le învăța sau inventa. Văzîndu-i jucînd pe marii tenismeni, a mai preluat, probabil, conștient sau inconștient, și de la ei cîte ceva. Jocul său e cel mai străin de canoane, de dogme. «*Am cel mai aiurit joc. La mine, fiecare minge e diferită, depinde de cum vine, de cum o simt eu în momentul acela. Smith știe ce va face într-o situație dată, știe el, știe și adversarul. Eu nu știu și nu știe nimeni. De-aia cîștig cum cîștig și pierd cum pierd. În plus, intuiesc mai bine decît alții cum va reacționa adversarul, aproape de fiecare dată, la acțiunile mele*». Ține racheta într-un fel special. Sprijinită în podul palmei. Unii explică prin asta traiectoriile și efectele otrăvite ale loviturilor lui. Gonzales pretinde că ar fi sursa forței serviciilor sale. Un singur lucru e sigur. Din ținerea rachetei în podul palmei Ilie se alege cu niște bătături cum au numai bătrînii slujitori ai coasei. «*Toți tenismenii avem bătături, dar eu cel mai mult, pentru că țin racheta cum o țin*». Fred Parry zice: «*Năstase are o ușurință fantastică în felul cum joacă*». E tentat să riște în permanență. Nu suportă soluția banală aducătoare de beneficii imediate și ușoare. Preferă soluția riscantă, cîștigul transant sau eșecul tranșant. Așa s-au format jocul lui, ecuația lui. Ilie a salvat tenisul de monotonie, de scleroză. Tenisul clasic. Acel joc trist practicat la ora ceaiului, cum îl găsea Giraudoux. Sistemul de organizare al tenisului mondial din ultimii ani, bazat pe turnee cu premii, a dinamitat vechiul tenis. «*Înainte se juca lejer, veneai la teren pudrat, și cînd era o minge dubioasă, făceai pe domnul, o cedai adversarului. Azi un asemenea gest costă uneori mii de dolari. Cine-l mai face? Gentlemeni nu mai există nici în tenis. Jucătorii se enervează, discută cu publicul, spun cîte ceva copiilor de mingi, s-a dus morga de altădată. Premiile au schimbat tenisul, făcînd din el o luptă aspră, între oameni încordați, care se înfruntă și scrîșnesc*». Meritul, recunoscut pretutindeni, al lui Năstase este că într-o asemenea atmosferă el a introdus zîmbetul în tenis. Și a transformat jocul din luptă în spectacol. Dintre toți jucătorii contemporani, Connors i se pare că încearcă să-l imite.

A debutat tîrziu în tenisul internațional, cînd împlinise 20 de ani. Atunci, în 1966, a jucat în Cupa Davis la Paris și imediat în turneul de la Roland Garros. Necunoscutul acesta venit dintr-o țară fără tradiții în tenis s-a impus rapid și trainic. «*În tenisul actual nu contează decît rezultatele. Nu contează nici cine ești, nici de unde vii, nici culoarea pielii, nimic. Contează să fii tare, mai tare decît ceilalți*». Elita tenisului mondial trăiește o viață cu multe aspecte strălucitoare, dar grea, uzantă, crispată. E dificil să pătrunzi în lumea asta și mai ales să te menții. «*În ultima vreme, pentru premiile care se dau, merită. Dacă ești foarte în față. Pentru cei mai de la urmă nu rentează, relația e dură, ești mare de tot, cîștigi, nu ești, o duci greu. Tentație, nu glumă, din cauza ei au apărut și apar mereu jucători tineri foarte buni. Atmosferă încordată. Cînd reușești să ai un prieten, doi, buni, mare lucru. Sînt prieten cu Roche și cu Orantes din «grupa roșie». Caz rar. În lumea asta înveți să fii ascuns și-al dracului, fără multă inimă adică. Pe mine, fiindcă am cotă mare, toți umblă să mă bată. Cînd joacă împotriva lui Năstase, turbează, trag ca disperații. Altceva aproape că nu-i interesează. Așa a făcut Stone anul acesta la Rotterdam. A fost grozav, ca niciodată, m-a bătut greu în trei seturi. A doua zi era mort și delăsător, pierdea la Pomman în două seturi. Cu alții cînd joacă, adversarii mei parcă sînt bătuți în cap, contra mea fac pe sclipitorii. De fapt așa am fost și eu în perioada cînd urcam și întîlneam marile vedete. Numai că eram ambițios și-n meciul următor*».

Se plînge de oboseală. E pentru prima oară cînd Năstase se plînge de oboseală. De la începutul anului 1974 și pînă la mijlocul lui aprilie n-a avut măcar o singură zi liberă. Grupa roșie a W.C.T.-ului a fost și cea mai echilibrată. Sau, cum a numit-o cineva, «*Cea mai nebună și mai echilibrată*». Turneu săptămînal, alternativ, pentru fiecare dintre cele două grupări de tenis care-l revendică. «*La anul voi renunța la una, nu sînt decis la care, dar nu se poate rezista*». O zi din primele o sută de zile ale anului 1974. Oricare dintre ele. 32 de jucători, un singur teren. De la 8 la 11, antrenament. Stau toți să le vină rîndul pentru zece, douăzeci de minute. Atît le revine, dar nimeni nu renunță. Fiecare ar vrea să se antreneze cît mai mult. La fiecare turneu, terenul e alt fel, mingile sînt alt fel. Toți sînt încordați, toți vor să se acomodeze, toți calculează. După ora 11, încep meciurile. Unul dimineața (de simplu), altul seara (de dublu). În fiecare zi, cît rezești, pînă te elimină. Dacă ești eliminat, multe antrenamente. Săptămîna viitoare și săptămînile viitoare, la fel. În plus, pe cel clasat primul sau al doilea din grupă «*îl omoară cu publicitatea. Ești obligat prin contract să dai interviuri, să apari la televiziune de cîte ori se consideră necesar. Gruparea W.C.T. are un serviciu de publicitate format din 6 oameni. Fac o treabă extraordinară. Pentru că toți cei care investesc în tenis vor să cîștige, și cîștigă. Jucători buni și publicitate cum trebuie, succes de public garantat, atît de mare a devenit gustul pentru tenis*». Cînd pierde unul dintre turneele de sală, Năstase nu e prea afectat. «*Turneele de sală nu reprezintă adevăratul tenis. Terenuri repezi, tavane joase, tenisul se deformează. Cînd sînt învins într-unul din turneele mari, programate în aer liber, atunci sufăr*». Năstase recunoaște că în prezent are ceva mai puțină ambiție decît la început. Pofta de tenis i-a scăzut, se simte uneori intoxicat. În ultimii 3 ani n-a jucat doar o lună și jumătate. Atît în 36 de luni. Pe teren, nu mai intră cu plăcere. «*Cu toți marii tenismeni se întîmplă așa după un șir de ani, de-aia unii încep să participe numai la turneele mari*», zice. Intenționează să procedeze la fel. Încep să-l preocupe și alte probleme. Ar vrea să aibă un copil.

În Europa, Ilie este foarte iubit. «*În Franța, mai spune cîte unul că pe teren ce fac eu e cinema, dar publicul e cu mine. În Italia, la fel, dacă nu bat italieni; în Anglia, lumea mă adoră. Le place și îi amuză tot ce fac, suferă cînd pierd și chiar în zilele mele slabe tot mă aplaudă. În America, publicul e foarte ciudat. Cînd joc eu, spectatorii devin pătimași ca la coridă. Sînt contra mea, dar cînd pierd le pare rău. După ce iese Năstase dintr-un concurs, nu prea mai vin. Mi-am făcut un renume de jucător al dracului. Asta cu ani în urmă, cînd eram mai nestăpînit, mai adolescent. De la o vreme, din cauza amenzilor, din cauza nevestii, din cauza vîrstei, m-am schimbat mult, m-am potolit. Unii ziariști continuă să-mi facă atmosferă. Ba că am zîmbit, ba că am clipit, ba că m-am uitat în cer, ba în pămînt. Știu să atrag lumea și pentru calitățile și pentru defectele mele. Odată, la Miami, înaintea unui turneu, au publicat o reclamă în care se spunea cu aproximație: «Românul nebun sosește în oraș. Veniți să-l enervați și mai tare». La sfîrșitul turneului aceluia în care am jucat foarte bine, publicul era entuziasmat, le-am spart cu o minge tavanul de carton presat al sălii, ca să vadă și organizatorii luna de pe cer*».

Năstase nu e nici infatuat, nici modest, e firesc. Toate cele cîte a realizat pînă acum și cîte i se întîmplă, i se par normale. Cînd joacă bine în America îi apare zilnic fotografia în toate marile ziare. Și asta i se pare normal. Nici marile izbînzi, nici publicitatea nu i-au schimbat firea. Cu tot nivelul excepțional atins, Ilie a mai progresat și în ultimii doi-trei ani. «*Turneele open m-au ajutat mult. Mai întîi am învățat să pierd. Apoi am descoperit că nu contează la cine pierzi, contează pe cine bati. Înțeleg mai bine de ce toți se omoară cu firea cînd joacă împotriva mea. Și pentru mine dacă mă bate Pattison, sau alt jucător de cotă joasă, nu e mare lucru dacă săptămîna următoare îl învinge pe Laver. Înainte, trăgeam cu dinții de fiecare meci. Nu face, e uzant. Au apărut mulți jucători tineri de mare forță, oricînd poți pierde. De tăria lui El Shaffei, care m-a bătut cîndva, sînt azi o sută de tenismeni, o înfrîngere nu-i nici o nenorocire, nu le mai iau în tragic. În sfîrșit, am d constant. Altădată cîștigam un turneu, deam opt. Nu se mai întîmplă. Nu mă resează nici rivalitatea, am depășit amuză ziariștii cu idei puține, dar fix bate unul de cîteva ori, scot chestia cu Cutare are complex la cutare. Nici vorb n-are complex la mine, nici eu la Okk la nimeni n-are complex. Totul e ches nu de psihologie. Unuia îi convine mai altuia. Asta-i tot. De emoții, în schin reuși să mă vindec. Simt o durere în timpul primelor gheme, chiar dacă ac slab și eu în zi fantastică*».

La mijlocul lui aprilie Ilie a venit la pentru trei zile. «*Vreau să văd și eu care dă 500 de dolari la avion pentru Plecat de patru luni, nu se mai pute să-i văd pe-ai mei. Noi am rămas o fan mă interesează soarta și sănătatea fi foarte obositor, alerg cu mașina cînd sîn rești cam 250 de kilometri în fiecare tot ce trebuie să fac, dar îmi face pl căsătorit, era și mai rău. Mă tortura tea. Opt ore în avion singur, apoi din închis într-o cameră de hotel. Șase a am crezut că înnebunesc. Soția mă a Răspunde la scrisori, are grijă de co biletele de avion și de altele. Altădată, săptămîni de la plecare îmi venea cîmpii, mai ales cînd rămîneam singu fringeri*».

N-am vrut să-i amintesc lui Năsta finala Cupei Davis de la București. C mai avea? Prin criza lui de formă, e tristat atunci, iar noi, o parte dintre agravat durerea dezicîndu-ne de el, ju ca un tribunal de inchiziție neîndurăt la rațiune. Ilie însă a adus singur vorb *place să fiu aclamat cînd joc, nu mă av Pe Țiriac îl stimulează așa ceva, eu devi Am fost copleșit atunci de tribune, r publicul de care aveam nevoie. Într-un Campionilor programat la București sută la sută. Din dragoste, cred că pub face să pierd*».

Cine ar putea să-i numere pe pr Năstase? Nu mă refer la cei pe car noaște. Ilie este un om cu harul prie om care nu și-a uitat prietenii, un or cu cei care pretind că-i sînt amici. « (n.n. — soția lui) îmi reproșează că nu prietenii buni de prietenii falși. Eu nu p poate cineva să pretindă că ți-e priete fie. Nu pricep. Poate mulți se înghesu meu pentru că am succese, dar eu d știu care sînt ăștia? Dominique mai spu prea bun. Și ce-i rău să fii prea bun? D mi-ar da mie toate bombele atomice de atunci n-ar mai exploda niciodată vreun poate una aș arunca-o peste arbitrii d prea mi-au mîncat sufletul*».

Năstase se gîndește să facă un centr pentru copii la București. Să poart său, iar din cînd în cînd el să vină să dem să arate. Asta înseamnă că Năstase n trecerea timpului și de urmările ei. « joc 3-4 ani. Cînd voi începe să nu mai cîș atunci mă voi retrage. E mai bine să primele semne*». Nu știe ce va face Năstase-omul se va despărți de Năs torul. Se va ocupa tot cu tenisul, da cum. Nu-și poate imagina vre uitarea îl va învălui și pe el. Se gîndeș zice: «*Eu voi suferi mai puțin, da vorba despre așa ceva, fiindcă, sînt hot să cer nimic de la nimeni. Cred că nici n nimic de cerut, sînt mulțumit cu situația dacă va fi cumva cazul, n-am să cer nimic*».

De mulți ani, Năstase se află în fiec mînă în alt oraș, în altă țară, în alt c A colindat planeta, dar n-a văzut lu avut timp s-o vadă, s-o cunoască. Ajung joacă tenis și pleacă. «*Aeroporturi, r avion, terenuri de tenis și hoteluri, astă trezesc în cîte o dimineață, privesc pe și nu-mi dau seama în ce oraș sînt. A întîmplă în America mai ales, unde or mănă foarte mult. Tenisul e o meserie, Dacă pierzi în primul sau în al doilea tu să vizitezi orașul, dar îți dă mîna să p hotărît cu soția mea să facem turul l ce-am să mă retrag. Să văd și eu lume mai ales pe unde-am fost și n-am văzu*

ROMULUS BALA

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 130 000 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU